

סוד תורה

צפנת פענח

הסבר כללים יסודות ודוגמאות לצפנים בתורה

מאות דוגמאות (עם תמונות) לצפנים וחידושים בשלל נושאים:

פרשת שבוע, גדולי ישראל, היסטוריה כללית, אקטואליה, מדע וטכנולוגיה, מדרשי חז"ל, משנה ותלמוד, חגים ומועדים, זוהר הקדוש ועוד.

ונוסף עליו גם חידושי גימטריה וראשי תיבות.

ונספח עליו חישובי הסתברות לצפנים כולל דוגמאות והסברים.

ונספח עליו הסבר כיצד למצוא דילוגים בתורה בס"ד.

את כל הדוגמאות ניתן למצוא עם תמונות צבעוניות בצפייה ישירה עם אפשרות לחיפוש דילוגים באתר:

SODTORAH.CO.IL

תשע"ה עיה"ק חיפה

© כל הזכויות שמורות. מותר להפיץ לזיכוי הרבים.

SODTORAH.CO.IL

תוכן עניינים

1.....	תוכן עניינים
4.....	הסכמות
5.....	הקדמת המחבר
6.....	יסודות וכללים
6.....	מה כל כך מיוחד בזה
7.....	הגדרות והסברים
7.....	א. דילוג
7.....	ב. דילוג מינימלי (מוחלט)
8.....	ג. דילוג מינימלי מקומי
8.....	ד. אות כפולה בדילוג
9.....	ה. דילוגים מקבילים
9.....	ו. דילוג באלכסון
10.....	ז. דילוג בתוך דילוג
10.....	ז. חיתוך הכי קרוב של דילוגים
11.....	ח. טבלאות דילוגים שונות באותו אזור
11.....	ט. מספר הדילוג
11.....	י. גימטריה קטנה
12.....	יא. אימות למשמעות הדילוג
13.....	דוגמאות לצפנים
13.....	אובמה משענת קנה
14.....	אלף שנים
17.....	אקמצא ובר קמצא
20.....	י"א יום שבין נדה לנדה
22.....	ימי אלול
23.....	ביעור חמץ
24.....	דוואבשה
26.....	בין המצרים
28.....	החובל בחבירו
31.....	היקף העולם
33.....	הירח לדם
36.....	המפולת בהרי ההימלאיה בנפאל
38.....	הרה"ג יורם אברג'ל זצ"ל
39.....	הרה"ג שמואל הלוי וואזנר זצ"ל

43	ברוך מרחיב גד כלביא
46	טבילה לכלים
48	טיטוס הרשע
50	י"ז בתמוז
53	יונתן בני
57	יהונתן פולארד
59	ישמעאל דקרו
60	כף הקלע
63	ל"ג בעומר
66	מוצאי שביעית
68	מים שלנו
70	הקשר בין מים שלנו למן
70	חישוב הסתברות
72	מ' יום ליצירת הולד
74	מים במאדים
77	משנכנס אב ממעטין בשמחה
78	נהרות בבל
81	נ' שערי בינה
85	עבור השנה
87	ענני אבק
90	פרוזבול
92	קרא עלי מועד
95	קרח שמאל ואהרן ימין
97	שבי החמאס
99	שבתאי
100	מוכח בזוהר כמה ירחים וטבעות לשבתאי
101	דילוג שבתאי חותך טבעות ולולאות
102	שריפת קבר יוסף
103	גימטריות
103	איך גימטריה מוכיחה שהתנ"ך מסור ברוח הקודש?
104	גוג הוא פרעה?
104	חישוב הסתברות
105	אחד עשר יום מחורב
106	חישוב הסתברות
106	איכה צוארי הלבנון
107	חישוב הסתברות
108	קץ הזוהר

109	חישוב הסתברות
109	חישוב הקץ
109	קץ הזוהר
110	קץ דניאל
110	שבעים שנה עד הגאולה
112	קץ ה'תשע"ו
117	עקו"ב כמנין לנצ"ח
118	ריב שם פסל מיכה
120	ראשי תיבות
121	בוכים כל העם
122	חישוב הסתברות
122	נקמת שמשון
123	חישוב הסתברות
123	שחוק שמשון
125	חישוב הסתברות
126	בינו שנות דור ודור
127	עניינים שונים
127	כי רגע באפו
127	אמת ושקר
130	נספחים
130	א. היקף כדור הארץ
130	ב. חישוב הסתברות
130	גימטריה
130	ראשי תיבות
131	חישוב הסתברות
132	ג. השפעת המסורת ושינויי גרסא על צופן התורה

צפנת פענח

הסכמות

הספר הנו בשלבי טיוטה ומוצג כעת לרבנים לקבלת הסכמות.

דברים המסומנים **בצהוב כזה** צריכים עיון.

הקדמת המחבר

ישמחו השמים ותגל הארץ, כי הנה השמים הקב"ה והארץ ישראל, ואנו נשירה ונהלל לאל, אשר פתח לנו בדורנו שאין בו כוח ואל, לטעום מהוד הדרו חיו תורתו נשבח ונמלל, לסתום פי הוללים אשר דברו קלשונים, ולפתח דברים שאמרו הקדמונים והדעת תשוטט בפי כל נאמרים, אשר כל אות במקומה תעמוד מי יכיל וישכיל כל זאת, הפוך בה והפוך בה דכולה בה כל דבר נאות, וליכא מידי דלא רמיזי באורייתא אנן סהדי, ואע"ג דלא ידענא מאי קאמינא, ואנא דדמי כאילו לא הוינא ולואי דלא אתינא, והשתא דהוינא, ברחמיו יכבוש וירחם עלן וישבוק לן על דלא אזלינא. יתי ואחמיניה צווחינן ולא חזינן. ועתה יגדל נא כוח ה', וכל מאן דבעי יתי ויחזי, דברי אלהי' חיים בצפנים ובדילוגים, אשר המה מוכיחים דברי חז"ל וראשונים, ולא דצריכי ראייה רק אנו בדורנו נזקקים, עת לעשות לה'. לולי ה' אלקינו השאיר לנו שריד, אור דק וחיבור למרומים, הרי נבואה לשוטים ורוח קדושה לפרושים, והמון העם אנה ואנה משוטטים, ועתה תחזה צפנים ודילוגים ובדעת ישרה נכוחים למבין. הואיל ויש כאן הרבה מקום לטעויות בשיטה כזאת חדשה, אנחנו נשתמש בכמה דרכים להראות אמיתותה, ואנא אם מצאת דבר עקום ומפותל דרוש וחקור ושלח לנו ואנו נתקן עולה בלי מעל.

והנה דע שבכתיבת ספר זה השתתפו הרבה יהודים יקרים והתקבצו חידושים שנשלחו לנו למייל ולאתר ואנו ערכנו אותם בטוב טעם, וקצרה היד מלהביא כל דבר בשם.

פרק א

יסודות וכללים

מבוא

הספר בנוי משלושה פרקים. **פרק א'** – מסביר את היסודות והכללים לכל הבנת הצפנים וחיפושם, **פרק ב'** – מציג שלל דוגמאות וטבלאות של צפנים עם הסברים ונופך. **פרק ג'** – מציג את שיטת ההסתברות ומפתח אותה, וכן מציג דוגמאות כאלה.

בפרק ב' ישנם עשרות דוגמאות מאלפות שממחישות את אמיתות הצפנים. הדרך בה נאספו דוגמאות וטבלאות אלו היא במשך כמה שנים, בתקופה של אחת לשבוע שבועיים בס"ד גלויה. הנושאים של הטבלאות נבחרו לפעמים לפי ארועיים אקטואליים וחגים ומועדים ולפעמים בזמן שנפטרו גדולי עולם וכדומה וכמעט בכל נושא אפשרי כולל מדע, טכנולוגיה, היסטוריה ועוד עיי"ש.

אפשר לקרוא מעט מהפתיחה של **פרק א'** ובמיוחד מומלץ למי שאין רקע כלל בצפנים, הכולל יסודות וכללים והגדרות שונות שבהם נשתמש בחקר הצפנים, מושגים אלו לעתים יעזרו לנו להבין את המיוחדות של הצפנים או את ההקשרים השונים. אבל דע שאפשר לעבור ישר לפרק ב' ולקרוא את הדוגמאות ותוך כדי אנחנו נפנה אותך לפרק א' בסוגריים מרובעות כאלה [יסודות וכללים פרק א, אות א] כאשר נכניס מושג חדש שצריך להבין בו ותוכל לעיין בפרק א' ולחזור על הסדר לדוגמאות השונות.

צפנים בתורה

בצורה הכי פשוטה, לקחנו את התורה, הורדנו ממנה רווחים וניקוד (כפי שנמסרה למשה), והצגנו אותה בטבלה ברוחב מסוים של אותיות לשורה, הרוחב הזה הוא הדילוג שלפיו מוצגת הטבלה כרגע ואפשר לשנותו בלחיצת כפתור.

מה כל כך מיוחד בזה

ישנם הרבה מחקרים ודרכים סטטיסטיות להראות את המיוחדות של הטבלאות שנמצאות בתורה ואת הדרכים האלה נשתדל להדגים בס"ד בהמשך הספר. לעתים הקשר לשוני, שאותה מילה שחיפשנו בדילוג תופיע ממש באותו פסוק שחותך ואפילו באותה מילה. ולעתים יותר קשה לפענח את הקוד ודרושה הבנה בסיסית במקרא, בתלמוד ובאגדות כדי להבין לעומק. לעתים מוצאים המשכים של הקודים מלמעלה למטה, מילה נוספת שכתובה שם וכדומה. ולעתים מוצאים דילוגים נוספים שקשורים באותו מקום בצורה יוצאת דופן.

ישנה הרגשה אישית של כל אדם שמחפש והופך בצפני התורה, שבאמת מעבר לסטטיסטיקה שאין צריך לתאר במתמטיקה את הנכונות של הצפנים, משום שתמיד ניתן לקבל משוב, אתה מזין דילוג לחיפוש וכמעט תמיד מקבל משוב ברמזים שמעבר למצופה. זה מעיד על מתכנן לכל המערכת.

אבל אנחנו נתאר גם שיטה מתמטית ונשתדל להסביר את הנכונות שלה בפשיטות, כך שכל אחד יוכל להיווכח ולהבין ולקיים "וידעת היום כי ה' הוא האלהים". באמצעות שיטה זאת ניתן לחשב את ההסתברות לקבל טבלה דומה באופן מקרי.

הגדרות והסברים

א. דילוג

הערה: אנחנו קוראים לדילוגים גם בשמות: "ביטוי" או "מילה" או "דילוג" או כל דבר שהכנסנו לחיפוש בתורה והוא מורכב מכמה מילים. לפעמים נאמר דילוג והכוונה למספר של הדילוג אותיות ולפעמים הכוונה לשם שחיפשנו בדילוג.

דילוג הוא מילה בדילוג שווה, כלומר המרחק בין אות לאות בביטוי (מילה שמחפשים) הוא שווה וקבוע. לדוגמא הביטוי "דילוג" מופיע כאן בדילוג שווה של 9 אותיות:

י ה י ה ל ע ם ו ג ם
 ה ו א י ג ד ל ו א ו
 ל ם א צ י ו ה ק ט ן
 י ג ד ל מ מ נ ו ז
 ר ע ו י ה י ה מ ל א
 ה ג ו י ם ו י ב ר כ
 ס ב י ו ם ה ה ו א ל

בין האות **ד** לאות **י** תוכלו לספור 9 אותיות, בין האות **י** לאות **ל** תוכלו לספור 9 אותיות וכו'.

ב. דילוג מינימלי (מוחלט)

דילוג מינימלי הוא הדילוג הקטן ביותר מבין הרשימה שקיבלנו בתוצאות החיפוש. **דילוג מינימלי מוחלט** או סתם דילוג מינימלי הכוונה שחיפשנו בכל טווח הדילוגים האפשרי בתורה ומכל סך הדילוגים הקיימים לקחנו את המינימלי. לדוגמא ברשימת תוצאות להלן:

תוצאות חיפוש למילה "דילוג":

דילוג

- [דילוג 9] (זה המינימלי)
- [דילוג 13] (זה שני המינימלי)
- [דילוג 43]
- ...

זאת רשימה של תוצאות שחיפשנו עבור הביטוי "דילוג". ורואים שהדילוג המינימלי שנמצא הוא 9. אחרי זה 13 ואחרי זה 43 וכן הלאה.

יש חשיבות ככל שהדילוג הוא יותר מינימלי. ככל שהדילוג יותר מינימלי, התוצאות העובדתיות מראות שיש יותר משמעות לדילוג.

זה אולי הדבר שמאפיין את הקוד תורה בשונה מטקסטים אחרים, הוא שהרבה ביטויים שמצאנו הם המינימליים, זאת אמרת אם נחפש ביטוי ונמצא שהוא חוזר 3 פעמים בדילוגים שונים, נניח בדילוג 100, 200 ו-300. אז הדילוג המינימלי יהיה 100. ונראה שבו בדרך כלל מוצפן קוד. אבל לא תמיד. העובדה שהביטוי חוזר רק 3 פעמים בכל התורה מצמצמת את האפשרויות לתמרון ומשחקים, והעובדה שבהרבה טבלאות אנחנו מוצאים את הקודים דווקא בביטויים המינימליים מעידה שהקודים מוצפנים בכוונה בצורה כזאת.

תמונה 12: דילוג "מפלת-תדמך" חותך פסוקים. שורה ראשונה למעלה באות ה ושורה רביעית באות ת.

ה. דילוגים מקבילים

דוגמא לדילוגים מקבילים: "שלמה" מקביל ל-"המלך", מלמעלה למטה.

ה	י	א	ב	ו	ת	י
כ	ם	ש	ל	ז	נ	י
א	ל	י	כ	ם	ו	א
מ	ר	ו	ל	י	מ	ה
ש	מ	ו	מ	ה	א	מ
ר	א	ל	ה	ם	ו	י
א	מ	ר	א	ל	ק	י
ם	א	ל	מ	ש	ה	א

טבלה 2 – דילוגים מקבילים, רוחב טבלה 7 אותיות

שני הדילוגים האלה בהם בדילוג של 7 אותיות כלומר רוחב הטבלה הזאת הוא 7 אותיות. מכיוון ששני הדילוגים מופיעים באותו דילוג וגם הצגנו את הטבלה באותו רוחב אז אנחנו רואים אותם כמקבילים.

אם נציג את הטבלה ברוחב של 8 אותיות, הדילוגים עדיין בדילוג של 7 אותיות (הדילוג לא משתנה רק הרוחב של הטבלה זה מה שמשתנה בתצוגה וראה טבלה 3 למטה).

ו. דילוג באלכסון

ו	א	מ	ר	ת	י	ל	ה
ם	א	ל	ה	י	א	ב	ו
ת	י	כ	ם	ש	ל	ז	נ
י	א	ל	י	כ	ם	ו	א
מ	ר	ו	ל	י	מ	ה	ש
מ	ו	מ	ה	א	מ	ה	א
ר	א	ל	ה	ם	ו	י	א
א	ל	ק	י	מ	ש	ה	א
ש	ה	א	ה	י	ה	א	ש

טבלה 3 – דילוג באלכסון, רוחב טבלה 8 אותיות

כעת אנחנו רואים את הדילוגים באלכסון כתוצאה מכך שרוחב הטבלה לא פרופורציונאלי לדילוגים, 7 זה הדילוג של שניהם ו8 זה הרוחב, 7 חלקי 8 זה לא מספר שלם.

הערה: אבל בכל זאת אפשר לקרוא לזה "מקביל". כי הם עדיין מקבילים כמו שני קווים מקבילים.

יתכן ויהיו דילוגים מקבילים בצורה כזאת, כאשר דילוג אחד פרופורציונאלי לדילוג השני וגם נציג את רוחב הטבלה שיהיה פרופורציונאלי לשניהם ואז נקבל משהו כזה:

ח. טבלאות דילוגים שונות באותו אזור
ט. מספר הדילוג

כאשר נחפש דילוגים, לכל דילוג יש תכונה שנקראת מספר הדילוג, והיא מגדירה כמה אותיות מגדלים בין אות לאות (כולל האותיות בהתחלה ובסוף), למשל:

דילוג

- [דילוג 9] (זה המינימלי)
- [דילוג 13] (זה שני המינימלי)
- [דילוג 43]
- ...

המספר 9 זה מספר הדילוג של הדילוג הראשון, 13 של השני, 43 של השלישי וכן הלאה.

י. גימטריה קטנה

כאשר מחפשים דילוגים חותכים, או אפילו דילוג יחיד שחותך מילה בפסוק, הרבה פעמים שמים לב שהגימטריה הקטנה של הדילוג והמילה או של הדילוגים שווה. זה יסוד המשמש לדעת האם אנחנו בכיוון של הבנת הדילוג. דוגמא לזה:

היה אנחנו ואדמתנו ועבדי הפרעה ותן זרעו נחיה ולא נמות והאדמה
 הלא תשם ויקן יוסף את כל אדמת מצרים לפרעה כי מצרים ימכרו מצרים
 שדה וכי חזק עלהם הרעב ותהי הארץ לפרעה ואתה עשה עבד יראתו לער
 ים מקצה גבול מצרים ועד קצה ארץ אדמת הכהן ים לא קנה כי חזק לכהן
 ים מאת פרעה ואכלו את חקם אשר נתן להם פרעה על כן לא מכרו את אדמ
 תם ויאמרו יוסף אלה עסן קניתי את כסם ואת אדמת כסם לפרעה הא
 לכם זרעו זרעתם את האדמה והיה בתבו אתו נתתם חמישית לפרעה וא
 רבעה ידתי יהי לכם לזרעה שדה ולאכלכם ולאשרבת יכם ולאכל לט
 פכם ויאמרו והחיתנו ונמצא חן בעיני אדני והינינו עבדי לפרעה ו
 ישמאתה יוסף לחקעדה וסהזה על אדמת מצרים לפרעה לחמשרק אדמ
 תהכהנים לבדם לאהי תהלפרעה וישבי ישראל בארץ מצרים בארץ גשן
 ויאחזו בהו יפרו וירבו מאד ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה ש
 הו יהי מי יעקב שני יחי ושבע שני יסו ארבע יסו מאת שנהו יקרבו י
 מי ישראל למותו יקרא לבנו ליוסף ואמר לו ואם נא מצאתי חן בעיני
 יך שישנאי דך תחת ירכי ועשית עמדי יחסד ואמת אל נא תקברני יבמצר
 ים ושכבת עם אבותי ונשאתני ימצר יסו קברתני יבקברתם ויאמראנ
 כי אעשה כדברך ויאמר השבעה ליוסף שבע לו וישתחו ישראל לעל ראשה
 מטהו והיא חזרה הדבר יסהאלהו ויאמר ליוסף הנה אבי יקח את

תמונה 1: "אדמת מצרים" חותך את הדילוגים "מדינת אסלאם".

רואים שהדילוגים "מדינת אסלאם" חותכים את "אדמת מצרים" בפסוק, ולמרבה הפלא הגימטריה הקטנה שלהם שווה משום שזה רומז להשתלטות דאע"ש שנקראים "מדינת אסלאם" על "אדמת מצרים" בסיני.

פרק ב

דוגמאות לצפנים

אובמה משענת קנה

מובא לאחרונה שאובמה שר"י רוצה לעשות הסכם גרעיני עם איראן, ועוד מנסה לשכנע את ישראל שיכולים לסמוך על ארה"ב שתעזור לנו בעת מלחמה וכו' וכביכול שזה הפתרון הכי טוב לישראל ומלחמה עם איראן רק תידחה את תוכנית הגרעין וכו' וכהנה וכהנה. וכן בחג הפסח הזה (תשע"ה) ריאין עיתונאי יהודי מהניו-יורק טיימס את אובמה בצורה מגמתית לתת ליהודים הרגשה שיכולים לסמוך עליו ואפילו בעצמם תירגמו את הראיון לעברית להבנה קלה של הקוראים הישראליים. והנה רואים שאובמה משנה מדיניות העלמת עין לתמוך באיראן ובד בבד רוצה להרדים את ישראל לסמוך עליו.

הונה חיפשנו חיתוך של הדילוגים "אובמה" (מינימלי בכל התורה [עין פרק א, הגדרות, אות ב]) עם "משענת" (מינימלי מקומי [עין פרק א, הגדרות, אות ג]). לרמז לכך שהוא **משענת קנה רצוץ** כמו שנאמר על מצרים (ישעיה לו, ו) "הִנֵּה בְּטַחַתְּ עַל מִשְׁעַנַּת הַקֶּנֶה הַרְצוּץ הַזֶּה עַל מִצְרַיִם", ויתכן כמו שאמרנו כמה פעמים (בשם עו"ד ערן בן עזרא) שאובמה הוא גלגול של פרעה וכן כל הראיון הזה התפרסם בחול המועד פסח וכן **ברק אובמה** בגימטריה **פרעה** עם הכולל, והכתוב בטבלה שחותך את הפס' **ויסעו מרעמסס בחדש**: "ויסעו מרעמסס בחדש הראשון בחמשה עשר יום לחדש הראשון ממחרת הפסח יצאו בני ישראל ביד רמה לעיני כל מצרים", לרמז לכך שהגאולה העתידה תהיה כימי צאתנו מארץ מצרים. וכמו כן הדילוג "פרעה" מופיעה באותו פס' במקום שמדבר על יציאת מצרים.

תמונה 1: אובמה משענת הקנה תרוץ, פרעה

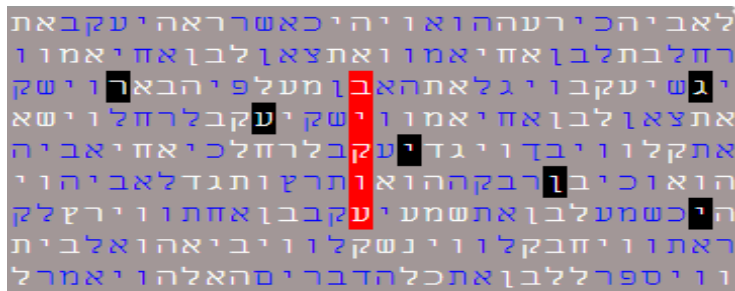
נשים לב שאת הדילוג "משענת" חותך הפסוק שאומר **ערי מצרים**, לרמז לכך שהמשענת הזאת אמורה לתת הרגשה של בטחון כמו ערי מצרים, **וזה בעצם אימות למשמעות הדילוג** [עין פרק א, כללים ויסודות, אות יא]. ונזכור מה הנביא אומר על ערי מצרים בזמן שבוטחים בהם ולא בקב"ה: (**ירמיה ה, ז**) "יִלְשֹׁשׁ עָרֵי מִבְּצָרֶיךָ אֲשֶׁר אַתָּה בּוֹטֵחַ בְּהִנֵּה בְּחָרֵב".

וכן מצאנו בנוסף את הדילוגים "הקנה", "תרוץ" כלומר "אובמה - משענת הקנה תרוץ (תישבר)". זה לשון הפסוק לעיל וגם לשון הפסוק (יחזקאל כט) "יען היותם **משענת קנה** לבית ישראל **י**: בתפושם בך בכף **תרוץ**", הקב"ה מודיע לפרעה משום שבנ"י סומכים עליך להיות להם למשענת (לעזרה במלחמת סנחריב) אז שיתפסו בך בכפך אז אתה תישבר ותתרוץ, וכתב **המצודות**: "ורוצה לומר, הנה הבטחת להם עזרה מול האויב ולא עזרת להם והיה אם כן הבטחתך להם לרעה כי עי"ז הוסיף האויב לחרות בהם".

אטום - ביקוע גרעיני

הנה פצצת אטום רומזת לטומאה גדולה, וזה כנגד זה עשה האלהים, כי אטום אותיות טומאה לרמז שהמתים בפצצת אטום הם בחינת כלי חרס שאין לו תקנה אחר בליעתו חוץ משבירתו משא"כ שאר הכלים יכולים לבוא באש וכמ"ש וצרפתים כצרוף את הכסף, ואלו בינוניים השליש האחרון, אבל ב' שלישים עליהם אפי' וצרפתים לא נאמר כי באו בבחינת כלי חרס שנאמר בו: "וְכָלִי חָרֵשׁ אֲשֶׁר תִּבְשַׁל בּוֹ יִשְׁבֵּר וְאִם בְּכָלִי נִחַשְׁתָּ בְּשֵׁלָה וּמִרְקָ וְשֵׁטֶף בְּמַיִם", וניכתב כלי חרש לרמז שאותו האדם הוא ערל אזניים ואטום לב וכעין חרש ממש. וזה עניין האטום הנ"ל בא להסיר אותה הערלה והאטימות והטומאה שנתלבשו בעולם.

והנה ביקוע אותיות יעקוב"ב, וכן רומז יעקב בק"ע י', כי אור אבא הבא בתוך היסוד בבחינת החיצוניות ביסוד הוא הנקרא יעקב, ומבחינת הפנימיות הוא הנקרא משה, והוא הבוקע י', אות י' היא היסוד. ופירוש בקיעה זאת מה עניינה עיין בעץ חיים [שער הכללים פ"י]. אבל האור היורד בוקע ב' בקעות וזה שנאמר "וַיַּעֲקֹבֵנִי זֶה פְעָמַיִם". וכן במילה גרעיני האות י' מיותרת ובאה לרמז לגרעין י' שהוא המקור ליסוד שהוא אותו אור החכמה. והנה גם בביקוע גרעיני הגשמי להבדיל אותם האטומים הכבדים [האורניום] נבקעים לכמה חלקים, ע"י ניוטרונים. וכל בקיעה כזאת משחררת בכח עוד חלק ניוטרון שבוקע שוב אטום אורניום אחר, וכל זה חוזר חלילה מיליוני בקיעות שגורמות לשחרור אנרגיה גדולה ותגובת השרשרת הגרעינית, ואותם האטומים הכבדים רומזים ליסוד שניבקע שוב ושוב לתקן את הטומאה הנוראה שגרמו בני האדם באיסורים הקשורים ליסוד דו"ק.

ועל דרך הנ"ל יש לפרש גם היתוך גרעיני מה עניינו, כי הנה נקבה תסובב גבר וכעין הירח שסובב את השמש שהם בחי' ז"א ומלכות והעניין שכל הסובב את השני כאילו מלביש אותו וכן מצינו בספירות התחתונה מלבישה לעליונה וכן הרוח לנשמה והנפש לרוח, ונדוע שהאלקטרון הוא מטען שלילי בחינת נקבה והפרוטון שהוא הגרעין בעל מטען חיובי והוא בחינת גבר, ולכן האלקטרון סובב את הפרוטון והניוטון ומשתוקק אליהם כמ"ש "וְאֶל אִישׁוֹ תִּשׁוּקֶתָּהּ וְהוּא יִמְשַׁל בָּךְ". והיתוך זה הוא המחבר בין גרעינים שונים ליצור אטום חדש, כגון חיבור בחזקה הפרוטונים. אבל חלקיקי הפלוס שהם הפרוטונים נידחים זה מזה כדרך הטבע, ואם יפעילו כוח גדול כדי לחברם יחד אז נוצרת תגובה חזקה של דחייה שגורמת לפצצת המימן להתרחש. והבן שחיבור הפרוטונים רומז למשכב זכור שהם שניהם בחינת הפלוס, ואינם שייכים להתחבר לפי טבע החומר ולכן נידחים אלא שאם מחברים בכוח כנ"ל נוצרת תגובה הרסנית.

אלף שנים

הנה מובא בחז"ל (מדר"ר פ"ח) יומו של הקדוש ברוך הוא אלף שנים, דכתיב (תהלים צ, ד): כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוּל, ולכן כל יום במעשה בראשית הוא אלף שנים. ולכן אמר כיום אתמול, שרומז לימים הראשונים של בריאת העולם, כמו שכתוב: (דברים ד, לב) כִּי שָׁאַל נָא לְיָמִים רִאשֹׁנִים אֲשֶׁר הָיוּ לְפָנֶיךָ לְמֵן הַיּוֹם אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים אָדָם עַל הָאָרֶץ כו'.

המלאכים האדם ואשתו עומדים למות כי חטאו], רבי יצחק אמר מת הלך לו [דורש מתהלך, מת הלך כלומר אמרו האדם ואשתו הרי אכלנו ולא מתנו והלך המות מאיתנו], אַתְּמָהָא, אַמְר לְהֶם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְרוּחַ הַיּוֹם, לְרוּחַ הַיּוֹם, הַרְיִנִי מְחִיָּה לֹא אֶת הַיּוֹם [ולכן אתם לא מתים כי היום התרווח לא כמו שחשבתם יום אחד אלא אלף שנים], כִּף אַמְרִיתִי לֹא (שם ב, יז): כִּי בְיוֹם אֶכְלֶךָ מִמְנוּ מוֹת תָּמוּת, אִין אַתֶּם יוֹדְעִים אִם יוֹם מְשַׁלִּי אִם יוֹם אֶחָד מְשַׁלְכֶם, אֶלֶּא הָרִי אֲנִי נוֹתֵן לֹא יוֹם אֶחָד מְשַׁלִּי שֶׁהוּא אֶלֶף שָׁנִים, וְהוּא חֵי תְשַׁע מֵאוֹת וְשָׁלְשִׁים שָׁנָה וּמְנִיחַ לְבְנֵי שְׁבַעִים, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב (תהלים צ, י): יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בְּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה. ולכן הדילוג אלף שנים חותר את הפס' **תהליך בגן עד יום** הנ"ל.

ומה שאומר דויד המלך ע"ה (תהלים צ) יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בְּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה וְאִם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה, הטווח של שבעים עד שמונים, יתכן שרומז לתחילת דין עד סוף דין, כי תחילת הדין היתה בשעה אחת עשרה וקצת 22.08 יתכן שמדובר ששפט את הנחש, וסוף הדין ששפט הקב"ה את האדם היתה בשעה 22.32 וכולו התארך כרגע אחד (273 חלקי שעה⁵). ויש ספק האם הדין מתחיל מתחילת דין או מסוף דין, ולכן דויד ע"ה לא ידע מתי הוא ימות ממש כמובא במס' שבת ששאל את הקב"ה הודיעני קיצי ומידת ימי מה היא ולא השיב לו אלא שימות בשבת. ולכן אומר במזמור על דרך האפשר משבעים עד שמונים שזה השעה שדנו את אדה"ר.

ומכיון שדויד המלך מושרש במלכות הוא אומר (תהלים צ) יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בְּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה, שהם ו"ק ומלכות כל אחד כלול מעשרה עולים שבעים וכ"כ בזוהר (הקה"ז יא ע"א) ואדם הראשון שהוא אדם קדמון בחינת אלף נתן לדויד שבעים שיתקן את אותם בחינות והוצרכו האבות לשוב לתת לדויד עוד שבעים, כי כל אחד היה צריך לחיות כמניין אביו ואם תסכם את החוסרים תמצא עולים שבעים.

⁵ ויתכן שאדם הראשון היה בן יותר מ-930 שנה כגון 930.5 (וא"כ דויד חי פחות משבעים מעט) ואז אם תחשב תמצא ההפרש בין תחילת דין לסוף דין כ-273 חלקי שעה בלבד שהם רומזים לרג"ע באפו, חיים ברצונו. ואם תחשב את זמן סוף הדין הוא:

$$\text{Din}_{\text{end}} = \frac{1000 - 70}{1000} * 24 = 22.32 \text{ [שעות]}$$

חמן תחילת הדין הוא:

$$\text{Din}_{\text{st}} = \frac{1000 - 80}{1000} * 24 = 22.08 \text{ [שעות]}$$

וההפרש ביניהם:

$$\Delta \text{Din} = 22.32 - 22.08 = 0.24 \text{ [שעות]} = 0.24 * 1080 \approx 260 \text{ [שעה חלקי]}$$

אקמצא ובר קמצא

מוכר הסיפור במס' גיטין (נו). על חורבן ירושלים בגלל קמצא ובר קמצא שהם שני אנשים אולי אב ובן, שהיה אדם שהיה לו אוהב שניקרא בר קמצא והיה שונא את קמצא, ועשה אותו אדם סעודה גדולה והזמין את אוהביו ועמיתיו, וגם את בר קמצא. והנה הגיע בטעות **קמצא** במקום **בר קמצא**. בסעודה ראה אותו והבין שזה השונא שלו, אמר לו לקום ולצאת מהסעודה, וקמצא ביקש להישאר הואיל וכבר הגיע ויתן את התשלום על האוכל שיאכל. אותו אדם פלוני סרב, וקמצא הפציר בו עד שהיה מוכן לשלם חצי מהסעודה ואפילו את כל הסעודה וסרב וסילק אותו ובייש אותו ברבים, אמר אותו קמצא הרי חכמים היו שם מסובים ולא אמרו דבר, משמע שנוח להם עם זה. החליט קמצא ללכת להלשין לקיסר הרומי שמרדו בו היהודים. מה עשה, אמר לו תישלח להם עז משולשת ומפוטמת וניראה אם הם יקריבו אותה למזבח, עמד קמצא מיד והטיל בקרבן מום שלא יוכלו לשים לב הרומאים לזה אבל היהודים לא מקריבים קרבן כזה, מום של סריטה בעין שמפריעה לראייה ויש אומרים בשפתיים העליונות. ראו את זה חז"ל של אותו דור אמרו איך נוכל להקריב את הקרבן הרי יש בו מום והתורה אסרה להקריב מום שנאמר: "...תמים יהיה לרצון כל מום לא יהיה בו: עֹרֶת או שָׁבוֹר או חָרוֹץ או יִבֶּלֶת או גֶרֶב או יִלְפֶת לא תקריבו אֵלֶּה לה' כו", אפילו מגויס אסור להקריב בעלי מומין שנאמר: "ומיד בן נכר לא תקריבו אֵת לַחֶם אֱלֹהֵיכֶם מִכָּל אֵלֶּה כִּי מִשְׁחַתֶּם בָּהֶם מוֹם בָּם לא ירצו לָכֶם", חשבו אולי משום שלום מלכות להקריב ואמרו שאי אפשר שאז יאמרו שבעלי מומין קרבים לדורות, חשבו להרוג את קמצא ואמרו אי אפשר לעשות כן שאז יחשבו שמי שמטיל מום בקדשים כגון קמצא דינו עונש מות. בין כך ובין כך לא הקריבו והלך קמצא להלשין לקיסר ובא אספסיינוס והחריב את בית המקדש השני עיי"ש.

והנה חיפשנו דילוג מינימלי בתורה של "**אקמצא**", וכן מצאנו דילוגים מקבילים: "**בדוק**", וכן "**שבעין**", שהוא לשון הגמ': "**בדוקין שבעין**", וכן אקמצא הוא מלשון חז"ל ממש שם במס' גיטין, ופירושו: על קמצא, כלומר בגלל קמצא ובר קמצא חרבה ירושלים. וראינו מהסיפור שבגלל שקמצא אמר לקיסר לשלוח קורבן והטיל בו מום בעין או בשפתיים, גרם את כל החורבן.

מתובוכי יחלהו אנ ייהוהמקדשם וכלזרלא יאכלקדשתושבכהן ושכירל
 א יאכלקדשוכהן כייקנהנפשקנין כספוהואיאכלבו וילידביתו חסיאכ
 לובלחמו ובתכהן כיתהיהלאישזרהואבתרומתהקדשיסלאתאכלו בתכהן
 כיתהיהאלמנהוגרושהו זרעאין להושבהאלביתאביהכנעוריהמלחםאב
 יתאכלוכלזרלאיאכלבו ואישכייאכלקדשבשגגהו יספחמשתו עלייו
 נתן לכהןאתהקדשו לא יחללו ואתקדשי בני ישראלאת אשר ירימו ליהוה
 שיאו אותם עון אשמהבאכלם אתקדשיהסכיאני יהוהמקדשםו ידבר יהוה
 למשהלאמר דבראלאהרן ואלבניו ואלכלבני ישראלואמרתאלהםאישאיש
 מביתישראלומנהגרב ישראל אשר יקריבקרבנו לכלנדרהסולכל נדבות
 אשירי קד יבול יהוהלעלחלוצנכסתמיסזכרבבקר בכשביסובעזיסכלאש
 רבומסלאתקר יבוכילאלרצון יהיהלכסואישכייקריבזבחשלמיסליה
 והלפלנדראן לנדבהבבקר או בצאתמ יסייהלרצון כלמוסלא יהיהבו
 עורתאו שבוראוחרו קאו יבלתאו גרבאו ילפתלאתקר יבואלהל יהוהואש
 חלאתתנו ומהסעלהמזבח ליהוהו שורושהשר ועוקלוט נדבהתעשהאתו ולנ
 דרלא ירצהו מעוך וכתותו נתוקו כרותלאתקר יבו ליהוהובארצכםסלאתע
 שו ומידבן נכרלאתקר יבואתלחםאלהיכםמכלאלהכי משחתםבהםמוסבסל
 אירצולכםו ידבר יהוהאלמשהלאמר שוראו כשבאו עזכיי ולדוהיהשבעת
 ימיסתחתאמומי וסהשמיני וחלהא הירצהלקרבן אשהל יהוהו שוראו שהא
 תו ואתבנו לאתשחטו ביוסאחד וכי תזבחוזבחתי יהוהלרצנכסתזבח
 וביוסההואיאכללאתותירוממו ועדבקראני יהוהו שמרתםמצותיו עשי

תמונה 1: דילוג מינימלי בתורה "**אקמצא**", חותך דילוגים: "**בדוק** שבעין".

ובאופן מדהים כל זה רמז בדילוגים, עיין היטב בפסוקים החותכים את הדילוג והם: **אישאישמבית ישראל**, פסוק זה אוסר אפילו על גוים להקריב קרבנות בעלי מומים ולכן אמר איש איש לרבות גוים, והפסוק מפרט את המומים שאסור שיהיה בקרבן והם: "עֹרֶת או שָׁבוֹר או חָרוֹץ או

יבֵּלֶת או גֵּרֵב או יִלְפֶת לא תִּקְרִיבוּ אֵלָהּ לַה', וְאִשָּׁה לא תִּתְּנֶנּוּ מֵהֶם עַל הַמִּזְבֵּחַ לַה', וְכָתַב רַש"י עֲוֹרֶת, שֶׁם דָּבָר שֶׁל מוֹם עוֹרוֹן כִּי שֵׁלָא יֵהָא בּו מוֹם שֶׁל עוֹרֶת ע"כ. וְנִירָאָה שְׁזָה לִפִּי מִי שֶׁאִמְרָ שְׁקִמְצָא הִטִּיל מוֹם בְּדוֹקִין שֶׁבְעֵין כְּלוֹמַר מִקּוֹם דֶּק בְּעֵין וְגַרְם לְעִירוֹן לְקִרְבָּן.⁶ וְחֲרוֹץ, רִיס שֶׁל עֵין שֶׁנִּסְדַּק או שֶׁנִּפְגַּם וְכֵן שֶׁפִּתּוֹ שֶׁנִּסְדַּקָה או נִפְגַּמָה ע"כ, הֵה לִפִּי מִי שֶׁאִמְרָ שֶׁהִטִּיל קִמְצָא מוֹם בְּנִיב שֶׁפִּתִּים וי"ל שֶׁגַם זֶה הוֹלֵךְ לַמ"ד שֶׁהִטִּיל מוֹם בְּדוֹק שֶׁבְעֵין שֶׁכֵּן מִפּוֹרֶשׁ בַּמַּס' בְּכוֹרוֹת (לח): שְׂרִיסֵי הָעֵין הֵם בְּתוֹךְ הָעֵין מִמַּשׁ וְלֹא רִיסִים שֶׁאֵנּוּ מִכִּירִים. וְכֵן נִירָאָה מֵהֵתְרַגּוֹם יוֹנְתָן שֶׁתְּרַגַּם כֶּאֱכָן: "דְּסָמִי או דְּתַבִּיר גְּרָמָא או דְּרִיסוֹי לְקִיִּין או דְּעֵינוֹי לְקִיִּין דְּמַעְרַב חִירוֹא בְּאוֹכְמָא", הֵה לִפִּי דַעַת ר' יוֹסִי בַּמִּשְׁנָה שֶׁמִּתְעַרֵּב הַלֶּבֶן שֶׁל הָעֵין בְּשַׁחֲרוֹ חֵה תְּבַלּוּל.

וְכֵן מֵה שֶׁכְּתוּב בַּהִמְשָׁךְ הַטְּבֵלָה **וּמִיָּד בֵּן נִכְרָא תִּקְרִיבוּ**: "וּמִיָּד בֵּן נִכְרָא לֹא תִּקְרִיבוּ אֶת לֶחֶם אֱלֹהֵיכֶם מִכָּל אֵלָהּ כִּי מִשְׁחַתֶּם בָּהֶם מוֹם בָּם לֹא יִרְצוּ לָכֶם", רוֹמַז לְרוֹמָאִים שֶׁשְׁלַחוּ אֶת הָעִגְלָה הַמְּשׁוֹלֶשֶׁת וְהַמְּפּוֹטְמֶת עִם הַמוֹם שֶׁהִטִּיל בַּה קִמְצָא לְהַקְרִיבָהּ, וְכָתַב רַש"י הֵייתָה חוֹשֵׁב לוֹמַר מִשׁוֹם שְׁמוֹתַי לְגוֹיִם לְהַקְרִיב קִרְבָּן עִם מוֹם רַק שֵׁלָא יֵהִיָּה מִחוֹסֵר אֲבָר, זֶה נִכּוֹן רַק בַּמִּזְבֵּחַ בְּבִמּוֹת אֲבָל כֶּאֱכָן בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ גַּם הֵם חִיִּיבִים קִרְבָּן תְּמִים לֹלָא מוֹמִים כִּלְל.

וְנִירָאָה לְבֹאֵר, מֵה עֵנִיִּין קִמְצָא וְבֵר קִמְצָא לְחֹרְבָן יְרוּשָׁלַיִם לְבַד מִפְּשֵׁט הַדְּבָרִים שֶׁהִיָּתָה שְׁנֵאת חִינָם כְּזֹאת, קִמְצָא הוּא תְּרַגּוֹם נִמְלָה, חֵה דָּבָר מוֹעֵט וְבֵר קִמְצָא בֹא לְמַעַט עוֹד יוֹתֵר, קִטָּן שֶׁבְקִטְנִים. עַל דָּבָר קִטָּן שֶׁבְקִטְנִים חֲרַבָה יְרוּשָׁלַיִם וְהוּא רִמַּז לְדוֹקִין שֶׁבְעֵין, שֶׁהוּא דֶּק עַד שֵׁלָא הִבְחִינוּ בּו הַרוֹמָאִים אֲבָל הֵיִהוּדִים הִבְחִינוּ בּו וְהַקְפִּידוּ עֲלֵינוּ, חֵה כִּלְל בְּחִצִּיָּה וּבְזוּגוֹת כֹּל דְּקִפִּיד קִפְדִּין בְּהַדְיָה, וְהֵיִינוּ עַל מֵה שֶׁהָיוּ צְרִיכִים לְהַקְפִּיד כְּגוֹן מֵה שֶׁסוֹלֵק קִמְצָא לֹא הַקְפִּידוּ שְׁזָה דָּבָר גְּדוֹל אֲבָל עַל דָּבָר קִטָּן כְּגוֹן שֶׁמָּא יִאֲמָרוּ מִטִּיל מוֹם בְּקִדְשֵׁים חִיִּיב מִיָּתָה או בְּעֲלֵי מוֹמִין קִרְבִּין שֶׁאֵלוּ חֲשׁוֹת רְחוּקוֹת שֶׁהָרִי הוֹרָאת שְׁעָה הִיָּתָה וּבְכֹל זֹאת הַקְפִּידוּ. וְמֵה שֶׁאִמְרָ ר' יוֹחָנָן "עֲנוּתְנוֹתוֹ שֶׁל רַבִּי זְכַרְיָה בֵּן אֲבָקוּלַס הַחֲרִיבָה אֶת בֵּיתָנוּ וְשִׁרְפָה אֶת הֵיכְלָנוּ וְהַגְּלִיתָנוּ מֵאַרְצָנוּ", לְכַאוּרָה תְּמוּהָ מֵאֹד מֵה אֲשֵׁמִים רַבָּן שֶׁחֲשָׁשׁוּ לְדַבְרֵי תוֹרָה, וְנִירָאָה שֶׁאוֹתָה עֲנוּוָה פְּסוּלָה הִיא שֶׁהוֹבִילָה אֶת הַחֲכָמִים בְּבֵית פְּלוֹנִי שֵׁלָא לְמַחוֹת עַל קִמְצָא וְלִכְן אוֹמַר ר"י עֲנוּתְנוֹתוֹ שֶׁל זְכַרְיָה כו' ר"ל אוֹתָה עֲנוּוָה שֶׁל חֲכָמֵי הַדּוֹר.

אקוודור יפן

הֵנָה הֵתְרַחְשׁוּ בְּאִקוּדוֹר וִיפֵן רַעֲיִדוֹת אֲדָמָה בְּזָה אַחַר זֶה, וְנִירָאָה שֶׁכֹּל זֶה רוֹמַז לְיִשְׂרָאֵל שֶׁהָרִי בְּפִרְשֵׁת הַשְּׁבֻעַ הַזֹּאת הִיָּתָה פִּרְשֵׁת מְצוּרָה, וּבִשְׁבַת הַגְּדוֹל (ז' נִיסָן תִּשְׁע"ו 16.4) מִמַּשׁ הֵתְרַחְשׁוּ רַעֲיִדוֹת הָאֲדָמָה. וְהֵנָה אִמְרוּ שֶׁרָאוּ אוֹרוֹת מַעַט לִפְנֵי שֶׁהִתְחִילוּ הַרַעֲיִדוֹת וְכֵן הֵר גַּעַשׁ הַתְּפָרֵץ מִיָּד אַחַר הַרַעֲיִדוֹת וְנִירָאָה שְׁזָה רִמַּז בְּפִסּוּקִים בְּתֵהִלִּים: "הָאִירוּ בְּרָקִיו תִּבְלָ רְאָתָהּ וְתִחַל הָאֲרָץ", דַּמְשַׁמַּע מִשׁוֹם שֶׁהָאִירוּ בְּרָקִיו תִּבְלָ, אִז רַעֲדָה וְהִתְחַלְחַלָה הָאֲרָץ וְכ"כ שֶׁם הַמְּצוּדוֹת חֵה לְשׁוֹנוֹ: "כִּשְׁתִּירָאָה הָאֲרָץ לְהַב הַבְּרָקִים אִז תִּחִיל וְתִרְעַד", וְהֵיִינוּ דְכַתִּיב: "הַמְּבִיט לְאֲרָץ וְתִרְעַד יִגַּע בְּהָרִים וְיַעֲשֶׂנוּ", כִּי הַבְּטָה הִיא בְּחִי' דִּין כְּדְכַתִּיב: "וַיִּסְתַּר מֹשֶׁה פָּנָיו כִּי יָרָא מֵהַבֵּיט אֶל-הָאֱלֹהִים", וְאִז מִפְּשַׁפֵּשׁ בְּמַעֲשָׂיו וְעַלּוּל לְמַצּוֹא בּו חוֹבָה וְלֵהִיפְגַע וְכֵן הָאֲרָץ וְכֵן נִירָאָה מִדְּבָרֵי הַמְּלַבִּי"ם עַל פִּסּוּק זֶה (הַמְּבִיט לְאֲרָץ) וְכִנְלַע"ד. וְהַמְּדַעְנִים לֹא יוֹדְעִים לְהַסְבִּיר כֹּל הַתּוֹפְעָה הַזֹּאת.

וְהֵנָה חִיפְּשָׁנוּ **דִּילוֹג מִיִּנְיָמְלִי** בְּתוֹרָה, "**אִקוּדוֹר**", בְּסִמּוֹךְ לְדִילוֹג "**רַעֲיִדָה**", וּמַצָּאנוּ שְׁלוֹשָׁה חֲכָי טוֹבִים בְּפִרְשֵׁת הַשְּׁבֻעַ דְּמְצוּרָה בְּנִגְעֵי בְּתִים, וְהֵיִינוּ רַעֲיִדוֹת אֲדָמָה דְכַתִּיב: "וְנִתְּץ אֶת הַבֵּיט אֶת אֲבָנָיו וְאֶת עֲצָיו וְאֶת כָּל עֵפֶר הַבֵּיט וְהוֹצִיא אֶל מְחוּץ לְעִיר אֶל מְקוֹם טָמֵא", כִּי בְּאִמַּת כֹּל אֲסוּנוֹת שְׁבָאִים עַל הַגּוֹיִם בְּשֵׁל יִשְׂרָאֵל, וְכֹל הַרַעֲיִדוֹת אֲדָמָה הֵנ"ל בְּאוֹת לְעוֹרֵר עַל הַחֲטָאִים הַיְדוּעִים, כִּי נִגְעִים בְּאִים

⁶ וְאֵע"ג שֶׁרַש"י תִּירַגַּם דוֹק טִיל"א בְּלַע"ז שֶׁפִּירוּשׁוֹ תְּבַלּוּל, וְכֵן הִבִּיא בְּפִסּוּקִים (עג) בְּדוֹקִין שֶׁבְעֵין. טִיל"א כְּגוֹן הַנוּטָה כְּדוֹק שְׁמִים וְגַבִּי קִרְבָּן מוֹם הוּא כְּדְכַתִּיב או דֶּק או תְּבַלּוּל בְּעֵינוּ, נִירָאָה שְׁכוּוֹנוֹתוֹ רַק לְהַסְבִּיר אֶת הַלְשׁוֹן דֶּק, אֲבָל אִיסוּר דוֹקִין שֶׁבְעֵין יִצֵּא מֵהַפְּסוּק "עֲוֹרֶת או שְׁבוּר או חֲרוֹץ" הַמוּבָא בְּטְבֵלָה.

על שבעה דברים (ערכין טז): ובכללם לשון הרע וגילוי עריות שהם הרמזים בכאן בעניין הצרעת ואדסמיך ליה טומאת זיבה ונדה דגילוי עריות וכן אמר ר' יוחנן.

והדילוג המינימלי הנ"ל, חותך את הפסוק: "וְשַׁלַּח אֶת הַצִּיֹּר הַחַיָּה אֶל מַחוּץ לְעִיר אֶל פְּנֵי הַשָּׂדֶה וְכִפֶּר עַל הַבַּיִת וְטָהַר", וכתבו שם המפרשים הרמב"ן וכ"כ בתרגום יונתן, שהציפור החיה היתה ראויה להיות שחוטה גם כן, אלא שהיא בחי' שעיר המשתלח אל ארץ גזירה, לבטל מעל המצורע את הדין. ועל דרך הרמז, הבית הוא בחי' בית ישראל, אבל מחוץ לעיר, זה אומות העולם מקום הטומאה דס"א, והציפור החיה היא בחי' שארית הדינים הנשארם, כי ציפור בחי' שיר וחיה רומז לדבר הנישאר עוד, חה שארית הדינים [וכ"מ בכמה דוכתי בזהר שציפור בחי' דין (ועי' בראשית קיח ע"א)]. ו"פְּנֵי הַשָּׂדֶה" המזכר כאן, הוא בגימטריה עם הכולל והמילים "יפן אקודור", וכן יפן אותיות פני, והכוונה, לשם שלח הקב"ה את שארית הדינים בחי' הציפור החיה, אל יפן ואקודור, והיינו שהיה שם ניפוץ ושבירת הבית עד היסוד שזה בחי' רעידת אדמה ודוק.

אחַתְאֵל־כֹּל־יִחְרַשׁ־עַל־מִי־סָחִי־יִסּוּלֶק
חַאֲתַעֲהָרָז־וְאֵתְהָאֲזַב־וְאֵתְשֵׁנִי־הַ
תּוֹלַעַת־וְאֵתְהַצְפָּרֶהָחִי־הוֹטְבִלְאֵתֶם
בְּדִם־הַצִּפּוֹרֶהשְׁחוּטֶהוּבְמִי־סָחִי־יִסּוּ
וְהַזְהָאֵלֶהבִי־תִשְׁבַּע־פַּעַמִּים־וְחָטְאָא
תְּהַבִּי־תִבְדֹּם־הַצִּפּוֹרֹרֹב־מִי־סָחִי־יִסּוּ
וּבְצִפּוֹרֶהָחִי־הוֹבַעֲהָרָז־וּבְאֲזַב־וּ
בְשֵׁנִי־הַתּוֹלַעַת־וְשַׁלַּח־אֶתְהַצְפָּרֶהָחִי־
הָאֵלֶמַחוּץ־לְעִיר־אֶל־פְּנֵי־הַשָּׂדֶהוְכִפֶּר
דַּעֲלֵהבִי־תוֹטְהַרְזֵאתְהַתּוֹרֶהלְכֹל־נִ
גַּעֲהַצְרַעַתוֹלְנִתְקַו־לְצַרַעַתְהַבְּגָדוֹ
לְבִיתוֹלְשֵׁאתוֹלְסַפְחַתוֹלְבִהַרְתֵּלֶה
וּרְתַבִּי־וְסָהֲטַמְאֵבִי־וְסָהֲטַרְזֵאת
תּוֹרְתְהַצְרַעַתוֹיְדַבֵּר־יְהוָהאֵל־מִשָּׁה
וְאֵל־אֶהְרֶן־לְאִמְרָדְבִּרְוֹאֲלִבְנֵי־יִשְׂרָאֵל
אֵל־וְאִמְרַתְסָאֵלֶהֲסָאֵי־שָׂאֵי־שְׂכִי־יְהִי
הַזְּבַמְבִּשְׂרוֹזְבֹב־וְטַמְאֵהוּאֹזְאֵתֵת
הִי־הַטְמַאתוּבְזוֹבֹרֶבֶשֶׂר־וְאֵתְזוֹ
בּוֹאוֹהַחֲתִי־בְּבֶשֶׂר־וּמְזוֹבֹב־טַמְאֵתוֹ
הוֹאֲכֵלֶהמִשְׂכַּב־אֲשֶׁר־יִשְׁכַּבְעַל־יְהוָה
כִּי־טַמְאֵוְכֹלֶהכֹּל־יֵאֲשֶׁר־יִשְׁבַּע־עַל־יְהוָה
טַמְאֵוְאֵי־שָׂאֲשֶׁר־יִגַּעֲבִמִּשְׂכַּבוֹיִכְבַּסְ

י"א יום שבין נדה לנדה

והנה קרוב לומר שאלו הי"א יום רומזים לי"א יום שבין נדה לנדה, כי הנה נדה היא בחינת אורח בזמנו בא אבל נדה בי"א יום שהיא הנקראת זבה היא אורח שלא בזמנו, וכתוב: "וְאִשָּׁה כִּי יָזוּב זוֹב דָּמָה יָמִים רַבִּים בְּלֹא עֵת נִדְתָּה אוֹ כִּי תִזוּב עַל נִדְתָּה כֹּל יְמֵי זוֹב טַמְאָתָה כִּימֵי נִדְתָּה תִּהְיֶה טַמְאָה הוּא", וכתוב כאן ימים רבים כעין שפירש רש"י שהי"א יום הנ"ל הם ימים רבים האמורים בקדש.

וניראה שזאת המחלוקת של התנאים במדרש (שמו"ר מב, ח) ח"ל: "אמר רבי שמעון בן יוחאי, אחד עשר יום היו עם הקדוש ברוך הוא, ועשרים ותשעה יום היו מתחשבים היאך לעשות את העגל, כמו שכתוב (דברים א, ב): אחד עשר יום מחרב, ואחר באו לדרכי עשו (דברים א, ב): דרך הר שעיר. ורבי אליעזר בן יעקב אומר, עשרים ותשעה יום היו עם הקדוש ברוך הוא, ואחד עשר יום היו מתחשבים היאך לעשות העגל, כמו שכתוב: אחד עשר יום מחרב דרך הר שעיר, שעשו מעשה שעיר", והנה הם חולקים מתי הוא הזמן הטמא יותר הנדה או הזבה, כי אורח בזמנו בא ודאי טמא אבל שרואה בלא עת נדתה צריכה לשמור שבעה נקיים אמנם לא בזמנו ודאי, ולדעת רשב"י כ"ט יום שהם סתם נדה היו מתחשבים היאך לעשות העגל כי הם עיקר הטומאה ואלו הכ"ט והי"א פירש מהרז"ו שהם ארבעים יום שמשה היה בהר ועוד אחד עשר קודם לכן כנ"ל, ובכלל האחד עשר א"כ היו שלושת ימי ההגבלה שהם כעין שלושת ימי שמירה של זבה, ולדעת ראב"י כ"ט יום של נדה טהורים יותר משום שראיתם ידועה ודרך העולם, אבל י"א יום שם חישבו היאך יעשו את העגל.

ימי אלול

חיפשנו דילוג מינימלי בתורה "ימי אלול", ומצינו שחותך את פרשת שופטים: שופטים וישעיהו יטתן לדבכלשעורידן שבשבוע של פרשה זו תמיד מתחיל ראש חודש אלול לפעמים בתחילתו לפעמים באמצעו וראה בלוח שנה, וידועים דברי הבן איש חי זצ"ל שזה רמז לאדם לשים לכל שערו שהם העיניים חוטם אזניים פה, שופטים ושופטים ושרים ולראות האם דרכיו מתוקנות במשפט צדק.

והנה הדילוג חותך את הפסוק: "וַיִּלֶךְ וַיַּעֲבֹד אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲוּ לָהֶם וְלַשִּׁמְשׁ אוֹ לַיָּרֵחַ אוֹ לְכָל צָבָא הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לֹא צְוִיתִי, ראשי תיבות "אלול". זה רמז גם בדברי הפסוק: "שַׁחַת לוֹ לֹא בְּנֵי מוֹמֵם דוֹר עֲקָשׁ וּפְתִילֵת", לוֹ לֹא זֶהוּ אֱלֹל בְּהִיפוֹךְ, ולכן אומר וישתחו רמז להשחתה שעבדו עבודה זרה ושחתו לו לקב"ה אלא לעצמם ויקראו מעתה לא בניו, כידוע שבאלול עלה משה לקבל לוחות שניים מהקב"ה עד שאמר לו סלחתי כדברך על עון העגל עד זה היה ביום הכפורים⁷. ולכן עבודה חשובה זאת במיוחד באלול לתקן את מידת האמונה ולהתחזק בעניין יחוד הקב"ה בעולמו.

והנה רמז ג"כ במה שאמר יהודה ליעקב: "כי לולא התמהמהנו כי-עתה שָׁבְנוּ זֶה פְּעָמִים", רמזים גם⁸ בשם "אלול" שהוא אלו ל' ימים של אלול בהם יש לאדם זמן לחזור בתשובה, עד ראש השנה שגזר הדין נכתב. ורוצה לומר: "כי לולא התמהמהנו", אם לא היינו מתמהמהים באלול היינו יכולים להגיע לראש השנה מוכנים פעמיים. כי באלול התשובה היא קלה יותר ואפשר לחזור בתשובה כפליים יותר מהר מבשאר השנה.

⁷ ושב אל המחנה. לאחר שנדבר עמו, היה שב משה אל המחנה, ומלמד לזקנים מה שלמד, והדבר הזה נהג משה מיום הכפורים עד שהוקם המשכן ולא יותר, שהרי בשבעה עשר בתמוז נשתברו הלוחות (תענית כח:), ובי"ח שרף את העגל ודן את החוטאים, ובי"ט עלה, שנאמר ויהי ממחרת ויאמר משה אל העם וגו' (שמות לב, ל), ועשה שם ארבעים יום ובקש רחמים, שנאמר ואתנפל לפני ה' וגו' (דברים ט, יח), ובראש חודש אלול נאמר לו ועלית בבקר אל הר סיני, לקבל לוחות האחרונות, ועשה שם מ' יום, שנאמר בהם ואנכי עמדתי בהר כימים הראשונים וגו' (שם י, ו), מה הראשונים ברצון אף האחרונים ברצון, אמור מעתה, אמצעייהם היו בכעס. בי' בתשרי נתרצה הקב"ה לישראל בשמחה ובלב שלם, ואמר לו למשה סלחתי כדברך, ומסר לו לוחות אחרונות, וירד והתחיל לצוותן על מלאכת המשכן, ועשאוהו עד אחד בניסן, ומשהוקם לא נדבר עמו עוד, אלא מאהל מועד.

⁸ וקשה למה כתוב "כי לולא", מספיק לומר "לולא" ותירץ הספורנו שבא יהודה לתת טעם מדוע קיבל על עצמו חטא עולם. ועל דרך הרמז יש לומר כ"י גימטריה 30.

ביעור חמץ

הדילוג "ביעור חמץ" מופיע פעמיים בלבד בדילוגים בתורה, כאן לפנינו בדילוג המינימלי שלו.

תמונה 1: דילוג "ביעור חמץ" חותך את הפסוק "ויִכַּבַּד פְּרַעֲהַ אֶת לְבוֹ"

נציין את הפסוק שמדבר על פרעה שחותך את הדילוג בשורה ראשונה: "ויִכַּבַּד פְּרַעֲהַ אֶת לְבוֹ גַם בַּפֶּעַם הַזֹּאת וְלֹא שָׁלַח אֶת הָעָם".

ביעור החמץ בפסח, מסמל את ביעור היצר הרע מהלב, שכן היצר הרע דומה לשאור שמחמץ את כל העיסה. ההבדל בין לחם למצה הוא, שלחם שיש בו שאור מתקלקל לאחר מספר ימים ומתעפש, ואילו מצה שאין בה שאור יכולה להחזיק שבועות וחודשים ואפילו שנה תמימה ועדיין היא ראויה לאכילה. הגאווה היא השאור שבעיסה שהחמץ נוטה להתנפח כמו לבו המתגאה של האדם, ואם אדם מתנהג בשפלות ואין בו גאווה הוא יחיה הרבה זמן, אבל מי שמתגאה, הגאווה מוציאה אותו מן העולם.

נראה אם כן שהקב"ה רומז לנו על מה התעלל כך בפרעה שנתן לו עשר מכות והם בעצם ביעור החמץ שבליבו, הגאווה של פרעה שראה עצמו בתור אל כמו שכתוב ביחזקאל, "לי יאורי ואני עשיתיני", שהיה מתגאה בליבו לא להכיר בקב"ה בתור האל ששולט בכל הבריאה.

ועל כן הדילוג "ביעור חמץ" חותך את הפסוק לעיל כי הקב"ה עשה לפרעה "ביעור חמץ", והם עשר המכות שקיבל וניראה שהם כנגד עשרה חתיכות חמץ שאנחנו נוהגים לפזר בבדיקת חמץ ולאחר מכן לשרוף בבוקר י"ד, והמנהג על פי הרמ"א (או"ח סי' תלב) וכ"כ האר"י ז"ל.

וכתוב בשורה השנייה של הדילוג: "וַיִּשְׂא הָעָם אֶת בָּצֵקוֹ טָרֵם יַחְמֵץ מִשְׁאָרְתָם צָרֹת בְּשִׁמְלַתָם עַל שְׂכָמָם לָהּ וּבָנֵי יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ כְּדַבַּר מֹשֶׁה וַיִּשְׂאֻהוּ מִמִּצְרַיִם כְּלֵי כֶסֶף וְכֵלֵי זָהָב וּשְׂמֵלֹת".

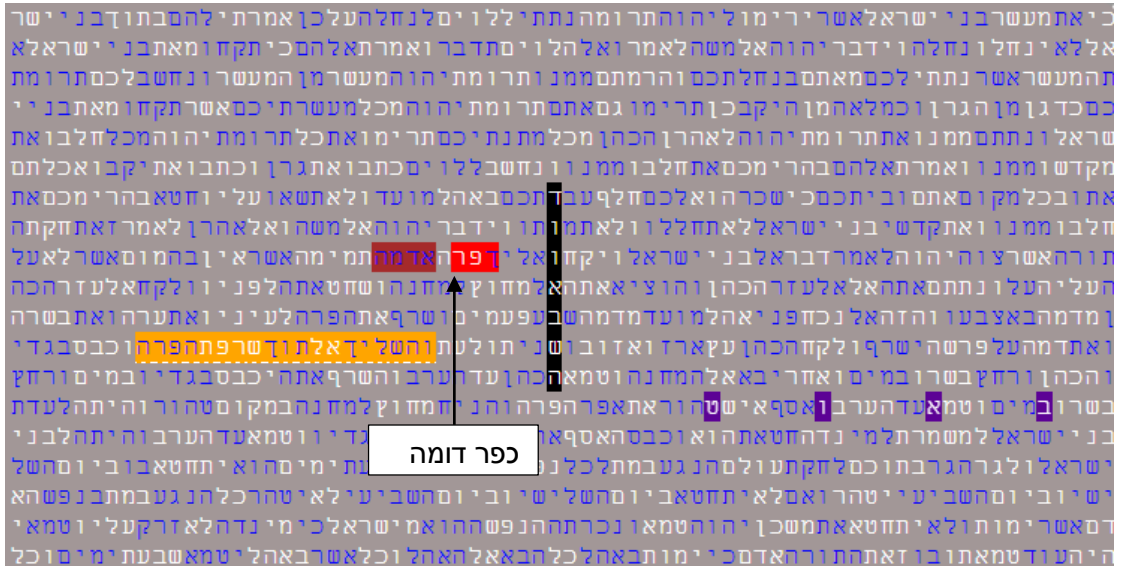
ורואים את לשון הדילוג ממש "טרם יחמץ", וגם אומר ששאלו כלים ממצרים וכו' רמז להגעלת כלים וביעור חמץ כי הקב"ה אמר שיעשו בלשון השאלה בכך שיהיו פטורים מלהטביל את הכלי גוים ובנוסף סתם כלים של גוים חז"ל אמרו שהם מוחזקים שעבר עליהם מעת לעת ועל כן היו כשרים להשתמש [משום שהחמץ הבלוע בכלים טעמו נפגם במעת לעת] בכלי כסף ובכלי זהב האלו, ופירט לך שמלות לומר שכלי כסף וכלי זהב לאו היינו בגדים אלא כלי אכילה ממש.⁹

⁹ וכן מובא במס' (ע"ז עה:) "וכלן שנסתמש בהן עד שלא יטביל ושלא יגעיל ושלא ילבן תני חדא אסור ותניא אידך מותר ל"ק הא כמאן דאמר נותן טעם לפגם אסור הא כמאן דאמר נותן טעם לפגם מותר ולמאן דאמר נותן טעם לפגם מותר גיעולי עובדי כוכבים דאסור רחמנא היכי משכחת לה אמר רב חייא ברביה דרב הונא לא אסרה תורה אלא קדירה בת יומא דלאו נותן טעם לפגם הוא מכאן ואילך לישתרי גזירה קדירה שאינה בת יומא משום קדירה בת יומא", ומשמע שהיא גזירה דרבנן אבל מהתורה שפיר דמי להשתמש בכלי עובדי כוכבים לאחר מעל"ע משום נט"ל דמותר, וכאן היו לפני גזירה זו וכ"ש שלפני מתן תורה ובהכי סגי.

דוואבשה

הנה ידוע הפיגוע של משפחת דוואבשה, שבו מת התינוק עלי, ואביו סעד מת לאחר מכן בבית חולים. ואע"פ שהתקשורת כבר הכתיבה שמדובר בפיגוע "יהודי", אנו לא ראינו לנכון לקבל לשון הרע טרם נמצאו האשמים והמשטרה מגששת באפילה. ומה גם שיש את הכתובות בעברית זה לא מוכיח דבר לכאן ולכאן. ואי אפשר להוכיח דבר ע"י הדילוגים אם הפיגוע היה ע"י יהודי או ערבי.

ולכן ירדנו רק למצוא רמז לאותו פיגוע בדילוגים עקב ההתעניינות התקשורתית הגדולה בזה, והפרטים המפורשים הם: הפיגוע נעשה בכפר דומא, בתאריך ט"ו אב, בו הושלך בקבוק תבערה לביתם של המשפחה וככל הנראה מתו מכיות ומשריפה.

תמונה 1: משפחת דוואבשה, הפיגוע בכפר דומא.

והדילוג "דוואבשה" הוא המינימלי בתורה, רומז למשפחה הנ"ל, וחותר את הפס' שאומר "ויקחו אליך פרה אדמה תמימה", והנה במילים ויקחו אליך פרה אדמה: "ויקחו אליך פרה אדמה", מסתתר הדילוג המינימלי בתורה של "כפר דומה", ומכיון שזאת מילה בערבית אפשר לכותבה עם א' או עם ה', והקובץ הוא במקום ו' מלאה. ורמז במה שכתוב "והשליך אל תוף שרפת הפרה", הדרך שבה מתו.

ונראה שזה רומז למקרה הנ"ל שלא פוענח והוא כעין חוקת פרה אדומה שהטעם סתום, ועוד כידוע שדומה הוא מלאך המות כמ"ש חז"ל (ברכות יח): דלמא דומה קדים ומכריז להו, שהוא מכריז על העתידין למות, והוא רמז בשם של הכפר ובפרה אדומה עצמה, שכביכול הפרה אדומה באה על דומה שהוא מלאך המות שכל פעם שהוא נוטל נשמת אדם, טומאת המת שרויה באותו מקום ולזה רומז פרה שבאה על דומה.

והנה גימטריה "דוואבשה" היא "פר אדם", כי הוא רומז לפרה אדומה אבל אינו אלא זכר והוא פר כמ"ש פר בן שנתו. והעניין שהשב"כ מנסים לפענח את המקרה הזה של כפר דומא באמצעות חכמתם הטבעית וליבם הערל ואינם יודעים שהערבים העלילו אותו ולכן זה רומז לפרה אדומה בחינת חוקה אשר עלה עליה עול ואינה מובנת כלל מדוע המזה ומזין עליו מי נידה טהור ונוגע במי הנידה טמא (נדה ט), ועליה נאמר (במד"ר יט, ג) "אמר שלמה על כל אלה עמדתי ופירשה של פרה אדמה חקתי ושאיתי ופשפפתי (קהלת ז, כג): אמרתי אהבתי והיא רחוקה ממני", אבל משה רבנו עליו השלום בחינת צדיק גמור שקיבל ממדבר מתנה וממתנה נחליאל, דלא כשלמה המלך ע"ה שניסה להבין את הפרה אדומה בחכמת הטבע ולא בקבלה פשוטה, ולכן היתה לו בבחינת חוקה סתומה, אבל למשה אמרו חז"ל (במד"ר יט, ו) "ויקחו אליך פרה אדמה. אמר רבי יוסי ברבי חנינא, אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה לך אני מגלה טעם פרה, אבל לאחר חקה", ולכן "משה" בגימטריה "כפר דמא", שהוא ירד לשורש העניין גם שם וכפי שרומז הדילוג לקמן שחותר את הפס' הואיל

מִשָּׁה בָּאֵר אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת. וְדַע שֶׁשְּׁלֹמֵה הַמֶּלֶךְ ע"ה הִיטָה לוֹ עֲנוּוָה לומר "וְהִיא רְחוּקָה מִמֶּנִּי", אֲבָל מִשָּׂא"כ לִשְׁב"כ שֶׁאֲחֵרֵי לִיבָם מוֹחֵם הוֹלֵךְ וְלֹכֵן טוֹעִים וּמִטְעִים.

פְּטִימָא שְׂרִצוּהִי הוּא הַבִּיד מִשְׁהָא לְבִנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵרְבַת מוֹאֲב
 בְּאֶרְצָא מוֹאֲבִי הוּא אֵיל מִשְׁהָא בְּאֶרְצָא הַתּוֹרָה הַזֹּאת לֵאמֹר יְהוָה
 הִנֵּכֶם הִי וְסַכְּכוּ כְּבִישְׁמֵי לְרַבֵּי הוּא אֱלֹהֵי אֲבוֹתְכֶם יִסְפָּ
 עֲבִי אֲחֵיכֶם וְשִׁפְטֵם צְדָקָבִי אִישׁוּבִי אֲחִיו וּבִי גֵרוֹ
 יִדְלַפְנֵיךָ אֶת הָאָרֶץ עֲלֵה רֶשֶׁתְּךָ אֲשֶׁר דָּבַר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֶיךָ לֵאמֹר
 אֲבִי תִסְלַע לְתוֹתְמוֹת רֹאֲתֵי הוּא אֱלֹהֵיכֶם וְתִרְגַּנּוּ בְּאֵהֱלֵי
 תִבְנוּ בְּכֹל הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הִלַּכְתֶּם עַד בְּאֵתְכֶם עַד הַמִּקּוֹם הַזֶּה וּבְדַבַּר
 לְכֶם לֵאמֹר גִּמְתָה לְאֵתְכֶם אֲשֶׁם יְהוָה שֶׁבְּנִי וְנִי עַד לְפָנַי יִדְהֶ
 בְּקִרְבְּכֶם לֵאמֹר לְפָנַי יִבִּיכְכֶם וְאֲדַבְרָא לִיכֶם וְלֵאשְׁמֵי

בין המצרים

מצינו את הפס' הבא באיכה (פרק א): "גִּלְתָּהּ יְהוּדָה מֵעֲנִי וּמִרַב עֲבָדָהּ, הִיא יִשְׁכַּח בְּגוֹיִם, לֹא מִצָּאָה מְנוּחַ, כָּל רִדְפֶיהָ הִשְׁיִגוּהָ בֵּין הַמִּצְרִים", ודרשו חז"ל בין המצרים הכוונה בין שני הפורעניות של הבקעת העיר בי"ז בתמוז לחורבן הבית בט' באב ואז הגלו את תושבי ירושלים. וחיפשנו דילוג מינימלי בתורה "רודפיה", וחותר את הפס' שכתוב בו: "וכי תשיג יד גר ותושב עמך ומך אחיך עמו ונמכר לגר ותושב עמך או לעקר משפחת גר", ורואים את הלשון "כל רדפיה השיגה" רמז ממש בפס' "וכי תשיג יד גר ותושב", כלומר איזה גוי שהוא גר תושב יצליח להשיג ולהכניס תחתיו ישראל עני לעבד.

וחיפשנו דילוג מינימלי "בין", וחותר את "וחשב לו כפי שני יושיב את גאלתו", ורומז שהמצרים של אותו יהודי שנימכר לעבד לגוי שרומז לעם ישראל שנמכרו לגלות לגוים, מתי השיג אותו גוי להכניס היהודי לעבד, בין המצרים, כפי שנינו, כל הזמן שעבד אצל אותו גוי נחשב לו בין המצרים עד שיגאלו אותו.

עמד עד שנתהיבל יעבד עמך ויצא מעמך הוא ובניו עמו ושב אל משפחתו ואל אלה אבות יו ישוב כיעבד יהסאשרהו צאת אתם מארץ מצר יסלא ימכרו ממכרת עבד לא תרדהבו בפרך ויראת מאלה יך ועבדך ואמתך אשר יהי ולך מאתה גוי יסאשר סביבתי כסמהסתקנו עבד ואמהו גסמבני יהתושבי סהגרי סעמכסמהסתקנו וממשפחתם אשר עמכם אשרהו לי דובאר צכסוהו ולכסלא צזהו התנחלתם אתם לבני כסאחר יכסלר שתא צזהל על סבהסת עבדו ובאחי כסבני ישראל ישבאחי ולא תרדהבו בפרך וכי תשיג יד גרות ושב עמך ו מך אחיך עמו ונמכר לגר ותושב עמך או לעקר משפחת גר אחר ינמכר גאלתה יהלוא צדמ אציו יגאלנו ואודדו אובן דדו יגאלנו ואמשר בשרו ממשפחתו יגאלנו ואוהשיגהי דוונגאל וחשב עסקנהו משנתהמכרו לו עד שנתהיבלוהי הכסף ממכרו בו מספר שני ימי שכיריה העמואסעוד רבות בשני יסלפיהן ישיב גאלתו ומכסף מקנתו ואסמעטנש ארבע שני סעד שנתהיבל וחשב לו כפי שני יו ישיב את גאלתו כשכיר שנהבשנהיה העמו לא ירדנו בפרך לעיניך ואסלא יגאלבלהו יצא בשנתהיבלהו אובניו עמו כיליבני ישראל עבד יסעבד יהסאשרהו צאת יאותם מארץ מצר יסאני יהוה אלהיכם לא תעשו ל כסאליסו פסלו מצבה לא תקימו לכסו אבן משכית לא תתנו ובארצכם להשתחו ותעליהכ

תמונה 1: דילוג מינימלי בתורה "רודפיה"

וחיפשנו דילוג מינימלי "מצר", כלומר אחד מן המצרים, ונימצא באופן מדהים דילוג כפול בפס' מרץ מצרים, (מצר מימין ומצר משמאל), כי מצרים היא ראש לכל הגלויות והיא המצר מכאן ומכאן, כלומר אותו יהודי שנימכר יצא ביובל וישתחרר והיובל בחינת הגאולה השלמה לבני, ואומר "אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים", כלומר מבין המצרים, היא ארץ מצרים שם היו ישראל ביניהם וניטמעו כמו אותו עבד עברי אצל הגוי.

ולאחר חיפוש בתורה של, "מארץ מצרים", מצינו שחזר 50 פעמים בתורה בדיוק (לא בדילוגים רק בפסוקים בפירוש, כדי לראות את כולם כנס לטבלה: "נ' שערי בינה"), ורומז שהקב"ה הוציא את בני" שהם אותו העבד מסכן שנימכר למצרים לעבודה זרה, ואילולא הקב"ה שהוציאנו מבין המצרים היינו נטמעים שם ב-50 שערי טומאה, כמובא בהגדה וכך ראינו בפ' אור החיים הק' וכ"כ בזה"ק ח"ל אור החיים: "עוד ירצה לומר ראה הצער שישנם בו ועוד ראיתי עוני עמי שהם חלק ה' עמו והעוני הוא אשר הם במצרים כי אם ישראל מתעכבים עוד הם נאבדים ב"מ על דרך אומרם ז"ל (הגדה) ואלו לא הוציא הקב"ה את אבותינו ממצרים עדיין וגו' כי אם היו מתעכבים שם עוד היו נכנסים ב-50 שערי טומאה ולא היתה תקומה לזה גאלם מיד ולא שהו אפי' שיעור שיספיק בצקם להחמיץ כו". ואלו ה-50 שערי טומאה כנגד 50 אזכרות של "מארץ מצרים" בתורה, שרומז שאפשר לצאת מארץ מצרים עד שער החמישים ולא עד בכלל. וכן ניראה מהזה"ק עיין בטבלה נ' שערי בינה.

והדבר המדהים שכנגד זה אומר כאן הקב"ה על העבד העברי, אחר י נמכר גאלתה יהל: "אחרי נמכר גאלתה תהיה לו אחד מאחיו יגאלנו: או דדו או בן דדו יגאלנו או משאר בשרו ממשפחתו יגאלנו או השיגה ידו ונגאל", כלומר בכל מצב אותו עבד חייב להשתחרר אסור לו להיטמע תחת אותו גוי עד היובל, כי היובל הוא שנת החמישים שנה, וכן ביוב"ל בגימטריה, 50. ואם הוא יגיע עד שנת החמישים שנה כאמור הוא יטמע שם לעולם וכבר יתמכר לעבודת כוכבים ואפי' ביובל כבר לא ירצה

להשתחרר אותו עבד משום שהתמכר להם מבחינה רוחנית. והיובל משחרר את כל העבדים¹⁰ כידוע זה זכר ליציאת מצרים כמ"ש בטבלה: "וְאֵם לֹא יִגָּאֵל בְּאֵלֶּהָ וַיֵּצֵא בְּשָׁנַת הַיְבֹל הוּא וּבְנָיו עִמּוֹ: כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עָבְדִי הֵם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם". אם לא נותר שום מוצא לאותו עבד אז היובל שהוא בחינת יציאת מצרים ישחרר אותו זה זכר ליציאת מצרים שבנ"י יצאו מהשער החמשים לטומאה.

ועוד אם ניקח אותיות "**מארץ מצרים**", יהיה לנו, "**מצר א-ים מצר**", כלומר **בין המצרים יש לנו י"ם** ימים, בגימטריה זה 50, והאל"ף של א-ים באה לומר שחנו על הים כדלקמן, ואם ניקח את הימים בין ט' בתמוז (הבקעת העיר בביה"מ הראשון) עד ט' באב (חורבן ביה"מ הראשון) יש לנו 29 יום (חודש חסר), ועוד ניקח הימים מי"ז בתמוז (הבקעת העיר בביה"מ השני) עד ט' באב (חורבן ביה"מ השני) יש לנו 21 ימים. ביחד 29+21=50. ואלו החמישים המזכרים לעיל.

ואם נאמר שבין המצרים, רומזים לישראל שהיו על הים, כי מצינו כאשר בא פרעה וכל חילו וחסמו ישראל על הים, שנאמר: "דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁבוּ וַיִּחַנּוּ לִפְנֵי פִי הַחִירֹת בֵּין מִגְדֹל וּבֵין הַיָּם לִפְנֵי בַעַל צֶפֶן נִכְחוּ תַחְנוּ עַל הַיָּם: וְאָמַר פְּרַעֲהוֹ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל נִבְכְּתִים הֵם בְּאֶרֶץ סֹגֵר עָלֵיהֶם הַמִּדְבָּר", ועיין כל זה בטבלה על **"ז בתמוז**. אם כן ברור עכשיו מאי קאמר "מצר ימא מצר", או גם "מצר אים מצר", שהמצרים באו לצור על ישראל מכאן ומכאן וישראל חנו על הים (א-ים בארמית על הים):

לתמצרים והצלותי אתכם מעבדתם וגאלתי אתכם בזרוע נטויה ובשפטי גדלי ים ולקחתי אתכם לילעם ופונקחותי ונעלה ים ואמר פרעה לבני ישראל נבכיתם בארץ סוגר על ים המדבר וזחזחתי את לב פרעה וקרתחוק ונקי יוצד יקאלתהר גכי לאאצד יקרשע ושחד לאתקחכ השחד יעורפקח יסו יסלףדבר יצד יק יוס וקדהחמשמא ותבשקלהקדש ושמך זיתיה ין ועשית אתו שמן משחתקדש רקחמרקחמתמעשה רקחשמן משחתק אתו אהל יאבבן אחי סמך למטהדן חרש וחשב ורקם בתכלת ובארגמן ובתולעתהשני ובששכל הזבהעשו מזבדש למי יודי ותביא ינהאתאשי יהוה אתהחלבלעל החזקה יביאנ ואתהחזקהלהנ יףאתותנ ופהלפני ין

תמונה 2: דילוג מינימלי בתורה "ט' בתמוז"

וכן הפס' "אמר אויב ארדף אשיג וכו' נשפת ברוחך כסמו ים", והיינו מה שאמר "כל רדפיה השיגוה בין המצרים", כי יציאת מצרים הייתה בגבורות הבינה, בחיל חמישים שערים בגימ' מ"י. וכאן באמת השיג פרעה את ישראל וסגר עליהם המדבר רק משום שצעקו לקב"ה ניצלו משא"כ במצור שעשה נבוכדנצר. וכן "**נבכים בארץ**" בגימטריה "**נבוכדנצר**", כי **הם** מיותר. והסוד בזה, כי היובל הוא הבינה, שיש בה חמישים שערים, ויציאת מצרים הייתה בגבורות של הבינה והיא קרויה מ"י בגימטריה 50. וביה"מ הוא המלכות, והיא קרויה י"ם.

והראנו כבר פעם שיש באותה טבלה ממש, טבלה נוספת שרומזת למשיח, עיין "**מבוקשך מי משיח**". זה שוב מראה פסיק מהמורכבות האינסופית של התורה, שמוצאים כמה וכמה טבלאות עם רמזים ודילוגים שונים באותם פסוקים באותו מקום.

¹⁰ כמובא במס' ר"ה (ח: דתניא ויקרא כה) וקדשתם את שנת החמשים שנה מה ת"ל לפי שנאמר ביה"כ יכול לא תהא מתקדשת אלא מיה"כ ואילך ת"ל וקדשתם את שנת החמשים מלמד שמתקדשת והולכת מתחילתה מכאן אמר ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקא מר"ה עד יוה"כ לא היו עבדים נפטרין לבתיהן ולא משתעבדין לאדוניהם אלא אוכלין ושותין ושמחין ועטרותיהן בראשיהן כיון שהגיע יוה"כ תקעו ב"ד בשופר נפטרו עבדים לבתיהן ושדות חחרות לבעליהן.

החובל בחבירו

ידועה המשנה במסכת בבא קמא (פרק החובל פג) זה לשונה: "**החובל בחבירו** חייב עליו משום חמשה דברים: בנזק בצער בריפוי בשבת ובושת", אדם שמכה את חבירו לא מספיק שישלם לו את הנזק שהפחית את שוויו כגון שכרת את ידו או רגלו, אלא צריך לשלם לו גם את הצער שהרגיש באותה מכה, הריפוי כלומר שמין כמה הוא צריך לשלם דבר יום ביומו כגון תרופות ועלות הרופא, השבת שהשבית וביטל אותו ממלאכתו כמה ימים שלא הרוויח ישלם לו, והבושת שהתבייש באותה מכה כגון ששרף את בגדיו והשאירו ערום.

וחיפשנו את הדילוג המינימלי "החובל", ובסמוך אליו מצאנו דילוג "חבירו", והם חותכים את עניין אבימלך שלקח את שרי אשת אברם, וחשב שהיא אחותו ורצה לשכב עימה והקב"ה לא נתנו והענישו בחולאים קשים כמו שאמרו חז"ל (ב"ק צב). שלא יכל ללדת וקטנים וגדולים כו' ובא אליו הקב"ה בחלום לאבימלך והזהיר אותו לא לגעת בה ולהשיב אותה לאברהם וכך עשה והתפלל אברהם בעדו והצילו כידוע ע"כ.

והועלכפן יארץ חכרו יראו הנהעלהק יטרהארץ כק יטרהכשן ויהי בשחזתא להי סאתער יחכרו חכירה ותשכב את אביהו לא ידע בשכבהו בקומהו יהי ממחרת ותאמר הבכירה האלה הצעירה הן שכבת דשו בינן שורו יגר בגרו יאמר אברהם אל שרה האשתו איתיה ואין שלחאב ימלך מלך גרו יקח את שרו ועתה השבא שתהי שכיבי נביאה או יתפלל בעדך וחי הואסאי נך משי בדעכי מותמתו תאתהו כל אשר לך בראשתי וגם אמנה אחתי בתאביהו אאך לאבתאמי ותהי לי לאשהו יהי כאשר תעו אתי אלהים מבייתא וואמהתי וילדו כינע ויעצור יהוה בעד כל רחל וסלבי יתאבי מלך על דבר שרה אשת אברהם ויהו הפקד או יילדתי בן לזקני ווי יגדלה ילדו יגמלו יעש אברהם משתהגד ולבי וסגמלתי יצחק ותרא שרה את מוסו יתן אלה גרסע לשכמה ואתה ילדו וישלחה ותלך ותעבמד ברבארשבעו יכל והמי יסמן הזמתו ווי יסותלך ותמלא את הזמתמיסו ותשק את הנער ויהי אלהי סאתה נערו יגדלו וישבמדברו יהי רבה קנ

תמונה 1: החובל בחבירו

והנה באופן מדהים הדילוג המינימלי חותך דוקא את הפסוקים הנ"ל בעניין אבימלך ואברהם שאותם בחרו להביא במשנה האחרונה בפרק החובל (ב"ק צב). זה לשון המשנה: "אע"פ שהוא נותן לו אין נמחל לו עד שיבקש ממנו שנאמר (בראשית כ, ז) ועתה השב אשת וגו' ומנין שאם לא מחל לו שהוא אכזרי שנאמר (שם כ, ח) ויתפלל אברהם אל האלהים וירפא אלהים את אבימלך וגו', ובגמרא אמרו: "ת"ר כל אלו שאמרו דמי בושתי אבל צערו אפ"י הביא כל אילי נביות שבעולם אין נמחל לו עד שיבקש ממנו שנאמר (שם ט) השב אשת האיש כי נביא הוא", ופ"י רש"י כל אלו שאמרו במשנה לעיל (שם צ) שמשלם דמי בושתי כגון סלע אם סטרו בלחי, זה רק תשלומי הבושת אבל על הצער של הבושת שדואג על בושתי צריך לבקש מחילה¹¹.

ולכאורה המשנה מביאה ראייה שצריך לבקש מחילה אחרי שאבימלך ציער את אברהם ושרי, דוקא מעניין הזה, וכביכול הדילוג רומז שאבימלך הוא בחינת חובל בחיבורו, כי רצה לנגוע בשרי אשת אברם וידוע שאונס אישה הוא גם כן סוג של חבלה ונזק, שממנו למדו חיוב ממון לחבלת נזקין בכלל¹² בתחילת הפרק (שם פד). כמבואר שם. ואע"ג שלא הצליח להזיקה שהרי לא נתנו הקב"ה¹³, עכ"פ יש כאן ארבעה דברים לחייבו והם:

- (א) **צער** – שגרם צער לאברהם שלקחה לאשתו, והפריד ביניהם ועוד שגרם צער לשרה שהשאירה אצלו. וכן משמע מהמשנה לעיל שם שיש בעניין צער שהיה צריך אבימלך לבקש מחילתו של אברהם.
- (ב) **בושת** – שגרם לה בושה ששהתה איתו לילה אחד ויבואו לחשוד בה שמא נגע בה. וכן משמע מהברייתא לעיל שאמר כל אלו שאמרו דמי בושתי כו' ומסיים בעניין אבימלך ע"כ.

¹¹ זה לשון רש"י שם כל אלו שאמרו. סלע מנה ומאתים ד' מאות דמי בושתי הן. אבל צער. שדואג על בושתי אינו נמחל לו ע"כ, וכ"כ ה"ב שמצטער על הבושת שלו. אבל להרמב"ם שפירש שבכלל הסלע והמנה ומאתים יש דמי בושתי ריפוי ושבתי, צריך לדעתו לומר שפירש כל אלו שאמרו כו' שעיקרם הוא תשלומי צער ומקצתם הוא ריפוי ושבתי ולא חשש להזכיר.

¹² ומשום שנאמר 'עין תחת עין' למדו שזה תשלומי ממון כמו "ונתן האיש השכב עמה לאבי הנערה חמשים כסף ולו תהיה לאשה תחת אִשָּׁר ענה", ושם חייב לשלם האונס פגמה וקנס של חמשים שקלים. והקשו מאיפה חז"ל יודעים שזה מדבר בממון ותירצו כמו ששם מדבר בממון כאן גם כך חאת גזירה שווה. ויש להקשות א"כ למה טרח הכתוב לומר בלשון זה של עין תחת עין כו' ונתחן: משום שכמו ששם נאמר כאשר יקום איש על רעהו כו' ואין זה ממש, כאן גם אין זה ממש.

¹³ כמו שכתוב (שם כ, ד) "ואבימלך לא קרב אליה", ופרש"י לא קרב אליה. המלאך מנעו, כמו שנאמר לא נתתיך לנגוע אליה.

ומפורש בפסוק: "וּלְשָׂרָה אָמַר הִנֵּה נִתְּנִי אֵלַי כָּסֶף לְאַחִיךָ הִנֵּה הוּא לְךָ כְּסוּת עֵינַיִם לְכֹל אֲשֶׁר אֲתָךְ וְאֵת כָּל וְנִכְחַת", וכתב רש"י¹⁴ כסות עיניים מלשון שיכסו עיניהם כל הרוצים לביישך לומר שנגעתי בך, עכשיו שהבאתי לך הכסף הזה לא יוכלו לומר כן.

(ג) **שבת** – ששהתה אצלו לילה אחד¹⁵ וביטל מלאכתה ומעשה ידה.

(ד) **ריפוי** – אע"ג שלא הזיקה ממש כדי שישלם לה ריפוי הנה עכ"פ מצינו שנתרפאה שרה מיד לאחר מעשה אבימלך והולידה את יצחק והיא היתה עקרה, זה כעין אישה סוטה ששותה מים וחייה ומתרפאת מאותה בושה¹⁶.

ורואים ששילם אבימלך לאברהם ופייס אותו ובכך ביטל צערו שגרם לו, וכ"כ "וַיִּקַּח אַבְיִמֶלֶךְ צֹאן וּבָקָר וְעֶבְדִים וְשִׁפְחֹת וַיִּתֵּן לְאַבְרָהָם וַיָּשֶׁב לוֹ אֶת שָׂרָה אִשְׁתּוֹ", ולא די בזה אלא שילם גם לשרה משום שהפוגע באישה פגיעתן רעה: "וּלְשָׂרָה אָמַר הִנֵּה נִתְּנִי אֵלַי כָּסֶף לְאַחִיךָ הִנֵּה הוּא לְךָ כְּסוּת עֵינַיִם לְכֹל אֲשֶׁר אֲתָךְ וְאֵת כָּל וְנִכְחַת".

ואמרו שם (צב. חז"ל: (בראשית כ, יח) "כִּי עֶצֶר עֶצֶר ה' , אמר ר' אלעזר שתי עצירות הללו למה אחת באיש שכבת זרע שתיים באשה שכבת זרע ולידה במתניתא תנא שתיים באיש שכבת זרע וקטנים שלשה באשה שכבת זרע וקטנים ולידה רבינא אמר שלש באיש שכבת זרע וקטנים ופי טבעת ארבעה באשה שכבת זרע ולידה וקטנים ופי טבעת", **ועצור עצר** שניהם כתובים אותיות צער רומזים לצער וגם מובלע בהם הדילוג המינימלי **צער**, של אברהם ושרה ומידה כנגד מידה היא שקיבל אבימלך, ולמדו חז"ל לתת צער שלא במקום נזק כגון כאן (ב"ק פד:) ובגמרא לעיל ניראה שחולקים באיזה דברים התחייב אבימלך לשלם לאברהם, כי אפשר שישלם לו על צער בלבד, ואפשר ב' דברים צער ובושת, ואפשר ג' דברים צער ובושת וריפוי, וכמו שכתב הרמב"ם (פ"ב ה"א הל' חובל ומזיק) ומובא כבר בירושלמי: אם חבלה שהיא ראויה לשלם חמישה דברים משלם את כולם, ארבעה משלם ארבעה כו'. ולכן בברייתא לעיל לדעת רבינא האנשים לקו בשלושה דברים: שכבת זרע, מי קטנים ופי טבעת. והנשים בארבעה: שכבת זרע, לידה, מי קטנים ופי טבעת. ועדיין לא ריבה חמישה דברים משום שזקוק ודאי אין כאן שהרי לא פגמה אבימלך ח"ו כאשר מנעו הקב"ה, ולכן ניראה שאלו הארבעה כנגד הארבעה שעשה לשרה והם:

- (א) צער כנגד מי קטנים – כי זהו צער גדול שלא יכול להתרוקן.
- (ב) בושת כנגד פי הטבעת – כנגד שביישו שרה ששהתה לילה אחד בבית אבימלך.
- (ג) שבת כנגד שכבת זרע – כי מנעו משרה לשבת עם אברהם וביטלו עונתם.
- (ד) ריפוי כנגד לידה – כמפורש בפסוקים אחרי שהתרפא אבימלך יכלו ללדת ומיד אחר כן התרפאה שרה וילדה.

ועוד רמז במה שאמר המלאך לאברהם: "וַיֹּאמֶר שׁוּב אֲשׁוּב אֵלַיךְ כְּעֵת חַיָּה וְהִנֵּה בֶן לְשָׂרָה אִשְׁתְּךָ", וראשי תיבות "**אך חובל**", ורמז לו בזה שישבו אליו לאחר שנה והנה בן לשרה. וקשה שהרי לא שב אליו המלאך כלל, וכ"כ הרמב"ן¹⁷ והזכיר שמיד אחרי מעשה אבימלך כעבור שנה התעברה, וא"כ ניראה לומר שהמלאך אכן שב והיה זה בבית אבימלך, ושם נעשו לשרה נסים כידוע שלא יגע בה, ולכן פירש רש"י על הפסוק: "וַאֲבִימֶלֶךְ לֹא קָרַב אֵלֶיהָ", זה לשונו: המלאך מנעו, כמו שנאמר לא נתתיך לנגוע אליה ע"כ, ולא ידעתי מנ"ל אבל ניראה לומר שזה אותו מלאך ממש ששב אל שרה והיכה את החובל שהוא אבימלך, ולכן רמז מתי ישוב בראשי תיבות ומה יעשה, "**אך חובל**", שיבוא להכות את החובל בחולאים.

¹⁴ ח"ל: "יכסו עיניהם שלא יקלוק, שאילו השיבותיך ריקנית, יש להם לומר, לאחר שנתעלל בה החזירה, עכשיו שהוצרכתי לבזבז ממון ולפייסך, ידעו יחיו שעל כרחי השיבותיך, ועל ידי נס".

¹⁵ כן מוכח בפסוקים שבא אליו אלהי' בחלום הלילה וכבר לקח את שרה ובבוקר כתוב "וַיִּשְׁכַּם אַבְיִמֶלֶךְ בַּבֹּקֶר וַיִּקְרָא לְכָל עֶבְדָיו", והחזירה באותו יום.

¹⁶ עוד י"ל כמ"ש חז"ל שכל המבקש רחמים על חברו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחילה, שם דף צ"ב.

¹⁷ ח"ל הרמב"ן שם (בראשית יח, י) שוב אשוב אליך כעת חיה. לשון רש"י לא בשרו המלאך שישבו אליו אלא בשליחותו של מקום אמר לו כמו ויאמר לה מלאך ה' הרבה ארבה את זרעך (לעיל טז ז') והוא אין בידו להרבות אלא בשליחותו של מקום אמר לו אף כאן בשליחותו של מקום אמר לו והוצרך הרב לאמר כן מפני שהקב"ה אמר לו בכאן למועד אשוב אליך ובין במלאך או בהקב"ה לא מצינו ששב אליו למועדו אולי נכלל בלשון זה' פקד את שרה כאשר אמר ויעש ה' לשרה כאשר דבר (להלן כא א) ורבי אברהם אמר (להלן כא ב) כי "וַיֹּאמֶר ה' אל אברהם" הוא דבר המלאך בשם שולחו ושם אליו למועד אשר דבר אתו ואם לא נכתב והנכון בעיני שהוא מן "לתשובת השנה" (יא א) יאמר כי שוב אשוב אליך עת כעת הזאת שתהיו בו חיים ויהיה בן לשרה אשתך וזהו כאשר נאמר לאברהם (לעיל יז כא) למועד הזה בשנה האחרת ויהיה "אשוב" כמו ושב ה' אלהיך ושב וקבצך (דברים ג א)

והלום ראיתי אחרי רואי, בפיל השל"ה על ההגדה שכתב כעין הדברים הנ"ל שפרעה נידון כמזיק לגבי שרה, ושילם לה ממיטב הארץ את ארץ גש"ן, והוא אותיות נוג"ש כי היה בו דין מזיק, וכן יש לומר גבי אבימלך כנ"ל והוא מדברי האר"י ז"ל.

היקף העולם

אנא קרא את המאמר המובא בנספחים [נספח א] בו הראנו שהיקף חצי מן כדור הארץ הוא ששת אלפים פרסה בקירוב ע"פ דברי חז"ל. אמנם דייקנו שם שמה שאמרו בגמרא (פסחים צד.) שהיקף העולם 6,000 פרסה הוא כנגד מהלך השמש על פני הקרקע מעלות השחר ועד צאת הכוכבים של רבנו תם שהוא ארבע מיל לאחר השקיעה, והמרחק הזה שהשמש עוברת הוא בקירוב 6,000 פרסה זה המרחק שנקרא מקצה השמים ועד קצה השמים זה נקרא אוהל לשבת בלשון המקרא או יריעת שמים מלשון הפסוק: (ישעיה מ, כב) "הַיֵּשֶׁב עַל חוּג הָאָרֶץ וַיִּשְׁבֶּיהָ כַּחֲגָבִים, הַנּוֹטָה כְּדָק שָׁמַיִם וַיִּמְתַּחַם כְּאַהֲל לְשָׁבֹת". וניראה שהמרחק הזה הוא קצת יותר מן חצי היקף כדור הארץ. וחצי היקף כדור הארץ הוא 5512.5 פרסה [שגיאה של 0.35% בלבד ע"פ חז"ל].

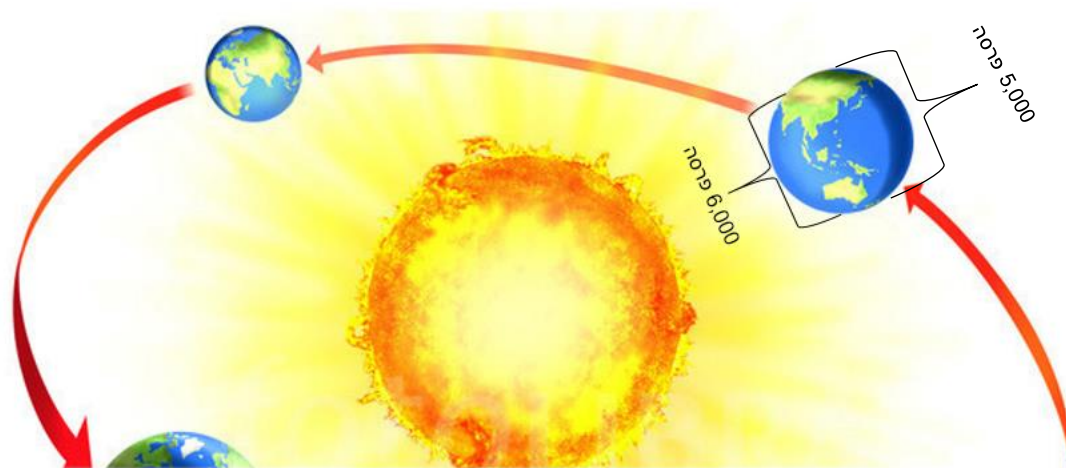
עין בטבלה למטה בה מצאנו את הפרטים הנ"ל בדילוגים: ששת אלפים חוג ארץ.

הַיֵּשֶׁב עַל חוּג הָאָרֶץ וַיִּשְׁבֶּיהָ כַּחֲגָבִים, הַנּוֹטָה כְּדָק שָׁמַיִם וַיִּמְתַּחַם כְּאַהֲל לְשָׁבֹת. וְנִירָאָה שֶׁהַמְרָחֵק הַזֶּה הוּא קֶצֶת יוֹתֵר מִן חֲצֵי הַיֵּקֶף כְּדוֹר הָאָרֶץ. וְחֲצֵי הַיֵּקֶף כְּדוֹר הָאָרֶץ הוּא 5512.5 פְּרָסָה [שְׂגִיאה שֶׁל 0.35% בְּלִבֵּד ע"פ חז"ל].

תמונה 1: "ששת אלפים" פרסה במקביל לדילוג "חוג" ובמקביל ל-"ארץ".

ורואים שאת הדילוג חוג חותך את הפסוק שכתוב: כסגול חיבור המילים בפסוק יוצר את המילה "כמעגל", לומר שהחוג הוא בצורת עיגול זה אימות הדילוג [עין פרק א, כללים ויסודות, אות יא]. וכן גם חותך את הדילוג הפסוק: את כל החקיקים ואולי כל זה לרמז למה שכתוב באיוב (כ, י): "חַק חָג עַל פְּנֵי מַיִם עַד תִּכְלִית אוֹר עִם חֹשֶׁךְ", רוצה לומר שחוק הוא הזמן שחג וסיבב הקב"ה על פני השמים והימים בעולם הוא ששת אלפים פרסאות כאמור לעיל, בכל רגע ששת אלפים פרסאות מהעולם מוארים מהשמש זה יוצר את חוק הזמן שנקרא יום, זה מה שאמר "עַד תִּכְלִית אוֹר עִם חֹשֶׁךְ" כלומר עד המקום שהאור והחושך מפסיקים להתערבב שזהו זמן בין השמשות ונהיה רק יום או רק חושך מוחלט. ולכן המשלים של הדילוג הוא "חוג יום" כי ישנם הרבה חוגים כל הזמן שהכדור מסתובב.

וכן הפסוק שחותך את הדילוג ששת אלפים הוא באותיות הימים כלומר, במקום שבו נגמר היום ומצד שני מתחיל היום על פני כדור הארץ כאמור לעיל, וכן מה שאמר שם יאריכן ימין רמז מובהק לכך שאומר "ששת אלפים יאריכן ימין" לרמז לכך שהיום (אור השמש על פני כדור הארץ) באורך ששת אלפים פרסה כאמור לעיל.

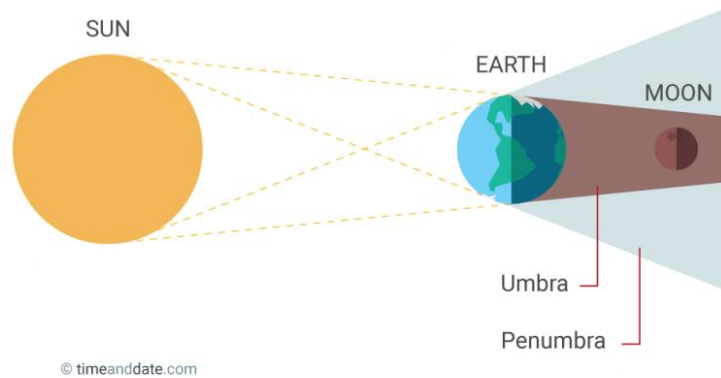

תמונה 2: אורך היום בפרסות על פני כדור הארץ הוא 6,000 פרסה ואורך הלילה הוא 5,000 פרסה

הירח לדם

שמענו שבשנתיים האחרונות (תשע"ה – תשע"ו) קרתה תופעה מעניינת של ירח אדום ארבע פעמים: פעם בפסח תשע"ד, סוכות תשע"ה ושוב בפסח תשע"ה ועכשיו החזרה הקרובה בסוכות תשע"ו הקרוב. ולכאורה מדברי הנביא יואל (ג, ד): "הַשֶּׁמֶשׁ יִהְיֶה לְחֹשֶׁךְ וְהַיָּרֵחַ לְדָם לַפְּנֵי בּוֹא יוֹם ה' הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא"18, רואים שזה רמז לביאת המשיח כי כתוב "לפני בוא". ואנחנו גם ככה בשנה מאוד מסוגלת לגאולה שהיא מוצאי שביעית בן דוד בא (סנהדרין צא). והיא שבעים שנה אחרי השואה ועוד המון רמזים. כמו כן לא היה ירח כזה אדום וגדול (קרוב לכדור"א) בו זמנית מאז 1982.

ויש להוסיף את דברי הנביא ישעיה (כד): "וְחִפְרָה הַלְּבָנָה וּבֹשָׁה הַחֲמָה כִּי מֶלֶךְ ה' צָבָאוֹת בָּהָר צִיּוֹן", שאמרו חז"ל19 (סנהדרין צא): שזה יהיה בימות המשיח, ולכאורה תמוה מה הכוונה חפרה ובושה, ולכן ניראה שהלבנה תיראה כאדם שמתבייש והוא אדום זה כאמור לעיל הירח לדם. וכל זה רומז ודאי **לאדום עשוי** שהם עיקר הגלות האחרונה. ולכן אע"פ שאמרו חז"ל (סוכה ט). "בזמן שהחמה לוקה סימן רע לעובדי כוכבים, לבנה לוקה סימן רע לשונאיהם של ישראל [לישראל]", עדיין אפשר לומר שזה סימן רע לעכו"ם ולא לנו כי יש כמה סוגי לקויות ולקות אדומה כזאת היא כאמור סימן רע לאדום ועשיו20.

תמונה 1: ליקוי ירח מתרחש כאשר כדור"א חוסם את אור השמש לירח, ומחזיר לירח אור בגוון אדום ולכן הירח ניראה אדום.

18 ולא מצינו שהשמש חשכה אבל אולי הכוונה לענני אבק שפקדו אותנו בסוף תשע"ה וחסמו את אור השמש במשך ארבעה ימים, וכן ניראה בהרבה מקומות בזוהר שעננים הם גורמים ללקות המאורות.

19 (סנהדרין צא): רב חסדא רמי כתיב (ישעיה כד, כג) וחפרה הלבנה ובושה החמה כי מלך ה' צבאות וכתיב (ישעיה ל, כו) והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים לא קשיא כאן לימות המשיח כאן לעוה"ב ולשמאל דאמר אין בין העוה"ז לימות המשיח אלא שייעבוד גליות בלבד לא קשיא כאן במחנה צדיקים כאן במחנה שכינה. ופירש"י כאן לימות המשיח מה שנאמר והיה אור הלבנה כאור החמה כו', ולפי זה ניראים הדברים שזה לעתיד לבא אע"ג שחפרה הלבנה היינו לעולם הבא משמע אחרי ביאת המשיח, אבל לפירוש השני שאין בין ימות המשיח לעולם הזה כו' אם כן הירח והשמש יישארו אותו דבר גם בימות המשיח כל הפסוקים נאמרו על העולם הבא שהוא בחינה גבוהה ומעל הטבע שם אנו לא עוסקים כלל (ומ"ש "וחפרה הלבנה" נאמר במחנה שכינה ודו"ק). ועיין בתקו"ז (תקון ח) שתירצו בעניין אחר, ולכאורה לפי דבריהם שם שאלו הם ס"מ ואשתו ניראה שזה אפילו בימות המשיח שאז בולע המות לנצח. אבל צ"ע לפי מה שאמרנו בהמשך שהלבנה מתמלאת דינים על העכו"ם ולכן נראית אדומה, א"כ מה שייך זה למה שכתוב וחפרה הלבנה.

20 כי אמרו שם בהמשך (כט). פניו דומין לדם חרב בא לעולם, זה לא מפורש אם רע לישראל או לעכו"ם אלא באופן כללי. אבל הלקות שאמרו שהיא רעה לשונאי ישראל היינו מתי שאינה נראית כלל בזמן שצריכה להיראות או להיפך (ועי"י בית יוסף סי' תכו ד"ה ומ"ש רבינו והני י"ו יום, דמשמע שם שלקות הירח היא כשאינו נראה בזמנו כפי החשבון). וכן מוכח בזוהר שאמר: "ובגין דאיהי כלילא מטוב ורע, מונין בה ישראל ומונין בה בני ישמעאל. וכד לקת במלואה, סימנא לא טב לישראל. וכד לקת בחסרונה, סימן רע לישראלים. ובהאי (ישעיה כט) ואבדה חכמת חכמיו, חכמה דישמעאלים, ובנית נבונים תסתתר, דאינון לא ידעין בבריאתן, אלא בשמושא דילהון, כפי שנוי עלמא בהליכתן ושימושן". משמע כאשר הירח חסר לגמרי אם הוא לוקה סימן רע לישראלים ואם מדובר על ירח שמאדים, היאך אפשר שיהיה מאדים והוא חסר לגמרי אלא ודאי לקות אחרת כגון איחור והקדמה.

ולכן חיפשנו את הדילוג "ירח לדם", כלשון הכתוב בנביא יואל **והירח לדם**. ורואים שזה חותך את שירת ים סוף, שכולה נאמרה לעתיד לבוא כמובא בזוהר²¹, אז ישיר משה ולא אז שר. וכן מוכח בסוף השירה: "אז נבהלו אלופי אדום", וכתב אור החיים במקום: "אומרו אז לומר כי אינו בזמן שדבר בו עד עתה שהוא זמן של הנכנסים לארץ אלא על זמן ביאת גואלנו".

ומובא במדרש חז"ל (תנחומא בא פרשה ז) "וכל מכות שהביא הקדוש ברוך הוא על המצרים במצרים, הוא עתיד להביא על אדום, שנאמר: כאשר שמע למצרים יחילו כשמע צור (ישעיה כג, ה)". ואמרו שם: "מי שפרע מן הראשונים, יפרע מאדום. במצרים, הנה בדם. באדום, ונתתי מופתים בשמים ובארץ דם ואש וגו', השמש יהפך לחשך **והירח לדם** (יואל ג, ג-ד)". רואים שהירח האדום מרמז למופת הראשון באדום ותחילת הגאולה²². וכן "היאור לדם" בגימטריה שווה "הירח לדם". וכן כתוב: "ויהפכו כל המים אשר ביאר לדם".

תמונה 1: דילוג מינימלי בתורה "ירח לדם" חותך את שירת הים הרומזת לגאולה עתידית מאדום.

ויש קשר בין שירת משה לחידוש הלבנה, שכתוב בה: "זה אלי ואנוהו", ומובא בסנהדרין (מא). "א"ר יוחנן כל המברך על החדש בזמנו כאילו מקבל פני שכינה כתוב כאן (שמות יב, ב) החדש הזה לכם ראש חודשים, וכתוב שם: (שמות טו, ב) זה אלי ואנוהו". רואים שיש קשר בין חידוש הלבנה לגאולה. ועוד כתוב בהמשך: "תפל עליהם אימתה ופחד בגדל זרועך ידמו כאבן", וידוע שאנחנו אומרים את הפסוק הזה בברכת הלבנה וגם חוזרים למפרע, וכתב שם אור החיים²³ שזה רומז לב' גאולות: "עד יעבר עמך ה', עד יעבר עם זו קניית", וניראה שלכן אנחנו אומרים דוקא את הפסוק הזה בברכת הלבנה (כמזכר במס' סופרים פ"כ)²⁴ ומובא שם שצריך לומר: "כשם שאנחנו מרקדים כנגדיך ואין אנו יכולים ליגע ביך כך אם ירקדו אחרים כנגדנו להזיקנו לא יוכלו ליגע בנו כו'. תפול עליהם כו'".

²¹ (בראשית כג ע"ב) ועוד ח"ל: "חד על פון קנא קדמא וחד על בתרייתא ובגין דא (שמות יד) אז ישיר משה אז שר לא נאמר אלא אז ישיר". וכן במכילתא (שירה פרשה א) ללישנא בתרא, אז ישיר לעתיד לבוא נמצינו למדים תחית המתים מהתורה.

²² ואע"פ שזאת אינה מכה ממש לאדום שהרי מה זיק להם ירח אדום לכאורה, יש לומר שזה רק אות ומופת לפני המכות ממש כעניין שהיה בגאולה ראשונה שנתן ה' מופת בדם: "ולקחת ממימי היאר ופשכת היבשה והיו המים אשר תקח מן היאר והיו לדם ביבשת", וכמ"ש חז"ל (סוכה כט). פניו דומין לדם חרב בא לעולם ואז יהיה מכה ממש, ואע"פ שהיה זה לאות לישראל י"ל שגם המצרים שמעו על כך שבאו לגאול את ישראל. ולכן אמר ביבשת שבעצם לא יהיו לדם אבל ע"י עפר היבשה יהיו וג"כ הירח אינו דם ממש אלא רק השתקפות אור כדוה"א בירח דרך האטמוספירה נראה כעין צבע אדום. ²³ ח"ל: פסוק זה ושל אחרייו ידבר כל אחד על ב' הכנסות לארץ אחת בימי משה ואחת בימי המשיח, ולזה אמר העניינים כפולים.

²⁴ כמובא בטור (ס' תכו) ובב"י שם, מובא לומר תפול עליהם אימתה ופחד כו' משמע ותו לא וכ"כ במס' סופרים אבל ברמ"א כתב וחזר למפרע כאבן ידמו כו' משמע עד אמצע הפסוק ובמג"א כתוב לומר עד הסוף עד יעבור כו' עם זו קניית ולפי האמור י"ל עד סוף הפסוק שגם הוא רומז לגלות בתרא כמובא בשם אור החיים.

ורואים שהלבנה במלואה יכולה להגן על ישראל באחרית הימים בגאולה. ולפי זה יש לפרש, "בגדל זרועך ידמו כאבן", היינו זרועך שהיא מידת הגבורה בשמאל שהיא רמוזה בצבע אדום²⁵, ולכן חוזרים גם למפרע על הפסוק שזוהי מידת הגבורה כידוע על סדר תשר"ק²⁶, והיינו שהם ידמו ויהיו לדם אדומים כמו האבן שהיא המלכות כנסת ישראל שהיא אדומה שהתמלאה בגבורות כנגד העכו"ם²⁷.

ועוד רמז לזה לפי הפשט שאנו אומרים גם ג' פעמים דוד מלך ישראל חי וקיים, וכידוע שדויד הוא כנגד המלכות ורומז לכנסת ישראל שנמשלו ללבנה²⁸, והוא היה אדמוני ככתוב: "וישלח ויביאהו והוא אדמוני עם יפה עינים וטוב ראי (פ) ויאמר ה' קום משחהו כי זה הוא", לעומת זאת בעשיו כתוב: "ויצא הראשון אדמוני כלו כאדרת שער ויקראו שמו עשו", ולכאורה קשה ולכן פירשו חז"ל שדויד אע"פ שהיה אדמוני ומוכן להרוג כל זה היה מהצד הטוב שעשה כדון, אבל עשיו כולו כאדרת שער ואין זה מאותו צד כלל. וכן תירצו ע"ד זה בזהר (ויקרא נא ע"א). דויד הוא אבן כידוע כמ"ש "אבן מאסו הבונים", וכל זה רומז להנ"ל שדויד אדמוני רומז ללבנה אדומה.

²⁵ וכן מוכח בתקו"ז (סה ע"ב) שימני כחותם על לבך, וכי מאן חתמא על לבא, אלא אליו תפלין, דאינון רצועין דלהון תליין על לבא, ואליו תפלין דרישא, ותפלה דיד דאיהו בשמאלא לקבל לבא, ודא איהו כחותם על לבך, ופחותם על זרועך, תפלה דיד. ע"כ. ואע"ג שכתוב לך ה' הגדולה כו', היא בימין י"ל שגדולה סתם בימין ולא בגדול זרועך.

²⁶ וכן נראה מדברי החברים בפע"ח (פרק ג' שער ר"ח) ח"ל: ויאמר תפול עליהם כו' ישר והפור, ישר כדי להציל מלכות דבי"ע מהקליפה. ולהפך יכוין לחרב פיפיות בידם להשליך הקליפות על שונאי ישראל להכניעם אמן. עכ"ל.

²⁷ זה רמז בדברי המכילתא (שמות בא פרשה ט) בשעה שיצאו ישראל מהים כנס עמלק את כל אומות העולם להלחם בישראל ונתפלל משה באותה שעה ודממו כולם כאבן כו'. זה ממש כעין מלחמת אחרית הימים שעמלק הוא אדום ויכנס את כל האומות כמובא ביחזקאל בנבואת גוג ויבוא על אדמת ישראל.

²⁸ עיין שו"ע סי' תכו ס"ב בהג"ה, וכן בכל מקום על דרך הקבלה. ולפי הפשט מובא בר"ה (כה). רבי חייא חזייה לסיהרא דהוה קאי בצפרא דעשרים ותשעה שקל קלא פתק ביה אמר לאורתא בעינן לקדושי בך ואת קיימת הכא זיל איכסי א"ל רבי לר' חייא זיל לעין טב וקדשיה לירחא ושלח לי סימנא דוד מלך ישראל חי וקיים.

$$H \text{ (הפסגה גובה)} = 8,850 \text{ [מטר]} * 2 \left[\frac{\text{אמה}}{\text{מטר}} \right] * 2 \left[\frac{\text{זרת}}{\text{אמה}} \right] = 8,850 * 2 * 2$$

$$= 35,400 \text{ [זרתות]}$$

זה הגובה של ההר הכי גבוה בהימלאיה (ההאוורסט) כמו שכתוב בפסוק: "פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה בְּנִימֹן [לפי זרתות] חֲמֵשֶׁה וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת".

זה בא להמחיש את הסיכון הגדול הכרוך בעלייה לאזור הזה שכן הדילוג "נפילה" ניראה כאילו מטפס או נופל על ההר "הימלאיה", ולכן הגובה רמז בתחתית הדילוגים. וכן מתו בטיפוס על ההר הזה מאות אנשים במהלך השנים. ויש רמז בשם "הימלאיה".

הרה"ג יורם אברג'ל זצ"ל

הרב **יורם אברג'ל** זצוק"ל, ניקטף מאיתנו הצדיק כדי למתק את הגאולה הקרובה לעם ישראל, בואו תראו מה כתוב בדילוגים: "**וַיֹּאמְרוּ מִן הַמַּקֹּם הַזֶּה כִּי מִשְׁחִית ה' אֶת הָעִיר**", וכשאברהם מבקש להציל את סדום ועמורה: "אולי יחסרון חֲמִשִּׁים הַצַּדִּיקִים חֲמִשָּׁה הַתְּשֻׁחִית בְּחַמְשָׁה אֶת כָּל הָעִיר? **וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁחֵיֹת** אם אִמְצָא שָׁם אַרְבָּעִים וְחַמְשָׁה".

כל זה חותר את הדילוגים של הרב ז"ל, ושימו לב למה שכתוב: "אם אִמְצָא שָׁם אַרְבָּעִים וְחַמְשָׁה", אלו **45 כוללים** שהרב ז"ל החזיק בכל הארץ (2000 אברכים ויותר) בעבור זה לא ישחית הקב"ה, אבל עדיין מלחמה גדולה קרבה ולכן לחזור בתשובה בכל עת.

כי הרב ז"ל נפטר בשבת קודש כשהערבים מנסים לפגע ולהרוג בנו כאות נפשם, ולולא ה' שהיה לנו בקום עלינו אדם ודאי חובה להאמין שהציל הרב רבבות וגם מיתק הדינים לגאולה הקרובה.

אני יעשה ואברהם היו יהיה לגדול ועצום ונברכו בכולנו ויהארוך ידעתי ולמען אשר יצוה את בני יו ואת ביתו אחרי ושמרו ורדה נאו אראה כצעקתה הבאה לי עש וכלה ואסלא אדעה ויפנו ומשם האנשים ילכו וסדמה ואברהם עוד נועמד לפני יהוה ויגש אברהם עשת כדברה זה להמי תצדיק עמרשעו והי הכצדיק קרשענח להלך השפט כלה ארץ לא יעשה משפטו יאמר יהוה אסמא מצא בסדמח משפטו יצדיקם קסח מששה התשחית בתחמשה את כל העיר ויאמר לא אשחית את אסמא מצא סארבעי יסח מששה ויסף עוד לדבר אלי וויאמר אלי ימצאון שסארבעי הנה נאהו אלת לדבר אל בני יאולי ימצאון שסעשרי סו יאמר לא אשחית יתבעון ההעשרי סו יאמר אל נאיחר לאדני ואדברה אדך הפעם סאו לבער בו לטי שבשער סדסו ירא לו טו יקסלקראת סו ישתו ופאי סארצהו יאמר הנה נא אדני סורו נא אל ביתי עבדכסו לי נורחצו רגלי לותרם ישכבו ואנשי העיר אנשי סדסו נסבו ועלה ביתי נער ועד זקן כלה עסק צהו יקראו אל וטו יאמר לו ווא יהאנשי סארבא ואל יז ישאו וציאה נא אתה אל יכסו ועשו להן כטוב בעיני כי כסר לאנשי סהאל את עשוד דברכי עלכן באו בצלקרתי וויאמרו גשלה או יאמרו והא יתה ואתה דלת גרו ואתה הנשי סארפתח הביית הכובס נורי סטקטן ועד גדולו ילאו למצא הפתח וויאמרו והאנשי סאל לו טעדי לך פה תהו יצאו וטו ידבר אל חתני וילקח יבנותיו וויאמר קומו וצאו מן המקום הזה כי משחית יהוה את העיר ויהי כמחצית בני יחתינו וכמו ובידי אשתו ובידי שתי יבנותיו ובחמלת יהוה עלי וויצאהו וינחהו ומחן קולעו ירו יהי כהו צי אסמא סהו וצהו יאמר מה מלטעל נפשך אל תביל להחיתו את נפשי ואנכי לא אכל להמלט ההרהר פן תדבקני הרהר ומתי הנה נאהו ירהו את קב"ה הלנו וססמה והוא מצער אמלטה נא שממה הלן עדיאך שממה לכן קרא שמהו ירצו ערה שמי צאעל הארץ ולוטבא צערהו יהוה המטי ירעל סדסו על עמרה גפריתו אסמא יהוה מן השמיים שרעמד שסאת פני יהוה וישקף על פני סדסו ועמרהו על כל פני ארץ הככרו יראו הנה עלה קיטן הארץ כק יטרה כבשו ויהי בשחזת אליה יסאו ועמו כי יראל שבת צוערו וישב במערה הוא ושת יבנותיו ותאמרה בכי רהאל הצעיר האבינו זקן ואישאן יבארץ לבו אעלינו כדרך כלן עבש כבה ובקו מהו יהי ממזרת ותאמר הבכי רהאל הצעיר רההן שכבת אסמא תאבי נשקנו וייגסלה ליהו אבי ישכבי עמו ונחיה מאבינו ורהבן ותקרא שמו ומואבהו אבי ימואבעדהו וסו הצעיר רהגסמהו וילדהבן ותקרא שמו ובן עמי יהו אאבי בני עמו ונדהו וסו יסעמש סאברו וילקרא באל יהו יאמר אדני יהגו יגסדי ויקחו באשתה אישכי ונבי אהואו יתפלל בעדך וחי עמל ממלכת יחסית אגדה למעש סארלא יעשו להי סמב יתאבי ויאמר לה זה חסדך אשר תעשיל דכסות עיני סלכל אשר אתך ואת כלו נכחתי סבן לזקניו ולמועד אשר דבר אתו ואלה יסו לברהסו וניקה בני ישראל ילדי יבן לזקני

הרב **יורם אברג'ל** זצוק"ל, ניקטף מאיתנו הצדיק כדי למתק את הגאולה הקרובה לעם ישראל, בואו תראו מה כתוב בדילוגים: "**וַיֹּאמְרוּ מִן הַמַּקֹּם הַזֶּה כִּי מִשְׁחִית ה' אֶת הָעִיר**", וכשאברהם מבקש להציל את סדום ועמורה: "אולי יחסרון חֲמִשִּׁים חֲמִשָּׁה הַתְּשֻׁחִית בְּחַמְשָׁה אֶת כָּל הָעִיר? **וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁחֵיֹת** אם אִמְצָא שָׁם אַרְבָּעִים וְחַמְשָׁה". כל זה חותר את הדילוגים של הרב ז"ל. מה זה: אם אִמְצָא אַרְבָּעִים וְחַמְשָׁה? אלו **45 כוללים** שהרב ז"ל החזיק בכל הארץ (2000 אברכים!!!) בעבור זה לא ישחית הקב"ה, אבל עדיין מלחמה גדולה קרבה ולכן לחזור בתשובה בכל עת.

הרה"ג שמואל הלוי וואזנר זצ"ל

הנה שמענו על פטירת הגאון גדול הדור הרב שמואל הלוי וואזנר זצ"ל, בעל שו"ת שבט הלוי (ספר הכולל 11 כרכים). נפטר בט"ו בניסן התשע"ה, לאחר כניסת החג. והנה חיפשנו דילוג "שבט הלוי", והטבלה מופיעה להלן:

במשפט האוריים לפני יהוה על פי ויצאו ועל פי ויבאו והוא וכל בני ישראל אתו וכל העדה יעשם מהכאשר צוה יהוה האתו ויקח את יהושע וי
לכבש האחד לשבעה הכבש יסע ירעז יסאחד חטאת מלבד חטאת הכפרים על תלת המיד ומנחתה ונסכיהם ובחמשה עשר יום ולחם השביעי מקרא
למוצאשפת יהל נדריה ולאסר נפש הלא יקוסא ושהפרסו יהוה ויסלח להכל נדר וכל שבעת אסר לענת נפשא ושה יקיימו וא ישה יפרנו ואסה
ותחמש ושבעים והבקר ששה ושליסאלף ומכססל יהוה שנים ושבעים וחמרי ששליסאלף וחמש מאות ומכססל יהוה האחד וששים נפש אדם
כסו גדרת לזנא כסו היצא פים כסתעשו ויאמר בני גד ובני ראובן ואלמשה לאמר עבד יך יעשו וכאשר אדני מצוה וטפנו נשינו ומקננו ופסלהמ
והן ומתשסבטן הארבעים לצאת בני ישראל מארץ מצרים בחדש שבט ישיבא חודש לחדש ואחר בן שלש ונעשר יום מאתשסנה במתו ובהרהר ושמע
וללו יסמנחלת אחו ותסעריס לשבט ומגזרש לעריס סביבת יהסתתו וללו יסוהו והעריס להסלשבת ומגריס הטיהו ולבהמתו ולרכסו ולכל
בתינו יגרענחלתו ויצו משה את בני ישראל על פי יהוה לאמר כן מטהבני יוסף דבר יסז הדבר אשר צוה יהוה ללבנו ותצלפחד לאמר לטובע
אתנו והוציאנו מארץ מצרים לתאתנו ביד האמר ילהשמ דנו ואנהאנחנו על יסאחינו והמסו אתלבבנו ולאמרעסגדו ולרסמנו עריסגדלת
חשבאף הוארפא יסישבו בהלפניס והעמניס יקראו להסזמזמז יסעסגדו ולורבו סכענך יסו שמידם יהוה מפני יסו ירסו וישבו ותחתס
יכסנתן לכסאת הארץ הזאת לרשתהחלוצי סתעבר ולפני יאחיכס בני ישראל כלבני יחזירק נשיכס וטפכס ומקנכס ידעתי כי מקנהרבלכס י

תמונה 1: "שבט הלוי" חותך את "והלוי אשר בשעריך".

וראים במרכז הטבלה את הפסוק שכתוב: "והלוי אשר בשעריך וכו' השמר לך פן תשכח את הלוי", כאשר המילה "הלוי" מחזרת שלוש פעמים בפרק זה (דברים יב) ואחת חותכת את הדילוג. וכן הפס' התחתון בטבלה: "וללוי אמר תמירך ואוירך לאיש חסידך אֶשֶׁר נסיתו בְּמִסָּה תְּרִיבוּהוּ עַל מִי מְרִיבָה" (דברים לג, ח), ברכת משה לשבט הלוי וכן תרגם יונתן: "וְלְשִׁיבֵט לְוֵי אִמֶּר", לרמז להרב וואזנר זצ"ל שהיה ודאי איש חסידך (מקובל גם בקרב החסידים).

ואם נתבונן בטבלה השנייה שחיפשנו דילוג "הרב ואזנר" ובמקביל לו "שמואל":

במשפט האוריים לפני יהוה על פי ויצאו ועל פי ויבאו והוא וכל בני ישראל אתו וכל העדה יעשם מהכאשר צוה יהוה האתו ויקח את יהושע וי
לכבש האחד לשבעה הכבש יסע ירעז יסאחד חטאת מלבד חטאת הכפרים על תלת המיד ומנחתה ונסכיהם ובחמשה עשר יום ולחם השביעי מקרא
למוצאשפת יהל נדריה ולאסר נפש הלא יקוסא ושהפרסו יהוה ויסלח להכל נדר וכל שבעת אסר לענת נפשא ושה יקיימו וא ישה יפרנו ואסה
ותחמש ושבעים והבקר ששה ושליסאלף ומכססל יהוה שנים ושבעים וחמרי ששליסאלף וחמש מאות ומכססל יהוה האחד וששים נפש אדם
כסו גדרת לזנא כסו היצא פים כסתעשו ויאמר בני גד ובני ראובן ואלמשה לאמר עבד יך יעשו וכאשר אדני מצוה וטפנו נשינו ומקננו ופסלהמ
והן ומתשסבטן הארבעים לצאת בני ישראל מארץ מצרים בחדש שבט ישיבא חודש לחדש ואחר בן שלש ונעשר יום מאתשסנה במתו ובהרהר ושמע
וללו יסמנחלת אחו ותסעריס לשבט ומגזרש לעריס סביבת יהסתתו וללו יסוהו והעריס להסלשבת ומגריס הטיהו ולבהמתו ולרכסו ולכל
בתינו יגרענחלתו ויצו משה את בני ישראל על פי יהוה לאמר כן מטהבני יוסף דבר יסז הדבר אשר צוה יהוה ללבנו ותצלפחד לאמר לטובע
אתנו והוציאנו מארץ מצרים לתאתנו ביד האמר ילהשמ דנו ואנהאנחנו על יסאחינו והמסו אתלבבנו ולאמרעסגדו ולרסמנו עריסגדלת
חשבאף הוארפא יסישבו בהלפניס והעמניס יקראו להסזמזמז יסעסגדו ולורבו סכענך יסו שמידם יהוה מפני יסו ירסו וישבו ותחתס
יכסנתן לכסאת הארץ הזאת לרשתהחלוצי סתעבר ולפני יאחיכס בני ישראל כלבני יחזירק נשיכס וטפכס ומקנכס ידעתי כי מקנהרבלכס י

תמונה 2: "הרב ואזנר" מקביל לדילוג "שמואל" ובאמצע ביניהם מינימלי "הלוי"

וראיה שאהרון הכהן בכלל שבט הלוי, שפירש"י על הפס' לעיל "וללוי אֶמַר וכו' תְּרִיבוּהוּ עַל מִי מְרִיבָה", וזה לשונו: "דבר אחר 'תריבוהו על מי מריבה', נסתקפת לו לבוא בעלילה, אם משה אמר 'שמעו נא המורים' (במדבר כ, י), אהרן ומרים מה עשו [שנענשו במיתה ולא נכנסו לארץ]". ורואים שאהרון ומרים כביכול נענשו מתוך שנענש משה כי כולם בכלל שבט הלוי [ובאמת שיש לזה סיבה כמו שכתב הרמב"ן משום שהסכימה דעת אהרן עם משה להכות בסלע פעמיים עיי"ש אבל זה ממידת חסידות לכן אומר כאן רש"י נסתקפת לו לבוא לו בעלילה ודו"ק].

והנה אם נתור אחר השם "שבט הלוי" בתורה כתוב בפס': "בַּעַת הַהוּא הַבְּדִיל ה' אֶת שֵׁבֶט הַלְוִי לְשֵׂאת אֶת אֲרוֹן בְּרִית ה' לַעֲמֹד לְפָנֵי ה' לְשָׁרְתוֹ וּלְבָרַךְ בְּשֵׁמוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה", באיזה עת? כתוב לעיל: "וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נָסְעוּ מִבְּאֵרֶת בְּנֵי יַעֲקֹב מוֹסְרָה שֵׁם מֵת אֶהָרֹן וַיִּקְבֹּר שֵׁם וַיִּכְהֶן אֶלְעָזָר בְּנֹן תַּחְתָּיו: ז מִשֵּׁם נָסְעוּ הַגְּדָדָה וּמִן הַגְּדָדָה יִטְבְּתָה אֶרֶץ נַחֲלֵי מַיִם: ח בַּעַת הַהוּא הַבְּדִיל ה' וְגו'" (דברים ט). כלומר בעת שמת אהרן הכהן הבדיל ה' את שבט הלוי, וכן פירש"י. וכתב עוד משום שלאחר מיתת אהרון בני" חזרו לאחור 8 מסעות מהר ההר למוסרות כי פחדו מהכנעני מלך ערד והם רצו לחזור למצרים, לאחר מכן שבט הלוי הרגו בהם והחזירו אותם למסלול ולכן הבדיל ה' את שבט הלוי. ורואים שהשם שבט הלוי קשור למיתת אהרון הכהן כנ"ל.

ומובן מכל זה, שמיתת אהרן רומזת למיתת הרב זצ"ל. כי שבט הלוי ע"ש הרב וגם אהרן רמז בו להיות שהובדלו בעת מיתתו וכן על שמו נקרא כל השבט כאמור איש חסידך וכו' כי הוא היה המנהיג של שבט הלוי. וכמו כן הרב ז"ל היה מנהיג של קהילות "שבט הלוי" כידוע וע"ש הספרים ע"כ.

להלן הורדת PDF של כל ספרי שו"ת שבט הלוי³¹ שכתב הרב וואזנר זצ"ל.

³¹ אפשר לחפש "שבט הלוי" באתר <http://www.hebrewbooks.org/home.aspx>

השריפה בברוקלין

בשנת 2015 למניינם, ר"ח ניסן תשע"ה, הטרגדיה הבלתי נתפסת של משפחת ששון: שבעת הילדים – האחים והאחיות יעקב, בן 5, שרה, בת 6, משה, בן 8, יהושע, בן 10, רבקה, בת 11, דוד, בן 12, ואליענה בת 16 ז"ל – שנספו בשריפה בביתם בשכונת מידוד שבברוקלין, בעקבות התלקחות של פלטת שבת שהונחה במטבח. והנה ביתם הבכורה של גייל וגבי ששון, היא אליענה בת גייל ז"ל, וסיפרה האם הבכורה כעבור שנה שקיבלה רמז בחנוכה שמצאו חותם בביה"מ שבו כתוב: "עליהנה בת גאל", וגם נימצא שם חותם שכתוב עליו: "עליהנה בת גאל", וגם חותם שכתוב עליו: "סעריהו בן שבניהו". ובדאי שהחותם הזה רומז לאליענה הנ"ל, וכך סיפרה האם שהרגישה שברגע שעשתה צעד לסלק את האיפון הארוך, מיד קיבלה את הרמז הנ"ל. והוא אומר: **עלי הנה בת גואל**, רומז שמצוות כאלה מזרחות ביאת המשיח.

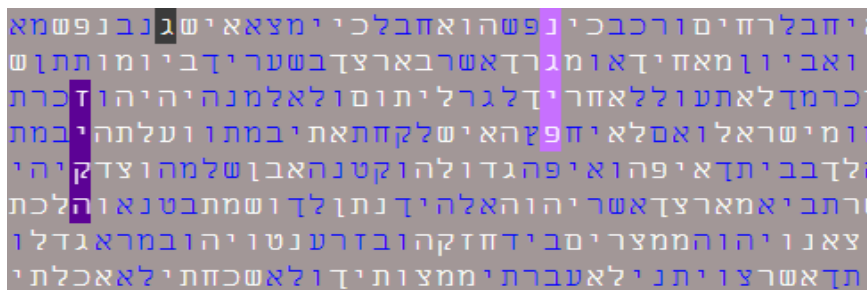
והנה דילוג מינימלי בתורה, "**עלי הנה**", חותך את הפסוק: (בראשית יט לא) "ותאמר הבכירה אל הצעירה אבינו זקן ואיש אין בארץ לבוא עלינו כדרך כל הארץ", אות א' כנגד אות ע', זה כעין אימות לדילוג (אות י"א בפרק הגדרות והסברים). ומה גם שאות א' וע' מתחלפות כי הם גרוניות אהח"ע, ועוד שלפעמים שלמילים אליהן ועליהן יש אותה משמעות ממש. וכעין שפירש המצודות ע"פ (יחזקאל מא, כה) "ועשויה אליהן אל דלתות ההיכל כרובים ותמרים כאשר עשוים לקירות ועב עץ אל פני האולם מהחוף" ע"כ. וכן כתוב במגילת רות (פ"א): "ותהם כל העיר עליהן ותאמרנה הזאת נעמי: ותאמר אליהן אל תקראנה לי נעמי", וכתב רבנו המהר"ח ז"ל בשם האר"י ז"ל (שער הגלגולים) זה לשונו: "בנות לוט, הם: **רות ונעמה**". וכוונתו ניראה לנעמה העמונית אם שלמה, ואכן בנות לוט הבכירה והצעירה, ניראה שרות היא הבכירה ונעמה היא הצעירה שנסתרכה אחריה, ולכן הצליחה יותר רות בגלגול שלה מאשר הצעירה, ולכן ניראה מה שפירשו המפרשים ז"ל וכ"כ המלבי"ם: "ושם אמו נעמה העמונית שעבדה ע"ז לעת זקנת שלמה והיא יעצה אותו להרשיע". והבן רמז הפסוק שאמר רות ונעמי אשר רומזות לרות ונעמה, או שיש לומר שרות וערפה, הם בחי' רות ונעמה, והם בחי' בנות לוט, ואכן מסתבר שערפה היתה בחי' נעמה, שקילקלה ויצא ממנה גלית במקום בחי' משיח. ומה שלא אמר הרב ז"ל כך משום שעל סופה נקרא הגלגול שתיקנה עצמה מעט בכך שהתיירה וצ"ע.

והנה כל השריפה הנ"ל ל"ע, היתה בר"ח ניסן שהוא בניית בית המקדש חנוכת המזבח, וסוף ימי המילואים, שהם שבעה ימים של קרבנות מכ"ג עד כ"ט הדר, וכנגדם ז"ל שבעת הילדים, והבכירה שוב אליענה רומזת לבחי' רות המואביה, רומזת להנ"ל שהמשיח כבר קרוב.

ודע שתמיד בניסן קורים האסונות הנ"ל, כיון שאז פרשת שמיני שבה שריפת נדב ואביהוא, והם נישרפו על קדושת השם בזמן עשיית מצווה, ולכן בכל פרשת שבוע שמיני חוזר אותה בחי', שכאן גם השאירו את הפלטה דלוקה, פלטת שבת, ושרפה כל הדירה. וכן מצינו השנה כ"א אדר ב', שהיתה שריפה בבני ברק ונפגעו קשה אם ובנה הפעוט ועוד מספר דיירים נפגעו קל, והסיבה מצאו הכבאים משום סכך סוכה שנידלק במחסן [זה היה בתחילת פרשת שמיני]. וכן משפחת שאער ז"ל, שישה מבני המשפחה נשרפו כליל בביתם ברחובות, אמנם שם מתברר שהשאירו מחשב נייד על המיטה, ולא ברור אם זאת האמת.

וירוס זיקה

לאחרונה התפשט בדרום אמריקה וירוס חדש שנקרא 'זיקה', והוא קטלני לילדים וגורם להם לעיוותים בראש עד כדי כך שמבטל את ההתפתחות שלהם, והוא קטלני במיוחד כאשר הוא פוגע בנשים בהריון, אבל אבל על מבוגרים אין כל כך השפעה ואחרי שבוע התופעה עוברת בד"כ.

והנה מסברה ניתן לשער מדוע באה מחלה זאת לעולם וב"ה שאינה פוגעת בישראל כלל, כפי שמצינו אצל חז"ל שנתנו טעמים למחלות שונות כגון אסכרה והדרוקן (שבת לג.) ולא סתם ניקרא שמה זיקה, שרומז ודאי לזיקה שיש לאישה לבעלה, ובפרט זיקת היבמה ליבם, שכן מצינו בכל מס' יבמות שימוש במילה זאת ובפרט דעת ר"ש שזיקה ככנוסה היא כלומר נשואה ממש.

ולכן הדילוגים המינימליים "זיקה" במקביל ל"נגיף" חותכים את הפסוקים: "ואם לא יחפץ האי"ש לקחת את יבמתו ועלתה יבמתו השערה אל הזקנים ואמרה מאין יבמי להקים לאחיו שם בישראל לא אבה יבמי", שרומז לשבירת הזיקה בין היבמה ליבם ובכך נגרמת מחלת הזיקה הנ"ל, כי הנה שבירת הזיקה הזאת כידוע גורמת לכך שלא יקום שם האח שמת, וגם כאן המחלה הזאת גורמת לילדים שעודם בבטן לצאת מעוותים ועל פי רוב למות ולא להתקיים כלל.

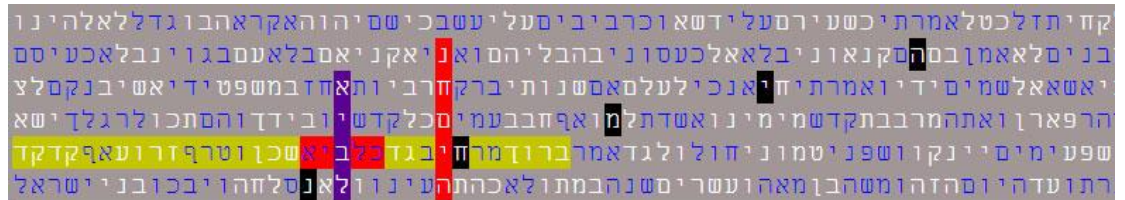
ומצינו מחלת אסכרה שמכה בחוזקה דוקא תינוקות בעולם, וכן אמרו חז"ל במדרש (איכה רבתי א) בְּרַבִּיעֵי הַיּוֹם מִתְעַנִּין עַל הַתִּינוּקוֹת שֶׁלֹּא יַעֲלֶה אֶסְכְּרָה בְּפִיהֶם וְיָמוּתוּ, ודייק ברביעי שהוא היום שבו נבראו המאורות, וידוע שגם אשתו דס"מ נבראה בסוף היום הזה כמו כן המלכות נכללת ביום הזה, כי מיעוט הלבנה היא לקחה את אותו האור שלה והוא ו' חסר, הנקרא מוחין. ואותם המוחין הם ג"ר

של הוולד פיל חכמה בינה ודעת, וכאשר היא בולעת הארה זאת ממילא נישאר כמו תינוק כל ימיו שאין מתפתח המוח שלו כי הכול הולך לס"א ודו"ק. וכן מבואר בזוהר בכמה דוכתי (בראשית לג ע"א) ובפרט עיין בראשית יט ע"א ח"ל: מאלת חסר. דא תבירי אסקרה לרביי. דבתר דאתגניז נהירו אור קדמאה. אתבירי קליפה למוחא כו'. הקליפה מכסה למוחין מלקבל הארה כלל ואינם גדלין והבן. ושם אומר: בשעתא דההוא להט אתהפך ערקת ומשקטת בעלמא ואשתכחת רביי דאתחזון לאתענשא וחיכת בהו וקטילת לון כו', כד אתיליד קין לא יכלא לאתדבוקא ביה כו' משמע דוקא בשעת הלידה היא נדבוקת בהם ודו"ק כעין מחלת הזיקה.

והנה לשון זה "זיקה" יש לפרש כדלעיל שרומז ליבום, ועוד יש לפרש כפי הדילוג היחידי שחוזר בתורה והוא (דברים כה, יא): "כי ינצו אנשים יחדו איש ואחיו וקרבה אשת האחד להציל את אישה מיד מכהו ושלחה ידה והזיקה במבשיו", וזה רומז לזיקה כי אין עוד דילוג כזה ופסוק זה סמוך לדילוג הנ"ל. וכן איתא בזוהר בהדיא (שמות רס"ז ע"א) מה כתיב, (משלי ז) והזיקה בו ונשקה לו. אלן אינון נשיקין, לסאבא, ולאטעאה בני נשא אבתרה. ושם מדבר על אישה זונה שהיא הנ"ל וכן כאן יש לומר אשת האחד היא אישה זונה שהרי עשתה מעשה יצאנית ודו"ק.

ברוך מרחיב גד כלביא

הרב נחמיה לביא ז"ל נרצח במוצאי שבת בעיר העתיקה בירושלים, ספד לו הרב שלמה אבינר ח"ל: "נפלת על ישוב ירושלים. הרב נחמיה היה מאוהב בתורה, למד ולימד, והעמיק וקיים. אפשר להניח ספר תורה על ידו ולומר קיים זה מה שכתוב בזה, "ע"כ. הוא היה ר"מ בישיבת עטרת ירושלים שהיתה ברובע המוסלמי ולכן היה מרחיב את גבול היהודים בירושלים. ונרצח ממש על קידוש ה' בזמן שירד מביתו להציל יהודים שנפצעו בפיגוע.

ולכן חיפשנו חיתוך דילוגים: "נחמיה", עם "לביא", ודוקא בפרשת שבוע הנוכחית (חאת הברכה) הדילוגים חותכים את הפסוק ברוך מרחיב גד כלביא שכן וטרף זרוע אף קדקד: וירא ראשית לו כי שם חלקת מחקק ספון ויתא ראשי עם צדקת ה' עשה ומשפטיו עם ישראל".

ובאופן מדהים מי שיתבונן בפסוקים יחשוב שנאמרו ממש על הרב נחמיה לביא זצ"ל, והרמז שהוא היה כעין שבט גד שהיה מרחיב את תחום הארץ עד הירדן מזרחה, וכמו כן הרב נחמיה ז"ל היה מרחיב את התחום עד מזרח ירושלים לרובע המוסלמי. והוא היה "כלביא שכן" פשוטו כמשמעו שם משפחתו לביא, וגם כתב רש"י לפי שהיה מתגורר סמוך לעיר בתוך הרובע המוסלמי אז היה גיבור כאריה וכלביא מי יקימנו, וכאן יפורש טרף זרוע אף קדקד כענין שנאמר "זבלון עם חרף נפשו למוות" (שופטים ה), וכן ההמשך כולו נאמר על כך שיצאו שבט גד חלוצים לפני כל בני ישראל להלחם והיה בראש העם והטעם לכל זה כי שם חלקת מחוקק ספון כלומר מדוע בחרו לגור במקום כל כך מסוכן בארץ סיחון ועוג במזרח הירדן, מכיון ששם היה קבור משה ולא רצו להפקיר את השטח לגוים, וכן הדבר כאן היה הרב לביא חלוץ לשמור על ירושלים הקדושה מידי הערבים ודו"ק.

ולא סתם שמו נחמיה, שכידוע בעלית עזרא ונחמיה כבשו את ירושלים מידי הערבים שהיו כאן, ונחמיה בנה את חומות ירושלים בידי ממש כמ"ש (נחמיה ו): "וַיְהִי כַאֲשֶׁר נִשְׁמַע לְסַנְבַּלֵּט וְטוֹבִיָּה וְלִגְשָׁם הָעֲרָבִי וְלִיְתָר אִיבִינוּ כִּי בְנִיתִי אֶת הַחוֹמָה וְלֹא נֹתַר בָּהּ פֶּרֶץ כּו' וַיִּשְׁלַח סַנְבַּלֵּט וְגִשְׁם אֵלַי לֵאמֹר לָכֵה וְנוֹעְדָה יַחְדָּו בְּכַפְיָרִים בְּבִקְעַת אוֹנוּ וְהֵמָּה חֹשְׁבִים לַעֲשׂוֹת לִי רָעָה".

חרס חנוכה

הנה בתאריך כ"ז כסליו ה'תשע"ו פרסמו הארכיאולוגים שמצאו חרס שלכאורה מצויירת עליו המנורה של בית המקדש, אולם הציור עם ששת הקנים יוצאים בקו ישר מן הקנה האמצעי אינו תואם את הידוע שקני המנורה עגולים, וכך סרטטו המפרשים בכל מקום, אלא שיש חולקים ואומרים שהם ישרים וכן דעת הרבי מלובביץ' וי"א אף דעת הרמב"ם. ועיקר ההפרש בין מנורה ישרה למנורה עגולה הוא היוקרה חמן העשייה, כי העגולה יקרה ודורשת עבודה ארוכה יותר לבנייתה ודאי.

והנה יש לבאר שמחלוקת זאת תלויה במחלוקת תנאים כדתניא בע"ז (מג.) זה לשונם: "לא יעשה אדם בית תבנית היכל אכסדרה תבנית אולם חצר תבנית עזרה שולחן תבנית שולחן מנורה תבנית מנורה אבל הוא עושה של ה' ושל ו' ושל ח' ושל ז' לא יעשה אפילו של שאר מיני מתכות רבי יוסי בר יהודה אומר אף של עץ לא יעשה כדרך שעשו בית חשמונאי אמרו לו משם ראה שפודין של ברזל היו וחופין בבעץ העשירו עשאום של כסף חזרו והעשירו עשאום של זהב", וכתב רש"י: "**אבל עושה מנורה של חמש**. נרות ושל ששה ושל שמונה שאינן דומין לשל מקדש ושל שבעה לא יעשה שהיא כשל מקדש ואפילו של שאר מיני מתכות שאף היא אע"פ שאינה של זהב כשרה במקדש כדילפי בהקומץ רבה (מנחות דף כח:) מכלל ופרט וכלל אבל של עץ שרי דאינה כשרה במקדש דהפרט מפורש מתכת: **רבי יוסי בר יהודה אמר אף של עץ לא יעשה**. שאף היא כשרה במקדש: **ומלכות**

בית חשמונאי. עשאוה במקדש של עץ לאחר שטימאו יונים את ההיכל ונטלו כל כליו וגברה יד בית חשמונאי ונצחום דרבי יוסי בר יהודה דריש ליה בריבוי ומעוטי ועשית מנורת ריבה זהב טהור מיעט מקשה תיעשה המנורה חזר וריבה ריבה כל מילי ומיעט חרט: **בבעץ**. בדיל".

ומבואר יוצא מדברי הגמ' כאן לדעת ר' יוסי שאחרי שבאו היונים לביה"מ טימאו אף את המנורת זהב בנגיעתם משום שהיא כלי שרת, וא"כ היאך הדליקו בשמונת הימים, אלא ע"כ שעשו מנורה זמנית מעץ ובה הדליקו וכ"כ הרא"ם והביאו הב"ח ריש סימן תע"ר (ד"ה ולא היה בו אלא כדי להדליק יום א'), וניראה שאף רבנן מודים שהמנורה ניטמאה ולא יכלו להדליק בה כיון שצריכים להמתין שבעה ימים לטהרה, וחולקים שלא עשו מנורת עץ אלא מנורת בדיל בבעץ שגם הוא חומר גמיש וקל לעשייה אבל הוא סוג מתכת ואינו עץ, נימצא איפוא שעיקר מחלוקתם בחומר המנורה הזמנית, אבל מודים שנזקקו למנורה זמנית בחומר שונה ויש לומר אף שצורתה היתה שונה כדי לזרז את ההכנה, כי כנ"ל צורת עיגול הקנים מקשה על הבנייה ומאריכתה, ולכן ניראה שהמנורה המעוגלת היא מנורת הזהב וכמ"ש רבנן העשירו עשאוה של כסף חזרו והעשירו עשאוה של זהב מכלל ששיפרו צורתה ואיכותה, והמנורה הזמנית של עץ למר ושל בדיל למר, היא היתה עם קנים ישרים ודו"ק.

וחיפשנו דילוג "**חרס מנורה**", שרומז לחתיכת חרס הזאת שנמצאה טמונה בחו"ל ובה ציור המנורה כביכול, וחותר הדילוג את הפסוק: "וּיִפֶּן כֹּה וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ וַיִּרְךְ אֶת הַמִּצְרִי וַיִּטְמְנֵהוּ בַּחֹל", וידוע מ"ש חז"ל שהרג את המצרי בשם המפורש כמ"ש "וַיֹּאמֶר מִי שְׂמֵךְ לְאִישׁ שֶׁר וְשִׁפְט עֲלֵינוּ הַלְהַרְגֵנִי אֶתְּהָ אִמֵּר כְּאִשֶׁר הִרְגֵת אֶת הַמִּצְרִי", אתה אומר דייקא בשם המפורש, ויתכן שכתבו ג"כ על חתיכת טס כמו שאמרו חז"ל לגבי ארונו של יוסף שהעלהו בשם המפורש וכתב "עלה שור" על חתיכת טס כמבואר בזוהר (שמות מו). "וְאִית דְּאִמְרֵי אַרְוֵנָא בְּנִילוּס הוּוּ, וּבְשֵׁמָא קְדִישָׁא סְלִיק לִיה, וְעוֹד אִמֵּר מְשָׁה, יוֹסֵף, הִגִּיעַ זְמַן פּוּרְקָנָא דִּישְׂרָאֵל, וְאִמֵּר עֲלֵה שׁוֹר".

יִסוּ יִבְרָאֵל הַיְסוּ אֶת הַנִּינְסֵה גְדִילִים וְאֶת כָּל נִפְשֵׁיהּ הִרְמִשְׁתָּ אֲשֶׁר שָׂרְצוּ הַמִּיִּסְלָמִי נִהַם וְאֶת כָּל עוֹף כַּנְּפִלְמִי נִהוּ וְיִרְאוּ יִשְׁבֹּבְסִדְמוּ יִבְאֵה פְּלִיטוּ יִגְדֵל אֲבֵרֵס הַעֲבָרִי וְהוּא אֲשֶׁכְּן בְּאֵלֵי מִמְרָא הָאִמֵּר יִאֲחַז יִאֲשַׁכְּלוּ וְאֲחַז יִעֲנֵהוּ וְהַסְּבֵעַ לִי בְּרִיתָא וְקִהָאֲחִתְּסוּ וְאֶתְּמַנְקֵתָה וְאֶתְּעַבְדָּה וְאֶתְּאֲנִשׁוּ וְיִבְרָכוּ וְאֶתְּרַבְּקֵהוּ יִאֲמְרוּ לְהֶאֱחֹזֵנוּ וְאֶתְּהִי לְאֵלֵינוּ רַבְּבֵהוּ יִרְשָׁזְרַע יִדְהַנְשָׁה אֲשֶׁר עֲלֵכֶּהּ הִרְדָּעְדֵהּ וְסֵהֲזֵה כִּי נִגְעַבְכֶּהּ יִרְדָּעַבְכֶּהּ יִדְהַנְשָׁהוּ יִשְׁאֵעַקְבֵּי נִינְוִי וְיִרְאוּ הַנְּהַעֲשׂוּבָא וְעִמּוּא אֲסַרְבִּי יִתְּמַשְׁרַכְסוּ וְאֶתְּסַלְכוּ הַבִּיאוּ שְׂבָרֵעֵבוּ וְבִתִּיכְסוּ וְאֶתְּאֲחִיכְסֵה קִטְןִי תְּבִיאוּ אֵלַי וְיִאֲמְנוּ דְּבִרְכִסוּ לְאֶתְּמֹתוּ וְיִמְכְּאוּ יִשְׁעֵבֵר יִמְאֲחִי וְיִפְּנִי כְּהוֹכְהוּ יִרְאֵה כִּי אֵין אִישׁוּ יִבְרָאֵל הַמִּצְרִי וְיִטְמְנֵהוּ וְלִי יִצְאֵה יִנְטֵה שֶׁנִּי וְהַנְּהַשֵּׁן יִאֲנִשִּׁי עֲבֵר יִהוּהֵל נִגְפָאֲתֵמְצֵר יִסְרָאֵל הַאֲתֵהֲדַסְעֵל הַמְּשַׁקּוּף וְעֲלֵשֶׁת יִהְיֶה זֶה וְזוֹפֵסִי הוּוּהֵלְהַפְתָּה וְלֵא יִתְּנֵה מְשַׁח יִתְּלַבְּאֵל בֵּת דְּלֵאֲתֵהֲדַרְבְּרִי בִּי כִּי תִפְגַּע שׁוֹרָא יִבְדָּא וְחִמְרָה וְתַעֲהֵבְשֵׁתִי בְּנִילוּסִי וְאֶתְּרַבְּקֵתְּתֵמְשָׁאוּ וְחִדְלֵתְּמַעֲזַבֵּל קוֹלְעֵנוּ וְתֵאֲנִכְיִשְׁמַעוּ יִהִי כְּאֲשֶׁר קִרְבָּאֵל הַמְּחַנְהוּ יִרְאֵה תְּעַגֵּל וְחִלְתוּ יִחְרָף מְשָׁהוּ יִשְׁלַח מִידוֹ אֶתְּחִלְתוּ וְיִשְׁבֵּר אֶתְּסֵת הַן הַמְּזַבְּחֵהֲעֵלְעֵצִי אֲשֶׁר עֲלֵהֲהוּ אֲשֶׁר יִחַז לִי הוּוּהוּ נִפְשִׁי יִתְּקֵר יִבְרָבְרָן מִנְּחֵהֵל יִהוּהֵסֵלֵתִי הִי הִקְרַבְנוּ

ויתכן שזה רומז למדרש חז"ל (תנחומא) זה לשונם: "ויקח משה את עצמות יוסף (שמות יג, יט). מנין יודע משה היכן יוסף קבור? אמרו: סרח בת אשר נשתירה מאותו הדור, היא הודיעה את משה היכן יוסף קבור. עמדו מצרים ועשו לו ארון של מתכת ושקעוהו בנילוס. בא משה ועמד על נילוס. נטל צרור וחקק בו עלה שור, וצווח ואומר: יוסף, יוסף, הגיעה שעה שהקדוש ברוך הוא גואל את בניו, והשכינה מעקבת לך, וישראל ועניי כבוד מעבדין לך. אם אתה מגלה את עצמך, מוטב. ואם לאו, הרי אנו נקיים משבועתך. מיד צף ועלה ארונו של יוסף".

ולפי זה ג"כ, אותה חתיכת חרס שנימצאה טמונה בחול רומזת לכך שהוציאו מנורת עץ אם על ידי שם המפורש, אם על ידי עשייה ממש, זה אומרו: "וַיִּפֶן כֹּה זָכָה", פנו בכ"ה בכסליו לכאן ולכאן לראות אם יש שמן ומנורה להדליק, "וַיִּרָא כִּי אֵין אִישׁ", ומצאו שלא נותר אלא כד שמן יחיד והמנורה טמאה, ואז "וַיִּרָא אֶת הַמִּצְרִי", שניצחו את טומאת היונים ועשו מנורה זמנית על ידי שם המפורש או בחקיקה ולכן "הַמִּצְרִי" גי' קטנה של "המנרה", ומיד "וַיִּטְמְנֶהוּ בַחֹל" שזרקו את אותו טס חתיכת חרס החקוקה בצורת המנורה לחול.

טבילה לכלים

חיפשנו דילוגים: "טבילה" וגם "לכלים", חיתוך הכי קרוב בין השנים בתורה. וכן הדילוג "עת לעת".

תמונה 1: "טבילה" בקרוב לדילוג "לכלים", כלומר טבילה לכלים.

כידוע טבילת כלים היא דבר תורה לדעת רוב הפוסקים, שנאמר: (במדבר לא) "אף את-הזהב ואת-הכסף את-הנחשת את-הברזל את-הבדיל ואת-העפרת: כל-דבר אשר-יבא באש תעבירו באש וטהרו אף במי נדה ותחטא וכל אשר לא-יבא באש תעבירו במים", שם מסופר על מלחמת מדין שחזרו אנשי המלחמה והביאו עמם כלי כסף וכלי זהב וברזל ומתכות שונות, וציוה אותם הקב"ה על הגעלת כלים, כל כלי לפי השימוש שעשו בו הגוים כך צריך להגעילו כמ"ש כבולעו כך פולטו (ליבון, הגעלה והדחה), ודרשו חז"ל (ע"ז עה). בנוסף שצריך עוד טבילה אחרי ההגעלה הזאת, ממה שכתוב: "תעבירו באש וטהרו", וכן "אף במי נדה ותחטא", משמע שצריך לטבול את הכלים במים שהנידה טובלת בהם והם ארבעים סאה של מים. זוהי טבילת כלים הידועה והטעם מפורש בירושלמי להוציא הכלי מטומאת גוי לקדושת ישראל.

וכתוב בסמוך לדילוגים: "וישא העם את בצקו טרם יחמץ משארתם צררת בשמלתם על שכמם: ובני ישראל עשו כדבר משה וישאלו ממצרים כלי כסף וכלי זהב ושמלת". וכמו שהזכרנו בטבלה קודמת (ביעור חמץ) מה ששאלו בני"י כלי כסף וכלי זהב ממצרים היה כדי לפטור אותם מטבילת כלים, כי הקב"ה אמר שיעשו בלשון השאלה בכך שיהיו פטורים מלהטביל את הכלי גוים ובנוסף סתם כלים של גוים חז"ל אמרו שהם מוחזקים שעבר עליהם מעת לעת³² ועל כן היו כשרים להשתמש [משום שהחמץ הבלוע בכלים טעמו נפגם במעת לעת] לגמרי בין משום טבילת כלים ובין משום הגעלה בכלי כסף

³² ועוד דמשמע שהם השאלו את הכלים לפחות כ"ד שעות קודם ליציאת מצרים, ואחר כך השתמשו בכלים שלהם עד שיצאו, וכשיצאו השתמשו בכלים של המצרים. ועוד י"ל אפ"י תימא השאלו פחות מכ"ד שעות בתוך מעת לעת דהכי משמע מהאלישיך בפירושו לפרשת בא, הא קיימא לן סתם כלים של עכו"ם אינם בני יומן, והכי איתא במס' ע"ז (לח): וכתבו שם התוס' ד"ה אי משום גיעולי עכו"ם כו' ח"ל: "וקי"ל נמי דסתם כלי עובדי כוכבים אינן בני יומן מדרשין מישחא שליקא ושמן וחילתית נמי שרי אי לאו דחורפיה מחליא ליה וכן פוסקים רש"י ור"ת ור"י דסתם כליהם אינן בני יומן והיינו טעמא לפי שהוא ספק ספיקא שנתמשו בו היום או אתמול ואפ"י נשתמשו בו היום שמא נשתמשו בו דבר שהוא פוגם בעין או דבר שאין נותן טעם".

ובכלי זהב האלו, ופירט לך שמלות לומר שכלי כסף וכלי זהב לאו היינו בגדים אלא כלי אכילה ממש.³³

ועכשיו אולי אפשר להוסיף על זה, שהדילוג "לכלים", חותך את הפס': **כִּי גֵרְשׁוּ מִצְרַיִם וְלֹא כִּי הִתְמַהֵמָה**, ולפי מרוצת הפסוקים נראה לענ"ד שבנ"י אפו את הבצק של המצות על ידי הכלים שהשאלו מהמצרים, שהרי כתוב (פס' לד): "וַיִּשְׂא הָעָם אֶת-בִּצְקוֹ טָרֶם יַחְמֵץ מִשְׂאֲרֹתָם צֶרְרֶת בְּשִׁמְלָתָם עַל-שִׁכְמָם", ואחר כך (פס' לה): "וַיִּשְׂאֲלוּ מִמִּצְרַיִם כָּל־כֶּסֶף וְכָל־זָהָב", ואחרי זה (פס' לו): "וַיֹּאפּוּ אֶת-הַבִּצֶק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֲגֹת מִצּוֹת כִּי לֹא חֲמֵץ כִּי-גֵרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יִכְלֹל הַתְּמַהֵמָה וְגַם-צֵדָה לֹא-עָשׂוּ לָהֶם"³⁴, לכן נראה שאת הבצק שעשו, שלא החמיץ, הם אפו באותם כלים שקיבלו מהמצרים, ולא היו זקוקים לטבילה והגעלה משום שהיו מושאלים וסתם כלים אלו, שאינם בני יומן שנותן טעם לפגם מותר. ורואים גם שלא הכינו צידה לדרך, ולא יכלו להשתמש בכלים שלהם מהבית משום שהיו ודאי בתוך מעת לעת לשימוש בחמץ אבל הכלי גוים היו סתמם בחזקת שלא בשימוש. ועוד י"ל שכתב האלשיך שלקחו אותם מבעוד יום זה קרוב שיעבור מעת לעת. ובפסח מצרים היו אסורים להשתמש בחמץ בט"ו בניסן בלבד דהיינו ליל ט"ו ויום י"ד³⁵, ולכן הדילוג "לכלים" שהוא **מינימלי בתורה**, שחותך את הכתוב: "וְלֹא יִכְלֹל הַתְּמַהֵמָה", רומז שלא יכלו לקחת כלים שלא עברו הכשרה והגעלה מהבית וגם לא יכלו לטבול ולהגעיל כמו שצריך את הכלים שקיבלו מהמצרים³⁶, ולכן עשו הכול דרך השאלה. וראיה שהרי כתוב "מִשְׂאֲרֹתָם צֶרְרֶת בְּשִׁמְלָתָם", משארותם לשון בצק כמ"ש "וּבִתְנוּרֵיךָ וּבְמִשְׁאֲרוֹתֶיךָ", ואע"פ שדרשו כאן שירי מזה ומרו, הפשט נראה שהיה הבצק עליהם בלי כלים עד שהשאלו ושמו בכלים שלקחו מן המצרים. ואם תאמר, היאך לא היה להם זמן להחמיץ הבצק אבל לשאול כלי כסף וכלי זהב היה להם זמן. ומתוך באלשיך הק' (שמות בא) שהם הקדימו והשאלו מבעוד יום ולכן משבח אותם הכתוב. וכן משמע מהרמב"ן ז"ל ומהאור החיים הק' בפרשת בא³⁷ שהיה אסור להם לאכול חמץ בפסח מצרים ונשאו עליהם את הבצק ללא כלים עד ששמו בכלי המצרים.

ומכאן אולי רמז למה שאחז"ל (מס' ע"ז עה.) שרק כלי סעודה צריך לטבול, וכל פרשת כלי מדין מדברת על כלי סעודה. ולהמעין שם בפסוקים יתברר שלא כתוב מפורש שמדובר בכלי סעודה, להיפך משמע שמדובר על כל סוגי הכלים, ולכן מקשה רב ששת שם שאפי' מספריים לגזיזת צמר (כ"כ הב"ח בשם רש"י) צריך לטבול לפני שמשתמשים בהם, הגמ' מתרצת שמדובר רק בכלי סעודה וכתב הב"י שהכוונה משום שנאמר: "כֹּל-דָּבָר אֲשֶׁר-יִבְאָא בְּאֵשׁ", דמשמע כלים שנהוג לשים על האש סירים ואסכלאות, ע"כ. אבל הרשות נתונה לתת רמז מהתורה, שנאמר שם בפרשת כלי מדין: "אֶךְ אֶת-

³³ וכן מובא במס' (ע"ז עה): "וכולן שנשתמש בהן עד שלא יטביל ושלא יגעיל ושלא ילבן תני חדא אסור ותניא אידך מותר ל"ק הא כמאן דאמר נותן טעם לפגם אסור הא כמאן דאמר נותן טעם לפגם מותר. ולמאן דאמר נותן טעם לפגם מותר גיעולי עובדי כוכבים דאסור רחמנא היכי משכחת לה אמר רב חייא בריה דרב הונא לא אסרה תורה אלא קדירה בת יומא דלאו נותן טעם לפגם הוא מכאן ואילך לישתרי גזירה קדירה שאינה בת יומא משום קדירה בת יומא", ומשמע שהיא גזירה דרבנן אבל מהתורה שפיר דמי להשתמש בכלי עובדי כוכבים לאחר מעל"ע משום נט"ל דמותר, וכאן היו לפני גזירה זו וכ"ש שלפני מתן תורה ובהכי סגי.

³⁴ פ"ה העניין שבנ"י לא יכלו להתעכב ולאפות את הבצק למצות עוד במצרים כי שמה לא היה להם זמן והיו בחפזון לצאת לכן התעכבו כל הדרך עד שהגיעו לחינה הראשונה ושם אפו את הבצק ועד אז לא חמץ הבצק ולכן עשו אותו מצות כהלכה.

³⁵ כן מובא במס' פסחים (צו) מה בין פסח מצרים לפסח דורות פסח מצרים מקחו מבעשור וטעון הזאה באגדת אזוב ועל המשקוף ועל שתי המזחות ונאכל בחפזון בלילה אחד ופסח דורות נוהג כל שבעה ואמרו בגמ' מכלל דפסח מצרים לילה אחד ותו לא והתניא רבי יוסי הגלילי אומר מנין לפסח מצרים שאין חימוצו נוהג אלא יום אחד ת"ל (שמות יג, ג) לא יאכל חמץ וסמך ליה היום אתם יוצאים אלא ה"ק לילה אחד והוא הדין לפסח דורות וחימוצו כל היום ופסח דורות נוהג כל שבעה. ע"כ. רואים שאיסור אכילת חמץ בפסח מצרים הוא יום אחד וכתב המלבי"ם יום אחד לפני מתן תורה היה יום והלילה שאחריו, משום שכך הלך הלילה אחרי היום שלפניו והיינו יום י"ד וליל ט"ו היה אסור לאכול חמץ.

³⁶ מובא בחומש רש"י כפשוטו שאע"פ שאמרו חז"ל פסח מצרים לא היה אלא יום אחד (פסחים צו) והלילה הולך אחר היום קודם מתן תורה (מלבי"ם), א"כ היו מותרים בבוקר ט"ו לאכול חמץ. ועוד שאפי' בדיעבד אם נשתמשו בהם עד שלא הטבילו או שלא הגעילו מותר וכ"פ בטוש"ע (סי' קכב).

³⁷ כתב אור החיים (שמות ט) "מצות כי לא חמץ. פירוש הטעם שאפואו מצות כי לא הותר להם לאכול חמץ לזה מהרו לאפותו מזה. והגם ששה מעת לישא עד עת אפיה זמן מה. אולי כי היו מתעמלים בו, ולזה אמר הכתוב משארותם צורות בשמלותם על שכמם, וכי לא היה להם מקום לשאת אותם שהוצרכו לתתם על שכמם, אלא כדי שיתעמלו בהם וכל זמן שמתעמלים בעיסה אינה מחמצת נוסף על שלא נתנו בו שאור לחמץ". וכה"ג כתב הרמב"ן ח"ל: "וטעם ויאפו את הבצק. שאפו אותו מצות מפני המצוה שנצטוו שאור לא ימצא בבתיכם כי כל אוכל מחמצת ונכתרה. ואמר כי גורשו ממצרים, לומר שאפו אותו בדרך עבד כי גורשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה לאפות אותו בעיר ולשאת אותו אפוי מצות, ועל כן נשאו אותו בצק ומשארותם צורות בשמלותם על שכמם, ומהרו ואפו אותו טרם יחמץ בדרך או בסכות, כשבאו שם לשעה קלה כדברי רבותינו".

הַזֶּהב וְאֶת-הַכֶּסֶף", וכאן נאמר "וַיִּשְׁאַלוּ מִמִּצְרַיִם כְּלֵי-כֶסֶף וְכֵלֵי זָהָב", ומה כאן נאמר כלים ומפורש שהם כלי סעודה אף שם מדובר על כלי סעודה. וצ"ע.

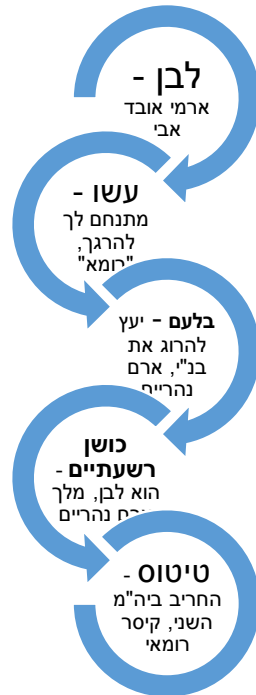
טיטוס הרשע

חיפשנו דילוג "טיטוס" ומצאנו בהמשך הדילוג "טיטוס ארמי", ארמי אותיות רמאי, והיינו רומאי כי הוא היה הקיסר הרומאי שהחריב את בית המקדש השני. שהם ההמשך של לבן הארמי כידוע שהיה מתנהג ברמאות עם יעקב, והוא היה הראשון שרצה להשמיד את יעקב כליל שנאמר "אַרְמֵי אוֹבֵד אֲבִי" (דברים כו, ה), וכאן בא לרמוז שטיטוס הרשע בחינת ארמי. וניראה מתלמוד ירושלמי שסתם ארמי הוא רומאי³⁸.

הַיָּאֵדֵן אֲבֵרְהָם אִישׁ דָּן אֲמִצֵּל יִחְדָּרְכֵי אֲשֶׁר אֵנְכִי הַלְדֵעַל יְהוֹנָה אֵנְכִי נִצְבַע לְעֵי וְחַמִּיִם וְהִי הִתְעַלְמָה הַיְצֵאת לְשֶׁאֵב וְאִמְרַתִּי אֵלֶי הַשְׂקִי נִינְאֵתִי וְאִמְרַתִּי הַנְּעִרְאֵתִי וְיָמִים אֲעִשׂוּרָא הַתְּלֵךְ וְיָאֵמֵר אֱלֹהִים אֲלֵהֶם אֲלֵתְאֲזִרוּ אֵלֵינוּ יְהוֹהֵלְלֵי יִדְרָכֵי שְׁלֵמֵנוּ וְאֵלֵכֵהּ אֵלֵינוּ יִאֲמֵרוּ נִקְרָא לִי תֵן אֲבֵרְהָם אֲכֵל אֲשֶׁר לִי וְלִי צִחְקֵנוּ לֵבֵן יִהְיֶה לְגִישׁ אֲשֶׁר לְאֲבֵרְהָם נֵת אֲבֵרְהָם מִנְתֵנוּ יִשְׁלַח מַעֲלֵי צִחְקֵנוּ וְבַעֲדֵנוּ נִחְיֵי קִדְמָה אֲרֵץ קִדְמוֹת אֵל צִחְקֵנוּ לִי הוֹהֵלֵנָה כִּזְמַתֵנוּ כִּי יִעֲקֹרְהוּ וְאֵתְרֵנוּ יִהְיֶה הוֹהֵלֵנוּ תְּחַרְרֵנוּ בְּקִרְבֵנוּ אֲשֶׁתֵנוּ וְיִתְרַצֵּנוּ חֲבֵנוּ יִסְבֹּק רַבְּהוּת אֲמִירָא סָכֵן לְמַהֲזָא נְכִי וְתִלְךְ לְדִרְשָׁתֵי וְאִחֵי חֲמֵד וְאֲבֵרְכֵךְ כִּי לֵךְ וְלִזְרַעְךָ אֲתֵן אֲתֵן כֹּל הָאֲרֶצֶת הַחַל וְהַקְמַת יֵאֵת הַשְּׁבַע הָאֲשֶׁר נִשְׁבַעְתִּי לְאַבְרָהָם אֲבִיד וְהַרְבִּיתִי אֶת זְרַעְךָ כְּכֹכַב יְהִשְׁמִים וְיִחַד וְנִחַל גֵּרֵרוֹ יִשְׁבֹּשׁ וְיִשְׁפִי צִחְקֵנוּ יִחַמְנוּ אֶתְּאֵרֵי חֲמֵי אִישׁוֹ וְזָפְרוּ וְיָמוּ אֲבֵרְהָם אֵינוּ וְיִסְתַּמוּ סִפְלֵשֶׁת יִסְאָזֵר יִמְנוּ אֲבֵרְהָם יִקְרָא לְהוֹן שֵׁם וְיִלְכוּ מֵאֵתוֹ בְּשִׁלּוֹם וְיִהְיֶיבוּ סָהֵהוּ אֵיבָא וְעַבְדֵי צִחְקֵנוּ וְיִגְדוּ לְעֵלְאֵדוּת הַבָּאוֹ אֲשֶׁר חָפְרוּ וְיִאֲמֵרוּ לֹמְצָא נִוְמִי סִי וְיִקְרָא אֶתְּהַשְׁבַּע הַעֲלֵכֵן חֵת וְתִאֲמַרְלֵנוּ וְאִמְוֵלֵי קִלְתֵנוּ בְּנֵי אֲדָשׁ מַעֲבֵקֵל יִלְדֵנוּ וְיִקְחוּ וְיִבְאֵלְאֵמוּ וְתַעֲשִׂאמוּ וְמִטְעַמִּים כְּאֲשֶׁר אֶהְבֵּא בִי וְתִקְחוּ רַבְּהוּת אֲתֵכֵם גְּדֵי עֵשׂוֹ רֵלְאֲחֵיךָ וְיִשְׁחַתּוּ וְלֵךְ בְּנֵי אֲמִךָ אֲרִיךְ אֲרוּרָה וּמְבֹרָכֵךְ בְּרוּךְ וְיִהְיֶה כְּאֲשֶׁר כֹּלֵי צִחְקֵנוּ לְבִרְדֵנוּ יִעֲקֹבוּ יְהִי אֲדִי צֵאֵי יִצְאֵי יַעֲקֹב מֵאֵת פִּנּוּי צִחְקֵנוּ אֲבִי בִי וְאֶהְרֵג אֶתְּיַעֲקֹב אֲזִי וְיִגְדֵל רַבְּהוּת אֲתֵדְבִירֵי עֵשׂוֹ בְּנֵי הַהַגְדֵל וְתִשְׁלַח וְיִקְרָא לֵי יַעֲקֹב בְּנֵי הַקֶּטֶן וְיִתְאָמְרוּ אֵלֵינוּ הַיְהוֹה עֵשׂוֹ וְאֵינוּ מִתְנַחֲסֵנוּ לְהַרְגֵךְ תְּנִיבֵנוּ וְתִעֲלֵנָשִׁי וְלֹא אֲשֶׁהוּ יִצְאֵי יַעֲקֹב מֵאֵת שְׁבַע וְיִלְדֵנוּ וְיִלְדֵנוּ וְיִפְגַע בְּמִקְדָּשֵנוּ וְיִלְן שִׁסְכֵנוּ בְּאֶחְשֵׁמוּ יִקְחֵם אֲבֵנוּ יִמְקֹדוּ וְיִשְׁמַרְאֲשֵׁתֵנוּ וְיִשְׁכַּב

תמונה 1: "טיטוס ארמי", מלמטה למעלה.

³⁸ מובא שם (שביעית פ"ד ה"ב) רבי אבא בר זמינא הוה מחייט קמי חד ארמאי ברומי כו', פי' ראב"ז היה עובד אצל ארמי אחד ברומי והיה אותו ארמי מכריח אותו לאכול בשר נבילה והיה מסרב לאכול, והפציר בו וסירב, עד שאמר לו אותו ארמי תדע לך שאם לא היית מסרב הייתי הורג אותך כי אם יהודי אתה תתנהג כך, ואם ארמי אתה תתנהג כמו ארמי, ע"כ. ואם הם היו ברומי של איטליה היה צריך לומר ואם רומאי אתה תתנהג כמו רומאי, לכן משמע שהרומאים הגיעו מהארמים או שנסתפחו אליהם. או שמא י"ל שכל הגוים נקראים ארמים בסתם.

תמונה 2: גלגול לבן עד לטיטוס וההקשר ביניהם

וכידוע שטיטוס הוא מצאצאיו של עשיו הרשע ולכן הדילוג כאן של טיטוס חותך את הפס' שכתוב: **ל יעקב בנה הקטן . . . עשו ואחיו מת נחם לך להרגך** כידוע טיטוס היה בן בנו של עשיו הרשע כמובא במס' גיטין (נו: "עמד עליו [על טיטוס] נחשול שבים לטובעו אמר כמדומה אני שאלהיהם של אלו אין גבורתו אלא במים, בא פרעה טבעו במים, בא סיסרא טבעו במים, אף הוא עומד עלי לטובעני במים אם גבור הוא יעלה ליבשה ויעשה עמי מלחמה. יצתה בת קול ואמרה לו: **רשע בן רשע בן בנו של עשו הרשע** בריה קלה יש לי בעולמי ויתוש שמה וכו". ולכן רומז כאן הדילוג שחותך את הפס' "הנה **עשו** אחיך מתנחם לך להרגך", על טיטוס שהיה מזרע עשו אדום.

וכן בשורה הראשונה בדילוג כתוב **ויאמר יי וואמהתשבה הנעראתנו ימי אשוראית תלך** רואים שלבן מנסה לרמא את אליעזר עבד אברהם, להשאיר את רבקה ימים או עשור, וכמו כן רימא את יעקב עם בנותיו, ורצה לגזול את כל הרכוש שלו וכהנה. ומובא במס' גיטין (נו: שאונקלוס העלה את נשמת טיטוס באוב ושאל אותו אם כדאי להתגייר, וכן העלה אחרי זה את בלעם הרשע ולאחר מכן את רשעי ישראל, וניראה שהכוונה שם ליש"ו, רק מפני הצנזורה שינו לפושעי ישראל ואם כן כל אלה קשורים שטיטוס היה רומאי ובלעם היה ארמי שאמרו חז"ל (סנהדרין קה:) תנא הוא בעור הוא כושן רשעתיים הוא לבן הארמי, כלומר בלעם היה בנו של לבן הארמי, וגם כן היה מארם נהריים. וכולם קשורים לאומה הרומאית.

וכל זה מוביל למה שחותך הדילוג **ויסתמום פלשתים** עניין הבארות שסתמו פלשתים לאברהם ויצחק, הרמב"ן (בראשית כו, כ) כתב ששני הבארות הראשונים שסתמו רומזים לביה"מ הראשון והשני, והבאר השלישי שלא נסתם הוא ביה"מ השלישי חז"ל: **"ויקרא שם הבאר עשק**. יספר הכתוב ויארץ בענין הבארות ואין בפשוטי הספור תועלת ולא כבוד גדול ליצחק והוא ואביו עשו אותם בשוה אבל יש בדבר ענין נסתר בתוכו כי בא להודיע דבר עתיד כי "באר מים חיים" ירמוז לבית אלהים אשר יעשו בניו של יצחק ולכן הזכיר באר מים חיים כמו שאמר (ירמיהו יג) מקור מים חיים את ה' וקרא הראשון עשק ירמוז לבית הראשון אשר התעשקו עמנו ועשו אותנו כמה מחלוקות וכמה מלחמות עד שהחריבוהו והשני קרא שמה שטנה שם קשה מן הראשון והוא הבית השני שקרא אותו כשמו שכתוב בו (עזרא ד, י) ובמלכות אחשורוש בתחילת מלכותו כתבו שטנה על יושבי יהודה וירושלם וכל ימיו היו לנו לשטנה עד שהחריבוהו וגלו ממנו גלות רעה והשלישי קרא רחובות הוא הבית העתיד שיבנה

במהרה בימינו והוא יעשה בלא ריב ומצה והאל ירחיב את גבולנו כמו שנאמר (דברים יט, ח) ואם ירחיב ה' אלהיך את גבולך כאשר דבר וגו' שהוא לעתיד וכתוב בבית השלישי (יחזקאל מא, ז) ורחבה ונסבה למעלה למעלה ופרינו בארץ שכל העמים יעבדוהו שכם אחד". ולכן הדילוג טיטוס חותר כאן משום שהוא החריב ביה"מ השני כידוע.

י"ז בתמוז

כתוב בירמיה (פרק נב): "וַיְהִי בַשָּׁנָה הַתְּשַׁעִית לְמַלְכוֹ בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי בְּעֶשְׂרֵי לַחֹדֶשׁ [עשרה בטבת] בָּא נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל הוּא וְכָל חֵילוֹ עַל יְרוּשָׁלַם וַיִּחַנּוּ עָלֶיהָ וַיִּבְנוּ עָלֶיהָ דָּיֵק סָבִיב: וַתָּבֵא הָעִיר בְּמִצּוֹר עַד עֲשֵׂתֵי עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְמֶלֶךְ צְדָקְיָהוּ: בַּחֹדֶשׁ הָרְבִיעִי בְּתִשְׁעָה לַחֹדֶשׁ [ט' בתמוז] וַיִּחְזַק הָרָעַב בְּעִיר וְלֹא הָיָה לָחֶם לָעָם הָאָרֶץ: ז' וַתִּבְקַע הָעִיר וְגו'". רואים שבעשרה בטבת החל המצור על העיר במשך כמעט שלוש שנים עד ט' בתמוז בו נבקעה העיר. חה היה בזמן חורבן בית ראשון. ומה שהיום אנחנו צמים ב"ז בתמוז זה על הבקעת חומות העיר בזמן בית שני (רמב"ם פ"ה מהלכות תענית ועיין תענית כח).

חיפשנו אם כן "ט בתמוז", ונימצא חותר את הפסוק: "דָּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּשְׁבוּ וַיִּחַנּוּ לִפְנֵי פִי הַחִירֹת בֵּין מִגְדַל וּבֵין הַיָּם לִפְנֵי בַעַל צָפֹן נִכְחוּ תַחְנוּ עַל הַיָּם: וְאָמַר פְּרַעֲהַ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל **נְבֻכִים הֵם בְּאֶרֶץ סֶגֶר עֲלֵיהֶם הַמְדַבֵּר**", רואים שפרעה בחינת נבוכדנצר הרשע, אומר נבוכים הם בארץ ופי' רש"י, "כלואים ומשוקעים כלואים הם במדבר, שאינן יודעין לצאת ממנו ולהיכן ילכו", חה אולי המקום היחידי בתורה שרמז על בחינת מצור ודיק סביב על בני"כ כעין מה שהיה מי' בטבת עד ט' בתמוז ככתוב לעיל: "וַיִּחַנּוּ עָלֶיהָ וַיִּבְנוּ עָלֶיהָ דָּיֵק סָבִיב: ה' וַתָּבֵא הָעִיר בְּמִצּוֹר", וחיפשנו את הדילוגים: ויחנו, עליה, ויבנו, דיק, ותבא, העיר, מצור. כולם בטבלה לעיל, ונימצאו יחסית בהסתברות נמוכה. "דיק", פי' המצודות, "הוא מגדל הנבנה מול העיר ללכדה", רומז **למגדול**. ואע"פ שההמשך שם הוא גאולה גדולה לישראל בקריעת ים סוף, זה משום שהם צעקו לה' ובטחו בו, מה שאין כן בגלות בבל מסתמא לא התעוררו בתשובה כל השלש שנים. וכן "**נבוכים בארץ**", עם המילים בגימטריה, "**נְבוּכַדְרֶאצַּר**".

לתמצר יסוהצלתי אתכם מעבדתם וגאלתי אתכם בדרוענטו יהובשפט יסגדלי יסולקתתי אתכם לילעסו
 פן נכח ותחנן ועלה יסואמרפה עהלבני ישראל נבכ'בהסבארץ סגרעלי הסהמדבר וחזקת'אתלבפרעהו
 קרתרחקונקי וצדיקאלתהרגכי לאאצדיקרשעושחד לאתקחכ'השחדיעורפקחיסו יסלףדבר יצדיקי
 סוקדהחמשמא ותבשקלהקדש ושמן זיתה ין ועשית את עשמן משחתקדש רקחמר קחתמעשהו קחשמן משחתק
 את ואהלי יאבבן אחי סמד למטהדן חרשו חשב ורקסבתכלת ובארגמן ובתו לעתהשני ובששכלהזהבהעשו
 מזבחשלמי וידי ותביא ינהאתאשי יהוה אתהחלבלעל החזה יביאנן ואתהחזה להנן יפאתו תנן ופהלפני ין

תמונה 1: הדילוג המיני' של "ט' בתמה" חותך את "נבוכים הם בארץ", והטבלה לעיל עם כל הדילוגים מהנביא ירמיה היא בפסוק הזה.

ועוד חיפשנו דילוג "הרביעי", ובמקביל לו: "צום", שרומז לצום הרביעי הוא י"ז בתמוז לקוח מהפסוק (זכריה ח): "כֹּה-אָמַר ה' צְבָאוֹת צוֹם הַרְבִּיעִי וכו' הֲיִיָּה לְבֵית-יְהוָה לְשִׁשְׁוֹן וְלְשִׁמְחָה וְלִמְעֻדִים טוֹבִים וגו'", ואמרו חז"ל (תענית כו): "חמשה דברים אירעו את אבותינו בשבעה עשר בתמוז וכו' נשתברו הלוחות ובטל התמיד והובקעה העיר ושרף אפוסטמוס את התורה והעמיד צלם בהיכל", ורואים את זה בדילוג טבלה שחותכת את הדילוג:

שתו ויקמו לצחקו וידבר יהוה אל משה לדכ' שחתעמד אשר העלי יתמארץ מצר יססרו ומהרמן הדרדך אשר צ
 ו יתסעשו להסעג למסכהו ישתחו ו לו יזבח ו לו יאמרו ואלהא לה יך ישראל לאשר העלו דמארץ מצר יסו
 יאמר יהוה אל משה הרא ית' אתהעסהזה והנהעסקשהערהו ואעתההנ יחה לי ויחראפי בהסואכלס ואעש
 הא ותך לגו יגדו לו יחלמשה אתפני יהוה האלה יו יאמר למה יהוה יחרהאפך בעמדך אשרהו צאתמארץ מצ
 ר יסבכחגדו לוב ידחוקהלמה יאמר ומצר יסלאמר ברעהו וצי יאסלהרג אתסבהו יסו לכלתסמעלפני יהוה
 דמהשו במחר ון אפך והנחסעלהרעה לעמד זכור לאברהם ל יצחק ו לישראל לעבדיך אשר נשבעתלהסבך ותד
 ברא להסארבהאת זרעכסכ וכבי השמי יסוכלהארץ הזאת אשר אמרת יאתן לזרעכסו נחלו לעלסו ינחסי
 הוהעלהרעה אשר דבר לעשו ותלעמו ון יפן ו ירדמשהו ההר ושני ילחתהעדתי ידו לחתכתבי יסמשני יעבר י
 הסמזה ומז ההסכתבי יסוהלחתמעשהאלה יסהמה והמכתבמכתבאלה יסה ואחר ותעלהלחתו ישמעיהושע
 אתקו ולהעסברעהו יאמרא למשהקו למלחמהבמחנהו יאמרא ין קו לענו ותגבורהו ין קו לענו ותחלו ושה
 קו לענו ותאנכי ישמעו יח יכאשר קרבאל המחנהו יראאתהעגל ומחלתו יחראףמשהו ישלךמידו ואתהלחת
 ו ישראתסתחתההרו יקחאתהעגל אשר עשו ו ישרףבאשו יטחן עד אשר דקו יזרעלפני יהמי יסו ישקאתבנ

תמונה 2: דילוגים מקבילים "צום" מקביל לדילוג "הרביעי"

רואים שעניין שבירת הלוחות חותך ממש את הדילוגים: "וַיְהִי כַאֲשֶׁר קָרַב אֶל-הַמִּחְנֶה וַיֵּרָא אֶת-הָעֵגֶל וּמַחְלַת וַיַּחַר-אָף מִשָּׁה וַיִּשְׁלַךְ מִיָּדוֹ אֶת-הַלְחָת וַיִּשְׂבֵר אֹתָם תַּחַת הַהָר". וכן מובא במס' תענית (כח): "נשתברו הלוחות: מנלן דתניא בששה לחדש ניתנו עשרת הדברות לישראל רבי יוסי אומר בשבעה בו וכו' דכתיב: (שמות כד, טז) ויקרא אל משה ביום השביעי וכתוב (שמות כד, יח) ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר ויהי משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה, עשרים וארבעה דסיון ושיתסר דתמוז מלו להו ארבעין [40=24+16] בשיבסר בתמוז נחית אתא ותברינהו ללוחות וכתוב (שמות לב, יט) ויהי כאשר קרב אל המחנה וירא את העגל וישלך מידיו את הלוחות וישבר אותם תחת ההר". רואים שחז"ל דורשים ממש מאותו פס' הסמוך לדילוג.

י' טבת

הנה כתיב (שמואל א כה) "שאל את נְעֲרִיךָ וַיְגִידוּ לְךָ וַיִּמְצְאוּ הַנְּעָרִים חֵן בְּעֵינֶיךָ כִּי עַל יוֹם טוֹב בָּנוּ תִּנָּה נָא אֶת אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לַעֲבֹדֶיךָ וּלְבִנְךָ לְדָוֶד", וניראה שעשרה נערים שרמחים שם: "וַיִּשְׁלַח דָּוִד עֲשָׂרָה נְעָרִים", הם רומזים לי' טבת, והם אומרים שבאו לקחת אוכל ליום טוב היינו שי' טבת אמור להיות ימים טובים כדאמרי' ר"ה (יח:): כה אמר ה' צבאות כו' וצום העשירי יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה קרי להו צום וקרי להו ששון ושמחה בזמן שיש שלום יהיו לששון ולשמחה אין שלום צום כו' וכאן שאין שלום לרשע נבל, מיד נהפך עליו לאבל והוא י' טבת, אבל הם חשבו לטובה.

ועוד יש לרמוז,

יונתן בני

הנה חיפשנו דילוג "יונתן בני", לקוח מהפסוקים (שמואל א יד): "וַיִּאָּל שְׂאוֹל אֶת הָעַם לֵאמֹר אֲרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר יֹאכֵל לֶחֶם עַד הָעֶרֶב וְנִקְמְתִי מֵאִיבֵי כו' וְיוֹנָתָן לֹא שָׁמַע בְּהִשְׁבִּיעַ אָבִיו כּו' וַיִּשְׁלַח אֶת קָצֵה הַמִּטָּה כּו' וַיִּטְבֵּל אוֹתָהּ בְּיַעַרְת הַדְּבֶשׁ כּו' כִּי חֵי ה' הַמּוֹשִׁיעַ אֶת יִשְׂרָאֵל כִּי אִם יִשְׁנֶנּוּ בְּיוֹנָתָן בְּנֵי כִּי מוֹת יָמוּת", שם מסופר על שאלו שיצאו למלחמה עם בנו יונתן בפלשתים וגזר על העם בשבועה שלא יאכלו כלום עד שתסתיים המלחמה ויונתן אכל מיערת הדבש, אחרי זה הפיל שאלו גורל לדעת במה חטא העם ואמר כי מי שיתפס (ע"י הארון) אז מות ימות ואפילו בנו. וניתפס יונתן והתירו העם לשאלו את השבועה והצילו אותו. אבל ניראה שהשבועה הזאת השאירה רושם.

תסלבלע משפחת הבלע ילאשבל משפחת האשבלי לאז ירממשפחת האז ירמ ילשפופם משפחת שופמי לח ופם משפח
 פחתדן למשפחת סכל משפחת שוזמי לפקדי הסארבעה ושטיסאלף וארבע מאותבנן ישראל משפחת סלימנה משפח
 ותבני נפתלי למשפחת סליחצאל משפחת סחצאל ליגונ ימשפחת גונ ילי צרמשפחת יצרי לשלם משפחת השלו
 רשמ ותלרבה נחלתו ולמעט מעיט נחלתו איש לפיפקדי יותן נחלתו אדבג ורלי יחלק את הארץ לשמו ותמטו
 נים משפחת המחלי משפחתה מושי משפחת הקרח וקהתה ולדאת עמרם ושסאשת עמרם יוכבד בת לו אשר ילדה אתה
 רי סאלף כל זכר מבן חדש ומעלה כי לאתפקד ובתוך בני ישראל כי לאנתן להם נחלת בתוך בני ישראל לאלהפקדו
 לאנ ותרמקא ישכי אסכלבבן יפנהו יהושעבן נוון תקרבנהבנות צלפחדבן פרבן גלעדבן מכירבן מנשהל
 וךעדתה נועדיסעליהוהבעדתקרחכייחטא ומתובניסלאהו ולולמהי גרעססאבין ומתוך משפחתו כי אין
 לבני ישראל תדבר לאמר אישכי ימותובן איין לו והטב רמתמת חלית ולבתו ואמא ין לו בתו נתמתמת חליתו לא
 הוהאל משהעלה אתה עבר יסהזה וראה אתהארק אשר נתתי לבני ישראל וראית אתהו נאספת אלעמיך גסאתה
 ריצאלפני הם ואשר יבאלפני הם ואשר יוציאם ואשר יביאם ואלאתה יחעדתי הוהכצאן אשראי ולחסרעהו יאמ
 ראל ולפני אלעזרהכהן יעמד ואללו במשפחהאורי סלפני יהוהנלפניו יצאן ועלפי ויבאו הואוכל בני יש
 ואתבני ישראל ואמרת אלםאתקרבני ילחמי לאשר ייחנ ייחש יתשמרו ולהקריבליימו ועדו ואמרת להם זה האשה
 ידהעש יתבהרסיני לריחן יחזאשהלי יהוהו נסכורב יעתהה ין לכבשהאחזדבקדשהסך נסך שכרליהוהו אתהכב
 נסכהו בראש יחדשי כסתקריב ועלהלי יהוהפריסבני יבקרשניס ואי לאחד כבשיסבני ישנחשבעתמימם ושלשה

תמונה 1: הדילוג המינימלי בתורה (מספר דילוג: 291), "יונתן בני", והמשלים לו "יונתן בניס".

לפני שנאמר כמה דברים קצת קשים אולי, נזכיר ששאלו היה מלך ישראל לפני ה', והוא נקרא בחיר ה' עד שיצתה בת קול לתקן דברי הגבעונים גבעת שאלו בחיר ה', ואמרו חז"ל יומא (כב): שאין בו בשאלו שום דופי פ' שהיה יפה ומוצלח ולכן לא היה לו דבר סרחון לתלות בו ענוה, ועוד יותר סבר רב נחמן בר יעקב לומר שהיה מלוכלך בתחילת מלכותו עד שהראו לו לרב נחמן סיוט בחלומו (אולי עצמות

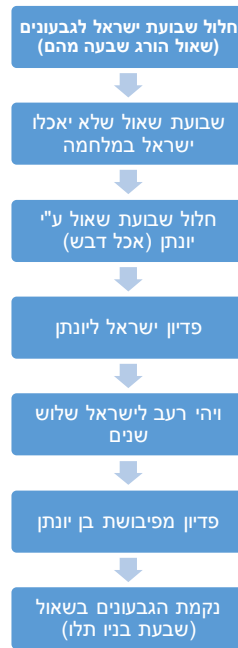
שאלו) וחזר בו מהדברים ואמר נענית לכם עצמות שאול בן קיש ושוב הראו לו וחזר ואמר נענית לכם עצמות שאול בן קיש, מלך ישראל. ורואים כמה הקפידה ששאל היה מלך ישראל רק שנכשל בדברים מסוימים ומאס בו ה' ממלך כי המלך צריך להיות ללא רבב.

והנה כתוב באמצע הדילוג **כִּי בַחֲטָאוֹ מֵת וּבִן יִסְלָאֵהוּ דָּוִד**: שרומז למיתת **כל הבנים**³⁹ של שאול, כי מתו שלשה במלחמה יונתן אבינדב ומלכי שוע ועוד מתו שבעה אחרי זה במעשה של הגבעונים שביקשו לנקום בשאול על שהרג בהם ונתן להם דויד שבעת בניו ובניו של שאול והוקיעו אותם בגבעת שאול. ואע"פ שנשאר מפיבושת הנה לא היה חשוב והיה כמת משום שהיה נכה רגלים כמ"ש על עצמו שהוא כמת, והנה היה לו אמנם בן קטן מיכא אבל הוא צאצא שלישי לשאול ואינו קרוי בן. וכיצד נתפסו בניו של שאול, דויד השתמש בארון לתפוס בגורל את הבנים והנה אמרו חז"ל (יבמות עט א) שבקש רחמים שלא יקלטנו הארון את מפיבושת בן יונתן בן שאול, וכל זה משום שעבר שאול על שבעת ישראל לגבעונים שלא יפגעו בהם. ולכן כתוב: "וַיְהִי רָעַב בְּיַמֵּי דָּוִד שְׁלֹשׁ שָׁנִים שָׁנָה אַחֲרֵי שָׁנָה וַיִּבְקֹשׁ דָּוִד אֶת פְּנֵי ה' וַיֹּאמֶר ה' אֶל שְׂאֹל וְאֶל בֵּית הַדְּמִים עַל אֲשֶׁר הִמִּית אֶת הַגְּבַעֲנִים", כלומר בגלל שאול ובית הדמים שהרג את נוב עיר הכהנים והגבעונים היו עבדים שקיבל יהושע לבית המקדש, והמית בהם שבעה אנשים. ואנו נלך כפשוטו שמ"ש "אל שאול" הוא ששאל גרם ממש כדלקמן⁴⁰. וכדי לסדר העניינים נציג את זה בסכמה הזאת:

³⁹ כי הנה כל בניו שמסופר עליהם הם אלו השלושה והשבעה, שהרי כתוב בשמואל (א, יד) "וַיְהִי בְּנֵי שְׂאֹל יוֹנָתָן וַיִּשׁוּי וּמְלִכִי שׁוֹעַ וְשֵׁם שְׁתֵּי בָנָתָיו שֵׁם הַבְּכִירָה מֵרַב וְשֵׁם הַקָּטָנָה מִיכָל", הרגו פלשתים במלחמה את יְהוֹנָתָן וְאֶת אֲבִינְדָב וְאֶת מְלִכִי שׁוֹעַ בְּנֵי שְׂאֹל, וכתב המצודות שישווי הוא איש בושת, והוא היחידי שנפלט וגם הוא מת אחרי זה כמסופר בשמואל (ב, ד): "וַיָּבֵאוּ אֶת-רֹאשׁ אִישׁ-בֶּשֶׁת אֶל-דָּוִד חֲבֵרוֹן וַיֹּאמְרוּ אֶל-הַמֶּלֶךְ הִנֵּה-רֹאשׁ אִישׁ-בֶּשֶׁת בֶּן-שְׂאֹל אֲבִיךָ", והנה לא נותרו לו אלא בנות כמו צלפחד, וכ"כ המלבי"ם (ב, ד) "וכן לא נשאר איש מבני שאול ויוצאי חלציו יתמוך שבט ויחזיק את המלכות". ומ"ש בדברי הימים (א, ח) "וַיָּנֶר הוֹלִיד אֶת קִישׁ וְקִישׁ הוֹלִיד אֶת שְׂאֹל וְשְׂאֹל הוֹלִיד אֶת יְהוֹנָתָן וְאֶת מְלִכִי שׁוֹעַ וְאֶת אֲבִינְדָב וְאֶת אֲשֶׁבֶּעַל", פירש המצודות אשבעל הוא איש בושת כי בעל זה בושת. ועיין תוס' (יבמות עט). שכתבו כל זה חז"ל לשונם: אותו מפיבושת [שנתנו דויד לגבעונים] היה בן שאול ואמר ר"ת דהוא היה רבו של דוד דאמר בפרק קמא דברכות (דף ד. ושם) שהיה מבייש פני דוד בהלכה וגרס התם דלא מפיבושת שמו אלא איש בעל שמו כי מפיבושת בן שאול נקרא איש בעל בדברי הימים ולא כמה שכתוב בספרים איש בושת שמו דלא מצינו בשום מקום איש בושת שנקרא מפיבושת ואיש בושת נהרג בתחלת מלכות בית דוד קודם מעשה הגבעונים דליכא למימר דמפיבושת בנו של יונתן היה רבו של דוד דאיתו לא מצינו בשום מקום שנקרא לא איש בושת ולא איש בעל וא"ת ולמה לא חלק לו כבוד לרבו לבקש עליו רחמים שלא יקלטנו הארון וי"ל דשמו בקש ולא נענה. עכ"ל, וע"פ דבריהם אלה האחרונים מובן למה נענה למפיבושת בן יונתן ולא למפיבושת בן שאול, משום ששאל כביכול נתן את בנו בשבועה אולם ישראל פדו את יונתן דויד קיים את השבועה שלו ליונתן, ובשביל שלא תצא תקלה כזאת שוב שדויד נתן את מפיבושת בן יונתן לגבעונים אז שמעו הקב"ה אבל למפיבושת בן שאול היה זה מן הדיון.

⁴⁰ וחז"ל פירשו (יבמות עט). "אל שאול", בגלל שלא נספד כהלכה ואל בית הדמים כו' בגלל שהרג שאול את נוב עיר הכהנים מעלה עליו הכתוב כאילו הרג גם את הגבעונים שהיו זקוקים לכהנים למחיתם, הנה תמצא שהקשו שם קא תבע אל שאול שלא נספד כהלכה וקא תבע על אשר המית הגבעונים אין דאמר ריש לקיש כו' ותירצו שמשפטיו הם פעלו ונכון הוא. אבל אנו נפרש כדרכנו "אל שאול" פי' בגלל שאול שגרם לישראל את הרעב הנ"ל ולזה אין להקשות קא תבע אל שאול וכו' שהרי שניהם באותו עניין ואה"נ שחחר גם על שלא הספידו כהלכה.

צפנת פענח

וראיה לכל זה שהנה מובא שם (שמואל א כה) "**ינתן** לנו שבעה אנשים מבניו והוקענום לה' בגבעת שאול כו' ויאמר (ס) המלך אני **אתנו**: ויחמל המלך על מפי בשת בן **יהונתן** בן שאול על שבעת יהוה אשר בניתם כו' ו**יתנם** ביד הגבעונים ויקיעם בהר לפני ה' ויפלו שבעתם יחד כו'", ולשון זה שמדגש הוא נתינה ועמדו המפרשים על זה וכתבו שזה מדין תורה שהמלך יכול וכ"כ המלבי"ם ז"ל ולא יכלו לעשות כל זה רק מדין מלך כמ"ש הרמב"ם (פ"ג מהל' מלכים הלכה י'), שהמלך הורג רבים ביום א' ותולה ע"כ. והנה רמז גדול לזה שזה פירוש הדילוג "**יונתן בניו**", נתינת הבנים ולכן מתו כל בניו וניראה קרוב הדבר שע"י השבועה שנשבע שאפילו בן המלך ינתן להיות נתפס בארון אם ימצא בו חטא ויונתן נתפס ופדו אותו ישראל, ומשום שפדו ישראל את הרעב של יונתן שהרי אכל מיערת הדבש אז קיבלו שלוש שנים רעבון הא למדת שלוש שנים רעב בשביל רגע אחד של הנאה, ולכן כמ"ש שתפס שאול את יונתן ע"י האורים והתומים שאמר "הבה תמים וילכד יונתן ושאלו והעם יצאו", לשון תומים. כך נתפסו בני שאול בארון ע"י דוד, וביקש עליו רחמים על מפיבשת בן שאול להצילו מהארון ואם תאמר מה זה שונה ממה שעשו ישראל שפדו יונתן, וי"ל שכאן אין התירו את השבועה אלא דין מלכות והתפלל והצילו שלא יקלוטו הארון כמ"ש חז"ל. ועוד שכך משלים הדילוג את העניין: "**יונתן בניו**", פי' שנתן את הבנים ע"י השבועה שהתירו אצל יונתן. ואע"ג שהשבועה הותרה שם הנה היו ב' שבועות אחת שלא לאכול כלל ובזה שגג יונתן והשניה שנשבע שאול "כי חי ה' המושיע את ישראל כי אם יִשְׁנוּ בְיוֹנָתָן בְּנֵי כִי מוֹת יָמוּת", ואת זאת לא התירו לו, וקרוב לומר שמה שהתירו לו את השבועה שאסר עליהם האכילה או שקיבלו על עצמם פדיונו ללא התרה אבל שבועת שאול נותרה מחוללת שאמר להרוג בנו. ואם תאמר היאך הגיע כזה עונש לישראל שלוש שנים ברעב משום שפדו את יונתן ונ"ל שלא רק בעניין זה אלא גם משום ששטו על הדם ואכלו מיד בחופזה ובזה כולם חטאו ושאלו הוא שגרם כמ"ש שם. והנה תימצא בפס' לעיל שהכתיב אומר "**ינתן יתן** לנו שבעה", והנה יונתן רמח בכתיב ובכל התיבות שם תמצא לשון נתינה ושיבעה אנשים רומזים לשבועה של שאול והכול אחד. וכן מה שחותך את הדילוג **נתת לבני** שוב רומז לשון נתינה, נתן בנים.

והנה בחלק התחתון של הדילוג חותך הפס' **ושאלו במשפט האורים**: "**ושאלו** לו במשפט האורים לפני ה' על פיו יצאו ועל פיו יבאו הוא וכל בני ישראל אתו וכל העדה", וידוע ששאול המלך לא היה עושה דבר מבלי לשאול באורים ובתומים ולכן נקרא **שאול**, זה אותיות **ושאל**. ובפסוק לעיל מובא

אישעלהעדהאשר יצאלפניהם: כלומר משה מבקש מהקב"ה לפקוד על העדה איש אשר יצא לפניו במלחמה⁴¹ ורמז לשאול וכל בניו ויונתן שמתו במלחמה כדלקמן.

והנה כתוב באמצע הדילוג **כי בחטאו מתו בניו** ויש מחלוקת באיזה חטא הוא מת⁴² (שבת צז) לדעת ר' עקיבא היה מקושש עצים וחילל שבת ורגמו אותו באבנים, ולדעת ר' יהודה שם היה מהמעפילים להלחם בעמלקי ומתו במלחמה שכתוב עליהם (במדבר יד) "ויאמר משה למה זה אתם עוברים את פי ה' כו' אל תעלו כי אין ה' בקרבכם ולא תנגפו לפני איביכם: כי העמלקי והכנעני שם לפניכם ונפלתם בקרב כו' ויעפלו לעלות אל ראש ההר וארון ברית ה' ומשה לא משו מקרב המחנה: ויירד העמלקי והכנעני הישב בקר ה' והוא ויכום ויכתום עד החרמה", והם חטאו להאמין למרגלים בתחילה כלומר לא רצו להכנס להלחם בארץ כי המרגלים אמרו להם "אפס כי עז העם הישב בארץ והערים בצורות גדולות מאד כו' עמלק יושב בארץ הנגב", ואחרי זה ראו שחטאו וחזרו בהם והלכו להלחם שוב פעם שלא על פי ה' נגד העמלקי בהר ולכן נפלו בקרב.

ואותו העניין מצינו בשאל שתחילה לא מילא אחר ה' כראוי להשמיד את עמלק והשאיר את מלכם אגג, ואחר כך בסוף ימיו הלך ושאל באורים ותומים בחלומות ובנביאים ולא ענו לו זה בחינת שעבר את פי ה' עד שהעלה באוב את שמואל ואמר לו שהוא ובניו ימותו במלחמה בגלל מלחמת עמלק כמ"ש (שמואל א כח) "כאשר לא-שמעת בקול ה' ולא-עשית חרון-אפו בעמלק כו' ויתן ה' גם את-ישראל עמך ביד-פלשתים ומחר אתה ובניך עמי [מתים]", ושאלו כמו המעפילים הלכו אחר העם והאמינו להם כמ"ש (שמואל א טו) "ויחמל שאול והעם על אגג ועל מיטב הצאן והבקר כו' עברתי את פי ה' ואת דבריך כי יראתי את העם ואשמע בקולם". ולכן מת במלחמת פלשתים בחי' המיתה של המעפילים.

ועוד אחרי שהראת לדעת כל זאת, עוד לאלוה מילין, שהרי חותך את הדילוג הפסוק: **"איש כי ימות ובן ילדו והעברתם את נחלתו לביתו"**, וידוע שמפיבושת בן יונתן בן שאול היה הפליט היחידי מבית שאול כדי לקיים שבועת דויד ליונתן, והנה היה לבית שאול עבד כנעני הנקרא ציבא וקרוב לומר שהוא היה גבעוני, דויד המלך עשה חסד עם מפיבושת אחרי מות שאול ונתן לו את כל השדה וכל אשר היה לשאול ירושה כמו שכתוב, "ויאמר לו דוד [למפיבושת] אל תירא כי עשה אעשה עמך חסד בעבור יונתן אביך והשבתני לך את כל שדה שאול אביך וכו' ויקרא המלך אל ציבא נער שאול ויאמר אליו כל אשר היה לשאול ולכל ביתו נתתי לכן אדניך: ועבדת לו את האדמה אתה ובניך ועבדיך והבאת והיה לכן אדניך לחם ואכלו כו'". ואין זה דין תורה שהרי היו בחיים עדיין שבעת בניו של שאול שהיו קודמים לרשת אחזת אבותם ולכן כתבו המפרשים שהיה זה מדין מלכות שהפקיע נכסיהם, והנה אחרי שמתו שבעת בניו של שאול, היה זה גם דין תורה שמפיבושת יירש הכול, וקים בזה דויד את הפס' האמור לעיל "ואל בני ישראל תדבר לאמר איש כי ימות ובן אין לו כו' ונתתם את נחלתו לשאר הקרב אליו ממשפחתו", ואם נתבונן במעשה של ציבא הוא בא לדויד שברך מאבשלום בנו, וציבא היה חבוש בנבל יין ובלחם וצידה לדרך, ובא לרמאותו, והצטייר בעיניו כנאמן ואמר לו לשון הרע על מפיבושת שהוא מחכה בירושלים להשתלט על המלכות, ולכן זה העבד ניראה שעשה מעשה אבותיו הם הגבעונים שבאו ליהושע מחופשים ורימו את ישראל וגם הם באו עם נאדות יין ולחם נקודים מהדרך כמ"ש (יהושע ט) "זה לחמנו חם הצטידנו אתו מבתינו ביום צאתנו ללכת אליכם כו' ואלה נאדות היין" ולכן נקם במפיבושת שהיה נכה רגלים כי שאול רצה

⁴¹ וכ"כ רש"י ח"ל: לא כדרך מלכי האומות, שיושבים בבתיהם ומשלחין את חיילותיהם למלחמה, אלא כמו שעשיתי אני, שנלחמתי בסיוחן ועוג, שנאמר אל תירא אותו (במדבר כא, לד), וכדרך שעשה יהושע, שנאמר וילך יהושע אליו ויאמר לו הלנו אתה וגו' (יהושע ה, ג), וכן בדרך הוא אומר כי הוא יוצא ובא לפניו (שמואל-א יח, טז), יוצא בראש ונכנס בראש ע"כ. וכן הוא הדין בשאל ויונתן שאע"פ שחטא היה גיבור חיל ומת במלחמת ה' עד שאמרו חז"ל יומא (כב:): שאין שום דופי מלכותו וסבר רנב"י לומר שהיה מלוכלך בתחילת מלכותו עד שהראו לו סיוט בחלומו וחזר בו.

⁴² ומובא שם בגמ' ת"ר מקושש זה צלפחד וכן הוא אומר (במדבר טו, לב) ויהיו בני ישראל במדבר ויצאו איש וגו' ולהלן הוא אומר (במדבר כז, ג) אבינו מת במדבר מה להלן צלפחד אף כאן צלפחד דברי ר' עקיבא אמר לו ר' יהודה בן בתירא עקיבא בין כך ובין כך אתה עתיד ליתן את הדין אם כדברך התורה כיסתו ואתה מגלה אותו ואם לאו אתה מוציא לעז על אותו צדיק ואלא הא גמר גמירה שוה ג"ש לא גמר אלא מהיכא הוה (במדבר יד, מד) מויעפילו הוה כיוצא בדבר אתה אומר (במדבר יב, ט) ויחר אף ה' במ וילך מלמד שאף אהרן נצטרע דברי רבי עקיבא אמר לו ריב"ב בין כך ובין כך כו' ע"כ. ולפום ריהטא משמע דסובר ריב"ב שהתורה מכסה על אדם אחד שחטא, אבל כאן שכתוב המעפילים לא היתה כוונה לכסות רק שלא בא למנות את שמותם שהם רבים. וכן ניראה ממ"ש ויחר אף ה' במ וידועים הרבים האלה והם כיחידים הוו לכן כיסה הכתוב. ומ"ש אתה מוציא לעז משום דלא סבר מקושש לש"ש נתכוון אבל לדידיה ויעפילו ודאי לשם שמם נתכוונו רק שהיו עקשי לב לעשות בזמן שאין הקב"ה איתם וכו"ג שאול שהיה עיקש ללכת אע"ג שאין השם איתו והיא לא תצלח ע"כ נפלו לפני אויביהם.

לסלק את הגבעונים מהארץ. דוד קיבל ממנו לשון הרע ונענש שיצא אליו שמעי ולא זאת בלבד אלא שנתן לו את כל אשר למפיבושת "ויאמר המלך לצבא הנה לך כל אשר למפיבושת", והנה אחרי זה שבא כבר מפיבושת לדוד אחרי שחזר למלוך ואמר לו שציבא רימה אותו והשאיר אותו בירושלים והוא נכה רגלים, וציבא ריגל אחריו, אז שמע את זה דוד הבין שטעה וחזר בו לומר שחצי מהשדה תהיה של ציבא וחצי של מפיבושת, ואמרו חז"ל (מס' יומא כב:) ולרב נמי דאמר קבל דוד לה"ר הא איפרעו מיניה דאמר רב יהודה אמר רב בשעה שאמר לו דוד למפיבושת: "אמרתני אתה וציבא תחלקו את השדה", יצאה בת קול ואמרה לו רחבעם וירבעם יחלקו את המלכות, ע"כ. הא למדת כמה קשים גרים לישראל שבאו הגבעונים וסיבבו חלוקת המלכות.

ועוד, רואים שלא כדין תורה עשה דוד וכביכול הפקיע חצי האחזה מידי מפיבושת לידי העבד אבל משום שקיבל לשון הרע נענש. ואין להקשות שגם מעיקרא עשה שלא כדין תורה שהפקיע משבעת בני שאול לידי מפיבושת בן יונתן, שאין זה הפקעה גמורה שהרי מדין תורה יכול לקבל כל הקרוב יותר לבעלים ובני בנים הם כבנים, ועוד שהם פחדו לצאת ולקבל את האחזה משא"כ מפיבושת שהרי דוד אמר (שמואל ב ט) "הכי יש עוד אשר נותר לבית שאול ואעשה עמו חסד", וכן פירש שם המלבי"ם.

והטעם שנענש דוד על זה שנגזר חלוקת הממלכות לפי חז"ל, הוא שאע"פ שלמלך יש רשות להפקיע הקרקעות חז"ל דין תורה, כמ"ש הרמב"ם, הנה לא ראוי למלך צדיק וישר לעשות כן אלא לנהוג דין מלכות כדין תורה, שהרי מעיקרא לא היה רצון ה' שיהיה מלך לישראל שלא יפקיע דין תורה, ולכן ראוי למלך לנהוג דין מלכות ע"פ דין תורה ובמקרה הזה היה לו להשאיר הקרקעות בידי מפיבושת ולא לחלוק עם העבד שהרי בכך הפקיע דין בנות צלפחד דו"ק.

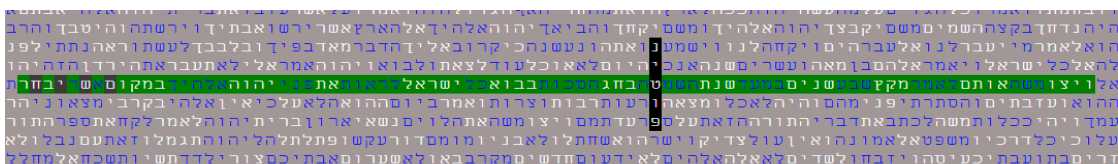
יהונתן פולארד

הנה חיפשנו דילוג "פולארד" בחיתוך עם המספר "שלשים", וקיבלנו חיתוך הכי קרוב. לאחר מכן במקביל לו מצאנו דילוג "יונתן" וכבר מבחינה הסתברותית ברור שמדובר בצופן. וידוע שפירסמו ארצות הברית שהם משחררים את יונתן פולארד הי"ו זאת השנה השלושים שהוא מרצה עונש מאסר שם והוא מילא שנותיו וצפוי להשתחרר אבל לא יוכל לעלות לארץ והוא ישאר בארצות הברית עוד חמש שנים.

אם ירד למצרים בגיל 17 ועמד לפני פרעה בגיל 30 כמו שכתוב בהמשך⁴⁴, אז היה בבית סוהר לפחות 12 שנה וכ"כ בעל הטורים. ולכן נגזר על יוסף עשר שנים תחילה כמו יונתן ממש, ולאחר מכן כיון שבטח ברהבים אלו המצרים שישחררו אותו (שר האופים) אז התארך העונש שלו ונתוספו לו שנתיים. והנה באותו העניין ממש נתוספו ליונתן פולארד **שני עשורים** שהם כנגד שנתיים ימים, ולא ידענו מה סיבת מעשיו שגרמו לו זה. ויוסף רק שנתיים משום שהיה אצלו מעשה חוסר בטחון דק בדרגתו. והנה דע שהמצרים הנקראים **רהבים** רומזים ל**ארה"ב**. וכמו כן לכאורה יונתן לא יכול לחזור לארץ חמש שנים ויוסף ג"כ היה כלוא בארץ מצרים חמש שנים מהרגע שנודע ליעקב: "וְכַלְפֵּלְתִי אֶתְךָ שָׁם כִּי עוֹד חֲמֵשׁ שָׁנִים רָעַב פָּן תִּוָּרֵשׁ אֶתָּה וּבֵיתְךָ וְכָל אֲשֶׁר לְךָ", כלומר חייבים להישאר במצרים עוד חמש שנים שרק שם יש את מאגרי התבואה לאכול.

וכן מה שכתוב בטבלה **פקד פגד דאלה ים אתכם**: רומז לגאולת מצרים של בני"ו אחרי רד"ו שנים, והנה אם נחשיב את כל ימי יוסף כגלות (אע"ג ש-17 שנה היה במחיצת אביו), נקבל **פול ארד**, שרומז בחינת נפילה לבור, ובחינת ירידה למצרים, חמ"ש (בראשית מו): "אֲנֹכִי אֲרֹד עִמָּךְ מִצְרַיִמָּה כֹּה יוֹסֵף", והנה גימטריה **פ"ל** היא 110 כמניין שנותיו של יוסף, וגימטריה **רד"ו** הוא 210 כמניין הגלות של מצרים דו"ק.

ועוד, כידוע יוסף ירד למצרים ונכנס לבור משום שריגל אחיו והביא דיבתם רעה אל אביהם כמ"ש: "וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת-דִּבְתָם רָעָה אֶל-אָבִיָּהֶם", והיכן מצינו שהמוציא דיבה הוא נקרא מרגל, בפרשת שלח לך שתרו את הארץ והביאו דיבת הארץ רעה ולכן נקראו מרגלים אצל חז"ל. ורוגל הוא מלשון מהלך כדי לאסוף מידע וכעין זה המלשין והמוציא דיבה שמהלך לאסוף מידע. ולכן יוסף ריגל לאביו ולכן שמו אותו בבור וירד למצרים ושוב נכנס לכלא, וכמו כן יונתן פולארד ריגל לישראל, ולכן נכנס לכלא בארה"ב.⁴⁵ והנה אחי יוסף נענשו משום שמכרו את יוסף ולא היו צריכים לעשות כן, כי היה נענש בידי שמים לבד, ולכן אחרי זה היה צריך לתקן את זה ואמר להם: "**מַרְגְּלִים אַתֶּם לְרָאוֹת אֶת עֲרוֹת הָאָרֶץ בְּאֶתֶם**" (בראשית מב) וגרם להם להרגיש מרגלים וכך יתוקן עוונם. וכן מוכח מהדילוג **וַיְצַו אֱלֹהִים אֶת יוֹסֵף וַיֹּאמֶר אֵלָיו יוֹסֵף כִּי מֵת אָבִיָּהֶם וַיֹּאמְרוּ לוֹ יִשְׁטַמְנוּ יוֹסֵף וְהָשֵׁב לָנוּ אֶת כָּל הָרָעָה אֲשֶׁר גָּמְלָנוּ אֹתוֹ: וַיְצַו אֶל יוֹסֵף לֵאמֹר אָבִיךָ צֹה לִפְנֵי מוֹתוֹ לֵאמֹר: כֹּה תֹאמְרוּ לְיוֹסֵף אֲנֵא שָׂא נָא פְשַׁע אַחִיךָ וְחַטָּאתָם כִּי רָעָה גָּמְלוּךָ וְעַתָּה שָׂא נָא לְפָשַׁע עַבְדִּי אֶלֶּהִי אָבִיךָ", ורואים שהרגישו אשמים וביקשו כפרתם. ודי בזה שתבין הכול.**

ישמעאל דקן פוטי"ו דילוג חותך את פרשת השבוע (האיזנו) וגם את הרמז על מוצאי שביעית: **מַקְצֵה שְׁנֵים** במועד שנת השמיטה בחג הסוכות כו', שמכאן דרשו חז"ל בן דויד בא. פוטין כרגע אישר לרוסיה לתקוף מעל סוריה מה שמצמצם עוד יותר את יכולת הפעולה של צה"ל וארה"ב. ארה"ב הם רהבים חומזים למצרים אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו ולא פנה אל רהבים, ולכן אל לנו להישען ולבטוח בהם כמו שכתוב: "לא ירבה לו סוסים ולא ישיב את העם מצרימה", "סוס" בגימטריה "מטוסי f16", כי לאנגלית אין ג'. ולכן צריך קעת לבטוח בקב"ה כי המצב מסובך פעם ראשונה שמעצמה עומדת נגדנו כביכול (כמו שהיה עם בבל ומצרים בגלות ראשונה, 2 מעצמות).

יוסף כמו שאמרנו. ומכך כל הגל דקירות הזה הוא בעצם מה שהנביא זכריה אומר (פרק יב): "וְהָבִיטוּ

⁴⁴ כשהיה בן 17 שנה כתוב (בראשית לז) אלה תלדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה היה רעה את אחיו בצאן, ואז ירד למצרים ונכנס לבית הכלא וכשהיה בן 30 שנה כתוב: "וַיֹּסֵף בֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה בַּעֲמֵדוֹ לִפְנֵי פְרָעָה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיֵּצֵא יוֹסֵף מִלִּפְנֵי פְרָעָה וַיַּעֲבֵר בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם". זה לשון בעל הטורים על פסוק "וַיְהִי מֶלֶךְ שְׁנָתִים": **ויהי מקץ**. נאמר כאן מקץ ונאמר באברהם מקץ עשר שנים מה להלן עשר אף כאן לסוף עשר שנים ופירושו ויהי מקץ דהיינו לסוף עשר ועוד שנתיים: ויהי מקץ שנתיים ימים ופרעה חלם. בגימטריה עשר שנים ע"כ. ולכאורה שנה אחת היה בבית פוטיפר.

⁴⁵ ולכאורה צריך לעיין בעניין יוסף ורש"י פירש שהביא דיבתם רעה: "כל רעה שהביא רואה באחיו בני לאה, היה מגיד לאביו, שהיו אוכלין אבר מן החי, ומזלזלין בבני השפחות לקרותן עבדים, וחשודים על העריות. ובשלתן לקה, על אבר מן החי, ושחטו שעיר עזים במכירתו, ולא אכלוהו חי (כדי שילקה בשחיטה) ועל דבה שספר עליהם שקורין לאחיהם עבדים, לעבד נמכר יוסף, ועל העריות שספר עליהם, ותשא אשת אדוניו וגו", והנה פירושו השפתי חכמים שלא היו רשעים ח"ו בני יעקב והיו צדיקים א"כ איך עשו כל אלה, אלא שהיו נעושים דברים מותרים אבל חשד בהם ולא שפט לכף זכות, והנה עדיין קצת קשה מדוע נענשו האחים אם עשו כדון להענישו, ולכן נראה שמון הדין ודאי ראוי לעונש אבל לא היו צריכים לעשות זאת בעצמם כי זה איסור הבאת דיבה שעונשו בידי שמים, ולכן הקפידו איתם כמ"ש הנביא על מוכרם בכסף צדיק. וכן דויד המלך במעשה אוריה החתי ובמעשה שאול, וכן מעשה שמעי בן גרא שנתן לקב"ה לדוןם.

אלי את אשר דקרו [פירש רש"י אשר דקרו האומות בהם] וספדו עליו כמספד על היחיד והמר עליו כהמר על הבכור כו' ביום ההוא יגדל המספד בירושלם כו' וספדה הארץ משפחות משפחות לבד", כי הרב ז"ל לא נפטר בדקירה אלא במוות טבעי ומה שאמרו חז"ל שימות בדקירה אנו עתה סובלים את הצער הזה של משיח בן יוסף וכמו כן קיבל על עצמו רבי אלעזר אבוחצירא זצוק"ל שימות בדקירה כאוי לנו כי הערבים הארורים השיגה ידם שוב לשרוף את קברו של יוסף הצדיק בשכם, זה רומז להתגברות הקליפה של ישמעאל שהם מהחסד ותאוותם היא זנות כמו שכם בן חמור על משיח בן יוסף שהוא נכלל בימין והוא היסוד והוא מתגבר על הזנות אבל בעוונתינו הרבים הזנות בארץ בכל מקום, ולכן כל זה קרה בג' חשוון בתאריך פטירת הרב עובדיה יוסף זצוק"ל שהוא משיח בן יוסף כמו שאמרנו. ולכן כל הגל דקירות הזה הוא בעצם מה שהנביא זכריה אומר (פרק יב): "והביטו אלי את אשר דקרו [פירש רש"י אשר דקרו האומות בהם] וספדו עליו כמספד על היחיד והמר עליו כהמר על הבכור כו' ביום ההוא יגדל המספד בירושלם כו' וספדה הארץ משפחות משפחות לבד", כי הרב ז"ל לא נפטר בדקירה אלא במוות טבעי ומה שאמרו חז"ל שימות בדקירה אנו עתה סובלים את הצער הזה של משיח בן יוסף וכמו כן קיבל על עצמו רבי אלעזר אבוחצירא זצוק"ל שימות בדקירה כזכור.

ולכן הדילוגים המקבילים: "ישמעאל", במקביל לדילוג "דקרו", רומז להתגברות ישמעאל על בחינת היסוד דקדושה שהוא משיח בן יוסף, וכך יכולים לבוא ח"ו ולדקור בנו, כי נכשלנו בזנות. והם תאוותם הגדולה היא זנות כמ"ש שבו לכם פה עם החמור, עם המשול לחמור, זרמת סוסים זרמתם. ולכן כל הפסוקים החותכים את הדילוגים הם איסורי ערוה: "ואיש אשר יקח את אשה ואת אמה זמה הוא באש ישרפו אתו ואתה ואלא תהיה זמה בתוככם", "ואיש אשר ישכב את אשה דוה וגלה את ערותה את מקרה הערה והיא גלתה את מקור דמיה ונכרתו שניהם מקרב עמם", "ושמרתם את כל חקתי ואת כל משפטי ועשיתם אתם ולא תקיא אתכם הארץ אשר אני מביא אתכם שמה לשבת בה", "ובת איש כהן כי תחל לזנות את אביה היא מחללת באש תשרף", וכן מה שכתוב "ולא יחלל זרעו בעמיו כי אני ה' מקדשו", רמז לשכבת זרע לבטלה, שזה כמו חילול הזרע אע"פ שכהן הערה בה הרי היא מחוללת מהכהונה וחסרה, וכן אדם הזורע בידו או בחוץ הרי זה חסר מלהיות איש.

וכידוע כל העונשים על ביאת ערוה אסורה, נכללו בכרת אחד כמובא בפרשת אחרי מות: "כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו הנפשות העשות מקרב עמם", ורוב הכריתות בתורה הם לאיסורי עריות כמובא בכריתות (ב.) 16 מתוך 36 כריתות. ונענשים בכרת אפילו בלא התראה והיינו כרת היינו דקירות, כי המחבלים ימח שמם כעין מנסים לכרות אותנו.

ולכן אמרו בגמרא סוכות (נב.) *ספדה הארץ משפחות משפחות לבד משפחת בית דוד לבד ונשיהם לבד* (זכריה יב) אמרו והלא דברים ק"ו ומה לעתיד לבא שעוסקין בהספד ואין יצר הרע שולט בהם אמרה תורה אנשים לבד ונשים לבד עכשיו שעוסקין בשמחה ויצה"ר שולט בהם על אחת כמה וכמה ע"כ. ומכאן למדו הטעם להפריד עזרת הנשים למעלה לצניעות, ורואים שההספד הנ"ל צריך להיות בצניעות יתרה שהוא ההספד על הדקירות ורמז הכתוב שזאת תהיה הסיבה.

כף הקלע

חיפשנו דילוג "כף הקלע" מהפסוק שאומרת אביגיל לדוד המלך: (שמו"א כה) "ואת נפש איביך יקלענה בתוך כף הקלע", והדילוג חותך בדיוק מופלא את הפסוק: (במדבר ז, נ) "כף אחת עשירה זהב מלאה קטרת". כאשר "כף לכף" זאת אמרת המילה "כף" של הדילוג חותכת בהתאמה את "כף אחת עשרה זהב" של הפסוק. ומה שנאמר כאן זה קצת ממה שהצלחנו להבין בחסדי ה'.

ומשלימים זה את זה, והמטרה הייתה חנוכת המשכן, והוא מנה את כולם בסוף כאחד ועם בחינתם הכוללת עולים 3072 בחינות להקרבה. וביחד עם המילה "זאת", של הפסוק המסכם: "זאת חנוכת המשכן ביום המשח אותו", ישנם באמת 3072 אותיות. כי המילה "זאת" חזרת על כל הקודמים וגם על הבאים. זאת רומזת לשכינה שהצטרפה עמהם שבלי "זאת" אין חנוכה למשכן, כפי שכתוב "ועשו לי משכן ושכנתי בתוכם".

ל"ג בעומר

טבלה המפגישה בין הביטוי "לג בעומר" בדילוג המינימלי שלו בתורה (מתוך שלושה דילוגים סה"כ) עם המספר "שלושים ושלש" שבפסוק ליד שחזר פעם אחת בלבד בתורה.

תמונה 1: דילוג "לג בעומר"

שמרמז כמובן על היום ה-ל"ג בספירה הוא 33 בגימטריה. וראוי לציין שהשלשים ושלש המזכרים בפסוק אלו הם בני יעקב מ-לאה אשתו, וכוללים את שמעון ולוי ודינה. וכן הדילוג חותך את הברכה של יעקב לשמעון ולוי: (בראשית מט) "ה שְׁמֵעוֹן וְלֹוִי אַחִים כָּלִי חֶמֶס מְכַרְתֶּיהֶם: ו בְּסֹדֶם אֶל תְּבֹא נַפְשֵׁי בְקֶלֶם אֶל תַּחַד כָּבֵדִי כִּי בְּאֶפֶס הֲרָגוּ אִישׁ וּבְרַצְנָם עָקְרוּ שׁוֹר". שרומז לרבי שמעון בן יוחאי ז"ל, אמנם צ"ע מה הקשר. ואולי כי "ולוי" עולה "בן" בגימטריה (52). והמילה "אחים" רומזת ליוחאי. והיינו שמעון בן יוחאי. וכן הברכה עצמה לשמעון רומזת לתורת הסוד, בסודם אל תבוא נפשי וכו'. ויותר מזה רומז לכך שתורת הסוד ניתנה בעיקר לאנשים יחידים עד לאחרית הימים, כי כך כתוב בזוהר שהדברים יהיו חתומים וסתומים עד לאחרית הימים שבזכותם יצאו מהגלות⁴⁷. ואם תאמר הרי לכאורה מעניש יעקב את שמעון ולוי, ויש לומר שלא דווקא, כי סוף סוף לוי אמנם לא קיבל נחלה בארץ אבל היה השבט הכי קרוב להקב"ה זה נאה להידמות לרשב"י הקדוש שהיה בגלות עם השכינה, כך היו שמעון ולוי נודדים עם השכינה, כי לא קיבלו נחלה בארץ עקב הברכה של יעקב. וכן לקמן נראה שהקב"ה כביכול העניש את רשב"י לחזור למערה.

ונזכר בסיפור של רשב"י במערה במסכת שבת (לג:), (אפשר לדלג למי שמכיר):

רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון ישבו וגם יהודה בן גרים הצטרף אליהם פתח ר' יהודה ואמר כמה נאים מעשיהן של אומה זו תקנו שווקים תקנו גשרים תקנו מרחצאות, ר' יוסי שתק, נענה רשב"י ואמר כל מה שתקנו לא תקנו אלא לצורך עצמן תקנו שווקין להושיב בהן זונות מרחצאות לעדן בהן עצמן גשרים ליטול מהן מכס הלך יהודה בן גרים וסיפר דבריהם ונשמעו למלכות אמרו יהודה שעילה יתעלה יוסי ששתק יגלה לציפורי, שמעון שגינה [את הרומאים] גזרו עליו מיתה. הלכו רשב"י ובנו ונסתרו בבית מדרש, כל יום הייתה מביאה להם אשתו לחם ומים ואכלו, כאשר התחזקה הגזירה, חששו שמה אשתו תגלה לרומאים, לכן ברחו למערה להתחבאות שם כדי שאשתו לא תדע, נעשה להם נס ונברא עץ חרוב ומעין מים והיו מורידים את הבגדים ויושבים מכוסים בחול עד הצוואר, כל היום למדו, בזמן תפילה [קריאת שמע, תוספות] לבשו בגדים וקראו, ואחרי זה הורידו שוב כדי שלא יתבלו הבגדים, ישבו י"ב חודש במערה, בא אליהו הנביא ועמד בפתח המערה ואמר: מי יודיע לבר יוחאי שמת הקיסר ונתבטלה הגזרה. יצאו מהמערה, ראו אנשים שחורשים חורעים, אמר רשב"י: מניחין חיי עולם [תורה] ועוסקין בחיי שעה?, כל מקום שנתנו עיניהן, מיד נשרף. יצתה בת קול ואמרה להם: להחריב עולמי יצאתם, חזרו למערתכם! חזרו למערה וישבו בה שנים עשר חודש, אמרו: משפט רשעים בגיהנום י"ב חודש. יצתה בת קול ואמרה: צאו ממערתכם. יצאו וכל מקום שהיה שורף רבי אלעזר, היה מרפא רבי שמעון, אמר רשב"י לבנו: די לעולם בי וכן [כלומר בעוסקי תורה אני ואתה, רש"י]. בערב שבת ראו זקן אחד רץ עם זוג הדסים בידיו בבין השמשות, שאלו אותו למה הם, אמר להם לכבוד שבת. שאלו למה שנים? אמר להם אחד כנגד (שמות כ-ח) זכור ואחד כנגד (דברים ה-יב) שמור. אמר רשב"י לבנו תיראה כמה חביבים מצות על ישראל, התיישבה דעתם. שמע ר' פנחס בן יאיר חתנו ויצא לקראתו, הכניס אותו לבית המרחץ, והתחיל לתקן את בשרו, ראה שהיה לו בעור חתכים מחמת החול, ותוך כדי בכה ונפלו הדמעות על הפצעים וצווח רשב"י, אמר ר' פנחס: אוי לי שראיתך בכך. אמר לו רשב"י: אשריך שראיתני בכך, כי אם לא היית רואה אותי כך, לא היית מוצא בי כך. כי בהתחלה שהיה מקשה ר' שמעון לר' פנחס תריסר קושיות, היה מתרץ לו תריסר תירוצים. ועכשיו ר' פנחס הקשה לר' שמעון עשרים וארבע קושיות ותירץ לו את כולם. [יותר קשה לתרץ מאשר להקשות]. אמר

⁴⁷ זוהר ח"ג דף קכד ע"ב: "ובגין דעתידים ישראל למטעם מאילנא דחיי דאיהו ספר הזוהר, יפקון ביה מן גלותא ברחמים". וכן ת"ז (א): ועלת על פלא יהיב רשו לכל שמהן קדישין ולכל הויין ולכל כנויין לגלגלה לון רזין טמירין כל שם בדקא דיליה, ורשותא יהיב לעשר ספירין לגלגלה לון רזין טמירין דלא אתיהיב רשו לגלגלה לון עד דייתי דרא דמלכא משיחא.

רשב"י: הואיל והתרחש נס, אלך לתקן דבר בעיר. משום שכתוב (בראשית לג-יח) ויבא יעקב שלם, אמר רב: שלם בגופו בממונו ובתורתו, (בראשית לג-יח) ויחן את פני העיר. שחנן את העיר בדבר טוב, כלומר תיקן משהו. אמר רב: מטבע תיקן להם, ושמאל אמר: שווקים תיקן להם, ור' יוחנן אמר: מרחצאות תיקן להם.

זה רומז קצת לדין ויסוד האש של רשב"י ורבי אלעזר, בדומה לשמעון ולוי⁴⁸, כי מה שאמר רשב"י הואיל והתרחש נס אלך לתקן דבר בעיר כמו יעקב אבינו שכתוב "ויחן את פני העיר", סמוך מיד לסיפור שבו שמעון ולוי הרגו את כל אנשי שכם בגלל דינה שנאנסה, ויעקב גער בשמעון ולוי והוא התנגד להרוג את כל העיר: (ברא' לד) "ויאמר יעקב אל שמעון ואל לוי עכרתם אתי להבאישני בישב הארץ וכו' ונאספו עלי והכוני ונשמדתי אני ובייתי: ויאמרו הכזונה יעשה את אחותנו", ונחלקו בזה מאיזה דין באו לנקום שמעון ולוי בעיר שכם ובכל יושביה, אבל ניראה שמוסכם שמבחינת דין האמת היה ראוי להרוג את כל יושבי העיר שנתנו יד לשכם בן חמור⁴⁹ זה מה שעשו שמעון ולוי שפעלו בגבורה, רק שיעקב שהוא האמצעי התנגד לפעולת נקם אלימה אע"פ שראויה מצד הדין, ולכן העניש אותם בברכות ואמר: "שמעון ולוי אחים וכו' בסודם אל תבוא נפשי ובקהלם אל תחד כבודי כי באפם הרגו איש". זה דומה לסיפור של רשב"י, כאשר רשב"י יצא מהמערה לאחר הי"ב שנים הראשונות, מהקדושה יצאת אש מעיניהם מחמת שראו את האנשים שחרשו חרעו והתעסקו בענייני העולם הזה, כי מבחינת הדין, ראוי לאדם ללמוד תורה בלבד לשיטת רשב"י (ברכות לה):⁵⁰. אבל מבחינת הקב"ה שמנהיג את העולם באמצע בדין ורחמים, יכול אדם גם להתעסק בענייני העולם הזה, ולכן יצתה בת קול ואמרה להם חזרו למערכתכם, ואמרו משפט רשעים בגיהנם י"ב חודש (ר"ה ז).

ובאמת לפי המסורת רשב"י ורבי אלעזר בנו יצאו ביום ל"ג בעומר מהמערה, וכן יום ל"ג הוא יום הפטירה של רשב"י⁵¹, ורואים את העניין רמז בפסוקים שחותכים את הדילוג בצורה נפלאה:

(בראשית מג) כג ... ויוצא אלהם את שמעון: כד ויבא האיש את האנשים ביתה יוסף ויתן מים וירחצו רגליהם ויתן מספוא לחמריהם: כה ויכינו את המנחה עד בוא יוסף בצעהרים כי שמעו כי שם יאכלו לחם: כו ויבא יוסף הבייתה ויביאו לו את המנחה אשר בקדם הביתה וישתחוו לו ארצה: כז וישאל להם לשלום ויאמר השלום אביכם הזקן אשר אמרתם העודנו חי: כח ויאמרו שלום לעבדך לאבינו עודנו חי ויקדו וישתחוו: כט וישא עיניו וירא את בנימין אחיו בן אמו ויאמר הנה אחיכם הקטן אשר אמרתם אלי ויאמר אלהים יחנך בני: ל שבעי וימהר יוסף כי נכמרו רחמיו אל אחיו ויבקש לבכות ויבא החדרה ויבך שמה:

רואים שיוסף הוציא לאחים את שמעון שהיה כלוא: (ברא' מב, כד) "ויקח מאתם את שמעון ויאסר אתו לעיניהם", זה רומז לרשב"י שברח למערה והיה אסור שם בגזרת הרומאים, ולכן הדילוג "לג בעומר" שהוא כאמור היום שבו יצא רבי שמעון מהמערה, חותך את הפסוקים האלה שכתוב בהם "ויוצא אלהם את שמעון", ורומז ליציאת רשב"י מהמערה. והנה גם בסיפור לעיל כאשר רשב"י יצא מהמערה שכך ונרגע הדין שהיה להם כאשר ראו את הזקן עם ההדסים והתיישיבה דעתם, ואז בא אליו רבי פנחס בן יאיר בחי' יוסף, שאלו לשלום, והכניס אותו לבית המרחץ וריפא את בשרו ובכה עליו. זה מקביל למה שקורה בפסוקים כאן, כי שמעון יצא מהבית כלא לאחר שתיקן את הכעס והחמה שהיתה בו, כי זה היה תיקון למכירת יוסף, ויוסף נתן לו ולאחים מים וירחצו רגליהם, והם

⁴⁸ כך פירש אור החיים שמעון ולוי וגו'. 'אומרו אחים כי ישנם באחוה בטבעם ודעת אחת שוה כדעת אחים ודבר זה לא ישוה בכל אחים, או ירצה לתת טעם למעשיהם אשר עשו במעשה שכם ובמעשה יוסף ואמרשטבעם בתגבורת יסוד האש. עכ"ל.

⁴⁹ אם לפירוש הרמב"ם בספר שופטים (רמב"ם הלכות מלכים פי"ד ה"ט) ואמר שבני נח מצויים על הדינים והוא להושיב דינין בכל פלך ופלך לדון בשש מצות שלהן וכן נח שעבר על אחת מהן הוא נהרג בסייף ראה אחד שעבר על אחת מהן ולא דנוהו להרגו הרי זה הרואה יהרג בסייף ומפני זה נתחייבו כל בעלי שכם הריגה שהרי שכם גזל והם ראו וידעו ולא דנוהו. ואם תרצה כדברי הרמב"ן שחולק: ... וכי אנשי שכם וכל שבעה עממין לא עובדי עבודה זרה ומגלה עריות ועושים כל תועבות השם היו והכתוב צווח עליהן בכמה מקומות) דברים יב, ב (על ההריגה הרמים ועל הגבעות ותחת כל עץ רענן וגו' לא תלמד לעשות בהם הדין אבל ענין שכם כי בני יעקב בעבור שהיו אנשי שכם רשעים עשו וכו') ויקרא יח, כז (אלא שאין הדבר מסור ליעקב ובניו לעשות בהם הדין אלא ענין שכם כי בני יעקב בעבור שהיו אנשי שכם רשעים ודמם חשוב להם כמים רצו להנקם מהם בחרב נוקמת והרגו המלך וכל אנשי עירו כי עבדיו הם וסרים אל משמעתו ואין הברית אשר נמולו נחשב בעיניהם למאומה כי היה להחניף לאדוניהם ויעקב אמר להם בכאן כי הביאוהו בסכנה שנאמר עכרתם אותי להבאישני... ברכות (לה): אמר רשב"י אפשר אדם זורע בשעת זריעה וכו'.

⁵¹ זה לשון ערוך השולחן (סימן תצג, ז): ובמדינות אלו אין נוהגין כדבריו, אלא מסתפרין ביום ל"ג ומרבים בו קצת שמחה. ואין אומרים בו תחנון. עד כאן לשונו, וכוונתו דלענין ל"ג בעומר בעצמו – בכל מקום נוהגין להתיר, בין לפי מנהגו של רבינו הבית יוסף ובין לפי מנהגינו, מפני שמחזיקין היום הזה לקצת יום טוב, וגם במנחה שלפניו. ורגילין לקרותו "הלולא דרבי שמעון בר יוחאי", ובארץ ישראל מרבין בתפילה ובהדלקת נרות על קברו הקדוש. ואומרים שנסתלק ביום זה, וגם יצא מהמערה ביום זה.

הביאו לו מנחה בחינת מה שעשה רשב"י שרצה לתקן דבר טוב בעיר וסילק טומאת המתים וכן גם מה שבכה ר' פנחס על רשב"י היינו יוסף שבכה על אחיו.

וכן יש להוסיף שהסיפור על ר' יהודה ור' יוסי ור"ש שישבו רומז לדברי חז"ל על יתרו איוב ובלעם שישבו עם פרעה באשר מה לעשות ליהודים, בלעם שיעץ ואיוב ששתק ויתרו שברח. לכאורה בלעם יתעלה ויתרו ברח מפחד שיהרגוהו ואין בריחה כשתיקה דשתיקה נידונת כהודאה לפעמים (ב"מ ו.) אבל בריחה כמו התרסה, אבל סוף סוף בלעם נהרג בחרב, איוב קיבל יסורים היינו גלות, ויתרו אמרו חז"ל זכה לקבל את התורה ופרשת קבלת התורה נקראת על שמו כידוע. וא"כ גם כן רשב"י שתפס את מידת הדין שלכאורה היה יכול לשתוק ואין בזה כלל איסור, לכן זכה לקבל את תורת האמת ושנקראת על שמו.

וכן רמז במה שהקב"ה החזיר את רשב"י למערה לשנה נוספת סה"כ 13 שנים, לרמז לשלוש עשרה מדות של רחמים שבהם נברא העולם ולכן כשיצאו נמתקו הדינים ולא שרפו יותר בעיניהם.

מוצאי שביעית

ב"ה נכנסו לשנת תשע"ו והיא מוצאי שביעית כידוע כי שנה שעברה היתה שנת שמיטה תשע"ה, ואמרו חז"ל (סנהדרין זז.) "ת"ר שבוע שבו דוד בא בו שנה ראשונה מתקיים מקרא זה (עמוס ד, ז) והמטרת על עיר אחת ועל עיר אחת לא אמטיר, שניה – חיצו רעב משתלחים, שלישית – רעב גדול ומתים אנשים ונשים וטף חסידים ואנשי מעשה ותורה משתכחת מלומדיה, ברביעית – שובע ואינו שובע בחמישית שובע גדול ואוכלין ושותין ושמחין ותורה חזרת ללומדיה, בששית קולות, בשביעית מלחמות, במוצאי שביעית בן דוד בא", ופירש רש"י **שבוע**. שמיטה. כלומר יהיה כזה שבוע של שבע שנים שיתרחש בהם בכל שנה כעין הדברים המפורטים ומקץ השבוע הזה במוצאי השביעית בשנה השמינית יבוא בע"ה בן דוד ויגאלנו.

ונראה שזאת קבלה בידם ויש סמך לדרשה שבמוצאי שביעית בן דוד בא מהפסוק: (דברים לא, י) "וַיֵּצֵא מֹשֶׁה אוֹתָם לֵאמֹר מִקֵּץ שִׁבְעֵי שָׁנִים בְּמַעַד שָׁנָה הַשְּׂמִיטָה בְּחַג הַסְּכֹּחַ", במצות הקהל. וכן ממה שכתוב: (דברים טו) "מִקֵּץ שִׁבְעֵי שָׁנִים תַּעֲשֶׂה שְׂמִיטָה", שמיטת כספים. שבכל מקום שמזכר קץ הוא הולך על מוצאי שביעית שהיא השנה השמינית (וכ"כ שם המהרש"א). אמנם יש חילוק ביניהם שלשון של מוצאי הוא קצת אחרי סמוך לסוף⁵².

שמענו בשם החפץ חיים שבשנת תשע"ו ימלאו עשרה שמיטות מהשוואה (בין השנים 1945 – 2015 יש 70 שנה) זה רומז לגאולה הראשונה מחורבן הבית עד שנגאלו היו 70 שנה. ומצות הקהל היא שיקרא המלך בתורה "במקום אשר יבחר ה'", בחג הסוכות אחרי שנת השמיטה. ובמילים אלו רמז משי"ח. וחפשו דילוגים חותכים: "מוצאי", וכן "שביעית". ורואים חיתוך נפלא בטבלה בפסוק בחדש השביעי תדגו... בישראל ישובו בסכת: "שבעת ימים בשנה חקת עולם לדורתיכם בחדש השביעי תחגו אתו כו' בספת תשובו שבעת ימים כל האזרח בישראל ישובו בספת", שהדילוג "מוצאי" חותך את הדילוג המינימלי בתורה של "שביעית" והכול רמז בחג הסוכות ובפרשת השמיטה (בהר).

מלא לאתאכל ועד עצמה יוסה העדהביאכם את קרבן אלהיכם חקת עולם לדורתיכם כשכל משבת יכם וכל מלאכה לא תעשו בעצמה יוסה הכי ווסכפר יוסה ואלכפר על יכם לפני יהוה אלהיכם כי כלה יכם בחדש השביעי יתחגו ואת ווסכתת שבו שבעת ימי יסכלה אדרהבישראל ישובו בסכת למען ידעו דאשו ורגמו ואת כל העדה ואלבני ישראל לתדבר לאמרא ישא יסכי יקלא אלהי וונשא חטאו ונקב דתרו ועהבחד שהשבעי בעשור לחדשבי ווסהכפר יסתעבירו ושופר בכל ארצכם וקדשתם את שנת החמ ונתו ו באגאלו הקרבאלי ווגאל את ממכראחי וואי שכי לא יהיל גאלו השיגה ידו ומצאכדי גזזתאבתי וישובכי עבדיהם אשרה וצאת אתם מארץ מצרים לא ימכרו ממכרת עבד לא תרדהבו בפ ומקדשי יראו אני יהוה אסבחקת יתלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם ונתתי גשמיכם כבעת האתכם שבע על חטאתיכם ושברת יאתגאלו עזכם ונתתי את שמיכם ככברזל ואת ארצכם כנחשה וות

⁵² והרמב"ן מבאר את הפסוק כדעת חז"ל: מקץ שבע שנים בתכלית וסיום השבע שנים. ויש כאלה שאינם כוללים את הסוף כמו עד השביעית ולא עד בכלל ויש שכוללים כמו עד השביעית ועד בכלל והוא מקץ שכאן.

תמונה 1: "מוצאי" חותך את "שביעית" וגם "מקץ".

רואים שסוכות הוא זמן מסוגל לגאולה וכמו שדרשו חז"ל (ר"ה יא.) בניסן נגאלו בתשרי עתידין ע"כ, ואע"פ שמחלוקת היא מ"מ ניראה שכוונתו לט"ו בתשרי כעין דעת ר' יהושע שסובר בניסן נגאלו בניסן עתידין להיגאל והיינו ט"ו בניסן. וכן דרשו חז"ל (סוכה ב.) "וסכה תהיה לצל יומם מחרב ולמחסה ולמסתור מזרם וממטר", ואמרו שם (ב:) כרבי זירא נמי לא אמרי [שאמר עד 20 אמה אדם יושב בצל סוכה יותר מכאן פסול שיושב בצל דפנות] ההוא לימות המשיח הוא דכתיב ור' זירא א"כ לימא קרא וחופה תהיה לצל יומם ומאי וסוכה תהיה לצל יומם שמעת מינה תרתי **עכ"ל**, מכלל שאר האמוראים סוברים שסוכה גופא לימות המשיח ור' זירא סובר חופה מספיקה לימות המשיח וסוכה באה לדרשה. וניראה שהרמז הוא לסוכת דויד הנופלת שדרשו עליה (סנהדרין צז.) אמר ליה רב נחמן לרבי יצחק מי שמיע לך אימת אתי בר נפלי אמר ליה מאן בר נפלי א"ל משיח משיח בר נפלי קרית ליה א"ל אין דכתיב (עמוס ט) ביום ההוא אקים את סכת דויד הנפלת גו'. דע שאפשר להפוך הכול כדעת ר' יהושע⁵³.

ומצאנו דילוג **מקץ** מינימלי מקומי בתחום של 100 אלף אותיות סביב בקירוב [עין פרק א יסודות וכללים אות ג], וחותר ממש את הדילוג "**מוצאי**", באות צ', זה רומז למה שפירשו חז"ל שבחינת מקץ היא מוצאי שהיא בסוף בזמן השנה השמינית. ויותר מזה: **מוצאי** בגימטריה קטנה שווה בדיוק **מקץ ז'** [עין פרק א יסודות וכללים אות י]. לרמז ללשון הפסוק **מקץ שבע** שנים.

ורמז לביאת בן דויד שהדילוג "**מוצאי**" גם חותך את הפסוק שמדבר על גאולה ממש **לו גאל**: "ואיש כי לא יהיה לו גאל והשיגה ידו ומצא כדי גאלתו", וכבר העמדנו שזה מדבר על המשיח וגאולת ישראל וכ"כ אור החיים ח"ל: "ואמרו ואיש כי לא יהיה לו גואל. על דרך אומרם ז"ל (סנהדרין דף צג.) אין איש אלא הקדוש ברוך הוא דכתיב (שמות טו, ג) ה' איש מלחמה, כשלא יהיה לו גואל כי אין איש שם על לב אין מנהל ואין מחזיק ביד אומה ישראלית להשיבה אל אביה, אל תאמר כי ח"ו אבדה תקוה, אלא והשיגה ידו ומצא כדי גאולתו, אמרו ז"ל (סנהדרין דף צח.) כי היסורין והגלות הם תקון האומה להכשירה, והוא מה שרמז והשיגה ידו על דרך אומרם (דברים ב, טו) יד ה' היתה בם שהיא מדת הגבורה החובטת באומה בגלות המר, ובאמצעות זה ישיג למצוא כדי גאולת הבית" **עכ"ל**, וניראה שזאת בחינת גאולה בעיתה זאת כוונת חז"ל שאמרו בתשרי עתידין להגאל בעיתה משום שגאולה דאחישנה יכולה להיות כל זמן ולכן רמז ואיש כי לא יהיה לו גאל כו' שעד עכשיו לא היתה גאולה דאחישנה. וכן נאמר בהמשך הפרשה שם: "או דדו או בן דדו יגאלנו או משאר בשרו ממשפחתו יגאלנו או השיגה ידו ונגאל", ופירש בעל הטורים, בן דדו, כתיב חסר היינו בן דויד.

⁵³ דע שאפשר להפוך הכול ולומר כדעת ר' יהושע שבניסן עתידין להגאל, ולומר שבפועל ישבו בסוכות בניסן, ובמחשבה היתה בתשרי ולכן אנו עושים סוכות בתשרי והטעם כפשוטו כפי שפירשו ראשונים להראות שאנו יוצאים בזמן הגשמים ולא באביב אבל באמת זה כעין מחלוקתם לגבי בריאת העולם שהעולם עלה במחשבה להבראות בתשרי וניברא בפועל בניסן ולא פליגי ממש (בשם האר"י ז"ל כמדומני). ואז יהיה פירוש מוצאי שביעית כל השנה השמינית כמ"ש המהרש"א ולא רק רביע ראשון הסמוך, שהרי ראש השנה לשמיטין בתשרי ועדיין שמינית היא בפסח. או שאפשר לומר מוצאי שביעית לפי דעת ר' יהושע שראש השנה לתקופה הוא א' ניסן (כמ"ש התוס' ר"ה ח. ד"ה לתקופות כר"א) וי"ל שגם ר"ה לשמיטין א' ניסן הוא וא"כ מוצאי שביעית לדעתו ט"ו ניסן וסמוך הוא ממש. ומ"ש הפסוק במועד חג הסוכות לפום קושטא דמילתא קאמר שישבו בניסן בסוכות בפסח שיצאו ממצרים או בסמוך לו.

וכן בשורה השישית כתוב **בַּחֲמִישֵׁי יוֹם לַחֲדָשׁ הַשְּׁנִי לְצֵאתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּלְוֶנוּ** (שמות טז) "בַּחֲמִישֵׁי עֶשֶׂר יוֹם לַחֲדָשׁ הַשְּׁנִי לְצֵאתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: וַיִּלְוֶנוּ כָּל-עַדְת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל עַל-מִשֶׁה וְעַל-אַהֲרֹן בַּמִּדְבָּר כו", רואים שבחמישה עשר יום לחודש השני הוא חודש אייר, וכידוע בחודש אייר נוהג פסח שני⁵⁷, התלונונו בני"י על משה ואהרון וכאן התלונונו משום שלא היה בשר ולחם לאכול, כמ"ש: "מִי-יִתֵּן מוֹתָנוּ בַיַּד-ה' בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּשִׁבְתָנוּ עַל-סֵיר הַבָּשָׂר בְּאֲכָלְנוּ לֶחֶם לְשִׁבְעַ", וכן פירש רש"י שבני"י התלונונו משום שנגמר הלחם⁵⁸. ולאחר מכן הקב"ה נותן לבני"י את הַמֶּן ואת הַשֶּׁלֶו כמובא שם: "הַנְּי מִמֶּטֶיֶר לְכֶם לֶחֶם מִן-הַשָּׁמַיִם וַיֵּצֵא הָעָם וַיִּקְטְוּ דָבָר-יוֹם בְּיוֹמוֹ", ובדגש על דבר יום ביומו, כלומר פעם ביום יהיה לחם, לא יותר, ואם אדם ירצה לאכול לחם בערב צריך להמתין ולצפות עד מחר בבוקר ללקוט אותו, וכן אמר משה מפורש: "עָרַב וַיִּדְעַתֶּם כִּי ה' הוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: וּבָקֵר וּרְאִיתֶם אֶת-כְּבוֹד ה' בְּשִׁמְעוֹ אֶת-תְּלִנְתֵיכֶם עַל-ה' וַנִּחַנוּ מֶה כִּי תִלְיִנוּ עֲלֵינוּ", והנה מפורש כאן שהמן הוא הלחם רומז למצות⁵⁹ שצריך ללוש אותם במים שלנו, ע"פ הטוש"ע (סי' תנה) והרמב"ם (פ"ה מהל' חמו"מ ה"א) צריך לשאוב אותם בעוד יום סמוך לבין השמשות או ממש ביה"ש ולשים אותם בכלי כל הלילה ובבוקר אחרי ההשכמה אפשר ללוש בהם. הסיבה לכך כדי שיתקררו המים, כי אם הם חמים אז הם יכולים להחמיץ את העיסה, ואם לנו כל הלילה אז הם קרים ודאי. זה רומז ללחם של המן, כי הוא היה מגיע בבוקר כמובא בפס' ובני"י חיכו עד הבוקר ללקוט אותו, וכך גם המצה אי אפשר ללוש אותה עד שיעבור הלילה. ויותר מזה, כתוב מפורש שהמן ירד כמו מטר מים, שכבת טל מן השמים שירדה בבוקר ועליה ירד המן ועוד שכבת טל עליהם, ושכבת הטל היה קריר וזונו ככפור על הארץ וגם המן היה צריך קרירות לשמור עליו כמ"ש: "שִׁמְעֵתִי אֶת-תְּלִנְתֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל דְּבַר אֱלֹהִים לְאֹמֵר בֵּין הָעַרְבִים תֹּאכְלוּ בָשָׂר וּבִבְקֵר תִּשְׁבְּעוּ-לֶחֶם וַיִּדְעַתֶּם כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם: וַיְהִי בְעָרַב וַתַּעַל הַשֶּׁלֶו וַתִּקַּס אֶת-הַמַּחְנֶה וּבִבְקֵר הִיְתָה שְׁכַבַת הַטֵּל סָבִיב לְמַחְנֶה: וַתַּעַל שְׁכַבַת הַטֵּל וְהָיָה עַל-פְּנֵי הַמִּדְבָּר דֶּק מִחֶסֶף דֶּק כִּכְפֹר עַל-הָאָרֶץ", וכן מובא בספר במדבר (פי"א) "וּבִרְדַת הַטֵּל עַל-הַמַּחְנֶה לַיְלָה יֵרַד הַמֶּן עֲלֵינוּ", ולכן המן שיורד בבוקר על הטל זקוק למים שלנו בלילה והתקררו, כמו שהמצות זקוקות למים שלנו בלילה, והם קרים וזונוים בבוקר ללוש בהם לחם מצות. ועוד שכתוב בהמשך: "וַיִּקְטְוּ אֹתוֹ בִּבְקֵר בִּבְקֵר אִישׁ כְּפִי אֲכָלוּ וְחֵם הַשֶּׁמֶשׁ וַנִּמַּס", וכתבו המפרשים שלאחר ארבע שעות⁶⁰ מהיום היה נמס המן ואי אפשר היה לקחת אותו יותר, וכן משמע מהפוסקים שקצת אחרי הבוקר עד הנץ החמה אפשר עוד להשאיר את המים שלנו בחוץ אבל לא יותר שלא יתחממו שוב פעם מהשמש⁶¹ אבל בדיעבד מותר. ועד ארבע שעות השמש אינה חמה כל כך. וההלכה שצריך ערב הפסח לשאוב מים לשם מצות מצה כך שיהיו מוכנים בבוקר י"ד ניסן, כלומר לפני ערב י"ד שואבים. ונהגו להכין מצות קודם שעה רביעית ואם ישאירו את המים עד שעה רביעית ביום חשופים לשמש, ניראה שיפסלו להכין מצות כי כבר יתחממו, וזה כמו המן שנמס בשעה רביעית. ובשעה רביעית אסור כבר לאכול לחם חמץ, עד שעה ה', ומשעה ה' עד ו' אסור בהנאה ומשעה ו' אסור מהתורה לאכול חמץ. אבל חכמים גזרו איסור אכילת חמץ משעה ד', כי כבר היו צריכים להכין עד אז את המצות ואע"פ שכתב בשו"ע (סי' תנה) שנהגו לאפות אחר שעה ו' כתב הטור והמג"א שיש מדקדקים לאפות גם לפני הפסח שיבטל חמץ בשישים כנגדו. וגם השיעור של המצות ללישה הוא כמלוא העומר כמו

⁵⁷ זה היה אחרי שהתחדשה ההלכה של פסח שני, כי בחודש הראשון לשנה השנייה עשו את הפסח, ואז באו האנשים אשר היו טמאים כו', ואז ציוה ה' לעשות פסח שני (במדבר ט) וא"כ היה פסח שני כבר בשנה השנייה לצאתם.

⁵⁸ (שמות טז, ב) וילונו. לפי שכלה הלחם:

⁵⁹ וכ"כ המשך חכמה (פר' בשלח) ע"פ בַּת ה' לְכֶם בְּעָרַב בָּשָׂר לְאָכַל וְלֶחֶם בִּבְקֵר לְשִׁבְעַ כו', הו"ל בבוקר לחם לשבוע, אלא רומז שהיה להם לחם כזה כבר והוא העוגות מצות שאכלו מיציאת מצרים וכן אמרו בקדושין (לח). "ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה וכי ארבעים שנה אכלו והלא ארבעים שנה חסר שלשים יום אכלו אלא לומר לך עוגות שהוציאו ממצרים טעמו בהם טעם מן".

⁶⁰ כן תירגם יונתן: והוּו מִלְקֻטִין יִתִּיה מִן עֵדֵן צִפְרָא עַד אַרְבַּע שְׁעֵין דְּיוֹמָא, ע"כ. וכן מובא (בר"ר מח) תני רבי ישמעאל כַּחַם הַיּוֹם הָרִי שֶׁשׁ שְׁעוֹת אֲמֹרוֹת, הָא מֶה אֲנִי מְקַיֵּם (שמות טז, כא): וְחֵם הַשֶּׁמֶשׁ וַנִּמַּס, בְּאֶרֶב שְׁעוֹת. אִתָּה אֹמֵר אַרְבַּע שְׁעוֹת או אינו אלא בְּשֶׁשׁ שְׁעוֹת, כִּשְׁהוּא אֹמֵר כַּחַם הַיּוֹם הָרִי שֶׁשׁ שְׁעוֹת אֲמֹרוֹת. או חילוף, כַּחַם הַיּוֹם בְּאֶרֶב שְׁעוֹת, וְחֵם הַשֶּׁמֶשׁ וַנִּמַּס בְּשֶׁשׁ שְׁעוֹת. אֲמֵרָת הִיר אִתָּה: יְכוּל לְקַיֵּם כַּחַם הַיּוֹם בְּאֶרֶב שְׁעוֹת וְהָלֹא בְּאֶרֶב שְׁעוֹת אֵין חֵם אֱלָא בְּמִקוֹם שֶׁהַחֲמָה זֹרַחַת שָׁם, בְּאֶרֶב שְׁעוֹת טָלָא קָרִיר וְשִׁמְשָׁא שְׂרִיב, בְּשֶׁשׁ שְׁעוֹת טָלָא וְשִׁמְשָׁא שְׂרִיבִין כְּחָדָא, הָא אֵין עֲלֵיר לֹמֵר כְּלִשׁוֹן אַחֲרוֹן אֱלָא כְּלִשׁוֹן רִאשׁוֹן, כַּחַם הַיּוֹם בְּשֶׁשׁ שְׁעוֹת, וְחֵם הַשֶּׁמֶשׁ וַנִּמַּס בְּאֶרֶב שְׁעוֹת, שְׁבִמְקוֹם שֶׁהַחֲמָה זֹרַחַת בְּלִבָּד שָׁם נִמַּס. וכתב רבנו בחיי משום שכתוב בבוקר בבוקר היינו שעתיים כל אחד הו"ל ארבע שעות.

⁶¹ כך משמע מהרמ"א (סי' תנה) ח"ל: ואם לא הכניסם בהשכמה אם לא עמדו כל כך עד שהוחמו אינו מזיק, ע"כ. וכתב מג"א בשם ב"י ואפי' עמדו בשמש, והסיבה נ"ל משום שהשמש עד שעה רביעית חלשה ואינה מחממת כל כך, כדתי ר"י (בר"ר מח) בארבע שעות הצל קר והשמש חמה, אבל עד ארבע שעות שפיר דמי, וצ"ע.

המן⁶². וכתב רבנו בחיי (פ' בשלח) על מ"ש "הנני ממטיר לכם לחם מן השמים", ממטיר מלשון מישמרת כמו לנטור לשמור, ונ"ל שגם המן היה שמור בתוך טל מעליו ומתחתיו כמו שצריך לשמור את המצות מצוה משעת קצירה ולפחות משעת לישה כמ"ש: "ושמרתם את המצות", שלא יחמיצו כלומר שלא יתחממו וכן הטל היתה מטרתו שלא יתחמם המן.

ובשורה השביעית של הדילוג מלמעלה, **ונחננו מכיתלוננו ועלינו** מובא אותו עניין הנ"ל, שהמים שלנו להכנת המצה רומזים לחם המן שהגיע בגלל תלונות בני"י שאין להם לחם. ושים לב לכמה חזרות של המילה תלונות בטבלה, וכאמור כל זה רומז ללינה שינה שהם אותו שורש ל.ג, ומיד מתחת לדילוג כתוב **ותעלשכת הטל** כאמור זה המן.

הקשר בין מים שלנו למן

וניראה לי בס"ד, שיש קשר עמוק יותר בין מים שלנו למן, כמו שאמרנו האיסור ללוש מצות במים שלא לנו הוא מדברי סופרים ומובא בגמ' ובטוש"ע, ויש לו רמז במשנה. אבל לכאורה היה לחכמים לאסור ללוש במים חמים או שמותר ללוש רק במים צוננים וקרים ומדוע נקטו דוקא שצריכים ללון כל הלילה כדי להתקרר, כלומר צריך להמתין כל הלילה. ועוד מדוע נקטו לשון של "לינה", היו יכולים לומר: "מים שישנו" בפשטות, ולא היו מגיעים לטעות כמו המעשה ברב מתנה בפפוניא שהבאנו לעיל.

ונ"ל שאיסור מים שלנו, אמנם נראה לנו איסור פשטני, אבל בכל דברי חז"ל יש רמזים ותיקונים ברומו של עולם, ואולי גם איסור זה בא לתקן את תלונות בני ישראל במדבר שהיו חשים לאכול לחם מהר, והתלוננו ברגע שנגמר להם הלחם, ושהיה חסר להם מים התלוננו, ולכן תיקנו חכמים דוקא בלשון זה, ודוקא המתנה של י"ב שעות, ואפי' מים מהמקור אי אפשר להשתמש בהם, משום שיש כאן המתנה שמראה שאנחנו מתאפקים עד שהמצות יהיו מוכנות, וכמו שאמרנו לעיל בוקר ט"ו באייר פסח שני התחילו לאכול לחם מן. ובקברות התאוה כתוב: (במדבר יא) "ועתה נפשונו יבשה אין כל בלתי אל-המן עינינו", שהם היו ממתנינים ומצפים אל המן כל בוקר וקצו בזה. ורואים מהמעשה של רב מתנה בפפוניא, את גודל התיקון שעבר עם ישראל, וכן מובא בחז"ע בהגדת פסח שכוונת חז"ל לספר לנו בזה גודל תמימותם וצדקתם של אנשי פפוניא, שעל אף שהבינו בכוונת רב מתנה, שאסור ללוש אלא במים שלו, לא היה פוצה פה ומצפצף כנגדו, וכי המים שלך קדושים וכשרים יותר מכל מים אחרים שבעיר? והם קבלו דבריו באהבה, ובתמימות של אמונה טהורה, ובקשו ממנו שיתן להם מן המים שלו, עד כדי כך הגיעה האמונה בדורות שעברו אצל פשוטי ישראל, והם ישמשו לדוגמא ולמופת לאמונת חכמים אמיתית, ע"כ (פרי חנו). ועיין בספר חמדת ימים (חלק ב, הלכה טו) שהביא עוד טעם על פי הסוד מדוע אסור ללוש במים שלא לנו.

זרע אין לה

הנה כתוב: "ובת פהן כי תהיה אלמנה וגרושה זרע אין לה וְשָׁבָה אֶל בֵּית אֲבִיהָ כְּנַעֲוִיָּה מִלֶּחֶם אֲבִיהָ תֹאכַל וְכָל זֶר לֹא יֹאכַל בּוֹ", ודרשו חז"ל (קדושין ד.) 'זרע אין לה' אין לי אלא זרעה זרע זרעה מנין ת"ל 'זרע אין לה' - עיין לה. ואין לי אלא זרע כשר זרע פסול מנין ת"ל 'זרע אין לה' - עיין לה. והא אפיקתיה לזרע זרעה זרע זרעה לא איצטריך קרא דבני בנין הרי הן כבנים כי איצטריך קרא לזרע פסול, ע"כ. וניראה שרומז בס"ד לכנסת ישראל שהיא בת כהן שנאמר (תהלים קי) "נִשְׁבַּע ה' וְלֹא יִנָּחַם אֶתָּה כֹּהֵן לְעוֹלָם עַל דְּבַרְתִּי מִלְּכִי צֶדֶק", ודרשו חז"ל (מד"ר ר' מו והובא ברש"י) רַבִּי יִשְׁמַעֵאל

⁶² וכן פסק בשו"ע (סי' תנו) ח"ל: אין לשין לפסח עיסה גדולה משיעור חלה שהיא מ"ג ביצים וחומש ביצה בינונים כו' ע"כ. והיינו מניין חל"ה, והסיבה משום שעיסה גדולה יכולה להחמיץ ואי אפשר להתעסק בכל הבצק כל רגע, וידוע ששיעור זה של 43.2 ביצים הוא עומר הנקרא עשרון, שיעורו מקמח חיטה מצרית הוא 520 דרהם, או 1560 גרם, והוא גם כן השיעור להפרשת חלה, משיעור זה והילך חייבת העיסה בהפרשת חלה וכן מביא רש"י בפרשת שלח [כתב רש"י ע"פ (במדבר טו, כ) ח"ל: "ראשית ערסתכם. כשתלושו כדי עריסותיכם שאתם רגילין ללוש במדבר, וכמה היא, וימודו בעומר, עומר לגולגולת כו' (ושיעורו מ"ג ביצים וחומש ביצה) תרימו מראשיתה, כלומר קודם שתאכלו ממנה ראשית, תלקח חלה אחת תרומה לשם ה'", וכן כתב שם (פסוק לו) ח"ל: "עשירית האיפה. האיפה שלש סאין, והסאה ו' קבין, והקב ד' לוגין, והלוג ששה ביצים, נמצא עשירית האיפה מ"ג ביצים וחומש ביצה והוא שיעור חלה ולמנחות"] את השיעור להפרשת חלה והוא כמלוא העומר, שמחכר בפרשת המן על פסוק: וַיִּמְדוּ בְעֹמֶר כו'. ורמז מאן שכמו שהמצות אפשר לעשותם עד שיעור חל"ה, כך גם המן היה באותו שיעור.

ורבי עקיבא, רבי ישמעאל אומר אברהם כהן גדול היה, שנאמר (תהלים קי, ד): נשבע ה' ולא ינחם אתה כהן לעולם וגו' ע"כ.

וניראה שרומז לפסוק: "זכר לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך אשר נשבעת להם בך ותדבר אלהם ארבה את זרעכם ככוכבי השמים וכל הארץ הזאת אשר אמרתי אתן לזרעכם ונחלו לעלם: וינחם ה' על הרעה אשר דבר לעשות לעמו", ובפסוק זה יש דילוג מינימלי "זרע אין", רומז שאם ח"ו יש בחי' זרע אין לה בכנסת ישראל כעין מה שרצה הקב"ה כאן ואמר למשה: "הרף ממני ואשמידם", בגלל חטאי התחתונים, צריך לעיין לה היטב ולדקדק למצוא לה כל זרע אפי' בני בנים, ואפי' זרע פסול במשמע כל עוד אוחז קצת במצוות אבל אם אין לה כלל כמו כאן אז צריך להתלות בזכות אבות שהוא בחינת האבא הכהן אברהם אבינו ודוק ואז תאכל בתרומה מבית אביה כי אין לה מבעלה כלום, אבל אם נמצא לה כל זרע זרוע תאכל מבעלה בלבד אם ישראל אם כהן. ואלמנה האמורה כאן כעין אלמנת חיות שבעלה נסע למדינת הים. והפסוק הנ"ל: "נשבע ה' ולא ינחם אתה כהן לעולם", רומז שהקב"ה לא ינחם מאותה שבועה והבטחה.

ועתה יש לבוא לתרץ הקושיה המפורסמת על הגמ' הנ"ל, היאך דורש אין לה, עיין לה. א' מתחלפת בע' ובי', ואיך משמע כך כלל. ולפי כל הנ"ל, ניראה מה אמר משה להקב"ה: "ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת", כלומר אם אין, אם עיינת טוב ולא מצאת זרע ואף לא תיתלה בזכות אבות מחני כו'. וכאן מובנת הדרשה לפי הניקוד של קמ"ץ חירי"ק וא' מתחלפת בע' חה עין. או שיש לומר, שמכאן מוכח כדברי הגמ', שאמור להיות כתוב **אין**, בלי י', כמ"ש מאן בלעם ומאן יבמי, וההוכחה שכתוב: **אין**, שכאן ראוי לכתוב עם י' כי בא קמ"ץ וחירי"ק, אבל בצרי אין ראוי לכתוב הי' ולכך הוא בא לרבות את הדרשה הנ"ל אפי' זרע פסול במשמע.

סלאמרברעההו ציאםלהרגאתםבהריו
לכלתסמעלפני האדמהש ובמחרון אפך ו
הנחםעלהרעהלעמך זכרלאברהם ליצחק
ולישראלעבדיך אשר נשבעת להם בך ותד
בראלהם ארבהאת זרעכם ככוכבי השמים
וכלהארץ הזאת אשר אמרתי אתן לזרעכם
ונחלו לעלם וינחם יהוהעלהרעה אשר ד
ברלעשות לעמו ויפן וירדמשהמן ההרו
שני לחתהעד תבידו לחתכתבי מסנני עב
ריהםמזה ומזההסכתביסוהלחתמעשהא

חישוב הסתברות

כדי לחשב הסתברות צריך לצרף כל האפשרויות של הדילוג הנ"ל לחתוך את הפסוקים הרלוונטיים שצפינו אותם מראש והם כולם שמות פרק טו. ואם נניח שאנחנו מחלקים את התורה לאורך של 383 אותיות לכל שורה נקבל ~796=383/304805 שורות שבהם הדילוג "מים שלנו", שהוא בדילוג

383, יכול להופיע בכל אחת מהשורות האלה בתורה. והשאלה אם כן מה הסיכוי שיופיע דווקא בשמות פט"ו, ואותו אזור הוא בגודל 7 שורות אבל צריך להוסיף את הקצוות שאם היה מופיע למטה ולמעלה חותך רק שורה אחת מאותו אזור גם היינו אומרים שזה רומז למים שלנו, לכן נוסיף $19=6+6+7$ שורות פוטנציאליות שיכול הדילוג לחתוך בתוך הטבלה של 796 שורות, נקבל שהסתברות לכך היא $19/796=2.3\%$ שיקרה ואם ניקח רק 7 שורות פוטנציאליות ההסתברות תהיה 0.88% . מספיק כדי להגיד שזה מתוכנן כך שהדילוג המינימלי בתורה יחתוך כאן ולא במקרה. וכל זה בהנחה שאנו מסתכלים על הדילוג המינימלי בלבד וכן הדבר.

מ' יום ליצירת הולד

מובא במס' נדה (ל:) במשנה וכן מזכר במס' ברכות (ס.) שהעובר הזכר נגמר לאחר 40 ימים מיום טבילתה של האישה בהריון, ולדעת חכמים גם הנקבה כך. והלכה כחכמים. ומצינו למדים שבין זכר בין נקבה לוקח לעובר להתפתח 40 ימים. הכוונה להתפתח – לציייר את צורתו ושכל איבריו יהיו במקומם אע"פ שאינם בגודלם ובמלוא קומתם ואז בין 40 ימים ועד סוף ההריון אותה צורה גדלת ומתפתחת לתינוק בגודל ובמשקל הראוי.

ויש לזה רמז מהתורה מה שכתוב: (ויקרא יב) "אִשָּׁה כִּי תִזְרַע וַיִּלְדָּה זָכָר וְטָמְאָה שְׁבַעַת יָמִים כִּימֵי נִדַת דָּוְתָהּ תִטָּמָא: וְשְׁלֹשִׁים יוֹם וְשְׁלֹשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב בְּדַמֵי טְהָרָה". שבעת ימים טמאה ועוד שלושים ושלושת ימים בדמי טהורה סה"כ 40 ימים אלו רומזים ליצירת הולד.

וחיפשנו דילוג "ל-מ"א יום", כלומר ל-מ"א יום, שרומז ליום הארבעים ואחד שבו הולד נחשב כבר עובר לעניין שאם הפילתו חייבת לשבת שבועים נידה ספק זכר ספק נקבה. וכל זה אומרת המשנה שם ולשון הדילוג למ"א יום הזכר במשנה בניסוח דומה ושם כתוב (נדה ל.) "המפלת ליום מ' אינה חוששת לולד ליום מ"א תשב לזכר ולנקבה ולנדה כו' אחד בריית הזכר ואחד בריית הנקבה זה חה מ"א".

ז יסמן הצאן ותאמראסתן ערבון עד שלחך ויאמר מה ערבו לך ותאמר חתמך ופתי לך ומטך אשר בידך ויתן להו יבא אליה ותהרלו ותקסות לך ותסרצע יפה מעליה ותלבשבגי יאמנתי וישלח יהודה את גד יהעז יסביד רעהו והעדלמי לקחתה ערבון מידהאשה ולאמצאהו ישאלאתאנשי מקמהלאמרא יהיהקדשהואבעיני מסעלהדרך ויאמרו לאהיהתבזהקדשהו ישבאל יהודה ויאמר לאמצאתיה וגם אנשיהמקוםאמרו לאהיהתבזהקדשהו יאמריהודתקחלהפן נהיהלבוזהנהשלחתיהגדיהזהואתה לאמצאתהו יהיכושלשחדשים ויגדליהוודהלאמרזנתהתמרכלתן וגסנההרהרלזנוניסויאמריהו דההוציאוהו ותרפיהואמוצאתהו יאשלחהאלחמי הלאמרלא ישאשראלהלוואנכיהרהו ותאמר הכרנאל מיהחזמתו הפתיליסו המטההאלהו יכריהודהו יאמרצדקהממני כייעלכן לאנתיהלשללהבניולאי ספיעודלדעתהו יהיבעתלדתהו הנהתאומיסבבטנהו יהיבלדתהו יתן ידו ותקחמילדתו ותקשרעל ידו ושנילאמרזה יצאראשנהו יהיכמשבידו והנה יצאאחי ותאמרמהפרצתעל ידפרשו יקראשמו פרץ

תמונה 1: "למ"א יום", וכן "לע' יום". ודילוג הפוך "לוולד".

הדילוג חותך את הפסוקים שמדברים בעניין יהודה ותמר, וההריון של תמר מזכר ממש בדילוג, והיא ידעה שהיא נכנסת להריון משום שעשתה בכוונה על מנת שתתעבר כמו שדרשו חז"ל (יבמות לד:) שמעכה באצבע כדי שתתעבר. ולכן כמ"ש חז"ל⁶³ שמיום הארבעים ללידה שבו נכנסת הנשמה לגוף והמוח מתחיל לפעול ואז כבר נגמרה צורתו של העובר ומתחיל לגדול עד לשלושה חודשים שכבר הכפיל פי כמה את הגודל שלו. אבל עד יום הארבעים

⁶³ הוכחנו את זה במאמר ע"פ הזוהר (ויקרא מ"ג ע"ב) וע"פ דברי חז"ל (ברכות ס.) וכן (סוטה ב.) ועיין בינה לעתים ענף זמן יצירת הולד.

ללידה אינו נחשב עובר עדיין לעניין טומאה, ואין בו נשמה, ועוד לא גדל כלל אלא רק רוקם איברים וצורה ואיבריו קטנים זעירים וכל האורך שלו פחות מאצבע אחת (2 ס"מ).

ולכן ניראה שחששה תמר לזה שמא יראו אותה לפני שלושה חודשים כבר מהיום הארבעים ואחד, והסירה את עצמה כמה שיכלה עד שלא יכלה עוד שכבר ניכר העובר או אדרבה שרצתה שיגלו אותה ומהיום המ"א כבר ניסתה אבל לא היה ניכר העובר והיתה בושה לומר שהיא מעוברת⁶⁴. ולכן הדילוג רומז שרעהו העדולמי של יהודה לא מצא את תמר, ואנשי המקום אמרו לא היתה בזה קדשה כלומר אין כאן אישה המקודשת לזנות, משום שההריון היה מוקדם עדיין רק ביום הארבעים ואחד: **וַיֹּאמְרוּ לְאִמְצַאתֵיהָ יְהוָה גַּם:** **"וַיֵּשֶׁב אֶל יְהוָה וַיֹּאמְרוּ לֹא מִצְאָתֶיהָ וְגַם אֲנָשֵׁי הַמְּקוֹם אָמְרוּ לֹא הִיְתָה בְּזֵה קִדְשָׁה"**.

אבל חיפשנו דילוג **"ל-ע' יום"**, כלומר ליום השבעים ללידה. ל-ע' יום. והדילוג באופן מדהים חותך את הפס' שכתוב בו: **"וַיְהִי כַמְשָׁלֶשׁ חֳדָשִׁים וַיֵּגַד לַיהוָה לְאִמְרוֹ זָנְתָה תָמָר כְּלִתְךָ וְגַם הִנֵּה הָרָה לְזַנוּנִים וַיֹּאמְרוּ יְהוָה הוֹצִיאֹה וְתִשְׁרָף"**, כלומר אחרי כמשלוש חודשים ללידה כבר הכירו אנשי המקום שתמר בהריון והודיעו ליהודה שידע שהיא זנתה כביכול משום שהיא שומרת יבם וצריכה לחכות לשילה עד שיגדל. ופירשו חז"ל⁶⁵ (נדה ח): שמכאן למדנו ששלשה חודשים לוקח עד שהעובר ניכר בבטן. אבל אמרו שאין זאת הוכחה גמורה משום שיש נשים שיולדות לז' חודשים ויש שיולדות לט', ואם כן אז שליש מ-ט' שזה שלושה חודשים לא שווה לשליש מ-ז' (2.33 חודשים). וידוע שתמר ילדה ל-ז' חודשים⁶⁶ ושליש מ-ז' חודשים הם 70 יום⁶⁷. ולכן חותך דילוג ל-ע' יום את הפסוק הנ"ל וַיְהִי כַמְשָׁלֶשׁ חֳדָשִׁים, ולכן נאמר כַּמְשָׁלֶשׁ חֳדָשִׁים, ולא בדיוק ויהי בשלוש חודשים, משום שזה היה כמו שבשלוש חודשים אצל מי שיולדת ל-ט' ככה אצלה שליש שילדה ל-ז'⁶⁸. ומספר הדילוג לע' יום הוא 70 כלומר כנגד 70 יום עד שניכר העובר.

ועתה יש להקשות, שאם יולדת לז' ניכר עובר משליש הריונה והוא 70 יום כפי שפירשנו לעיל, ויולדת לט' ניכר עובר משליש הריונה והוא שלושה חודשים, 90 יום. אם כן, גם 40 יום של יצירת הולד צריכה להיות באותו יחס ביולדת לז'. ולפי החשבון בהריון של ז' חודשים העובר צריך להיווצר ביום ה-31 בערך. ואין לומר שאין הכי נמי שהיולדת לז' תיטמא ליום הל"ב אחר הלידה, שהרי משמע מהמשנה בנדה (ל): שרק המפלת ליום המ"א תטמא, וחוששים שמא הפילה נקבה ומטמאים אותה לשבועים ולא שבוע וחוששים שמא נידה היא ואינה מקבלת ימי טהרה אפי' של זכר, ועוד יותר חוששים אפי' ראתה ביום הל"ד אמרינן נידה היא, ושוב ראתה במ"א ויכלה לשמור יום כנגד יום שהרי ראתה בשמיני שלה והוא ימי זיבה, אבל אמרינן אולי מה שראתה קודם היה דם טוהר של זכר והשתא איגלאי מילתא שנידה היא וטמאה עד מ"ח. וכל שכן שהיו צריכים להחמיר כאן לטמא לכל הנשים מיום הל"ב והילך מספק אולי היו יולדות לז' חודשים. שמא יש לומר שמיעוט נשים יולדות לז' חודשים ולא חיישין להאי ספקא אבל קשה שהרי מ"מ הו"ל ספק ד"ת לחומרא ואפי'

⁶⁴ וקשה מדוע פירשו חז"ל שאין זה ראייה גמורה שלאחר שלוש חודשים ניכר העובר משום דאיכא דילדה לז' ואיכא דילדה לט', לכאורה תיפוק לה משום שאפשר שלא יצאה לפני שלוש חודשים מהבית, כבר מהיום הארבעים והתחילה להישמר בבית שלא יהו אותה כי חששה למה שאמרנו שהעובר מתחיל לגדול מהיום המ"א. וניראה לי שאין זה נכון שחששה שהעובר לא יהיה ניכר, אדרבה רצתה שיתגלה ואם כן, שפיר יש לתלות שגילו אותה ברגע הראשון שיכלו לזהות והוא בשלוש חודשים.

⁶⁵ (נדה ח): וכמה הכרת העובר סומכוס אומר רבי מאיר שלשה חודשים ואע"פ שאין ראייה לדבר זכר לדבר שנאמר "ויהי כמשלש חודשים" וגומר זכר לדבר קרא כתיב וראייה גדולה היא משום דאיכא דילדה לט' ואיכא דילדה לשבעה.

⁶⁶ כן כתב רש"י על פסוק ויהי בעת לדתה כו', והובא במדרש רבה (סג, ח): "וימלאו ימיה לקדת להלן חסרים וכאן מלאים", וכתב רש"י בפירוש (בראשית כה, כד) וימלאו ימיה. אבל בתמר כתיב ויהי בעת לדתה, שלא מלאו ימיה, כי לז' חודשים ילדתם.

⁶⁷ ז' חודשים הם 210 ימים, $210 = 30 * 7$ תחלק ב-3, ותקבל שליש מהריון הוא 70 ימים.

⁶⁸ וכן מובא במס' ברכות מדוע אמר משה כחצות הלילה (ד). "וכיון דמשה הוה ידע למה ליה למימר כחצות משה קסבר שמא יטעו אצטגניני פרעה ויאמרו משה בדאי הוא", ולתירוץ אחד שם של רב אשי ניחא כמו שאמרנו כאן, רב אשי אמר בפלגא אורתא דתליסר נהי ארבסר הוה קאי והכי קאמר משה לישראל אמר הקב"ה למחר כחצות הלילה כי האידנא אני יוצא בתוך מצרים ע"כ. רואים שפי' כחצות הלילה הוא כחצות הלילה של עכשיו ב"ג אני אצא למחר, ה"נ כמשלוש חודשים, כשלוש חודשים של יולדת לט' שהם שליש ככה שליש מהחודשים של יולדת לז'.

במיעוט⁶⁹. ויותר נראה דפסיקא להו מילתא לרבנן שאחרי מ' יום העובר נוצר בין ביולדת לז' בין ביולדת לט' חודשים, כי אי אפשר לצורתו שתתקדם מהר יותר זה פלא לומר כן, אבל הגדלת איבריו אפשר שתהיה בזריזות והכי קאמר כמשלוש היינו שליש להיכר העובר והו"ל שליש מהלידה בין בט' בין בז' אבל תקופת הארבעים יום קבועה היא וכך למדוה חז"ל מימי הטומאה והטהרה של יולדת זכר. ואם תאמר הא דפירש"י בפסוק ויהי כמשלוש חודשים כו' ח"ל: "רובו של ראשון, ורובו של אחרון, ואמצעי שלם", משמע בהדיא שרובו של ראשון היינו הם 20 יום⁷⁰, וא"כ חסרים עשרה ימים ל-40 יום ראשונים, והולד התפתח ביום ה-30, כמ"ש לעיל בקירוב, אבל קשיא המתני' דלעיל מה יאמר הרב וצ"ע. ואחרי העיון כתב המהרש"א בנדה (ח) על הא דאמר סומכוס מנין שהולד ניכר לג' חודשים, שסובר סומכוס שג' חודשים ממש קאמר בין בט' בין בז', אבל יש מ"ד במדרש שסובר שליש בין בט' בין בז', ורש"י בחומש קאי כהאי מ"ד במדרש והשתא יש להעמיד את סומכוס כסתם מתני' של המפלת ליום מ"א בנדה (ל) וניראה דהכי הלכתא אבל קשיא לרש"י בחומש ודילמא נקט מה שמתאים ביותר לפשט הפסוקים. ואחרי עוד עיון ניראה דאפי' למ"ד שליש בין בט' בין בז' לא תטמא אלא ליום מ"א שיוולדות לז' חודשים הו"ל מיעוט אע"ג דשכיח ולא גזרו ביה רבנן משום דילמא ילדה לז' ותטמא ביום הל"א ועיין יותר בהערות. והשתא הדרינן להכי דמ"ד שליש בין בט' בין בז' אה"נ יאמר אותו יחס גם בארבעים יום ותטמא לל"א. ומ"ד ג' חודשים שלמים בין בט' בין בז', אה"נ שתטמא לארבעים בין בט' בין בז' ודו"ק. ועוד י"ל למאי דאמרנן לעיל דפסיקא להו מילתא לרבנן דארבעים יום קבועים הם ליצירת הולד בין בט' בין בז' וקשיא מהא דפירש"י בחומש רובו של ראשון, ורובו של אחרון, ואמצעי שלם דמשמע שלושים יום ליצירת הולד ותו לא, י"ל בפשטות כמ"ש השפתי חכמים שם שמנ"ל לרש"י הא משום שאין מקצת החודש קרוי חודש עד שיהא רובו ולכן לא פירש ב' שלמים ומיעוט שלישי, אבל אה"נ שיכול לפרש חודש שלם וב' רובות ואז אתי שפיר שהולד נוצר לארבעים יום אפי' למ"ד בשליש לז' הולד ניכר.

ורמוז במה שכתוב ותלבש בגד יא למנו ותהו ישלח: "ותקם ותלך ותסר צעיפה מעליה ותלבש בגדי אלמנותה", שהתחילה למנות לימי הוולד וכן אמרו אלמנה על שם מנה (כתובות י:), משום שידעה שהיא תיכנס להריון כמ"ש חז"ל (יבמות לד:) והתחילה לספור לראות מה תעשה לוולד ואיך תתנהג אם יהיה ניכר. וכן גימטריה "אלמנה" עם הכולל עולה "למ"א יום". ועוד י"ל שמנתה לימי הולד למ"א יום לדעת מתי תיכנס הנשמה ואז ניקרא הולד קיים כי כל רצונה היה להביא נשמה קדושה לעולם להקים שם למת ולכאורה הביאה תאומים על שם ער ואונן.

מים במאדים

נאס"ה פירסמו שיש מים במאדים, דווקא היום ב-28 לספטמבר (ט"ו תשרי), מדוע? הרי החלליות שלהם שם מצלמות כבר המון זמן, והם חוקרים את השטח יותר מעשור וכבר שמענו שפירסמו ידיעות כאלה לפני. אלא ודאי שהם רוצים להטות את השיח הציבורי מהירח האדום שהופיע ב-28 בספטמבר בארה"ב ובישראל ובכל העולם. אותו ירח אדום שמופיע בחגי ישראל (פסח תשע"ד -

⁶⁹ וצ"ע לדעת ר' מאיר שם אי קרינן ליה מיעוטא דשכיח אם לאו, דהכי איתא גבי בנות כותים נדות מעריסתן (נדה לא): דאמר רב ששת הכא במאי עסקינן בסתמא דכיון דאיכא מיעוטא דחזיין חיישינן, ואוקימנן למתני' כר' מאיר, וכ' התוס' תימה דמשמע דלא אתיא כרבנן ותירצו דאה"נ אתיא אבל לרבנן פשיטא דלית להו טעמא דחיישינן למיעוטא אלא מטמו לבנות כותים משום חשש טימוע אע"ג דסב"ל גרי אריות הן. ואמרו בגמ' דאפי' ר"מ לא אמר אלא במיעוטא דשכיח אבל במיעוטא דלא שכיח לא אמר, והאי בנות כותים מיעוטא דשכיח הוא. בין כך האי מתני' דהמפלת אי אתיא כרבנן דלא מטמו אפי' במיעוטא דשכיח וא"כ הכא דודאי מיעוטא הוא יולדת לז', יאמרו רבנן דלא לטמאות ביום הל"א דלא חיישינן להו אפי' מיעוטא דשכיח הוא. ולכאורה אתיא שפיר כרבנן ואפי' כר' מאיר אי אמרינן דהאי מיעוטא דלא שכיח הוא אתיא כר' מאיר דמטמא כה"ג בנות כותים ה"נ לא שגא. והא דחיישי בהמפלת לזכר או נקבה או נדה אין זה מיעוט אלא רוב השכיח.

⁷⁰ ועיין ברש"י (סנהדרין מא.) ד"ה עד רובו של חדש שכתב ח"ל: "אבל מכאן ואילך כגון אחד אומר בעשרים ואחד אומר בעשרים ואחד לא תלינן בעיבור החדש דכבר שמע בימים הללו שהיה חדש מעובר". וניראה שדוקא מביא דוגמא זו של 21 ימים מהחודש שנקראים רוב, אבל פחות מכאן כגון ט"ז ימים אינם רובו של חודש.

תמונה 2: "מים מאדים"

והנה רואים שכל זה בחינת מאדים, שהוא כולו כמדבר אחד גדול ומובא בזוהר שהוא נקרא מרה אדומה (תקו"ז קכה ע"א) "מאדי"ם איהו במרה אדומה למשפך דמא", ולכן לא מצאו מים כי חיפשו שם ורומז לבחינת נאס"ה שמחפשים מים במאדים כדי להוכיח שיש חיים שם לתת פתחון לכפירה בבורא, אבל רומז הכתוב שאפילו אם ימצאו מים במאדים, אין זה כלום כי הם מרים ולא יכולים להחזיק חיים, וכדי לקיים את החיים צריך את גדול העצה והתושייה הקב"ה שהוא מחייה לכולם וממתיק את המים לעשותם ראויים לשתייה והבן היטב.

ובבחינת עם ישראל רומז הכתוב, "שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו", נסה"ו רומז לנאס"ה, שהקב"ה שם אותם לנסיון לעם ישראל לראות האם ילכו בדרכיו ובמשפטיו אע"פ שהם וקהילת המדענים רוצים לעוות את הישר, ולומר שחיים יכולים להתפתח בדרך טבעית. וכנגד זה הופיעו הירחים האדומים כפי שמבטיח הנביא יואל המראים שאין דרך מקרה בעולם.

ובסוף הכתוב אומר, "ויבאו אילמה ושם שתיים עשרה עינת מים", אילמ"ה אותיות אלה"ם בגימטריה עם הכולל שווה מאד"ם, לרמז ששם יש בחינת מים מזומנים מששת ימי בראשית כי חזרו בתשובה אחרי שהיו במרה אדומה ועכשיו הסתלקה האות י' ונתעלו מבחינת מאדי"ם שהיא גרועה בחינת אדום עשיו, ונהיו לבחינת מאד"ם⁷² ומעלה שהוא אד"ם הקרוי ישראל וראויים למים כי אין מרה אדומה כבר, וכן ניראה מדברי הזוהר (זהר חדש בשלח)⁷³ אילמ"ה הוא אל"י מ"ה, וכידוע שם מ"ה הוא קרוי אד"ם וכשחזרו בתשובה⁷⁴.

ולפי זה ראוי לומר שיתכנו מים במאדי"ם אבל זה תלוי במעשיהם של ישראל, שכאשר מתעלים לבחינת אד"ם ושם ה' שלם שוב, כגון בזמן הגאולה אפשר, שגם מאדי"ם ינבעו בו מים חיים כי כל העולמות ינבעו והדעת תרבה, ושאתם מים בששון ממעיני הישועה בס"ד. אבל עכ"פ חיים ביולוגיים לא יהיו שם דו"ק.

ולכן ניראה שפורסם כל זה דוקא בסוכות תשע"ו, לרמז לעניין ניסוך המים שלקחו מים ממעין השילוח ולקחו בכלי והעלו לכבש משמאל ונסכו שם לתוך השיתין שנבראו מששת ימי בראשית מתחת למזבח, שרמז לזה הכתוב: ברא שית, והם נקבים עמוקים שמגיעים לתוך תהום הארץ והיו מנסכים לתוכם מים ויין, וכן ניראה מהזוהר (בראשית מז)⁷⁵ שאומר שם כאשר יבוא המשיח יתמלאו

⁷² מובא במדרש (בראשית לד, יג) "דבר אחר, כו', מיד האדם מיד איש אחיו, זה עשו, דכתיב (בראשית לב, יב): הצילני נא מיד אחי מיד עשו. אדרש את נפש האדם, אלו ישראל, שנאמר (יחזקאל לד, ז): ואתנה צאני (יחזקאל לד, לא): צאן מרעיתי אדם אתם. ע"כ. רואים שעשו אינו קרוי אדם ואע"פ שכתוב מיד האדם מיד איש אחיו, כבר כתבו התוס' (ב"ק לח.) שהאדם קרוי גוי ואד"ם זהו ישראל ובכל פסוק שכתוב בו הזכרת השם גם אד"ם יכול להיות גוי כגון לולי ה' כו' בקום עלינו אדם, וכל שאר אד"ם סתם בגוים רומזים לאדו"ם כמו שדרשו חז"ל ואתן אד"ם תחתיך אדו"ם, ובני ישראל נקראים אדם שהוא בחינה נעלית יותר כמ"ש אדם כי ימות באוהל וכל זה לדעת רשב"י (ב"מ קיד.) אבל לרבנן גם אד"ם יכול להיות גוי ונ"ל שלדעתם רק אם הוא מתנהג כאדם היינו כמ"ש שם (ב"ק לח.) אשר יעשה אותם האדם וחי בהם כהנים ולוים וישראלים לא נאמר אלא אדם הא למדת שאפילו נכרי ועוסק בתורה הרי הוא ככהן גדול וכפרש"י שזה אליבא דרבנן דיבמות, וכאשר היו במרה אדומה היו בירידה ובבחינת עשו שהוא אדום שבגמ' האד"ם כמ"ש התוס' ואשתו מאדי"ם כמובא בזוהר (במדבר רטו ע"א ח"ל): "סומקא, דא גוון יצחק. דאתיא סומקא ואצטבע, פד נפיק מניה עשו. ואתמשך ההוא סומקא לתתא, עד ככבא דמאדי"ם, דאתאחד ביה עשו", ולכאורה מה ההפרש בין זה לזה שהוא אדום מאדי"ם ואנו אד"ם, אלא הסרת ה' והאות ו' כי הו"ה במילוי הוא דוקא אד"ם מ"ה ולא האד"ם או אדו"ם דו"ק.

⁷³ זה לשונו שם: "מאן גרם כל דא, אל"י מ"ה, תיובתא דישאל למהרי"ן. וכדין הנהו על הנהו מ"ה, כלומר מה גרם לך שהמים מתוקים ונהנו מהם, ורואים שבזכות שחזרו בתשובה חזרה ה"א למלאות שם מ"ה חה שתשוב ה', ולכן נקראו שוב אד"ם שהוא גי' מ"ה ויצאו מבחינת מאדי"ם שהוא אדו"ם.

⁷⁴ רומז כך שחרבו הנהרות במאדים הפסוק: "ועמדו המים הידדים מלמעלה קמו נד-אחד הרחק מאד מאדם העיר אשר מצד צרתן והידדים על ים הערבה ים-המלח תמו נכרתו והעם עברו נגד ירחו", כי מאד"ם רומז למאדי"ם אבל שם היה זה מצד האחר ולכן חרבו ויבשו לגמרי וכאן בנס היה מצד מאד"ם שחרבו לכבוד ישראל.

⁷⁵ זה לשונו שם: דבר אחר, דבגינהון דשבעה צדיקיא, זמין קודשא בריך הוא לאעברא לכל אומין דעלמא ולא ישתאר בעלמא אלא קודשא בריך הוא בלחודו וישראל גוי אחד בגין כך הכא שבעה יומין. תא חזי, דבגין כך מתמעטין והולכין. וביומא תמינאה שלטין ישראל לחודייהו בעלמא ומקריבין פר אחד איל אחד, רזא דיחודא. שבעה כבשים לקבל שבעה דרגין. שעיר עזים, אף על גב דבההוא זמנא יעברניה קודשא בריך הוא מעלמא, עם כל דא ישתאר מניה דלא יתבטלון מפריה ורביה. ובההוא זמנא יפקון מים חיים מחכמה עלאה (זכריה י"ד) חצאים אל הים הקדמוני דא חסד עלאה וחצאים אל הים האחרון דא גבור"ה תתאה וגבור"ה עלאה. בקיץ ובחורף בסטרא דאשא ובסטרא דמיא. דלא ישתאר דינא בעלמא אלא כלא רחמי וחיים וחיור בעלמא: ותא חזי בהאי חגא עבדין נסוך המים. נביע דחסד באינון שתיין מששת ימי בראשית, וכלהו שבעה יומין עלאין מקבלין מאינון מים חיים דנפקין מירושלים עלאה טמירא. ובאן אתר רמיז לאינון מים חיים, באינון שתיין. וחסדי וצדיקי חדאן בהאי הלוא, בגין דרמיזא לההוא טיבו דזמין קודשא בריך הוא למעבד פד יעבר קודשא בריך הוא סאיבו מארעא דחתנו אינון מים חיים טהורים באינון שתיין, בההוא מקבץ עלאה ההוא ים האחרון. ואינון תלתא לוגין מים י"ח בצים לקבל צדיקי דאקרי ח"י העולמים, ועל דיה מים נחתין באינון שתיין. ותא חזי הלל הזקן פד הוה חדי בהאי הלוא אמר אם אני כאן הכל כאן. ואם אין

השיתין והמזבח ויחזור ניסוך המים וסומך את זה על הפסוק בזכריה (יד): "וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא יֵצְאוּ מִיָּם חַיִּים מִירוּשָׁלַם חֲצִיִם אֶל הַיָּם הַקֶּדְמוֹנִי וְחֲצִיִם אֶל הַיָּם הָאֲחֵרוֹן בְּקִיץ וּבְחֹרֶף יִהְיֶה". וכתב שהים הקדמוני הוא ספירת חכמה חסד עלאה, והים האחרון הוא מלכות גבורה תתאה, והם יתמלאו בחסדים במים חיים כך שלא יהיה דין בעולם. ורמז לזה הוא מאדי"ם שהוא גבורה בחינת אחד מן השיתין שהם שישה מעייני הישועה, והם יתמלאו ג"כ באותו זמן וימלאו למזבח שהוא המלכות ויתכן שכל זה רמז לעולמות התחתונים וירבו המים בכל העולמות.

משנכנס אב ממעטין בשמחה

ידוע מה שאמרו חז"ל (תענית כו): משנכנס אב ממעטין בשמחה שבת שחל תשעה באב להיות בתוכה אסור מלספר ומלכבס ע"כ ופסק מרן בשלחן ערוך (סי' תקנ"ד ס"א): "תְּשַׁעָה בְּאָב אֲסוּר בְּרִחִיצָה וְסִיכָה, וְנִעִילַת הַסֶּנְדֵל וְתִשְׁמִישׁ הַמָּטָה, וְאֲסוּר לְקִרוֹת בְּתוֹרָה נְבִיאִים וְכַתוּבִים, וְלִשְׁנוֹת בְּמִשְׁנֵה וּבְמִדְרָשׁ וּבְגִמְרָא בְּהִלְכוֹת וּבְאֲגָדוֹת, מִשּׁוּם שֶׁנֶּאֱמַר פְּקוּדֵי ה' יִשְׂרָיִם מִשְׁמַחֵי לֵב (תהלים יט, ט) וְתִינּוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן בְּטָלִים בּוֹ אָבֵל קוֹרָא הוּא בְּאִיּוֹב וּבְדַבְרֵי הַרְעִים שֶׁבִּירְמִיָּה; וְאִם יֵשׁ בֵּינֵיהֶם פְּסוּקֵי נְחֵמָה, צָרִיף לְדַלְגָּם". ותשמיש המיטה אסור משום שהוא משמח את הלב והוא גם כן מצות ה' שהוא עונתה, ואפילו חל ליל טבילה בתשעה באב אסור ליטבול וכ"ש לשמש.

י כ ס ו א נ י נ ת ת י ל ד ש כ מ א ח ד ע ל א ח י ד א ש ר ל ק ח ת י מ י ד ה א מ ר י ב ח ר ב י ו ב ק ש ת י ו י ק ר א י ע ק ב א ל ו ש מ ע ו א ל י ש ר א ל א ב י כ ס ר א ו ב נ ב כ ר י א ת ה כ ח י ו ר א ש י ת א ו נ י י ת ר ש א ת ו י ת ר ע ז פ ח ז כ מ י ס א ל ל ת ב א נ פ ש י ב ק ה ל ס א ל ת ח ד כ ב ד י כ י ב א פ ס ה ר ג ו א י ש ו ב ר צ נ ס ע ק ר ו ש ו ר א ר ו ר א פ ס כ י ע ז ו ע ב ר ו ל ד ב נ י א ב י ד ג ו ר א ר י ה י ה ו ד ה מ ט ר פ נ י ע ל י ת כ ר ע ר ב ש כ א ר י ה ו כ ל ב י א מ י י ק י מ נ ו ל א י ס ו ב נ י א ת נ ו כ ב ס ב י י ל ב ש ו ו ב ד ס ע נ ב י ס ו ת ה ח כ ל י ל י ע נ י ס מ י י ג ו ל ב נ ש נ י ס מ ח ל ב ז ב ו ל ג מ נ ז ח ה כ י ט ו ב ו א ת ה א ר ש כ י נ ע מ ה ו י ט ש כ מ ו ל ס ב ל ו י ה י ל מ ס ע ב ד ד י ד י ע מ ו כ א ח ד ש ב ט י י ש ר ו ה ג ד ג ד ו ד י ג ו ד נ ו ו ה ו א י ג ד ע ק ב מ א ש ר ש מ נ ה ל ח מ ו ו ה ו א י ת מ ע ד נ י מ ל ד נ פ ת ל י א י ל ה ש ל ח ב ע ל י ח צ י מ ו ת ש ב ב א י ת ק ש ת ו ו י פ ז ו ז ר ע י ד י ו מ י ד י א ב י ר י ע ק ב מ ס ר ע ה א ב נ י ש ר א ל מ א ל א ב י ד ג ב ר ו ע ל ב ר כ ת ה ו ר י ע ד ת א ו ת ג ב ע ת ע ו ל ס ת ה י י ל ה א ש י ו ס פ ו ל ק ד ק ד נ ז י ר א ח י ו ב נ י מ י ס א ב י ה ס ו י ב ר ד א ו ת ס א י ש א ש ר כ ב ר כ ת ו ב ר ד א ת ס ו י צ ו א ו ת ס ו י א מ ר א ל ה ס א נ י נ א ס פ א ל ע מ י ק א ב א ר ש כ נ ע נ א ש ר ק נ ה א ב ר ה ס א ת ה ש ד ה מ א ת ע פ ר נ ח ז ת י ל א ח ז ת ק ב ר ש מ ה ק ב ר ו א ת א ב ר ה ס ו א ת ש

תמונה 1: "נכנס אב", מקביל לדילוג "רינונה", חותך את הפס': "ותשב באיתן קשתו ויפזו זרעי ידיו וגו".

וחיפשנו דילוג "נכנס אב", והוא חותך את הפסוק שמברך יעקב את יוסף: "בן פרת יוסף כו' ותשב באיתן קשתו ויפזו זרעי ידיו מידי אביר יעקב משם רעה אבן ישראל", ובפרט את המילים: **מידי אביר יעקב**, וידוע מה שאמרו חז"ל על יוסף הצדיק שעמד בניסיון עם אשת פוטיפר, ונביא את לשון הזהב של חז"ל (סוטה לו): "בראשית לט, יא) 'ויהי כהיום הזה ויבא הביתה לעשות מלאכתו', א"ר יוחנן מלמד ששניהם לדבר עבירה נתכוונו, 'ויבא הביתה לעשות מלאכתו', רב ושמואל חד אמר לעשות מלאכתו ממש, וחד אמר לעשות צרכיו נכנס [לשמש איתה]. 'ואין איש מאנשי הבית וגו', אפשר בית גדול כביתו של אותו רשע לא היה בו איש? תנא דבי ר' ישמעאל אותו היום **יום חגם** היה והלכו כולן לבית עבודת כוכבים שלהם והיא אמרה להן חולה היא, אמרה: אין לי יום שניזקק לי יוסף כיום הזה. (בראשית לט, יב) 'ותתפשהו בבגדו לאמר וגו', באותה שעה **באתה דיוקנו של אביו**⁷⁶ ונראתה לו בחלון אמר לו: יוסף, עתידין אחיך שיכתבו על אבני אפוד ואתה ביניהם רצונך שימחה שמך מביניהם

אני כאן מי כאן. הוא רמז ואמר אי שכינתא דאקרי אני שרייא כאן. הכל כאן הוא אתרא דאקרי כל דאתי לאדונוגא בה. ואם אין אני כאן מי כאן. דהא לא חשיבא טיבו שלימא בגין דשכינתא לא שרייא בארעא קדישא. אבל כד ישתלמו אינון פרים כדון פתיב (ישעיה י"ב) ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה. מאן אינון. שית מעייני דאינון מריקין בהאי ישועה וכדין עלמא כוליה בחדוה בגין דנפקא שכינתא מבין ההוא סאיבו דשאר עמין, בגין כך (במדבר כ"ט) ביום השמיני עצרת תהיה לכם.
⁷⁶ וכתבו שם התוספות ד"ה באותה שעה באתה, בשם ר' משה הדרשן שממה שכתוב ואין איש מאנשי הבית, משמע אבל מאנשים שלא שייכים לבית יש והוא הדיוקן של יעקב, וכן כתבו בזוהר (רכב ע"א) ואין איש מאנשי הבית, ואין איש בבית מבעי ליה כו'.

ותיקרא רועה זונות דכתיב (משלי כט, ג) 'ורועה זונות יאבד הון', מיד (בראשית מט, כד) 'ותשב באיתן קשתו', א"ר יוחנן משום ר' מאיר ששבה קשתו לאיתנו, 'ויפוזו זרועי ידיו', נעץ ידיו בקרקע ויצאה שכבת זרעו מבין ציפורני ידיו [ונסמך עליהן כדי שיתייסר ויטרד בצערו ויעבור תוקף יצרן], 'מידי אביר יעקב', מי גרם לו שיחקק על אבני אפוד אלא **אביר יעקב**, משם רועה אבן ישראל משם זכה ונעשה רועה שנאמר (תהלים פ, ב) רועה ישראל האזינה נוהג כצאן יוסף".

ורואים את לשונם המדויקת של חז"ל: באותה שעה **באתה דיוקנו של אביו**, כלומר לכאורה ניראה שיוסף היה חוטא אילולא היה מגיע אביו, והיתה סוחפת אותו התרגשות היצר הרע, כי ניראה שהוא היה בשמחה והתרגשות זה כוונתם של חז"ל שהוקשה ובא לעשות מלאכתו תשמיש ממש, וכמו שאמרנו לעיל שזאת היא השמחה של התשמיש, ובגלל שנכנס אביו של יוסף והופיע דיוקנו אל מול פניו אז ניתמעטה אותה שמחה ודעכה עד שיכל להתגבר על יצרו ומת איברו והצליח לברוח.

זה פירוש הדילוג: "**נכנס אב**", כי משנכנס אב, אבא של יוסף שהוא אביר יעקב נכנס דיוקנו אל מול פניו, אז ממעטין בשמחה, הוא הצליח למעט את השמחה של היצר הרע ולברוח. ולכן המשך הדילוג הוא "**נכנס אבא**", שרומז ליעקב בפירוש שחותך את הפס' **מיד אביר יעקב**. זה מזכיר את הסיפור הידוע על ר' יהונתן אייבשיץ', שנכנס אביו לביתו והיה עושה רעש וכאשר נכנס הפסיק לעשות רעש, שאל אותו אביו מדוע הפסקת כשנכנסתי ואמר לו שאמרו חז"ל: משנכנס אב ממעטין בשמחה ע"כ. ואב זה אבא שלו.

ועוד יש לדייק, מדוע החמירו חז"ל שדוקא בט' באב צריך למעט בשמחה, הרי על כל הצומות כתוב (זכריה ח) "כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת צֹם הַרְבִּיעִי וְצֹם הַחֲמִישִׁי וְצֹם הַשְּׁבִיעִי וְצֹם הָעֲשִׁירִי יִהְיֶה לְבֵית יְהוָה לְשִׁשֹּׁן וְלִשְׂמִיחָה", מכלל שעכשיו אינם ימי שמחה ומשמע באותה מידה. וניראה שלבד מזה שהוכפלו בט"ב צרות, והוקבע ליום בכיה לדורות, דרשו חז"ל (תענית כט): ותניא אידך ונוהג אבלות מראש חדש ועד התענית דברי ר' מאיר רבי יהודה אומר כל החדש כולו אסור רשב"ג אומר אינו אסור אלא אותה שבת בלבד אמר ר' יוחנן ושלשתן מקרא אחד דרשו דכתיב (הושע ב, יג) וְהִשְׁבַּתִּי כָּל מְשׁוּשָׁה חֲגֵה חֲדָשָׁה וְשַׁבְּתָהּ וְכָל מוֹעֵדָה, ור' מאיר דורש מחגה⁷⁷, ור' יהודה דורש מחדשה ורשב"ג דורש משבתה.

ורואים שהדילוג "**שיר רינונה**", וניראה שהיא רומזת לאשת זנונים (עי"י זוהר בראשית קסה): אולי רומז לקריאה בקול גדול של אשת פוטיפר אחרי שברח יוסף (בראשית לט) "ותקרא לאנשי ביתה ותאמר להם לאמר ראו הביא לנו איש עברי לצחק בנו בא אלי לשכב עמי ואקרא בקול גדול", וקול באישה ערוה.

נהרות בבל

הנה חיפשנו דילוג "**נהרת בבל**", הלקוח מהפסוק: "על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו בצרכנו את ציון", ומצאנו שחותך את הפסוק **הנני מב יא את המבו למים על הארץ**: "ואני הנני מביא את המבול מים על הארץ לשחת כל בשר אשר בו רוח חיים מתחת השמים כל אשר בארץ יגוע", וכתב שם רש"י זה לשונו: "מבול. שבלה את הכל, שבלבל את הכל, שהוביל את הכל מן הגבוה לנמוך, זהו לשון אונקלוס שתרגם טופנא, שהציף את הכל והביאם לבבל שהיא עמוקה, לכך נקראת שנער, שנערו שם כל מתי מבול", עכ"ל. ובלשון אחרון הביא שרומז ללשון של נהר מבול, מה שאמר שהוביל את הכל מן הגבוה לנמוך זה כמו יובל

⁷⁷ כתב רש"י טעמא דר"מ וז"ל מחגה. כלומר יליף טעמא מן חגה דהיינו ר"ח שנקרא חג כדאמר' לעיל ע"כ, ויש להקשות מנ"ל לפ"ז שמסתיים בתשעה באב דבשלמא לרשב"ג דאמר משבתה כל השבת של ט"ב אסורה, ולר' יהודה דיליף מחודשה כל החודש אסור ומילתא פסיקתא אבל לר"מ ליתסר כל החודש דהא מר"ח קאמר, וי"ל שט' באב נמי אקרי חג ומועד ממאי דכתיב (זכריה ז) כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת צֹם הַרְבִּיעִי וְצֹם הַחֲמִישִׁי וְצֹם הַשְּׁבִיעִי וְצֹם הָעֲשִׁירִי יִהְיֶה לְבֵית יְהוָה לְשִׁשֹּׁן וְלִשְׂמִיחָה וְלַמַּעֲדִים טוֹבִים, ע"כ. והראיה דלא דריש מחודשה דמה נפשך חודשה הו"ל ר"ח וחגה למאי אצטריך אלא ודאי כדקאמרן.

וחיפשנו דילוג מינימלי בתורה "נזיקין" ולאחר מכן "המבעה" בדילוג מינימלי גם הוא, ונימצאו חותכים שניהם בצורה מדהימה בדיוק במקום שבו בורח יעקב מעשיו אל לבן. נימצאו עוד דילוגים שקשורים אבל לא רלוונטיים לעניינו.

ומה שאמר הקב"ה ליעקב: **וַנְּבָרְכֶךָ בְּכָל־מִשְׁפַּחַת־הָאָדָמָה וּבְזֶרְעֶךָ וְהָנָה**, רומז למה שאמר רב שמבעה זה האדם, כי הדילוג "המבעה" יוצא מהמילה "האדמה", וגם האדמה זה לשון של בן אדם כי כתוב: "עַד שׁוֹבֵךְ אֶל הָאָדָמָה כִּי מִמֶּנָּה לְקַחְתָּ", רואים שהמילה אדם לקוחה מהמילה אדמה. וכן הפשט משפחות האדמה. ומשום שהיה יעקב באותו פסוק ממש בורח מעשיו, וגם היה מפחד מללכת אל לבן, כפירש"י במקום: "וְהָנָה אֲנִי עִמָּךְ וְשִׁמְרֶתִיךָ בְּכָל אֲשֶׁר תִּלְךָ וְהִשְׁבַּתִּיךָ אֶל הָאָדָמָה הַזֹּאת", רש"י אנכי עמך. "לפי שהיה ירא מעשו ומלבן". ושמירה בד"כ היא מהנזיקין כמו שכתוב לגבי היזק שור: "או נודע כי שור נגח הוא וכו' ולא ישמרנו בעליו וגו'". ועשו ולבן רצו לעשות בו היזק של אדם בליעל באדם מתוקן כיעקב, כלומר בכוונה כי האדם מועד לעולם. כמו שכתוב על לבן: "ארמי אובד אבי", ועל עשו לעיל כתוב: "וישטם עשו את יעקב וכו' ויאמר וכו' ואהרגה את יעקב אחי". לכן לפי רב אלו נזקי אדם והדילוג המינימלי של "המבעה" שהוא האדם חותך את הדילוג "נזיקין", ולשמואל דאמר מבעה זו השן, על כל פנים רואים שדרש דוקא מנבואה שקשורה לעשיו, לרמז שהיזק המבעה שייך לעשיו, ואולי משום שאין עשיו חשוב אדם כלל, כי מצינו שניסה להזיק את יעקב בנשיכת שן, וצ"ע שאין בזה הנאה להזיקו.

ואולי לפי זה זה פירוש המשנה, ע"פ הרמז, "ארבעה אבות נזיקין", ר"ל ישנם ארבעה מידות כגון לבן ועשיו שרצו להזיק לאבות היינו לאברהם יצחק ויעקב, וכנגדן ארבעה מלכויות (בבל, פרס ומדי, יון, אדום) שיהו מזיקין לבנים, כי משום שכל התולדות כאבות, ומעשה אבות סימן לבנים. "השור הבור המבעה וההבער", וראינו שהמבעה כנגד אדום הוא עשיו, ולמר המבעה הוא האדם ולכן רומז לאדום. והתיאור של החיה הרביעית היא אדום בדניאל (דניאל ז): "וְאָרְזוּ חִינָה רְבִיעָאָה דְחִילָה וְאִימְתָנִי וְתִקְיָא וְכֹ' וְהִיא מְשֻׁנָּה מִן־כָּל־חַיּוֹתָא דִּי קְדָמֶיהָ וְכֹ' וְאֵלּוּ עֵינֵי כְעֵינֵי אֲנָשָׂא וְכֹ' שְׁנָה דִּי־פְרָזְל וְטַפְרִיהָ דִּי־נְחָשׁ" ורואים שיש רק בה בחינת אדם ממה שאמר שהיא משונה מכל שאר החיות ולה עיניים של בן אדם, ולמ"ד מבעה זה השן, רואים שגם יש לה שיניים של ברזל והיא תאכל עד דק את כל הארץ וציפורניים של נחושת, לכן אדום קרויה גם נחש, זה למ"ד מבעה זו שן כי הנחש החיה היחידה שאין לה טעם והנאה באכילה ורק מהנשיכה עצמה היא נהנת. והחיה השנייה פרס ומדי כנגד דב חזב כמפורש שם (שם ז, ה), והם רומזים לאב נזיקין בור, שהוא כבד כמו דוב והגריעות שלו שאינו יכול לילך ולהזיק, ולכן במחזה השני שראה דני' (שם ח) הם מתוארים כאייל שעומד ומנגח בכל העמים אבל אינו מהלך, וכן האותיות דוב רומזות לבור (התג של הדלי"ת לא פוסל בס"ת). לעומת הצפיר עזים שבא מן המערב ורץ על פני כל הארץ ואינו נוגע בארץ כי הוא קל ממש כמו האש ההבער שאע"פ שאין בה רוח חיים דרכה לילך ולהזיק, והם היוונים שנמשלו (שם ז, ו) לנמר שגם הוא קל רגלים מאוד. והחיה הראשונה היא האריה כנגד בבל, ויש להם בחינה שהם מועדים לעולם כדאמרין (ב"ק טו), אבל לפני שהחריבו את הבית הם היו בחינת ארי תרבות (שם) שאינו מועד ולכן בסופו של דבר הם חזרו לבחינה זאת וקיבלו לב אדם (דניאל ז, ד). ותימצא את כל החיות רמזות במשנה שם ששינו: "ושור המועד ושור המזיק ברשות הניזק והאדם הזאב והארי והדוב והנמר והברדלס והנחש הרי אלו מועדין רבי אלעזר אומר בזמן שהן בני תרבות אינן מועדין והנחש מועד לעולם", האדם והנחש כנגד אדום בחי' המבעה ששניהם מועדין לעולם והנחש שרו של עשיו, הזאב והדוב הם פרס ומדי בחי' הבור, הארי כנגד בבל בחי' השור, הנמר והברדלס כנגד יון, בחי' ההבער. ואחרי זה ראינו שפירש המהרש"א בצורה דומה (ב"ק, ח"א דף ג ע"ב). ועוד רמז במ"ש חז"ל על גלות אחרונה (ברכות יג ע"א) משל למה הדבר דומה לאדם שהיה מהלך בדרך ופגע בו זאב וניצל ממנו והיה מספר והולך מעשה זאב פגע בו ארי וניצל ממנו והיה מספר והולך מעשה ארי פגע בו נחש וניצל ממנו שכח מעשה שניהם והיה מספר והולך מעשה נחש אף כך ישראל צרות אחרונות משכחות את הראשונות עיי"ש.

ואחרי זה, ראינו לכ"ק בעל הטורים, וכתב על הפסוק החותך את הדילוג: "וְהָנָה אֲנִי עִמָּךְ וְשִׁמְרֶתִיךָ בְּכָל אֲשֶׁר תִּלְךָ וְהִשְׁבַּתִּיךָ אֶל הָאָדָמָה הַזֹּאת וכו' ", בעל הטורים והשבותיך אל האדמה. בגימטריא (עם הכולל והמילים) זה מארבע מלכויות. וחיפשנו במקום את הדילוג: "מלכויות" ובהמשך שלו "הן מלכויות", חותך בדיוק את הגימטריה שחישב בעל הטורים במקום: "וְהִשְׁבַּתִּיךָ אֶל הָאָדָמָה". להלן תמונה:

ומה יש להשתבח בזה כל כך הרי הוא הכניסם והוציאם. ועונה רשב"י לבנו ר' אלעזר, שאין הכוונה בזה להשתבח ח"ו, רק לגלות לבנ"י מאיזה מקום הוציא אותם משעבוד כלומר כל מידה ומידה של טומאה כנגד חמשים אזכרות של יציאת מצרים בתורה. ולכן חיפשנו את כל הפסוקים שכתוב בהם "מארץ מצרים" בתורה, ובאופן מדהים יש בסה"כ 50 פסוקים כאלה כמו שאומר ר' שמעון⁸¹. ואע"פ

⁸¹ סה"כ 50 אזכרות של הכתוב: "מארץ מצרים":

1. 26358: (בראשית כא, כא) וישב במדבר פארן ותקח לו אמו אשה **מארץ מצרים** :
2. 69763: (בראשית מה, יט) ואתה צויתה זאת עשו קחו לכם **מארץ מצרים** עגלות לטפכם ולנשיכם ונשאתם את אביכם ובאתם :
3. 72717: (בראשית מז, טו) ויתם הכסף **מארץ מצרים** ומארץ כנען ויבאו כל מצרים אל יוסף לאמר הבה לנו לחם ולמה נמות נגדך כי אפס כסף :
4. 95493: (שמות ו, יג) וידבר יהוה אל משה ואל אהרן ויצוהו אל בני ישראל ואל פרעה מלך מצרים להוציא את בני ישראל מארץ מצרים :
5. 86131: (שמות ו, כו) הוא אהרן ומשה אשר אמר יהוה להם הוציאו את בני ישראל מארץ מצרים על צבאתם :
6. 86545: (שמות ז, ד) ולא ישמע אלכם פרעה ונתתי את ידי במצרים והוצאתי את צבאתי את עמי בני ישראל מארץ מצרים בשפיטם גדלים :
7. 94966: (שמות יב, יז) ושמרתם את המצות כי בעצם היום הזה הוצאתי את צבאותיכם מארץ מצרים ושמרתם את היום הזה לדרתיכם חקת עולם :
8. 96364: (שמות יב, מא) ויהי מקץ שלשים שנה וארבע מאות שנה ויהי בעצם היום הזה יצאו כל צבאות יהוה מארץ מצרים :
9. 96396: (שמות יב, מב) ליל שמרים הוא ליהוה הוציאם מארץ מצרים הוא הלילה הזה ליהוה שמרים לכל בני ישראל לדרתם :
10. 96779: (שמות יב, נא) ויהי בעצם היום הזה הוציא יהוה את בני ישראל מארץ מצרים על צבאתם :
11. 97808: (שמות יג, יח) ויסב אלהים את העם דרך המדבר ים סוף וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים :
12. 101197: (שמות טז, א) ויסעו מאילם ויבאו כל עדת בני ישראל אל מדבר סין אשר בין אילם ובין סיני בחמשה עשר יום לחדש השני לצאתם מארץ מצרים :
13. 101539: (שמות טז, ו) ויאמר משה ואהרן אל כל בני ישראל ערב וידעתם כי יהוה הוציא אתכם מארץ מצרים :
14. 102982: (שמות טז, לב) ויאמר משה זה הדבר אשר צוה יהוה מלא העמר ממנו למשמרת לדרתיכם למען יראו את הלחם אשר האכלתי אתכם במדבר בהוציא אתכם מארץ מצרים :
15. 105631: (שמות יט, א) בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני :
16. 107029: (שמות כ, ב) אנכי יהוה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים :
17. 123010: (שמות כט, מו) וידעו כי אני יהוה אלהיהם אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לשכני בתוכם אני יהוה אלהיהם :
18. 125782: (שמות לב, א) וירא העם כי בשש משה לדרת מן ההר ויקהל העם על אהרן ויאמרו אליו קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו :
19. 125967: (שמות לב, ד) ויקח מידם ויצר אתו בחרט ועשהו עגל מסכה ויאמרו אלה אלהיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים :
20. 126109: (שמות לב, ז) וידבר יהוה אל משה לך רד כי שחת עמך אשר העלית מארץ מצרים :
21. 126195: (שמות לב, ח) סרו מהר מן הדרך אשר צויתם עשו להם עגל מסכה וישתחוו לו ויבחו לו ויאמרו אלה אלהיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים :
22. 126341: (שמות לב, יא) ויחל משה את פני יהוה אלהיו ויאמר למה יהוה יחרה אפך בעמך אשר הוצאת מארץ מצרים בכח גדול וביד חזקה :
23. 127057: (שמות לב, כג) ויאמרו לי עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו :
24. 127756: (שמות לג, א) וידבר יהוה אל משה לך עלה מזה אתה והעם אשר העלית מארץ מצרים אל הארץ אשר נשבעתי לאברהם ליצחק וליעקב לאמר לזרעך אתננה :
25. 157433: (ויקרא יא, מה) כי אני יהוה המעלה אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים והייתם קדשים כי קדוש אני :
26. 171836: (ויקרא יט, לו) מאזני צדק אבני צדק איפת צדק והין צדק יהיה לכם אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים :
27. 176116: (ויקרא כב, לג) המוציא אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים אני יהוה :
28. 178487: (ויקרא כג, מג) למען ידעו דרתיכם כי בסכות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים אני יהוה אלהיכם :
29. 181433: (ויקרא כה, לח) אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים לתת לכם את ארץ כנען להיות לכם לאלהים :
30. 181606: (ויקרא כה, מב) כי עבדי הם אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לא ימכרו ממכרת עבד :
31. 182259: (ויקרא כה, נה) כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים אני יהוה אלהיכם :
32. 182852: (ויקרא כו, יג) אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים מהית להם עבדים ואשבר מטת עלכם ואולך אתכם קוממיות :
33. 184589: (ויקרא כו, מה) וזכרתי להם ברית ראשנים אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לעיני הגוים להיות להם לאלהים אני יהוה :
34. 186440: (במדבר א, א) וידבר יהוה אל משה במדבר סיני באהל מועד בחדש השני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים לאמר :
35. 203813: (במדבר ט, א) וידבר יהוה אל משה במדבר סיני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים בחדש הראשון לאמר :
36. 215247: (במדבר טו, מא) אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים אני יהוה אלהיכם :
37. 231249: (במדבר כו, ד) מבן עשרים שנה ומעלה כאשר צוה יהוה את משה ובני ישראל היצאים מארץ מצרים :
38. 244162: (במדבר לג, א) אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאתם ביד משה ואהרן :

שחלקם אינם קשורים ישירות ליציאת מצרים כמו (בראשית כא, כא) "וישב במדבר פארן ותקח לו אמו אשה מארץ מצרים", כמו שמסביר ר"ש וכ"כ הרמ"ק, האזכרות הם כנגד מ"ט פנים טמאות של יציאת מצרים ואם היו מגיעים לשער החמשים לא היו יוצאים, לכן אפילו אזכרה כזאת שקשורה לאשתו של ישמעאל מארץ מצרים רומזת למידה טומאה אחת מסוימת.

ואדרבה, יש לומר שבהכרח צריכים להיות פסוקים שאינם קשורים לשבח יציאת מצרים, שהרי זה גוף התירוץ של ר"ש לשאלתו של ר' אלעזר, הוא שאל מדוע צריך להזכיר כל השבח, וענה לו שאין זה עניין השבח, ואמת הוא שהרי בחלקם כתוב: "מארץ מצרים", והם אינם שייכים כלל לעניין יציאת בני מצרים רק באות לרמז למידת הטומאה המסוימת מהחמשים.

אבל לא נכחד שיש להקשות על זה מדברי הרמ"ק וגופא מהזוהר עצמו⁸², משמע שישנם עוד פסוקים שלא בהכרח כתוב בהם "מארץ מצרים" שהינם בכלל המניין של החמשים, והרמ"ק כתב שאין ראוי למנות כאלה שאין בהם שבח וקשה שאנחנו הרי מונים כאלה. אבל אחרי שחיפשנו עוד מצאנו שגם הצירוף "ממצרים" מוזכר בדיוק 50 פעמים בתורה, ואולי שבאמת ישנם כמה מניינים של 50 בתורה, שרומזים לחמשים שערי בינה וכנגדם שערי טומאה במצרים. וכולם רומזים לאותם מידות, לכן אמר ר"ש שאין יותר מחמשים. וכך אפשר לומר שיש מניין שבו מזכירים רק "מארץ מצרים", ויש מניין נוסף שבו "ממצרים", ויש מניינים נוספים בדרך רמז אחרת שבהם רק דברי שבח שמהם שאר דברי הזוהר והרמ"ק⁸³.

-
- 39. 245317: (במדבר לג, לח) ויעל אהרן הכהן אל הר ההר על פי יהוה וימת שם בשנת הארבעים לצאת בני ישראל מארץ מצרים בחדש החמישי באחד לחדש :
 - 40. 251456: (דברים א, כז) ותרגנו באהליכם ותאמרו בשנאת יהוה אתנו הוציאנו מארץ מצרים לתת אתנו ביד האמרי להשמידנו :
 - 41. 259730: (דברים ה, ו) אנכי יהוה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים :
 - 42. 261847: (דברים ו, יב) השמר לך פן תשכח את יהוה אשר הוציאך מארץ מצרים מבית עבדים :
 - 43. 264915: (דברים ח, יד) ורם לבבך ושכחת את יהוה אלהיך המוציאך מארץ מצרים מבית עבדים :
 - 44. 265842: (דברים ט, ז) זכר אל תשכח את אשר הקצפת את יהוה אלהיך במדבר למן היום אשר יצאת מארץ מצרים עד באכם עד המקום הזה ממרים הייתם עם יהוה :
 - 45. 272960: (דברים יג, ו) והנביא ההוא או חלם החלום ההוא יומת כי דבר סרה על יהוה אלהיכם המוציא אתכם מארץ מצרים והפך מבית עבדים להדיחך מן הדרך אשר צוך יהוה אלהיך ללכת בה ובערת הרע מקרבך :
 - 46. 273327: (דברים יג, יא) וסקלתו באבנים ומת כי בקש להדיחך מעל יהוה אלהיך המוציאך מארץ מצרים מבית עבדים :
 - 47. 276650: (דברים טז, ג) לא תאכל עליו חמץ שבעת ימים תאכל עליו מצות לחם עני כי בחפזון יצאת מארץ מצרים למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך :
 - 48. 276676: (דברים טז, ג) לא תאכל עליו חמץ שבעת ימים תאכל עליו מצות לחם עני כי בחפזון יצאת מארץ מצרים למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך :
 - 49. 281518: (דברים כ, א) כי תצא למלחמה על איבך וראית סוס ורכב עם רב ממך לא תירא מהם כי יהוה אלהיך עמך המעלך מארץ מצרים :
 - 50. 296835: (דברים כט, כד) ואמרו על אשר עזבו את ברית יהוה אלהי אבתם אשר כרת עמם בהוציא אתם מארץ מצרים :

⁸² אמר ר' יהודה, מיומא דנפקו ישראל ממצרים עד יומא דאתיהיבת אורייתא, חמשין יומין הוו. מאי טעמא אמר ר' יהודה, משום אינון שני דיובלא, דכתיב, (ויקרא כה) וקדשתם את שנת החמשים שנה. תאנא, אמר רבי שמעון, ההוא יובלא אפיק לון לישראל ממצרים. ואי תימא דיובלא ממש. אלא (מ"ו ע"ב, פ"ה ע"ב) מסקרא דיובלא הוה, ומסקרא דיובלא אתער דינא על מצראי, ובגיני כף חמשין אליו דיובלא הוו. תאנא, לקבל דא, חמשין זמנין אתמר ואדכר באורייתא, נמוסין דמצרים, ושכחי אינון כלהו, אשר (דף פ"ד ע"א) הוצאתיך. (דברים ד) ויוציאך. (שמות יג) כי ביד חזקה הוציאך. וכלהו זמני, חמשין אינון, ולא יתיר, משום דכללא ביובלא אתער, ומסקרא דיובלא אתא כלא. ובגיני כף, אורייתא דאתי מגבורה, אתערט בימינא. דכתיב, (דברים לג) מימינו אש דת למו. ותניא חמשה קלין הוו. וכלהו אתחזיאו בהו, ואתערטו בדא.

⁸³ סה"כ 50 אזכרות של הכתוב: "ממצרים":

- 1. 14649: (בראשית יב, י) ויהי רעב בארץ וירד אברם מצרימה לגור שם כי כבד הרעב בארץ :
- 2. 14836: (בראשית יב, יד) ויהי כבוא אברם מצרימה ויראו המצרים את האשה כי יפה הוא מאד :
- 3. 15165: (בראשית יג, א) ויעל אברם ממצרים הוא ואשתו וכל אשר לו ולוט עמו הנגבה :
- 4. 63114: (בראשית מב, ג) וירדו אחי יוסף עשרה לשבר בר מצרים :
- 5. 65081: (בראשית מג, ב) ויהי כאשר כלו לאכל את השבר אשר הביאו מצרים ויאמר אליהם אביהם שבו שברו לנו מעט אכל :
- 6. 70060: (בראשית מה, כה) ויעלו ממצרים ויבאו ארץ כנען אל יעקב אביהם :
- 7. 70674: (בראשית מו, ח) ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה יעקב ובניו בכר יעקב ראובן :
- 8. 73804: (בראשית מז, ל) ושכבתי עם אבתי ונשאתני ממצרים וקברתני בקברתם ויאמר אנכי אעשה כדברך :
- 9. 78084: (שמות א, א) ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו באו :
- 10. 80950: (שמות ג, י) ועתה לכה ואשלחך אל פרעה והוצא את עמי בני ישראל ממצרים :
- 11. 81007: (שמות ג, יא) ויאמר משה אל האלהים מי אנכי כי אלך אל פרעה וכי אוציא את בני ישראל ממצרים :
- 12. 81060: (שמות ג, יב) ויאמר כי אהיה עמך וזה לך האות כי אנכי שלחתיך בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלהים על הר הזה :
- 13. 86186: (שמות ו, כז) הם המדברים אל פרעה מלך מצרים להוציא את בני ישראל ממצרים הוא משה ואהרן :

ספק נותן טעם לשבח

מובא ביורה דעה הלכות תערובות סימן קד ס"א, זה לשון השו"ע: עכברא דדברא נותן טעם לשבח הוא שהרי עולה על שולחן מלכים אבל עכברא דמתא מספקא לן אם משיבחי בשכר וחומץ או אם הוא פוגם ולפיכך אם נפל לשכר או לחומץ בצונן והסירו שלם אם לא שהה בתוכו מעלת לעת מותר כו' עיי"ש. ומבואר שעכבר השדה, נותן טעם לשבח ואוסר בנותן טעם אבל עכבר העיר שהוא סרוח ומאוס ביותר מסתפקים אנו אם נותן טעם לשבח או לפגם זה משום שאנו מתחשבים בטעם התערובת בצירוף האיסור אם הכול נעשה לפגם אע"פ שהאיסור עצמו משובח מותר, וכן להיפך ועי' יו"ד סי' קג ס"ג. וכל זה לפי הגמרא (ע"ז סח): שעכבר השדה עולה על שולחן מלכים ועכבר העיר מאוס. ויש להקשות מדוע לא נאמר שיבוא גוי קפילא ויטעם לתערובת ויאמר לנו אם יש בה טעם לשבח או טעם לפגם וכמו שמצינו גבי בשר בחלב סי' צא ס"א ויש לתרץ זה על דרך הפשט אמנם, אבל כיון ששאלה זאת על הגמ' יש לומר שספק כזה במציאות מתורץ גם על דרך האגדה וכדלקמן.

14. 96031: (שמות יב, לה) ובני ישראל עשו כדבר משה וישאלו ממצרים כלי כסף וכלי זהב ושמתל :
15. 96201: (שמות יב, לט) ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עגת מצות כי לא חמץ כי גרשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה וגם צדה לא עשו להם :
16. 96227: (שמות יב, לט) ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עגת מצות כי לא חמץ כי גרשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה וגם צדה לא עשו להם :
17. 96890: (שמות יג, ג) ויאמר משה אל העם זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים מבית עבדים כי בחזק יד הוציא יהוה אתכם מזה ולא יאכל חמץ :
18. 97188: (שמות יג, ח) והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה יהוה לי בצאתי ממצרים :
19. 97262: (שמות יג, ט) והיה לך לאות על ירך ולזכרון בין עיניך למען תהיה תורת יהוה בפיך כי ביד חזקה הוציאתי יהוה ממצרים :
20. 97502: (שמות יג, יד) והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת ואמרת אליו בחזק יד הוציאנו יהוה ממצרים מבית עבדים :
21. 97670: (שמות יג, טז) והיה לאות על ידכה ולטוטפת בין עיניך כי בחזק יד הוציאנו יהוה ממצרים :
22. 98655: (שמות יד, יא) ויאמרו אל משה המבלי אין קברים במצרים לקחתנו למות במדבר מה זאת עשית לנו להוציאנו ממצרים :
23. 103363: (שמות יז, ג) ויצמא שם העם למים וילן העם על משה ויאמר למה זה העליתנו ממצרים להמית אתי ואת בני ואת מקני בצמא :
24. 104168: (שמות יח, א) וישמע יתרו כהן מדין חתן משה את כל אשר עשה אלהים למשה ולישראל עמו כי הוציא יהוה את ישראל ממצרים :
25. 111566: (שמות כג, טו) את חג המצות תשמר שבעת ימים תאכל מצות כאשר צויתך למועד חדש האביב כי בו יצאת ממצרים ולא יראו פני ריקם :
26. 130058: (שמות לד, יח) את חג המצות תשמר שבעת ימים תאכל מצות אשר צויתך למועד חדש האביב כי בחדש האביב יצאת ממצרים :
27. 207849: (במדבר יא, כ) עד חדש ימים עד אשר יצא מאפכם והיה לכם לזרע יען כי מאסתם את יהוה אשר בקרבכם ותבכו לפניו לאמר למה זה יצאנו ממצרים :
28. 211979: (במדבר יד, יט) סלח נא לעון העם הזה כגדל חסדך וכאשר נשאתה לעם הזה ממצרים ועד הנה :
29. 222073: (במדבר כ, ה) ולמה העליתנו ממצרים להביא אתנו אל המקום הרע הזה לא מקום זרע ותאנה וגפן ורומן ומים אין לשתות :
30. 222752: (במדבר כ, טז) ונצעק אל יהוה וישמע קלנו וישלח מלאך ויצאנו ממצרים והנה אנחנו בקדש עיר קצה גבולך :
31. 223693: (במדבר כא, ה) וידבר העם באלהים ובמשה למה העליתנו ממצרים למות במדבר כי אין לחם ואין מים ונפשנו קצה בלחם הקלקל :
32. 225505: (במדבר כב, ה) וישלח מלאכים אל בלעם בן בעור פתורה אשר על הנהר ארץ בני עמו לקרא לו לאמר הנה עם יצא ממצרים הנה כסה את עין הארץ והוא ישב ממלי :
33. 225839: (במדבר כב, יא) הנה העם היצא ממצרים ויכס את עין הארץ עתה לכה קבה לי אתו אולי אוכל להלחם בו וגרשתיו :
34. 228610: (במדבר כג, כב) אל מוציאם ממצרים כתועפת ראם לו :
35. 229335: (במדבר כד, ח) אל מוציאם ממצרים כתועפת ראם לו יאכל גוים צריו ועצמתיהם יגרם וחיציו ימחץ :
36. 242514: (במדבר לב, יא) אם יראו האנשים העלים ממצרים מבן עשרים שנה ומעלה את האדמה אשר נשבעתי לאברהם ליצחק וליעקב כי לא מלאו אחרי :
37. 257590: (דברים ד, כ) ואתכם לקח יהוה ויצא אתכם מסור הברזל ממצרים להיות לו לעם נחלה כיום הזה :
38. 258744: (דברים ד, לז) ותחת כי אהב את אבותיך ויבחר בזרעו אחריו ויוצאך בפניו בכחו הגדל ממצרים :
39. 259204: (דברים ד, מה) אלה העדת והחקים והמשפטים אשר דבר משה אל בני ישראל בצאתם ממצרים :
40. 259285: (דברים ד, מז) בעבר הירדן בגיא מול בית פעור בארץ סיחן מלך האמרי אשר יושב בחשבון אשר הכה משה ובני ישראל בצאתם ממצרים :
41. 262268: (דברים ו, כא) ואמרת לבנך עבדים היינו לפרעה במצרים ויצאנו יהוה ממצרים ביד חזקה :
42. 266204: (דברים ט, יב) ויאמר יהוה אלי קום רד מהר מזה כי שחת עמך אשר הוצאת ממצרים סרו מהר מן הדרך אשר צויתם עשו להם מסכה :
43. 267085: (דברים ט, כו) ואתפלל אל יהוה ואמר אדני יהוה אל תשחת עמך ונחלתך אשר פדית בגדלך אשר הוצאת ממצרים ביד חזקה :
44. 276539: (דברים טז, א) שמור את חדש האביב ועשית פסח ליהוה אלהיך כי בחדש האביב הוציאתי יהוה אלהיך ממצרים לילה :
45. 276867: (דברים טז, ו) כי אם אל המקום אשר יבחר יהוה אלהיך לשכן שמו שם תזבח את הפסח בערב כבוא השמש מועד צאתך ממצרים :
46. 278800: (דברים יז, טז) רק לא ירבה לו סוסים ולא ישיב את העם מצרימה למען הרבות סוס ויהוה אמר לכם לא תספון לשוב בדרך הזה עוד :
47. 285743: (דברים כג, ה) על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים בדרך בצאתכם ממצרים ואשר שכר עליך את בלעם בן בעור מפתור ארם נהרים לקלקלך :
48. 287339: (דברים כד, ט) זכור את אשר עשה יהוה אלהיך למרים בדרך בצאתכם ממצרים :
49. 288831: (דברים כה, יז) זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים :
50. 289444: (דברים כו, ח) ויצאנו יהוה ממצרים ביד חזקה וברזע נטויה ובמרא גדל ובאותות ובמפתים :

וחיפשנו דילוג "עכבר עיר", שהוא תרגום עכברא דמתא, שהוא טעמו פגום אם נכנס בשכר ובחומץ שהם תערובות לחות, וכתוב בפרשת כי תבוא דברים כב: "בְרוּךְ אַתָּה בְּעִיר וּבְרוּךְ אַתָּה בְּשָׂדֶה: בְרוּךְ פְּרִי בְטֶנֶף וּפְרִי אֲדָמָתְךָ וּפְרִי בְהֶמְתְּךָ שֶׁגֵר אֶלְפִיךָ וְעִשְׂתֹּרוֹת צֹאנֶיךָ: בְרוּךְ טֶנֶאֶף וּמִשְׁאֲרֹתָךְ", ולקמן בקלות אומר: "אָרוּר אַתָּה בְּעִיר וְאָרוּר אַתָּה בְּשָׂדֶה: אָרוּר טֶנֶאֶף וּמִשְׁאֲרֹתָךְ", ומבואר שהכול תלוי במעשי האדם אם ישמעו לה', ודאי אפילו הטעם של העכבר יהיה לשבח אע"ג שהוא מאוס בפני עצמו, ואוסר התערובת מ"מ אפי' החיות הרעות והטמאות נהפכות לבחי' טוב ככתוב: "וְגַר זָאֵב עִם כֶּבֶשׂ וְנֹמֵר עִם גְּדִי יִרְבֹּץ וְעֶגְל וּכְפִיר וּמְרִיא יִחַדּוּ וְנֶעַר קֶטֶן נִהַג בָּם", אבל אם לא שומעים לה', אז עכבר העיר יהיה טעמו לפגם אפי' בשכר כמו ביין או בשמן (עי' שם ס"ב). ולכן מובא הספק הנ"ל אם שומעים לה' או לא ולא ידענו אם אפי' העכבר משביח או פוגם.

וכתב רש"י: ברוך טנאך. פירותיך. דבר אחר טנאך, דבר לח שאתה מסנן בסלים ע"כ, ומבואר שטנאך יכול להיות תערובת לחה ואה"נ לתערובת עכבר בשכר או בחומץ ודוק כדלעיל שיכולה היא להיות ברוכה או ארורה.

מא ולא נתתי ממנו ולמתשמעת יבקול יהוהאלהי עשיתי ככל אשר צויתני יהשקיפה נ י ישראל את העם לאמר שמראת כל המצוה אשר אנכי מצוה אתכם היום ומהיבי וסאנ זתלפני יהוהאלהיך וכתבת על האבני יסאת כל דברי התורה הזאת בארתי טבו ידבו ואמן ארו ומקלהאבי וואמו ואמר כל העסאמן ארו ומסייג גבו לרעהו ואמר כל העסאן אנכי מצוה היום ונתנך יהוהאלהיך עליו ונעל כל גויי הארץ ובאו על ידך להקרא עליך ויראומך והותרך יהוהלטוב בהבפר יבטנך ובפר בהמתך ובפר יאדמו והשיגוך ארו וראתה בעיר וארו וראתה בשדה ארו ורטנאך ומשאר תך ארו ורפרי בטנך

עבור השנה

כידוע שכל 19 שנים, עושים 7 שנים מעוברות כלומר שנוסף להם חודש אדר ב' נוסף, כדי להתאים את ימות השמש העודפים על ימות הלבנה, והסיבה לזה משום שהשמש קובעת את עונות השנה ואת זמנם, כל רבע שנה מתחלפת עונה, וצריך שחג הפסח יצא תמיד בעונת האביב כמ"ש בתורה "שְׁמוֹר אֶת חֹדֶשׁ הָאֲבִיב וְעִשִׂיתָ פֶּסַח", וחג הפסח נקבע לפי חודשי הירח שאנחנו סופרים לפיהם, וכל זה מובא ברמב"ם (פ"ו מהלכות קידוש החודש). וכל 19 שנים נקראים מחזור אחד של עבורים.

חיפשנו דילוג "עבור שנה", ומצאנו בטבלה למטה דילוג שמספרו 304. לאחר מכן חיפשנו דילוג "תשע עשרה", "תשע שרה", וכותבים בצורת הנקבה תשע עשרה ולא תשעה עשרה משום שמדובר בשנים, שנה אחת. ודילוג זה הוא בשיטת אות כפולה בדילוג [עין פרק א, הגדות, אות ד], כלומר שהאות ע' היא כפולה ונמשכת למילה תשע ולמילה עשרה. ואנחנו משתמשים בזה הרבה. ושני הדילוגים הם המינימליים בתורה [פרק א, הגדות, אות ב].

ומכאן רמז גדול לתאריך השנה ה'תשע"ו, 5776 שנים לבריאת העולם, אם נבדוק כמה מחזורי עבורים היו מבריאת העולם נקבל:

$$N_{\text{עבורים}} = \frac{5776}{19} = 304$$

כלומר היו 304 מחזורים של 19 שנים בדיוק מבריאת העולם, ושוב רמז גדול לגאולה בע"ה בשנת תשע"ו שהיא תהיה מוצאי שביעית, וגם משלימה למחזור 19 שנים כי לכאורה אחרי הגאולה השלימה בעולם הבא כבר יתקיים והיה אור הלבנה כאור החמה, ולא יהיו יותר עיבורים לענ"ד, ולכן דרוש להשלים את העיבורים.

ועוד רמז, שמספר הדילוג 304 והוא מספר העיבורים בימות עולם לכאורה, והוא ד"ש בגימטריה, ורומז למה שאמרו חז"ל (גיטין נו): על ההוא עובדא דטיטוס הרשע שנכנס לו יתוש לראשו: "יומא חד הוה קא חליף אבבא דבי נפחא שמע קל ארופתא (פטיש), אישתיק (היתוש). אמר איכא תקנתא, כל יומא מייתו נפחא ומחו קמיה, לנכרי יהיב ליה ארבע זוזי, לישראל אמר ליה מיסתייך דקא חזית בסנאך. עד תלתין יומין עבד הכי מכאן ואילך כיון דדש דש", שתתפשט עד 304 מחזורי עיבורים

בעולם ותו לא, וכן כתוב בדניאל (פרק ז) על מלכות אדום הרביעית: "כִּן אָמַר חִיּוֹתָא רְבִיעִיתָא מַלְכוּ רְבִיעֵאָה תְּהוּא בְּאַרְעָא דִּי תִשָּׁנָא מִן כָּל מַלְכוּתָא וְתֹאכַל כָּל אַרְעָא וְתִדְוֹשְׁנָה וְתִדְקַנְנָה", ד"ש כל הארץ עד תשע"ו ומכאן והילך יעשה בה הקב"ה שו"ד, שנאמר (עובדיה א) "אִם גְּנָבִים בָּאוּ לָךְ אִם שׁוֹדֵדֵי לְלָהּ".

והדילוג כמו כן חותך את הפסוק **וּמְכָה נַפְשׁ בְּהִמָּה יִשְׁלַמְנָה** (ויקרא כד) "וּמְכָה נַפְשׁ בְּהִמָּה יִשְׁלַמְנָה נַפְשׁ תַּחַת נַפְשׁ", ודרשו חז"ל (בבא קמא י): "דתנו רבנן תשלומי נזק מלמד שהבעלים מטפלין בבבילה מנא הני מילי אמר ר' אמי דאמר קרא (ויקרא כד, יח) מכה נפש בהמה ישלמנה, אל תקרי ישלמנה אלא ישלימנה", לעניין שאם הזיק שור של ראובן את שורו של שמעון, והנבילה של השור של שמעון שווה 50 דולר כעת, ולפני שהחזקה היתה שווה 120 דולר, אז ראובן צריך להשלים לשמעון את ההפרש על הנבילה כלומר תשלומי נזק של \$70, ושמעון יקח את הנבילה של השור לעצמו וימכור אותה.

ורואים מכאן רמז נפלא לעבור השנה, שכל עניין העבורים כאמור, הוא להשלים לימות החמה, משום שימות החמה הם 365.25 ימים בשנה בקירוב, וימות הלבנה הם 354.36 ימים בקירוב, ורואים שיש ביניהם הפרש של 10.88 ימים ויותר, ואת הימים האלה שמצטברים כל שנה לכדי הפרש גדול וכל שלוש שנים בערך חודש אחד, וחודש כזה מוסיפים לשנה הבאה להשלים את ימות הלבנה. ולכן הדילוג חותך את המילה: "ישלמנה", ואל תקרא לשלם כספית, אלא ישלימנה, ישלים את השנה הקיימת בכך שמוסיף עוד חודש. ועוד רמז, **ישלמנה** – אותיות "שנה מלי", כלומר מלא את השנה בחודש העיבור, כידוע שנה מעוברת נקראת גם מלאה, וכן חודש מעובר שיש בו 30 יום נקרא חודש מלא.

וכן מה שכתוב בשורה 5 של הדילוג **וְאִפִּיתָא תְּהוּא עֲשָׂרָה חֳלוֹת שְׁנֵי עֶשְׂרִים יְהִיָּה חֲלָהּ הָאֶחָת**, שתיים עשרה חלות רומזות לשתיים עשרה השבטים שרומזים לשתיים עשרה חודשים, שישה חודשים מלאים ושישה פשוטים⁸⁴, ולכן מחולקים החלות שש המערכת בכל פינה בשולחן, חודש העיבור רמז בשבט יוסף שמתחלק לשנים – אפרים ומנשה, כמו חודש אדר שמתחלק לאדר א' ואדר ב'.

ומובא במס' חולין (ס):⁸⁵ שהלבנה באה לפני הקב"ה ואמרה לו שאי אפשר לשני מלכים בכתר אחד, כי היו בהתחלה השמש והירח שווים בגודלם ובאורם, ולכן אמר לה הקב"ה לך ומעטי את עצמך ואז ניסה הקב"ה לפייס את הירח על כך אבל לא נתרצתה עד שאמר לכו והביאו עלי כפרה וכו'. והירח כידוע משול לכנסת ישראל, שהיא רומזת לנפש, והנפש היא א"כ רומזת לירח, וכן מובא בפירוש בזוהר (שמות קמב). "לְנַפְשׁ אֵין לָהּ אֹר מְעַצְמָה כְּלוּם כּו' הַרוּחַ, זֶהוּ שְׂרוּכָב עַל הַנְּפֹשׁ הַזֶּה וְשׁוֹלֵט עֲלֶיהָ וּמְאִיר לָהּ בְּכָל מָה שְׂצָרֶיהָ", כלומר הנפש אין לה הארה מעצמה ולא כלום אלא כל ההארה שלה מן הרוח, זה כמו השמש והירח, שהירח אין לו הארה מעצמו אלא הכול מהשמש כמובא בזוהר בכמה מקומות (עיי' קדושים פב). ולכן ניראה לרמז מהפס' לעיל: "וּמְכָה נַפְשׁ בְּהִמָּה יִשְׁלַמְנָה נַפְשׁ תַּחַת נַפְשׁ", שהקב"ה בחינת מכה נפש בהמה, שהנפש רומזת לירח והקב"ה מיעט את הירח והחשיך אותו שלא יהיה לו אורה מעצמו, ולכן רומז "וּמְכָה נַפְשׁ" מלשון מכה ומשחיר, שהקב"ה עשה את הירח כהה⁸⁶. וגם בְּהִמָּה רומזת למידת הירח, בְּהִמָּה, כידוע שם מ"ה רומז לשמש. ולכן הקב"ה לא מצא לה נחמה

⁸⁴ ואע"ג שחשון וכסלו הם לפעמים מלאים לפעמים חסרים, ולפעמים אחד מלא אחד חסר, עיקר השנה 354 ימים שהם 348 ימים חודשים חסרים ועוד 6 ימים לשישה חודשים מעוברים.

⁸⁵ (חולין ס): רבי שמעון בן פיזי רמי כתיב (בראשית א-טז) ויעש אלהים את שני המאורות הגדולים וכתוב את המאור הגדול ואת המאור הקטן אמרה ירח לפני הקב"ה רבש"ע אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד אמר לה לך ומעטי את עצמך אמרה לפני רבש"ע הואיל ואמרתי לפניך דבר הגון אמעית את עצמי אמר לה לך ומשול ביום ובלילה אמרה ליה מאי רבותיה דשרגא בטיהרא מאי אהני אמר לה זיל לימנו בך ישראל ימים ושנים אמרה ליה יומא נמי אי אפשר דלא מנו ביה תקופות דכתיב (בראשית א-יד) והיו לאותות ולמועדים ולימים ושנים זיל ליקרו צדיקי בשמיך (עמוס ז-ב) יעקב הקטן שמואל הקטן (שמואל א י-יד) דוד הקטן חזייה דלא קא מיתבא דעתה אמר הקב"ה הביאו כפרה עלי שמיעטתי את הירח והיינו דאמר ר"ש בן לקיש מה נשתנה שעיר של ראש חדש שנאמר בו (במדבר כח-יא) לה' אמר הקב"ה שעיר זה יהא כפרה על שמיעטתי את הירח.

⁸⁶ לשון "ותכהינה עיניו מראות", וכן אמרו במדרש כך אמרו בבראשית רבה (ג ו) תני אורה שנבראת בששת ימי בראשית להאיר ביום אינה יכולה מפני שהיא **מכה** גלגל חמה בלילה אינה יכולה שלא נבראת להאיר אלא ביום.

אלא יְשַׁלְמָנָה – לעשות לה עבורים שתהיה מתואמת לשמש⁸⁷, ועוד י"ל שלכן בשנת 5776 ישלימנה הקב"ה לאותה נפש.

ועוד רמז נפלא, באמצעי תיבות של "**מעובר**" והם: (יהושע ט) "וְאֵלֶּה נִאֲדוֹת הַיַּיִן אֲשֶׁר מִלֵּאנֵי הַדְּשִׁים וְהִנֵּה הִתְבַּקְעוּ וְאֵלֶּה **שְׁלֵמוֹתֵינוּ** וְעֵלֵינוּ בְּלוּ מֵרֵב הַדְּרֹךְ מֵאֲד". **מִלֵּאנֵי הַדְּשִׁים** רומז לשנה מלאה שחודשיה מלאים והיא שנה מעוברת שהתוסף לה חודש העיבור. והמילה **שְׁלֵמוֹתֵינוּ** רומז למה שאמרנו לעיל מלשון השלמה שהשנה שלימה ומלאה והיא מעוברת.

ענני אבק

כזכור לפני כניסת ראש השנה תשע"ו (14.9.15) היתה סופת אבק גדולה בכל ארץ ישראל ובמזרח התיכון, ענני אבק שכיסו את כל השמים עד לארץ, וכידוע שהמדענים לא ידעו להסביר את התופעה. אמנם לנו פשוט שיש בזה רמז לבנ"י, ולכן חיפשנו את הדילוג "ענני אבק" המינימלי בתורה.

תמונה 1: ענני אבק מעל ישראל מקדירים חמה

תחילה נזכיר שניראה שזהו אחד הסימנים לגאולה שנאמר ביואל (פ"ג): "הַשֶּׁמֶשׁ יִהְיֶה לְחֹשֶׁךְ, וְהַיָּרֵחַ לְדָם לְפָנֵי בּוֹא יוֹם ה' הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא", וכידוע מבעד לענני האבק הללו לא היה אפשר לראות כמעט את האור השמש והם היו בכל הארץ במשך ארבעה ימים, ובסמוך, מעט אחרי בחג הסוכות ט"ו תשרי היה את המופת השני שהירח נהפך לדם.

וחוץ מהנ"ל יש לרמז באופן אחר, מובא בגמרא רמז לענני האבק שניראו בסוף שנת השמיטה תשע"ה: (סוכה מ: א"ר יוסי בר חנינא בוא וראה כמה קשה **אבקה של שביעית** [רומז לענני אבק] אדם נושא ונותן בפירות שביעית [שהו איסור קל כמו אבק ביטול מצות עשה של 'לאוכלה' ולא למכור פירות שביעית והחקלאי חושב שהוא מתעשר מהמכירה] אבל לסוף מוכר את מטלטליו ואת כליו [ונהיה עני אפילו שרק עבר איסור קל זה].⁸⁸ ומובא באריכות במס' ערכין (ל: וקדושין (כ:)) מימרא זאת של ריב"ח שמתאר מה קורה

⁸⁷ ואע"ג דמשמע בגמ' שגם לזה לא נתרצתה שהרי אמר לה לכי וימנו בך ישראל ימים ושנים ולא נתפייסה, אבל אולי לא היה בכלל זה עבור השנים.

⁸⁸ **ופירש רש"י: דרבי יוסי בר חנינא.** במסכת ערכין (ערכין דף ל: א) ארוכה היא מאד וכאן לא נכתבה כולה בספרים כמה קשה אבקה של שביעית מידי דלא הוי עיקר האיסור תלוי בו קרוי אבק וכן אבק רבית וכן אבק לשון הרע שאינו לשון הרע גמור אלא צד לשון הרע כמו אבק העולה מדבר הנכתש במכתשת: **אדם נושא ונותן בפירות שביעית.** לסחורה דהיינו

לאדם שנכשל באבקה של שביעית (שמכר פירות שביעית) שמדרדר ונענש עד שימכור את כל מטלטליו ולא ירגיש מאיזה חטא באה לו ואז ישנה בחטאו וימכור את אחותו ולא יוכל לשוב עוד, ימכור את הבית שלו ולא ישוב, ימכור את ביתו, ילוה בריבית, ימכור את עצמו ליהודי ואפילו לנכרי עד שיהיה משרת לעכו"ם⁸⁹ ואעפ"כ יש לו גאולה.

ומכאן רואים בבירור שזוהי מידה כנגד מידה, ענני האבק באו בגלל שלא הקפידו החקלאים לשמור את שנת השמיטה כמו שצריך ומכרו פירות שגדלו בה ועבדו את האדמה ולא ביערו פירות שגדלו בשביעית כדין⁹⁰. וכל החקלאים ששבתו בשנת תשע"ה ולא עבדו ככתוב בתורה – לא הפסידו כלום. אולם אלו שהשקיעו בתבואה ובעבודה ועברו על דברי חכמים לסוף הפסידו כל כספם ועמלם. וכ"כ התוס' (סוכה מ: ד"ה אבקה) שזוהי מידה כנגד מידה. ואע"פ ששביעית בזמן הזה דרבנן להרבה מהפוסקים רואים שהחמירו בזה בשמים ואפי' שזה רק אבקה של שביעית⁹¹ ואולי משום שכאן גם עברו על עיקר האיסור שעבדו את הקרקעות.

באופן מדהים עיקר הנזקים שהותירה הסופה היו לחקלאים וכך מדווח בחדשות: "ארוע חריג שלווה באובך כבד וסופות חול במשך ארבעה ימים בשבוע שעבר, גרם לנזקים במשקים חקלאיים רבים. כ- 60% עד 100% מהכיסויים בבתי רשת ובמנהרות נקרעו. בין הגידולים שנפגעו - פלפל, קיווי, ענבים, שקדים, תירס, מלון, שזיף, תפוח ואפרסק".

קאלי ושמעת יכיוון ונא יאלהים לא תקללו ונשיא בעמד לא תארמלא תך ודמעך לא תאחר בכורבן ידתתן לי כותעשה י ואנשי קדשתה ון לי ובשר בשדה הטרפה לא תאכלו לכלב תשכרו ואתו לא תשא שמעו ואל תשת ידך עמרשעלה יתעדו י ימלחתי ודל לא תהדר בריבו כי תפגע שורא יבד או חמר ו תעה השבת שייבנו לו כי תראה חמור ש נאך רבץ תחת משאו וזרשקר תרחק ונקי וצד יקאלתה גכי לא אצד ויקדשעו וסחד לא תקח כהשחד י עורפקח יסו יסלף דבר יצד יקיסו גרלא יושטטני יסתזרע את ארצך ואספת את בואתה והשב יעתשמו שנה ונטשתה ואכלו ואביני יעמדו יתרת אכלו יתהטד הכ יתשבת למען ינוחשורך וחמרך וינפשבן אמתך והגר ובכל אשר אמרת יאלי כסתמרו ושמאלה יסאחר יסלאת זכיר

תמונה 1: "אבקה" חותך את הפסוק והשביעית תשמטנה ונטשתה כו'.

כמו כן ענני אבק לא רומזים רק לאבקה של שביעית, משום שכל עבירה קלה במצוה מסוימת נקראת אבק של אותה מצוה כגון אבק לשון הרע, אבק ריבית ובאופן כללי האבק רומז לעון העקב שאדם דש בעקביו ולא שם לב, ולכן חיפשנו את הדילוג "ענן אבק" המינימלי בתורה.

89 אבק שביעית דעיקר איסור שביעית לא תזרע לא תזמור וזהו איסור קל שבה: **לסוף מוכר את מטלטליו ואת כליו**. מחמת עניות: **שנאמר בשנת היובל הזאת וסמך ליה וכי תמכרו ממכר**. ודרשין סמוכין שבשביל עונשה של שביעית תבא לידי כך.

89 (קדושין כ:): דאמר רבי יוסי בר' חנינא בא וראה כמה קשה אבקה של שביעית אדם נושא ונותן בפירות שביעית לסוף מוכר את מטלטליו שנאמר בשנת היובל הזאת תשובו איש אל אחוזתו וכתוב (ויקרא כה, יד) וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך דבר הנקנה מיד ליד לא הרגיש [בעבור איזה חטא נעש, רש"י] לסוף מוכר את שדותיו שנאמר (ויקרא כה, כה) וכי ימוך אחיך ומכר מאחוזתו לא באת לידו [לעשות תשובה משום שקשה לעשות תשובה אחרי ששנה בעבירה] לסוף מוכר את ביתו שנאמר (ויקרא כה, כט) ואיש כי ימכור בית מושב עיר חומה מאי שנא התם דקאמר לא הרגיש ומאי שנא הכא דקאמר לא באת לידו כדרב הונא דאמר רב הונא כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה הותרה לו הותרה לו ס"ד אלא אימא נעשית לו כהיתר (לא באת לידו לסוף שלוח ברבית שנאמר (ויקרא כה, כה) וכי ימוך אחיך וגו' וכתוב אל תקח מאתו נשך ותרבית) לא באת לידו עד שמוכר את בתו שנאמר (שמות כא, ז) וכי ימכור איש את בתו לאמה ואע"ג דבתו בהאי ענינא ליתא ניחא לאיניש דליזבין ברתיא ולא ליזיף בריביתא דאילו התם מיגרעא ואזלא ואילו הכא קא מוספא ואזלא לא באת לידו לסוף שמוכר את עצמו שנאמר (ויקרא כה, לט) כי ימוך אחיך עמך ונמכר לך לא לך אלא לגר שנאמר לגר ולא לגר צדק אלא לגר תושב שנאמר לגר תושב משפחת גר זה העובד כוכבים כשהוא אומר או לעקר (משפחת גר) זה הנמכר ונעשה משרת לעבדות כוכבים עצמה. **עכ"ל**.

90 הטעם משום שצריך לבער את הפירות שגדלו בשביעית מאליהם כמובא במשנה (נא): כל שיש לו ביעור יש לו שביעית ויש שיש לו שביעית ואין לו ביעור **ע"כ** וביעור פירש כל שיש לו ביעור. שהוא מצווה לבערו מן הבית בשביעית כשכלה לחיה מן השדה, וכתב רש"י בגמ' (סוכה לט:): אין מוסרין דמי פירות כו'. דהתורה אמרה (ויקרא כה) לאכלה ולא לסחורה שכל פירות שביעית חייבין להתבער בשביעית הן דמיהן ולא שיעשה בהם סחורתו להצניע לאחר שביעית ולהעשיר ועמי הארץ חשודין על כך לפיכך אין מוסרין להם דמים ליקח מהם כלום בדמים דקעבר אלפני עור לא תתן מכשול (ויקרא יט, יד). עכ"ל. נ"ל כוונתו שהנותן דמים עבר אלפני עור דעם הארץ אפי' עבר מ"מ מאי תקנתיה הא לא ישמע לנו כדפירש שם. ואם מסר לו דמים בעבור אתרוג קדוש יכול לחלל קדושת המעות על פירות שיש לו בבית ובכך להציל עם הארץ שהרי לא יבער הדמים שקיבל וגם הם חייבים בביעור שקדושת שביעית נתפסת וכתבו התוס' לקמן (מ:): שכל זה קנס חכמים על המוכר פירות לעם הארץ שיכול לחללם כדרך שפודין קודש באמירה.

91 שיש קצת שוני בין ביטול מצות עשה דרבנן (עשה של לאכלה ולא לסחורה) לביטול גדר וסייג שהוא לא תעשה דרבנן (לא תבצור ולא תזמור).

וממבט ראשון לא ברור מה ההקשר לפסוקים, אבל שמענו רמז גדול בשם הרה"ג המקובל דוד בצרי הי"ו, שענני האבק רומזים לאבק לשון הרע. ויתכן שרוצה לרמז שהמדבר לשון הרע הוא (משלי ו) "יִפְיחַ כְּזָבִים עַד שֶׁקֶר", והנשיאים נקראים עננים והוא משיא ומפיח את הלשון הרע לאחרים כמו עננים שנאמר (תהלים קלה) "מַעֲלָה נְשָׂאִים מִקְצֵה הָאָרֶץ", וכן רמז "וּפְרָחַם כְּאֵבֶק יַעֲלֶה" (ישעיה ה) ואמרו חז"ל (תנחומא מצורע ד) ואין פרחם אלא צרעת, שְׁנֵאָמַר: וְאִם פְּרוּחַ תִּפְרַח הַצָּרַעַת. וכן מכת שחין כתוב: "וְהָיָה לְאֵבֶק עַל כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם וְהָיָה עַל הָאָדָם וְעַל הַבְּהֵמָה לְשָׁחִין פֶּרַח אֲבַעְבְּעֵת". ושחין הוא ג"כ סוג של נגע והוא מחמם את העור.

ולכן באופן מדהים, חותך הדילוג המינימלי את פרשת מצורע, שהוא מוציא רע⁹², ואמרו חז"ל שנאמרה כולה כנגד המדבר לשון הרע שהוא מפיח כזבים ומעלה כביכול ענני לשון הרע. אולם הרוב אינם נכשלים בלשון הרע שזה ברור שאסור לדבר רע על אדם פלוני, אבל כן נכשלים באבק לשון הרע שזהו לשון הרע ברמיזות וקריצות ובדרך עקיפה כמו שאומר שם שלמה המלך: "קִרְךָ בְּעֵינָיו מִלֵּל בְּרָגְלוֹ מְרָה בְּאֲצְבָעֵתָיו".

ורמז בעניין זה הדילוג "ענן אבק ניהל", כלומר כמו ניהג רוח קדים, ניהל כמו על מי מנוחות ינהלני, והקב"ה הנהיג ענני אבק לארץ לרמז לנגע צרעת בבית שסופו של המדבר לשון הרע שכל הבית יהיה לעפר מחוץ לעיר: "וְנִתְּץ אֶת הַבַּיִת אֶת אֲבָנָיו וְאֶת עֲצָיו וְאֶת כָּל עֵפֶר הַבַּיִת וְהוֹצִיא אֶל מַחוּץ לְעִיר אֶל מְקוֹם טָמֵא".

ע ש ר ו ן ס ל ת א ח ד ב ל ו ל ב ש מ ן ל מ נ ח ה ו ל ג ש מ ן ו ש ת י ת ר י מ
 י א א ת ס ב י ו ס ה ש מ י נ י ל ט ה ר ת ו א ל ה כ ה ן א ל פ ת ח א ה ל מ ו ע
 כ ה ן ת נ ו פ ה ל פ נ י י ה ו ה ו ש ח ט א ת כ ב ש ה א ש ס ו ל ק ח ה כ ה ן מ
 ת ו ע ל ב ה ן ר ג ל ו ה י מ נ י ת ו מ ן ה ש מ ן י צ ק ה כ ה ן ע ל כ פ ה כ ה
 מ א ל י ת ש ב ע פ ע מ י ס ל פ נ י י ה ו ה ו נ ת ן ה כ ה ן מ ן ה ש מ ן א ש ר
 ה ן ר ג ל ו ה י מ נ י ת ע ל מ ק ו ס ד ס ה א ש ס ו ה נ ו ת ר מ ן ה ש מ ן א ש
 ה א ח ד מ ן ה ת ר י ס א ו מ ן ב נ י ה י ו נ ה מ א ש ר ת ש י ג י ד ו א ת א ש
 ל ה מ ט ה ר ל פ נ י י ה ו ה ו א ת ת ו ר ת א ש ר ב ו נ ג ע צ ר ע ת א ש ר ל א
 א ל א ר ץ כ נ ע ן א ש ר א נ י נ ת ן ל כ ס ל א ח ז ה ו נ ת ת י נ ג ע צ ר ע ת
 א ה ל י ב ב י ת ו צ ו ה ה כ ה ן ו פ נ ו א ת ה ב י ת ב ט ר ס י ב א ה כ ה ן ל
 א ת ה ב י ת ו ר א ה א ת ה נ ג ע ו ה ה נ ה נ ג ע ב ק י ר ת ה ב י ת ש ק ע ר ו
 י ת א ל פ ת ח ה ב י ת ו ה ס ג י ר א ת ה ב י ת ש ב ע ת י מ י ס ו ש ב ה כ ה ן

תמונה 2: "ענן אבק ניהל" חותך את הפסוק "זאת תורת אשר בו נגע צרעת"

ערובי תבשילין

להלן ננסה להראות שבדיוק במקום שחז"ל דורשים אסמכתא מהתורה לערובי תבשילין, כלומר ערובי תבשילין שהם תקנה של חכמים ולא מצוה מהתורה, אז חכמים סמכו את המצוות שלהם על פסוקים בתורה, אע"פ שאינם מובנים בפשט הכתוב. ודוגמא לכך ערובי תבשילין שהתקנה אומרת שכאשר יש יום טוב לפני שבת, שאין לבשל תחילה מיום טוב לשבת אלא מכין תבשיל ופת מערב יום טוב שהם נקראים ההתחלה של הבישול לשבת ועליהם מוסיף והולך ומבשל ואופה כל צרכו לשבת ביום טוב עצמו, ומובא במס' ביצה האסמכתא למצוה זאת מהתורה (טו): "ותנא מייתי לה מהכא [התנא מביא אסמכתא ורמז לערובי תבשילין מהפסוק:] (שמות טז, כג) "את אשר תאפו - אפו, ואת אשר תבשלו - בשלו", מכאן אמר ר' אלעזר אין אופין אלא על האפוי ואין מבשלין אלא על המבושל, מכאן סמכו חכמים לערובי תבשילין מן התורה", ומשמע שככה למד מהפסוק, "את אשר תאפו" -

⁹² כן אמרו חז"ל במדרש תנחומא (מצורע, ד): ועל לשון הרע מניין [שבאים נגעים]. ממרים, דכתיב: ויפן אהרן אל מרים והנה מצרעת (במדבר יב, י). כתיב: זאת תהיה תורת המצרע, המוציא שם רע. וכן בערכין (טז): מה נשתנה מצורע שאמרה תורה (ויקרא יג, מז) בדד ישב מחוץ למחנה מושבו הוא הבדיל בין איש לאשתו בין איש לרעהו לפיכך אמרה תורה בדד ישב וגו' אמר רבי יהודה בן לוי מה נשתנה מצורע שאמרה תורה יביא (ויקרא יד, ד) שתי ציפורים לטהרתו אמר הקב"ה הוא עושה מעשה פטיט לפיכך אמרה תורה יביא קרבן פטיט.

ביום חמישי בערב יום טוב ולא ביום טוב עצמו, "אפו", עליו תאפו לשבת אבל להתחיל לאפות מחדש מיום טוב לשבת אסור, "ואת אשר תבשלו" וכו' "בשלו", כנ"ל.

וחיפשנו חיתוך של "ערובי" ו-"תבשילן", ונמצאו ארבע תוצאות חיתוך סה"כ, זאת אחת מארבע תוצאות החיתוך הקרובות ביותר של הדילוגים. ורואים באופן מדהים, שהתוצאות חותכות את הפסוקים שהביאו חז"ל אסמכתא לעיל **את אשר תאפו ואת אשר תבשלו בשלו**: "ויאמר אליהם הוא אשר דבר יהוה שבתון שבת קדש ליהוה מחר את אשר תאפו אפו ואת אשר תבשלו בשלו ואת כל העדף הניחו לכם למשמרת עד הבקר".

בנוסף רמז כאן גם לגבי ערובי תחומין, שאדם קונה לעצמו תחום שבת ע"י הנחה של מזון כלשהו במקום מושבו ואז יש לו לילך אלפיים אמות לכל רוח, ואם היה בעיר כל העיר נחשבת ארבע אמות שלו, ומסוף העיר לכל רוח מוודים אלפיים אמה שיש לו ללכת, ויותר מאלפיים, אין יכול ללכת יותר אלא שובת בתוך ארבע אמות שלו. וחכמים סמכו את האיסור של ערובי תחומין בתורה, כמובא במסכת ערובין (נא): "הני אלפים אמה היכן כתיב? דתניא (שמות טז, כט) שבו איש תחתי, אלו ארבע אמות, אל יצא איש ממקומו, אלו אלפים אמה", ורואים שדרשו מהפסוק בטבלה שחותך את הדילוגים אסמכתא לערובי תחומין **אל יצא איש ממקומו ויחשב ע"י**: "ראו כי ה' נתן לכם השבת על כן הוא נתן לכם ביום הששי לחם יומים שבו איש תחתי **אל יצא איש ממקומו ביום השביעי**".

בנוסף הדילוג המינימלי בתורה של ערובים נימצא בקירבת מקום וצ"ע מה זה שייך.

פרזבול

ידוע שבשנת השמיטה צריך כל אדם בעל חובות לעשות פרזבול כדי שלא ישמטו הכספים שחייבים לו הלווים. כי בשנת שמיטה צריך כל אדם לשמט הלוואות שהלוה ולא לגבות את החובות לאחר סוף שנת השמיטה שנאמר: "זה דבר השמטה שמוט כל בעל משה ידו אשר ישנה ברהו". ומצות שמיטה היא מהתורה אבל שמיטת כספים נהגת רק מתי ששמיטת קרקעות ולכן היום שאין שמיטת קרקעות אלא מדרבנן ג"כ שמיטת כספים מדברי סופרים ולכן תיקן הלל תקנת פרזבול והמשנה מתארת כיצד עושין פרזבול: (שביעית י) זהו גופו של פרזבול, מוסר אני לכם איש פלוני ופלוני הדינין שבמקום פלוני, נשכר חוב שיש לי, שאגבנו כל זמן שארצה. והדינין חותמין למטה, או העדים.

ולכן רומז הדילוג לכל זה כי במילה **פרזבול** מוצפן השם **זבולן** כפי שרומז החיתוך הנ"ל **זבולן**, ובא לרמז שהתקנה הזאת הייתה לבחינת שבט זבולן שהם העשירים של העם שהיו מפרנסים את שבט יששכר שהיו עוסקים בתורה. והחלק הראשון במילה הוא "**פרו**", כמו הפסוק: "ובני ישראל **פרו** וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד ותמלא הארץ אתם", רומז שעל ידי שילוו לעניים שהם שבט יששכר אז יפרו ויעצמו שבט זבולון.

ויש ראייה מדברי חז"ל לפירוש זה, מובא בדברי ר"ע מברטנורא במשנה (שם): "**פרזבול**. פרו – תקנה, בול – עשירים, דכתיב (ויקרא כו, יט) ושברתי את גאון עוזכם, ואמר רב יוסף אלו **בולאות** שביהודה. תקנה לעשירים שלא יעברו על השמר לך פן יהיה דבר עם לבבך בליעל, ותקנה לעניים שימצאו מי שילוו להם", **עכ"ל**. וכאמור פרזבול רומז לזבולן ויששכר, כי אחרי חורבן הבית כבר לא היה שפע כמו בזמן הבית ולא יכלו להלוות העשירים לעניים מבלי לחשוש לשמיטה וכן זבולון שהם בחי' העשירים לא יכלו להלוות לעניים⁹³, לכן תיקן הלל את הפרזבול אחרי החורבן (כדעת התוס' גיטין

⁹³ וכל זה שלכאורה קשה מדוע הלל תקן אחרי הבית יותר מאשר לפני הבית, לפחות לדעת רבנן (גיטין לו). שהייתה שמיטת קרקעות (איסור עבודת קרקע לפרש"י ולהתוס' השבת הקרקע לבעליהן) נהגת גם בזמן בית שני וא"כ גם שמיטת כספים וכל זה מהתורה ואמר רבא שיכולים לעקור דבר מהתורה חכמים שהפקר בית דין הפקר היה ולכן יכלו לתקן כבר אז תקנה לעשירים שאם אחרי הבית הם לא הלוו גם לפני הבית היה כך. וניראה לתרץ שבזמן הבית אע"פ שהיה בית שני היה עושר גשמי ורוחני ולכן יכלו העשירים להלוות בריווח ולא חששו לשמיטה אבל אחרי החורבן כפירוש התוס' שאחרי החורבן תיקן הלל פרזבול חששו העשירים להלוות. ולפי זה יש לפרש, פרו-זבול, מלשון זבול מקדשנו כמו: "בנה בניתי בית זבל לך" (מלכים א, ח), ופירוש העניין: פרו – "לפני" בלטינית של רומא (כידוע שחז"ל השתמשו בלשון רומאי ויווני), זבול – בית המקדש. לרמז לכך שלפני חורבן הבית היה זבול ועושר גדול בזכות המקדש ולכך לא היו זקוקים לתקנה אבל אחר החורבן

ל: ד"ה בזמן שאתה) שהיא תקנה למטה זבולון ולעשירים שיוכלו להלוות ולא יעברו על איסור תורה (דברים טו) "הַשְׁמֵר לָךְ פֶּן יְהִיֶּה דְבָר עִם לְבָבְךָ כֹּה וְרָעָה עֵינֶיךָ בְּאַחִיךָ הָאֲבִיוֹן וְלֹא תִתֵּן לוֹ".

וחיפשנו דילוג "פרוזבול" ומצאנו חותך את הפסוק **מטה זבולון ונשיא לבני זבולון**: "מטה זבולון ונשיא לבני זבולון אליאב בן חלן", ובאופן מדהים יש ראייה לפירוש הנ"ל שכתב בעל הטורים במקום זה לשוננו: "ולא אמר 'ומטה' כדרך שאומר באחרים לפי שזבולן היה מפרנס ליששכר. וראיתי בתנחומא הטעם שלא אמר 'ומטה' בזבולון כמו שאמר בכולן ללמדך שהיה זבולן עוסק בפרקמטיא ונותן לתוך פיו של יששכר לפיכך לא רצה הכתוב לעשותו טפילה לו לומר ששכרו גדול כמותו וכן הוא אומר 'עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר' וכתוב 'כי בצל החכמה בצל הכסף' לכן חשוב הכל כמטה אחד וכאילו אמר יששכר מטה זבולן" **עכ"ל**, אם היה כתוב בפסוק ומטה זבולן היה נראה שמטה זבולון הוא טפל ליששכר ומסתפח אליו, אבל מטה זבולון היו עוסקים במסחר ובפרקמטיא וע"י כך מכלכלים ומפרנסים ליששכר שהיו עוסקים בתורה כמ"ש "וְלְזָבוּלֹן אָמַר שְׁמַח זָבוּלֹן בְּצִאתְךָ וַיִּשְׁשַׁכְר בְּאֵהָלֶיךָ" (דברים לג). וכאמור לעיל זה רומז לשמיטת כספים שכל מטרתה היא לתת אפשרות לעניים בחי' שבט יששכר להתפרנס ולהמשיך חייהם.

והאלה יכס לאתעשו עול במשפט במדה במשקל ובמשורה מאז נ יצדקאבני יצדק
שהלאמראדבעשורלחדשהשביעיהזההיוסהכפריסהואמקראקדשיהיהלכסו
רץלאיתןפריוואסתלכועמיקריוולאתאבולשמעליוויספתיעליכסמכהשב
אלףוארבעמאותמטהזבולוןנשיאלבניזבולןאליאבבןחלןוצבאוופקד
ושלשיסאלהפקודימשפחתבניגרשוכלהעבדבאהלמועדאשרפקדמשהואה
ןבקראילאחדכבשאחדבןשנתולעלהשעירעדזיסאחדלחטאתולזבח השלמים
נולדכיייהוהדברטובעלישראלויאמראליוולאלדכי אסאלארציואלמול
העשרפעמיסולאשמעו בקולי אם יראו אתהארץ אשר נשבעתי לאבתם וכלמנא
רהמגפהויהי והמתים במגפהארבעהעשראלףושבעמאותמלבדהמתיסעלדב
ךיסוץלסבבאתארץאדוסותקצרנפשהעסבדרךודברהעמבאלהיסובמשה
כלביאמי יקימנו ומברכיך דבר וך וארריך דרו ו יחראף בלקאלבלעסו יספק

תמונה 1: "פרוזבול" דילוג מינימלי בתורה.

ועוד יש לומר שלכן לא אמרו החיבור בפסוק לעיל "מטה זבולן", שכך משמע שאומר: "יששכר מטה זבולן" כמ"ש בעל הטורים, ופירוש העניין שיששכר הוא בחינת העני שהתמסכן **ומט** עם אחיו זבולון: (ויקרא כה) "וכי ימוך אחיך **ומטה** ידו עמך והחזקת בו גר ותושב וחי עמך", שבלי הו' משמע שיששכר מט ונפל ביד זבולון לעזרה, ולכן מזהיר הכתוב להלוות אותו ללא נשך ורבית: "אל תקח מאתו נשך ותרבית ויראת מאלהיך וחי אחיך עמך: את כסףך לא תתן לו בנשך ובמרבית לא תתן אכףך", ובכלל זה שילוו כספים בשנת השמיטה ולא יחששו ולכן באה תקנת פרחבול.

כמו שפירשו התוס' או לפרש"י אחרי שגלו סנהדרין, כבר לא היה עושר גדול לישראל והיו זקוקים לתקנה כזאת שימשיכו להלוות ללא חשש.

קרא עלי מועד

מובא במגילת איכה (פרק א) הפסוק: "קרא עלי מועד לשֹׁבֵר בַּחוּרֵי", ובפשטות הכוונה שהקב"ה זימן מועד מסוים לחורבן בית המקדש הראשון והשני שבו נשברו בחורי ישראל כו', ופירשו חז"ל בדרש (תענית כט.) את המשמעות שהקב"ה עיבר את חודש תמוז כדי שתשעה באב יצא ביום הפקידה משום שמגלגלין חובה ליום חייב, שיבואו חילות וגיסות של נבוכדנצר לכבוש את ירושלים ואילו לא עיבר היה יוצא י' באב, ולכן קרא עלי מועד כלומר קידש את החודש מאוחר ביום ה-31 שלא כדרכו ובכך היו ב' ימים ראש חודש, ומכאן שגם ראש חודש קרוי מועד כמו שאמרו חז"ל (שבועות י.) וניראה שגם משמעות הפסוק בירמיה (ו, ז) היא דומה: "קִדְּשׁוּ עֲלֵיהֶּ מַלְחָמָה קוּמוּ וְנַעֲלֶה בְצִהְרִים אוֹי לָנוּ כִּי פָנָה הַיּוֹם כִּי יִנְטוּ צְלָלֵי עָרֵב". קִדְּשׁוּ עֲלֵיהֶּ מַלְחָמָה, מלשון קידוש החודש שעיברו את החודש ונעשה מועד כמו שאמרנו, מאותו פסוק דרשו חז"ל שזה היה ליל תשעה באב בו הציתו ושרפו את ביה"מ.

ראשי אלפי ישראל ותקעתם טרו ועונו נסעו המזנן ותהיזן יסקדמה ותקעתם טרו עשה
 לכלהמחנת לצבאתם ועלצבאו אחיעזרבן עמי שדי ועלצבאמטהבני אשר פגע יאל
 וברח יסאודכו במדכה ובשלו בפרורו עשו את ועגותו היהטעמו כטעם לשדה שמן
 אתן להם ואכלו וחדשימיסהצאן ובקרי שחטלהם ומצאלהם אסאת כלדגייהיסי אסף
 כשיתלקחו יאמרו והרקאן במשהדבר יהוה הלאגם בני דבר וישמע יהוה והאישמש
 בבן יפנה למטה ישכרי גאלבן יוסף למטהאפר יסהושעבן נון למטהבני ימפלט
 יהאפסכי עזהעסה ישבבארץ והערי סבצר ותגדלתמאד וגסילדי הענקהראינו שם
 לרגום אטסבאבני יסוכבוד יהוה הנדאהבאלמוזעדאלכלבני ישראל ויאמריהוה
 ההזאת אשרהמהמליני ניסעליאתתלנו ותבני ישראל אשרהמהמליני ניסעלישמעתיא
 שבתסמאחרי יהוה ולא יהיה יהוה העמכם יעפלו לעלות אלאשההרו וארוברי

תמונה 1: "עלי מועד"

וחיפשנו דילוג "עלי מועד", ונימצא חותך באופן מדהים את הפס': "ויאמרו כל העדה לרגום אתם
 באבנים וכבוד ה' נראה באהל מועד אל כל בני ישראל", ובפרט המילה עלי חותכת את הפס'
 שכתוב באהל מועד. וחז"ל דרשו שם שבתשעה באב נגזר על אבותינו שלא יכנסו לארץ וההוכחה
 לזה מפורטת במס' תענית⁹⁴ וכתבנו אותה להלן:

⁹⁴ (תענית כט.) בתשעה באב נגזר על אבותינו שלא יכנסו לארץ מנלן דכתיב (שמות מ, ז) ויהי בחדש הראשון בשנה השנית
 באחד לחדש הקום המשכן ואמר מר שנה ראשונה עשה משה את המשכן שניה הקים משה את המשכן ושלח מרגלים
 וכתוב (במדבר י, יא) ויהי בשנה השנית בחדש השני בעשרים בחדש נעלה הענן מעל משכן העדות וכתוב (במדבר י, לג)
 ויסעו מהר ה' דרך שלשת ימים אמר רבי חמא בר חנינא אותו היום סרו מאחרי ה' וכתוב (במדבר יא, ד) והאספסוף אשר
 בקרבו התאוותאוה וישבו גם בני ישראל וגו' וכתוב (במדבר יא, כ) עד חדש ימים וגו' דהוה להו עשרין ותרתין בסיון
 וכתוב (במדבר יב, טו) ותסגר מרים שבעת ימים דהוה להו עשרין ותשעה בסיון וכתוב (במדבר יג, ב) שלח לך אנשים ותניא
 בעשרים ותשעה בסיון שלח משה מרגלים וכתוב (במדבר יג, כה) וישבו מתור הארץ מקץ ארבעים יום הני ארבעים יום נכי

1. (שמות מ, יז) ויהי בחדש הראשון בשנה השנית באחד לחדש הוקם המשכן
2. אמר מר: שנה ראשונה עשה משה את המשכן, שניה הקים משה את המשכן שניה הקים משה את המשכן ושלה מרגלים
3. **20 באייר** – (במדבר י, יא) ויהי בשנה השנית בחדש השני בעשרים בחדש נעלה הענן מעל משכן העדות
4. **20 באייר + 3 ימים = 23 באייר** – (במדבר י, לג) ויסעו מהר ה' דרך שלשת ימים
5. אמר רבי חמא בר חנינא אותו היום סרו מאחרי ה'
6. **23 באייר + 29 ימים = 22 בסיון** – (במדבר יא, ד) והאספסוף אשר בקרבו התאוו תאוה וישובו ויבכו גם בני ישראל וגו' וכתוב (במדבר יא, כ) עד חדש ימים וגו'
7. **22 בסיון + 7 ימים = 29 בסיון** – (במדבר יב, טו) ותסגר מרים שבעת ימים
8. ותניא בעשרים ותשעה בסיון שלח משה מרגלים
9. **29 בסיון + 40 ימים = 10 באב** – (במדבר יג, כה) וישובו מתור הארץ מקץ ארבעים יום
10. **10 באב** – רואים שחסר יום אחד כדי שיצא בתשעה באב
11. **9 באב** – ואביי מתרץ שעברו את חודש תמוז של אותה שנה אע"ג שתמוז לעולם חודש חסר עשו אותו 30 יום ורמז לזה שכתוב (איכה א, טו) "קרא עלי מועד לשבור בחורי", וכתוב כשחזרו המרגלים (במדבר יד, א) "ותשא כל העדה ויתנו את קולם ויבכו העם בלילה ההוא", ואמר רבה אמר ר' יוחנן תשעה באב היה אמר להם הקב"ה אתם בכיתם בכיה של חנם ואני קובע לכם בכיה לדורות.

ובאופן מדהים כל אחד מהפסוקים שחותכים את הדילוג בטבלה כנגד כל אחד מהשלים לעיל, בשורה השלישית בעניין קברות התאוה כתוב **וְאֶכְלוּ חֹדֶשׁ יָמִים**: "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רִגְלֵי הָעָם אֲשֶׁר אֲנִי בְקִרְבוֹ וְאֶתְהָ אֲמַרְתָּ בְשֵׁר אֶתְנֶן לָהֶם וְאֶכְלוּ חֹדֶשׁ יָמִים", כל זה רומז לסעיף 6 למעלה שבאותו יום שנסעו מהר ה' דרך שלושה ימים בכ"ג באייר סרו מאחרי ה'.

וכן הפס' **הַרְקֵאֵךְ בַּמִּשְׁהֵדְבָרִי הוּהוּלְאֵגְסֵינָא וְדַבְרָה** שמדבר בעניין מרים שנסגרה שבעת ימים מחוץ למחנה ככתוב בהמשך: "וּתְסַגֵּר מְרִיָם מִחוּץ לַמַּחֲנֶה שְׁבַעַת יָמִים וְהָעָם לֹא נָסַע עַד הָאֶסְף מְרִיָם", וכמזכר בסעיף 7 לעיל.

ולסיכום פרשת המרגלים חותכת את ב' השורות התחתונות של הדילוג **וְכִבְדִּיהוּ נְרָאָה בְּאֵהָלָם וְעַד אֶלְכָּבְנֵי יִשְׂרָאֵל**: "וַיֹּאמְרוּ כָּל הָעֵדָה לְרִגְוֹם אֶתְם בְּאֶבְנֵים וּכְבוֹד ה' נְרָאָה בְּאֵהָל מוֹעֵד אֶל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", כל העדה נשאו את קולם בבכי ולכן העניש אותם הקב"ה בבכיה לדורות שלא יכנסו לארץ וקבע את אותו יום שהיה ט' באב ליום תענית כמזכר בסעיף 9.

ואמרו חז"ל שם⁹⁵ מאיפה לנו שהחורבן היה בתשעה באב ולמדו מב' פסוקים, בספר מלכים כתוב שביום ז' באב נכנסו הכשדים לביה"מ ובירמיה כתוב ב' באב, ותירצו שתחילה נכנסו ביום ז' וח' נשתהו שם ועשו מה שעשו וביום ט' באב לקראת הערב הציתו את הבית ודלק כל י' באב. ולכן אמר ר' יוחנן שאם היה באותו דור היה קובע את יום י' באב לתענית כי בו היתה רוב שרפת הבית, אבל חכמים קבעו בט' משום שהולכים אחר תחילת השריפה שהיתה בט' באב. ועכ"פ צריך להבין מדוע קבעו חז"ל את יום ט' לתענית שלכאורה כמ"ש ר' יוחנן עיקר השריפה בי' ועוד שכתוב בפסוק י', ואין לומר משום שהוכפלו בט' צרות שעדיין לא חרב ביה"מ השני, ומשמע מדברי ר"י שהוקבע כבר באותו דור. ולכאורה אפשר לתרץ משום שמגלגלין חובה ליום חייב והיינו שט' באב חייב הוא משום

חד הוּו אמר אביי תמוז דההיא שתא מלויי מליוה דכתיב (איכה א, טו) קרא עלי מועד לשבור בחורי וכתוב (במדבר יד, א) ותשא כל העדה ויתנו את קולם ויבכו העם בלילה ההוא אמר רבה אמר ר' יוחנן תשעה באב היה אמר להם הקב"ה אתם בכיתם בכיה של חנם ואני קובע לכם בכיה לדורות.

⁹⁵ (שם) רבה אמר ר' יוחנן אותו היום תשעה באב היה אמר להם הקב"ה אתם בכיתם בכיה של חנם ואני קובע לכם בכיה לדורות חרב הבית בראשונה דכתיב (מלכים ב, כה) ובחדש החמישי בשבעה לחדש היא שנת תשע עשרה למלך נבוכדנצר מלך בבל בא נבחראדן רב טבחים עבד מלך בבל ירושלם וישרוף את בית ה' וגו' וכתוב (ירמיה נב) ובחדש החמישי בעשור לחדש היא שנת תשע עשרה למלך נבוכדנצר מלך בבל בא נבחראדן רב טבחים עמד לפני מלך בבל בירושלם וגו' ותניא אי אפשר לומר בשבעה שהרי כבר נאמר בעשור ואי אפשר לומר בעשור שהרי כבר נאמר בשבעה הא כיצד בשבעה נכנסו נכרים להיכל ואכלו וקלקלו בו שביעי שמיני ותשיעי סמוך לחשכה הציתו בו את האור והיה דולק והולך כל היום כולו שנאמר (ירמיה ד) אוי לנו כי פנה היום כי ינטו צללי ערב והיינו דאמר רבי יוחנן אלמלי הייתי באותו הדור לא קבעתיו אלא בעשירי מפני שרובו של היכל בו נשרף ורבנן אתחלתא דפורענותא עדיפא.

שבו חזרו המרגלים ונגזר על אבותינו שלא יכנסו לארץ ובכו כל ישראל לחינם והוקבע ליום בכייה לדורות. אבל עוד י"ל כמ"ש שתמוז של אותה שנה מעובר היה והיו בו ל' יום וקבעו באותה שנה כמ"ש ר"י את ט' באב לתענית שהוא י' של שאר כל השנים שבהם תמוז לעולם חסר וכך בעצם אנחנו צמים היום בט' באב שהוא כנגד י' באב של אותה שנה, והזכרון עולה לכאן ולכאן גם להתחלת השריפה וגם לעיקר השריפה, כלומר רבנן אמרו שהתחלת הפורענות עדיפה משום שבתאריך ט' כולל גם את הזכרון לי' של אותה שנה, אבל בתאריך י' כוללים את הזכרון של י"א לפי דעת ר' יוחנן, ור"י אומר שאם הוא היה קובע את י' שלהם שהוא י"א שלנו כי העיקר הוא מה שהיה אז תמוז מלא, אבל רבנן מסתכלים על שנה רגילה תמוז חסר לעיקר.

אב		תמוז		חודש		
	X (רוב השריפה)	X (התחלה)	כניסה לבית			זמן השריפה:
		X				זמן שנקבע בשנת החורבן:
יא	י	ט	ח	ז	ו ... א	שנת העיבור של החורבן (תמוז מלא):
יב	יא	י	ט	ח	ז ... ב	שאר כל השנים (תמוז חסר):
ג'	ב'	א'	שבת	...		ימים בשבוע:

ועוד אמרו חז"ל תענית (כט.) "אמרו כשחרב בית המקדש בראשונה אותו היום תשעה באב היה ומוצאי שבת היה ומוצאי שביעית היתה ומשמרתה של יהויריב היתה והלויים היו אומרי' שירה ועומדין על דוכנם ומה שירה היו אומרים (תהילים צד, כג) וישב עליהם את אונם וברעתם יצמיתם ולא הספיקו לומר יצמיתם ה' אלהינו עד שבאו נכרים וכבשום וכן בשניה". ומכאן ניראה שהצתת האש היינו ט' באב היתה ביום א' לעת ערב, ועיקר השריפה י' באב היה ביום ב' כולו וכטבלה, ומ"ש ומוצאי שבת היה חוזר על תשעה באב עצמו שהיה ביום א'. וכ"כ רש"י. ונקט מוצאי שבת אע"ג שהשריפה עצמה היתה ביום א' לעת ערב כמ"ש לעיל או לנו כי פנה היום כי ינטו צללי ערב, כדי לומר שכל החורבן הוא בחינת מוצאי וסוף והתחלה חדשה, כמ"ש מוצאי שביעית. כי גם אז המשיח בע"ה יגיע.

קרח שמאל ואהרן ימין

בע"ה צריך להביא כמה הקדמות כדי להבין את הטבלה, ותחילה מובא בזוהר (קרח קעז):⁹⁶ "ב'א וְרָאָה, אַהֲרֹן יָמִין, לוֹיִם שְׂמָאל. קָרַח רָצָה לַעֲשׂוֹת חֲלוּף הַיָּמִין לְשְׂמָאל, וּמִשׁוּם זֶה נִעְנַשׁ", כלומר אהרן הכהן הוא מצד הימין ששם החסד, וקרח שהיה לוי הוא מצד השמאל ששם הגבורה, וקורח רצה לשים את עצמו במקום של הימין כלומר בתור כהן, זה לא אפשרי ללוי שהוא בגבורה.

וכן ידוע מהזוהר (במדבר קמז) שהלויים מעבירים תער על כל בשרם כשהם מתחילים לעבוד באוהל מועד שנאמר: "וְכֹה תַעֲשֶׂה לָהֶם לְטַהֲרֵם כֹּו וְהֶעֱבִירוּ תַעַר עַל כָּל בְּשָׂרָם", משום שהשערות מסמלות העברת שפע של חסדים, ולא ראוי שיהיה להם שער בעוד שהם שייכים לצד הגבורה שעניינו לשים גבול ולצמצם ההשפעה של החסדים. והלויים נקראים טהורים ולא קדושים כאמור בפסוק.

לעומת זאת הנזיר שנקרא קדוש, מרגע שקיבל נזירותו אסור לו להתגלח כלל, שנאמר: (במדבר ו) "כָּל-יָמֵי נְדָר נְזָרוֹ תַעַר לֹא-יַעֲבֹר עַל-רֹאשׁוֹ בּו' קֹדֶשׁ יִהְיֶה גְדֹל פָּרַע שְׂעַר רֹאשׁוֹ", והזוהר מחלק שהלויים שהם מצד הגבורה נקראים טהורים ולא קדושים משום שהם מגלחים כל בשרם, אבל הנזיר נקרא קדוש כמו שכתוב. וכמו כן החילוק הזה מפורש בזוהר (קרח קעז). לגבי הכהנים שהם נקראים קדושים ולכן אסורים לגלח פאת זקנם וראשם, שנאמר: (ויקרא כא) "לֹא יִקְרְחוּ קַרְחָה בְּרֹאשָׁם וּפְאֵת זִקְנָם לֹא יִגְלְחוּ כֹו קֹדְשִׁים יִהְיוּ".

ולכן חיפשנו דילוג "הימין" בטבלה ונמצא הדילוג המינימלי בתורה, לאחר מכן חיפשנו דילוג "שוק", שחותר ממש בתוכו זה **דילוג בתוך דילוג** [עניין פרק א, הגדרות, אות ז], ובאופן מדהים שניהם המינימליים ביותר בתורה ובטבלה, ויוצר את המילים: "שוק הימין". כידוע שזה החלק שמקבלים הכהנים מהקרבת שוק הימין, ככתוב: "וְאֵת שׁוֹק הַיָּמִין תִּתְּנוּ תְרוּמָה לַכֹּהֵן מִזִּבְחֵי שְׁלֵמִיכֶם", וניראה שזה רומז לחסדים שהם מצד הימין.

ובמשמרכיב לאפרשמהיעשהלוי ויאמר יהוהאלמשהמותי ומתהא ישראל וסאתו באבני מסכההעדהמחוקלמחנהו יציאו אתוכלה דהאלמחוקלמחנהו ירגמו אתובאבני יסו ימתכאשרצוהי יהוההאמתשהו יאמר יהוהאלמשהלאמרדבראלבני ישראלואמרתאל ס ועשו להסצי צתעלכנפי בגדיהסלדרתסו נתנו ועלצי יצתהכנפתי לתכלתוהיחלכסלצי צת ורא יתסאתו וזכרתסאתכלמצו יהוהועשיתסאתסו לאתתורו אחר ילבבכם ואחר יעיני כסאשראתסו נ יסאחרי הסלמען תזכרו ועשיתסאתכלמצותי והיית קדשיסלאלהיכסאני יהוהאלהיכסאשרהוצאת יאתכסמארץ מצר יסלהי ותלכסלאלהי סאני יהוהאלהיכסו ויקדו קדושו יצת בןקמהבן לוי ודתן ואביו בניאלאנו ואון ופלת בני ראובן ויקמו לפני ימשהואנשיסמבני ישראלחמיסומאת יסנשי יעדקרא ימועדאנשיסו יקהלו עלמשהו עלאהרן ויאמרו אלחסרבלכסכי כלהעדהכלםקדשיסו בתוכס יהוהו מדועתנש ועלקה יהוהו ישמעשהו יפועלפני ווי דבראל קרח ואלכלעדתי לאמר בקרו ידע יהוהאתאשר לו ואתהקדושו הקר יבאל י ואתאשר יבחרבו יקר יבאל יו זאתעשוקחו לכסמחתי ותקרח וכלעדתי ותנ ובהן אשושימו עליהן קטרתי לפני יהוהחמורוהיה א ישאשר יבחר יהוהו ואתהקדושרבלכסבני לוי ויאמרמשהאלקרחשמעו נאבני לוי המעטמכסכי הבדי לאלהי ישראלאתכסמ דתישראלהקרי באתכסאלי לעבדאתעבדתימסכן יהוהו לעמד לפני העדהלשרתסו יקרבתך ואתכלאחיד בני לוי יאתך ובק תסגסכהנהלך ואתה וכלעדתי הנעדיסעלי יהוהואהרןמהו אכיתלנו נועלי ווישלחמשהלקראלדתן ולאבירסבניאלאבו

תמונה 15 – "שוק הימין"

⁹⁶ ח"ל שם: תא חזי, אהרן ימינא. ליואי שְמָאלא, קרח בעי למְעבד חלופא דימינא לשמאלא, בגין כך אתענש. ולא עוד אלא דאשיתכח ביה לישנא בישא, ואתענש בכלא. רבי יהודה אמר, שְמָאלא אתְפְליל תדיר בימינא, קרח בעא לאחלפא תקונא דלעילא ותתא, בגין כך אתאביד מעילא ותתא.

הדילוגים חותכים את הפסוקים בפרשת קרח: "ויקמו לפני משה ואנשים מבני ישראל חמשים ומאתים נשיאי עדה קראי מועד אנשי שם: ויקהלו על משה ועל אהרן ויאמרו אליהם רב לכם פי כל העדה כלם קדשים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה'?", ומובא בזוהר מה הכוונה **אנשי שם** שכתוב בפסוק (קעו): "אנשי שם ודאי, ולא אנשי ה'. כו'. ועל דא אקרי הכא, אנשי שם ודאי, כיון דמסטרך דגבורה קא אתיין, אנשי שם אינון, הא שבחא דלהון יתיר, אבל אינון נטלו לגרמיהו. ואתאחדו במחלוקת", קשה לזוהר למה כתוב אנשי שם ולא אנשי ה', ומתרץ משום שהם שייכים לגבורה שהיא בצד שמאל ואינם שייכים לשם ה' עצמו שהוא מהימין. ומפרש 'הסולם' שהכוונה אנשי שם, אנשי המלכות שהיא נקראת גבורה התחתונה. והם באים ואומרים למשה ואהרן: "רב לכם פי כל העדה כלם קדשים" – כלומר כמו שפירשנו שהנזיר והכהן נקראים **קדושים**, אבל הלוי נקרא רק טהור, הם באים ואומרים אנחנו אע"פ שאנחנו בני לוי, אנחנו קדושים. ולכן אנחנו ראויים לתפקיד הכהנים, ובכך הם עשו מחלוקת ופירוד, והדילוגים באים להראות מה הם רצו להשיג את "**שוק הימין**", כלומר משום שאנחנו מהימין גם כן וקדושים ראוי לנו לקבל את שוק הימין מתנות כהונה. וממשיך שם הזוהר⁹⁷ ומפרש, משה עונה לקורח ועדתו, "בקר וידע ה' את אשר לו ואת הקדוש", כלומר הבוקר שהוא זמן החסד שנאמר "להגיד בבקר חסדך", הוא יודיע את אשר לו, ואת הקדוש, הוא יברר מי הוא ראוי ללויה ומי הוא ראוי לכהונה.

וניראה שלכן **קורח** רומז לקורחה, כמו שכתוב על הכהנים: (ויקרא כא) "לא יקרחו קרחה בראשם ופאת זקנם לא יגלחו כו' קדשים יהיו", כלומר שיתנהגו כראוי לצד החסד, ואיסור זה להקריח את ראשם כאמור הפוך אצל הלויים שצריכים לגלח כל בשרם לפני שנכנסים לעבוד אוהל מועד.

ואמרו במדרש (תנחומא קרח, ו) "וקרח שפקח היה, מה ראה לשטות הזו [לקחת מחתות ולמסור נפשו]. אלא עינו הטעתו. ראה שלשלת גדולה עומדת הימנו, שמואל ששקול כנגד משה ואהרן, שנאמר: משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו (תהלים צט, ו), ועשרים וארבעה משמרות עומדות מבני בניו שכלן מתנבאין ברוח הקדוש, שנאמר: כל אלה בנים להימן חזוה המלך בדברי האלהים להרים קרן (דה"א כה, ה). אמר, אפשר הגדלה הזו עתידה לעמד ממני ואני אובד אותה. ולא ראה יפה, לפי שבניו היו עושין תשובה ועומדין מהן, ומשה היה רואה יפה".

וראים מה קורח ראה בנבואה וטעה, לכאורה ראה את הגדולה שעומדת לו. אבל צריך ביאור ע"פ האמור עד כה כי מה בכך שעמדו ממנו גדולים מה יעזור לו כעת לתלות בהם הרי זכות אבות לבנים תזכור ולא להיפך, ונ"ל בס"ד, אולי שהוא ראה את שמואל הנביא, שלכאורה היה מצד השמאל שהיה גם נביא שהנבואה היא בגבורה, וגם היה לוי, וגם השם שלו רומז לשמאל, וכן שמו אל הוא מידת המלכות שנוטלת מן הגבורה. ואע"פ כן, שכל זה היה בו עדיין היה קדוש וניראה כביכול ראוי לכהונה משום שאמו חנה נדרה אותו בנזירות לדעת ר' נהוראי⁹⁸ שנאמר: (שמואל א) "ונתתיו לה' כל ימי חייו ומורה לא יעלה על ראשו", בחינת הכהן והנזיר שמגדלים את השער לאות החסדים⁹⁹. ויתכן שראה בו את זה וסבר שגם הוא יכול להיות בחינת הימין או לבקש את שוק הימין, זה מה שאמרו במדרש "אפשר הגדלה הזו עתידה לעמד ממני", כידוע שמידת החסד נקראת היד הגדלה, וכן אומר דוד ע"ה (דברי א, כט) "לך ה' הגדלה והגבורה", וראה את שיוצאת ממנה מידת חסד אע"פ שהוא מושרש בגבורה ובא לו השטות הזו. וכן הימן הנביא מבני בניו, שהיא משורר ולוי, והיה מושרש בגבורה אע"פ כן רומז שמו למידת החסד הימין. ויתכן לומר כך משום שמראה הנבואה לכל שאר הנביאים כידוע היה

⁹⁷ בזוהר (קרח קעז ע"א): בקר וידע יי את אשר לו. אמאי בקר, ואמאי קדוש ולא טהור. אלא אינון מסטרך דטהור קא אתיין, וקדוש כהנא. אמר משה, בקר, דכדין פתרא דכהנא בעלמא, אי אתון כהני, הא בקר, פלחו עבודה דבקר, וכדין וידע יי את אשר לו ואת הקדוש. את אשר לו סתם, דא ליואי. ואת הקדוש, דא כהנא, כדין והקריב אליו. ולית מאן דאבחיין מלה, אלא בקר, אי תתחזון לאשתארא בסטר דינא, בקר לא סביל לכו, דהא לאו זמניה הוא. ואי תתחזון לאשתארא בחסד, הא זמניה הוא, ותשתארוון גביה, וקבל לכו.

⁹⁸ מובא בגמ' (נזיר סו.) "מיר היה שמואל כדברי ר' נהוראי שנא' שמואל א א, יא ומורה לא יעלה על ראשו נאמר בשמשון שופטים יג, ה ומורה ונאמר בשמואל ומורה מה מורה האמורה בשמשון מיר אף מורה האמורה בשמואל נזיר".

⁹⁹ וכמו כן מובא בזוהר הק' (בראשית בא.) "דלא אתנבי בר נש מתמן [מנצח] עד דאתא שמואל, ועליה קתיב, (שמואל א טו) וגם נצח ישראל וגו'", כידוע שנצח מהימין כמ"ש נעילות בימין נצח, אבל מפורש שם שההארה שהיתה בנצח היתה גבורה חה אולי רומז לקדושה והטהרה שהיתה בו ב' בחינות וכ"פ הרש"ב, ומובא שם בהמשך מה הסוד בעניין ששמואל שקול למשה ואהרן: "ותו קדשא בריך הוא כליל ליה לבתר בהוד. אימתי לבתר דמשח מלכין. ועל דא שקיל איהו כמשה ואהרן. מה משה ואהרן בתרין סטרין דלעילא, אף הוא לתמא כגוונא דאנון תרין סטרין. ומאן אנון. נצח והוד. כגוונא דמשה ואהרן דלעילא. וכלהו דרגין אחידין דא ברא דכתיב, (תהלים צט) משה ואהרן ככהניו ושמואל בקוראי שמו", ומצא אס כן שהיה כלול מנצח תחילה והוד באחרית ימיו, והיה כלול מהימין ומהשמאל.

בחדות¹⁰⁰ ולא היה ברור כמו למשה שהיה רואה באספקלריה המאירה, זה מ"ש במדרש: "ולא ראה יפה, לפי שבניו היו עושין תשובה ועומדין מהן, ומשה היה רואה יפה".

שבי החמאס

חיפשנו דילוג "בשבי דחמס", בעקבות הדיווחים על שבויים בידי החמאס והדילוג באופן מדהים חותך את פרשת השבוע חוקת שבתקופתה ככל הנראה ארעו המקרים, והדילוג חותך את הפסוק: "וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי מֶלֶךְ עַד יֵשֶׁב הַנֶּגֶב כִּי בָא יִשְׂרָאֵל דֶּרֶךְ הָאֲתָרִים וַיִּלְחַם בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּשָּׁב מִמֶּנּוּ שְׁבִי", עם חיתוך מלא במילה **וישבמחננושבי**, ומלך כנען רומז לחמאס שהם הערבים שגרים כביכול בארץ כנען בגדה המערבית וחלק מעזה ועוד רומזים לבחינת עמלק שגר באותו אזור.

ורמז מדוע כל הרעש הזה משום: "כי בא ישראל דרך האתרים", כלומר גלישה באתרי אינטרנט ובאייפון שבהם יש אתרי אינטרנט. ופירש רש"י וכ"כ התרגום יונתן לשון אחר, דרך האתרים, הכוונה לתור את הארץ, וכך דרכו של הגולש באינטרנט לתור באתרים ולשוטט ללא מטרה כמו תייר.

ועוד תראה גדולה מזו, שכזכור שנה שעברה בפרשיות שלח לך-קרח-חוקת-בלק, התחילה מלחמת צוק איתן, וכזכור המלחמה התחילה בגלל פרשת הילדים ז"ל שנחטפו והיו בשבי חמאס, ועוד במהלך המלחמה ניסבה הקצין הדר גולדין ז"ל והיה בשבי חמאס. וכל זה התחיל בפרשת שלח לך עם חטיפת הילדים וניגמר בפרשיות מטות-מסעי שצה"ל נכנס לעזה. וכל זה הפירוש משום שהוקשה לנו לכאורה שלא היתה חטיפה כלל בפרשת חוקת ואם כן למה רומז הדילוג, זה שפירסמו את החטיפה בפרשת בלק מה זה שייך לחוקת, לכן עכשיו מובן הכול בס"ד שזה רומז לאשתקד.

והחמאס באופן טבעי גם השנה מכריזים ביום השנה למלחמת צוק איתן שהם חטפו את אותם ישראלים, ובין אם הם יהודים אם לאו, הרי זה רומז לנו בפירוש שצריך להתעורר בתשובה גדולה ובפרט שאנחנו בתקופת בין המצרים וכל אויביה השיגוה בין המצרים.

אבל הביאור כמו שאמרנו מה הטעם לכל השבי והחטיפות האלה, והנה לצערנו אנחנו רואים את התפשטות האינטרנט היום והאייפונים והטאבלטים והמחשבים בכל נקודה בחיינו ועוד לא נישארה פינה אפילו לבית המדרש חדרו אותם מכשירים למחחוחתינו, ואנחנו בענינו אין לנו להוכיח כלל בזה כי גם בשורות אלו אנו משתמשים באינטרנט אבל האמת שצריך סינון גדול מאוד וכל אדם הירא לנפשו יכניס לפחות אינטרנט חסום ו\או תוכנת חסימה איכותית כגון K9, לחסימת כל התמונות והאתרים בעלי לשון הרע המרגלים בנו ובעמנו, ועוד תועבות גדולות מזו. והכי טוב להרשות מספר אתרים מצומצם כגון בנק וכו' שאפשר להיכנס אליהם ותו לא וכמו כן לחסום את האינטרנט למס' שעות מצומצם בלבד ביום. ומכשירי האייפון למיניהם וסמארטפונים אפילו "כשרים" יש היום, הרי זו צרה צרורה כי בכל צעד וכל פניה הרי הוא בידך וכל תשומת לבך נתונה לו, ותורה מה תהא עליה.

ולכן צועק לנו הקב"ה: אנחנו שובים את ליבנו אחרי ההבל ומרגלים אחרי אתרי האינטרנט, אם בלשון הרע וטינופת ותמונות וכל מיני סרטונים. ולכן מידה כנגד מידה, באותה דרך שבאתם דרך האתרים תיתפסו והיא: "וַיִּשָּׁב מִמֶּנּוּ שְׁבִי", רומז לימי בין המצרים איכה **ישבה** בדד העיר רבתי, מבלי היכולת לילך ולרגל ולשוטט באתרים. וכל העם שבוי בזה כי זה גורם צער לכל העם כאשר יהודי מוחזק בשבי כזכור בחטיפת הילדים ז"ל ומה גם שזה גרם למלחמה גדולה והרבה אבדות.

¹⁰⁰ ויתכן שראה את שמואל קדוש אבל לא מצד הכהונה אלא מצד הנזירות.

ולאות ולמופת שפירוש זה קרוב לאמת התבונן נא בדילוג שחיפשונו: "אנטרנט",

תחשו נתנו על המוטו על מזבח הזהב יפרשו בגדת כלתו כסו אתו במכסה עורתחש
 ניסע שרפריסאילסשניסע שרכבשימבנישנהשניסע שרומנחתסושעיריעזים
 לו יהושעבןנון וכלבבןיפנהמןהנוריטאתהארץקרעו בגדיהסויאמרו אלכל
 הסכיתקחומאתבניישראלאתהמעשר אשר נתתי לכתמאתסבנחזלתכסוהרמתסממ
 ואהליךיעקבמשכנתיך ישראלכנחזליסנטי וכגנתעלינהרכאהליסנטעיהוה
 רתתהיהלכסכלמלאכתעבדהלאתעשו והקרבתסעלהאשהריחניחחליהוהפראח
 לבןעמייהודאלהאשרצוהיהוהלנחלאתבניישראלבארץכנעןוידבריהוהאל
 עורועתהישראלשמעאלהחקי סו אלהמשפט יסאשראנכימלמדאתכסלעשותלמע
 כסכןתאבדוועקבלאתשמעוונבקו ליהוהאלהיכסשמע ישראלאתהעברהי וסאת
 תאכלו וכלאשראינון לסנפירוקשקשתלאתאכלו טמאהו אלכסכלצפורטהרתא

רואים שהדילוג המינימלי אינטרנט חותך את כל הפרשיות לעיל שלח לך עד מטות, ובפרט חותך את הפסוק: "ויהושע בן נון וכלב בן יפנה מן התרים את הארץ קרעו בגדיהם", רומז שהגלישה באינטרנט היא כעין לתור את הארץ ולהביא דיבת הארץ רעה, אבל יש בחינה טובה כגון יהושע וכלב שהתפללו וניצלו וכל אחד יעשה בשכל וישמע לגדולי הדור כיצד לנהוג ולהשתמש נכון באינטרנט.

ועוד הט אזניך, כי יש בטעם הכתוב הזה ב' פירושים בדברי חז"ל, והמפרשים הביאו במקום חז"ל הרמב"ן: "וטעם [הפסוק] 'כי בא ישראל דרך האתרים', על דעת אונקלוס כי כאשר באו המרגלים ועלו בנגב וחזרו להם הרגישו בהם יושבי הארץ ושמע בהם הכנעני הזה שהיה יושב בנגב ובא בדרך שהלכו הם עד הגיעו למחנה ישראל ויפה פירש. ורבותינו אמרו (ר"ה ג) מה שמועה שמע¹⁰¹ [הכנעני], כי הוקשה להם הכתוב בפרשת המסעים (להלן לג מ) 'וישמע הכנעני מלך ערד והוא יושב בנגב בארץ כנען בבא בני ישראל', שלא הזכיר שם המלחמה ולא שום דבר¹⁰² על כן אמרו שהשמועה היתה במיתת אהרן הנזכרת שם זכיר כי שמעו אויבי ישראל במיתת הצדיק ונתעוררו בה להלחם עמהם וכן אמרו (במדבר רבה יט יא) שהכנעני הזה הוא עמלק ולא כבש ארצם ולא חלק אותה אבל החרים עריהם".

ועכשיו יש לומר כנגד ב' פירושים אלו, ששניהם מסבירים טעם מדוע התעורר עמלק על ישראל, ובבחינתנו כאן החמאס התעורר פעם בצוק איתן ופעם כאן להודיע על השבי שלקח. ולכאורה חלק מהחמס יושבים במקום בגדה המערבית באזור שהיה עמלק יושב בנגב מעבר לירדן ימה. פירוש ראשון כמו שאמרנו כנגד המרגלים התרים את הארץ, והוא רמז כנגד האינטרנט וכו'. והפירוש השני ששמע מלך כנען את מיתת אהרון ונסתלקו ענני הכבוד ובא ישראל דרך האתרים פי' רש"י והרא"ם הוא התייר הגדול נוסע לפניהם הוא הארץ שעתה יכול היה עמלק לראותו ללא כיסוי ענני הכבוד, זה כנגד מיתת הצדיקים בתקופת בין המצרים ששמענו עליהם הרה"ג אליעזר הגר מויזניץ' ולכן החמס הודיע באותו זמן על השבי שבמקרה היה יום השנה לצוק איתן.

¹⁰¹ מובא שם בר"ה (ג) ח"ל: " (במדבר כא, א) וישמע הכנעני מלך ערד מה שמועה שמע שמע שמת אהרן ונסתלקו ענני כבוד וכסבור ניתנה רשות להלחם בישראל והיינו דכתיב (במדבר כ, כט) ויראו כל העדה כי גוע אהרן וא"ר אבהו אל תקרי ויראו אלא ויראו".

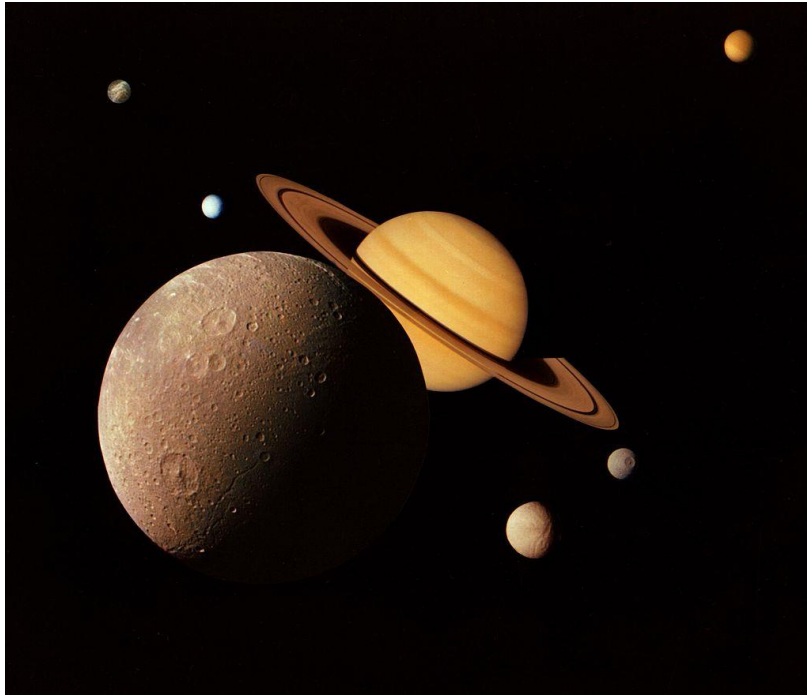
¹⁰² ניראה דהרמב"ן מפרש ששמה בפרק לג מדובר במסעות ולא מדובר שם במלחמה כגון מלחמת סיחון ועוג בכאן פרק כא, ולכן לא שייך לומר שם לשון וישמע כגון כאן ששייך לומר ששמע על כך שישראל באו, ועוד מביא הפס' לקמן משום ששני הפסוקים האלה סמוכים למיתת אהרן ממש דרשינן סמוכים, וכ"ש כאשר ב' פעמים יש סמיכות.

שבתאי

כוכב שבתאי הוא השביעי בכוכבי הלכת, והוא הכוכב הכי מרוחק שהכירו חז"ל¹⁰³ וכן אמרו במס' שבת שמי שנולד בזמן ששבתאי משמש כל מה שיחשוב יתבטלו מחשבותיו ולא יצלחו וכתב רש"י שהם מפרשים שבתאי מלשון שבת לשבות כמו שכתוב "לא ישבותו" (בראשי ח).

ועל פי הידוע היום, יש לו כ-60 ויותר גופים שמקיפים אותו ומתוכם 7 ירחים בלבד (נחשבים לירח). כמו כן יש לו 7 טבעות בקירוב המקיפות אותו ונקראים בשמות. כל השבעה ירחים התגלו באמצעות טלסקופ במאה ה-17 וה-18, על ידי אנשים שונים. לצורך המשך הבנת המאמר נציין את שמותם הלועזים: טיטאן, ריאה, יאפטוס, דיוני, טטיס, אנקלדוס ומימס. חשוב להדגיש את ההבדל בין ירחים אלו לשאר כל הירחים של שבתאי – רק אלו עגולים והכי גדולים.

¹⁰³ יש לזה תירוץ מדוע לא החשיבו חז"ל כוכבים אחרים ויתכן בפשטות שלא הכירו אותם אבל ניראה לתת טעם מדוע לא הכירו אותם, משום שהם בחינת הקליפות כפי שאנו נסביר בהמשך ומשבתאי והילך מתחיל עולם הקליפה להתהוות ולכן אין להם ניראות כלל ברקיע השמים כאן שהוא בחינת הקדושה. ולכן הם מרוחקים מאוד מאור השמש כעין הקליפות כדי שלא יינקו אלא כדי חיותם. ועיין בהערות לקמן שהסברנו כיצד משבתאי והילך מתחיל עולם הקליפה ושבתאי עצמו צ"ע מה הוא שלכאורה הוא עולם דקליפה ויתכן שהוא בחינת מלכות שרגליה יורדות מות (וכן ניראה מהתקו"ז נו ע"ב ד"ה אתרוג דמי). אבל ניראה שהוא רומז גם למלכות דקליפה וגם למלכות דקדושה, וכן כתוב בזהר חדש: "ואיהי שבת, מסקרא דיסוד. שבתאי דמסקרא טבא איתמר ביה שבת. אבל מסקרא אַחרא שבתא", ובזמנא דהאי שליט על עֲלְמָא אַסְתַּלַּק שַׁבַּת, וְאִמְרִין אֲשֶׁפִּיזִין דְּאִינוּן נְשֵׁמוֹת יְתִירוֹת, אִי שַׁבַּת" (פרשת יתרו).

תמונה 1: שבתאי עם שישה מהירחים שלו (איור אומן).

לפני שנציג את הדברים צריך שתדע הקדמה אחת, והיא שכמו שבצד הקדושה יש ספירות עליונות שרמחות בכוכבים, כך שכל ספירה יש כנגדה כוכב וכך למשל כנגד שבעת הכוכבים במערכת השמש שהם שצ"ם חנכ"ל יש שבעה ספירות תחתונות חג"ת נהי"ם במלכות של עולם העשייה. כך בצד הטומאה יש ספירות שניזונות מהקדושה כל מה שחסר בקדושה הולך לטומאה, וגם כנגד ספירות הטומאה יש כוכבים. וגם צריך שתדע שספירה היא מלשון עגול ספיר, ולכן אנו מתייחסים רק לכוכבים עגולים.

מוכח בזוהר כמה ירחים וטבעות לשבתאי

הזוהר הקדוש מסביר (דברים רפ"א ע"ב) שביום הרביעי נבראו המאורות כידוע, וגם הלבנה ומכיון שקיטרגה הלבנה אמר לה הקב"ה לכי ומעטי את עצמך, ולכן נבראו גם הכוכבים שילוו אותה והם שבעה כוכבים שצ"ם חנכ"ל (שבתאי, צדק, מאדים, חמה, נוגה, כוכב ולבנה). ושבתאי כבר בתחילת ליל רביעי היה משמש בזמן שהלבנה במיעוטה והוא כעין זה שתפס את מקומה והאיר בשמים, ולכן אומר הזוהר ששבתאי הוא רומז לאשת הס"מ (לילית) שהיא שפחה של השכינה אבל מתגברת עליה ותופסת את מקומה על ידי חטאי בני", "שפחה דיליה שבתאי, לקותא דנהורין, חילול שבת. שפחה, דאחדרת עורף לגבירתה בכל יומא ויומא ואתגברת עליה בחובין דישראל בנהא".

וידוע שהיא נקראת גם רוח רעה בת מלך ששורה על הידים בבוקר ונקראת גם שיבת"א (יומא עז): אותיות שבתא"י. והיא מחללת את השבת כי השבת היא בחינת השכינה הקדושה והיא באה לתפוס מקומה ע"י חילול שבת ולכן אומרת "אי שבת", כעין שצוחקת עליה שמיעטה את עצמה חזק אותיות שבתא"י כענין שאומרים העכו"ם (דברים לב, לז): אי אלהימו¹⁰⁴. ועיין בתקוני זוהר (תקון ט). ואחרי זה ראיתי מפורש כן בתקו"ז (נו ע"ב)¹⁰⁵.

¹⁰⁴ מדרש רבה, בא, פרשה טו.

¹⁰⁵ שם חזק לשונו: "ואתקרי שדרה אחור מסטרא דסיהרא, ומסטרא דעמודא דאמצעייתא אתקרי קדם, ורזא דמלה אחור וקדם צרתני (תהלים קלט ה), ובגלותא השיב אחור ימינו מפני אויב (איכה ב ג), מאי אויב דא סמא"ל, דכל אלהים אחרים אינון לאחור, ובגין דלא יסתכלון בשכינתא דאיהי למערב דאיהו אחור, שוי לה בימינא, ובגין דא אסור לצלאה למערב דאיהו אחור, בגין דתמן אלהים אחרים, ותמן סם המות שבתא"י, ובגין דהות בקדמיתא למערב וחזרת לימינא, שאלין עליה אלהים אחרים שבתא"י איי שב"ת, שבתא"י אתוון דיליה אי שבת". ונתן טעם משום שבתחילה היתה המלכות במערב כידוע וניתנה בגלות בימינו בחסד לשומרה מן הס"א, לכן שואלים ושוחקים בס"א היכן היא המלכות כענין שנאמר: "שחקו על משבתי".

הזוהר מפרט יותר על אותה שפחה שהיא רמחה בבחינת כוכב שבתאי, ואומר שהיא קרה ויבשה מוקפת בשבעה מיני מדורים וכוללת שבעה כוכבים כמו שהשכינה כוללת שבעה כוכבים ורמז לזה הפסוק: (בראשית מא) שֶׁבַע שָׁנֵי הַשָּׁבַע, מִסְטָרָא דְשִׁפְחָה שֶׁבַע שָׁנֵי הָרַעַב¹⁰⁶. וכן רמז בפסוק (אסתר ב) וְאֵת שֶׁבַע הַנְּעוּרוֹת הָרְאוּיוֹת לְתֵת לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וְגו' ועיין (בראשית קצד ע"א). ואלו הם שבעה היכלות עולם העשייה. ובאופן מדהים רואים שהזוהר כיוון לאמת שלכוכב שבתאי יש שבעה כוכבים שמלווים ומקשטים אותו, ועוד שבעה מדורים שהם בחינת הלבושים שלו שהם מקיפים עליו וכל שאר הפרטים הירחים והסטרוואידים למיניהם הם חייליו וצבאיו¹⁰⁷.

דילוג שבתאי חותך טבעות ולולאות

כמו כן חיפשנו דילוג "שבתאי", וההמשך שלו "שם שבתאי", אע"פ שאין זה מאוד מיוחד, מ"מ יש כאן אימות הדילוג (עיין פרק א, אות יא) ממה שכתוב בפסוק החותך "ויקרא בשם".

מזזה ומזה הסכתב ים והלחת מעשה האלהים המה והמכתב מכתב אלהים והוא אחרות על הלח
אחטאה עם הזה חטאה גדלהו יעשו להם אלהי זהב ועתה אסתשאחטאתם ואמא ין מחני נא
ויהו שבען נון נערלא ימי שמתו דהאלו יאמרמשהאל יהוה ראה אתה אמר אלי העלאת
בני יסו ירד יהוה בענין ויתיצבעמו וסו יקרא בשם יהוה ויעבר יהוה על פניו ויקרא
ריקם ששת ימי שבעת ובי ומהשביעי שבת בחזרו ים וקציר שבת וחג שבעת תעשה לך ב
יהוה לעשת את ששת ימי שבעת המלאכה ובי ומהשביעי יהי הילכס קדש שבת שבת ון ליה
נשי מעלה נשי סכל נדי בלבה יא וחזרו נזם וטבעת וכוזם כלכל יזהבו וכלא יש אשרה נ
בו אלכלא יש חכס לב אשר נתן יהוה חכמה בלבבו כל אשר נשאו לבו לקרבה אל המלאכה לע
היריעת לבדו ואת ששה יריעת לבדו יעשלא את חמשי ים על שפת היריעה הק יצנה במחברת
רכת תכלת וארגמן ותולעת שני ושמש מזר מעשה חשב עשה את הכרביסו יעשלה ארבעה ע
שלחן ויעשאת הכלי שאשר על השלחן את קערתי ואת כפתי ואת מנקי יתי ואת הקשות

אמנם באופן מדהים הדילוג צופן בתוכו את המבנה של שבתאי ואפילו את משמעותו הקבלית, ואת הכוכבים המקיפים אותו. נתחיל מהפסוק האחרון, שכתוב בו **ללא את חמשי ים**: "ויעש ללאת חמשיים", כידוע ששבתאי הכוכב היחיד שמוקף טבעות שהם בחינת לולאות אמנם בפשטות יש לו רק שבעה טבעות, וכן מה שכתוב **חזרו נזם וטבעת וכוזם**: "כל נדיב לב הביאו חח ונזם וטבעת וכוזם כל כלי זָהב כו", ואלו הארבעה חח ונזם וטבעת וכוזם כולם כלי תכשיט עגולים כגון צמיד וטבעת וכ"כ רש"י¹⁰⁸, ממש כעין הטבעות של שבתאי.

ויותר לעומק, כתב רש"י שכומ"ז הוא נוטריקון "כאן מקום זימה", והוא עגול כמו השאר, ואמרו חז"ל שהביאו את התכשיטים העגולים האלו שהם חח ונזם, טבעת, עגיל וכוזם כדי לכפר על עון העגל שהוא זנות¹⁰⁹. וידוע שאותה רוח רעה שנקראת שבתאי או שיבתא, היא המחטיאה את האדם בזנות.

הפסוק הראשון שכתוב **ובי ומהשביעי** וכן הפסוק השני **ובי ומהשביעי**: רומזים לכך ששבתאי הוא הכוכב השביעי במערכת השמש, בין אם מסתכלים במערכת ייחוס מוחלטת כך שהשמש במרכז, ובין אם מסתכלים במרכת ייחוס ארצית כך ששבתאי הוא הכוכב הכי רחוק מכדור"א כפי שתיארו חז"ל. כידוע שיש שבעה כוכבי לכת וסדר קביעותן ברקיע הוא שצ"ם חנכ"ל כך שהאחרון הוא שבתאי

¹⁰⁶ (שם) וְשִׁפְחָה רְעָה אִיְהִי קְבוּרָה, וְבָה אֶסְרָא לְגַבִּירָתָא. וְאִיְהִי שֶׁבַע שָׁנֵי הַרְעָבָא, וְאִיְהִי מוֹת דְעֵנִי וְאִיְהִי מוֹת דְעֵנִי וְאִיְהִי קְבוּרָת עֵנִי, מְכוּסָה בָּהּ בְּשֶׁבַע מִיְנֵי מְדוּרוֹת, דְאִיְהִי כְלִילָא מְשֻׁבַּע כְּכַבְיָא, כְּמָה דְשֶׁבַע מְלָכָתָא כְלִילָא מְשֻׁבַּע. וְאִינוּן שֶׁבַע כְּכַבְיָא מִסְטָרָא דְגַבְוּרָה (בראשית מא) שֶׁבַע שָׁנֵי הַשָּׁבַע, מִסְטָרָא דְשִׁפְחָה שֶׁבַע שָׁנֵי הָרַעַב.

¹⁰⁷ ועל פי דברי הרב בעץ חיים (דרושי אבי"ע ח"ד) מובן מדוע שבתאי הוא החיצוני ביותר במערכת השמש והאחרון מבין הכוכבים, משום שממנו מתחילה הקליפה, והוא ראש לקליפה ושבעה הירחים שלו הם בחינת עולם ב"ע שלו. וכמו שמתאר שם הרב, שכל בחינות שורש נשמה וגוף דקדושה הם פנימיים ובחינויות של כולם נמצאת ג' בחינות אלו של נוקביה דז"א ועל גבי העור שלה מתחילות הקליפות קודם כתר דקליפה ג' בחינות כו' עד נוקביה דקליפה ואז עליה היכלות ולבושים שלה ובסוף היכלות ולבושים דקדושה.

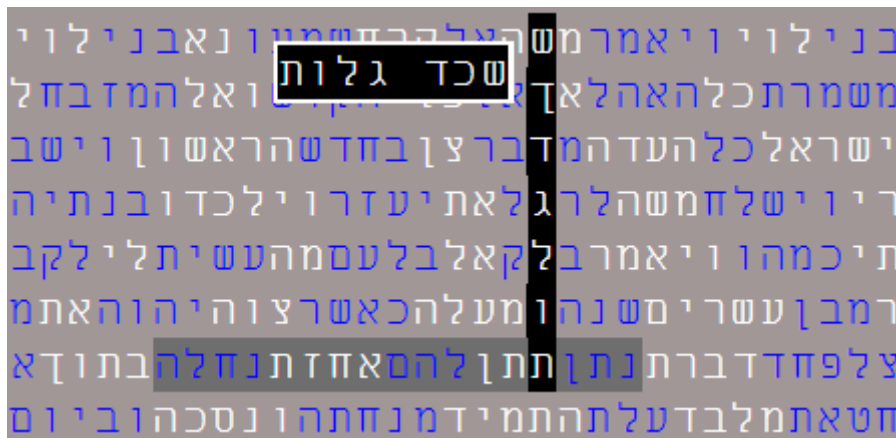
¹⁰⁸ זה לשונו שם (שמות לה, כב) חח. הוא תכשיט של זהב עגול, נתון על הזרוע, והוא הצמיד.

¹⁰⁹ מדרש רבה, מח, ה.

והראשון הוא הלבנה שהכי קרובה אלינו¹¹⁰. ולכן גם בלועזית השתרש שקוראים לכוכב הזה Saturn שהוא היום שביעי Saturday.

שכ"ד גלות

למה השכר דירה גבוה כל כך? למה אי אפשר לקנות בית? מתי נגיעה אל המנוחה ואל הנחלה?! את השאלה הזאת שואלת השכינה כבר 2000 שנה, ואנחנו בני ישראל מרגישים על בשרינו את גלות השכינה, שהיינו באירופה ובאפריקה הרגשנו ממש את הגלות, והגענו לכאן חשבנו שהגענו אל המנוחה, או לנו כי עדיין אין לא מנוחה ולא נחלה, השכ"ד והדירות ימשיכו להיות ביוקר, היוקר יאמיר, כדי שנבין שאנחנו בגלות עדיין, אם לכל אחד היתה דירה מנוחה ונחלה, לא היינו שמים לב לצרת השכינה והקב"ה שאין להם בית ומקום משכן כל אחד היה פונה לאוהל שלו ולמשפחתו, ברוך השם שלא עזב אותנו ומכה אותנו בעדינות כדי להתעורר לאהבתו, והחכם ישכיל ויבין!

שריפת קבר יוסף

אוי לנו כי הערבים הארורים השיגה ידם שוב לשרוף את קברו של יוסף הצדיק בשכם, זוהי ודאי רק אשמתנו שמשכנו ידנו מיוסף והשלכנו אותו הבורה, והבור ריק אין בו מים, אבל נחשים ישמעאלים יש בו. חבל אחי, שלא השכלנו כמו משה רבנו ע"ה שבזמן שכל ישראל עוסקים בבזיזת מצרים, מה עשה מרע"ה?! הלך והתעסק בקבורתו של יוסף, במה אנחנו מתעסקים. ומובא בשם הרב שלמה ישראל זית שליט"א שעתה הצליחו הישמעאלים לחדור עד תוך הקבר ושרפו אותו כליל שלא כבפעמים הקודמות שרפו רק החלק החיצון.

לצערי זה סימן לאותיות כי משיח בן יוסף רמח ביום הזה ג' חשוון, בחינת הרב עובדיה יוסף זצוק"ל שנפטר בתאריך זה בתשע"ד. וידוע מהזוהר שמשח בן יוסף הוא משיח בן אפרים, והוא היה בצד השמאל ועכשיו נכלל בימין בסוד שיעקב השיב את השור (אפרים) לימין והאריה (מנשה) לשמאל: "וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל אֶת יְמִינוֹ וַיִּשֶׁתַּעַל רֹאשׁ אֶפְרַיִם וְהָיָה הַצְּעִיר וְאֶת שְׂמָאלוֹ עַל רֹאשׁ מְנַשֶּׁה שְׂכַל אֶת יָדָיו כִּי מְנַשֶּׁה הַבְּכוֹר". והימין של הטומאה הם ישמעאל כי יצא מאברהם שהוא חסד, ולכן הם הכנגד של החסד תאוותם גדולה בזנות וברצח, וקנאים לא-ל אחד. ובאופן כללי משיח בן דויד צריך להתגבר על ישמעאל, ומשיח בן יוסף על עשיו, אבל מכיון שנעשתה התכללות זאת רואים שקליפת ישמעאל מתגברת על חלקת מחוקק, על קבר יוסף, רומזת להתגברות קליפת ישמעאל ועתה יעשו צרות רבות מאלה, וכבר אינם שמים ליבם לקדושת המקום (וע"ע במדבר רמו ע"ב, רמב ע"א). וכן ראיתי שכתב הרש"י זית שעתה קליפת ישמעאל דטומאה שהם חסד ותכונתם היא זנות התגברו על משיח בן יוסף שהוא מידת היסוד ונלחם בעניין זה.

¹¹⁰ ובאופן פשטני יש הבדל בין סדר בריאתם וקביעותן ברקיע שהוא שצ"ם חנכ"ל לסדר שימושן כיום שהוא יומי (כל"ש צמח"ן) או שבועי (כצנ"ש חל"ם). ועיין במה שכתב הרד"ל בפרקי דרבי אליעזר (פרק ד).

גימטריות

איך גימטריה מוכיחה שהתנ"ך מסור ברוח הקודש?

חז"ל קוראים למידת חשבון האותיות גימטריה, וזאת אחת מל"ב מידות שהתורה נדרשת בהם, אמנם בעיקר בהגדה ובזהר הקדוש ויש מעט רמזים להלכה כגון ארבעים סאה למקוה, שיעור הפרשת חלה ועוד¹¹¹. ונ"ל שמידה זו אינה מוערכת כראוי בימינו אע"פ שהתקוני זוהר משתמש בגימטריה הרבה מאוד, כי אפשר להוכיח רק איתה את אמיתות התורה בס"ד. הגימטריה היא פונקציה שמעבירה הרבה מילים לאותו ערך מספרי, ולכן יכולים להיות הרבה מילים עם אותה גימטריה, ואע"פ שאין כמעט משמעות למצוא מילים שיש להם אותה גימטריה מליבנו, כאשר יש אסמכתא מהפסוקים לגימטריה ויש חיזוק מפשט הדברים כמו שחז"ל דורשים כגון, **שטן = נחש = משיח**, וללא הבנה בעיקרון של דברים אדם יכול להתבלבל ולבדות מליבו ע"י הגימטריה.

כדי להגביל את עצמנו בחיפוש, וכדי שנוכל לחשב הסתברות ולהעריך בצורה נכונה את הממצאים, נחפש בדרך כלל גימטריה של, "פסוקים שלמים", בגימטריה פשוטה או קטנה. וכדי להפוך את השיטה הזאת ליותר חישובית ופחות תלויה בבחירה אישית, נחפש תמיד פסוקים שלמים ונימצא פסוקים שלמים. וכך נוכל לעשות השוואה בין הפסוקים, ולמצוא את הקשר ביניהם. אם נגדיר את הקשר הרצוי מראש נוכל להעריך את ההסתברות למצוא שני פסוקים בגימטריה שווה שיש ביניהם קשר מובהק. ואת הרעיון אפשר לראות כבר בזוהר וכן אפשר להתרשם שמרן ר' יעקב אבוחצירא זצ"ל מחשב גימטריה של פסוקים שלמים בספרו, "מחשף הלבן".

ולדוגמא, נחפש פסוק שלם, ה' כִּי יֵשְׁבוּ אֲחִים יַחְדָּו וּמֵת אֶחָד מֵהֶם וּבֶן אֵין לוֹ לֹא תִהְיֶה אִשֶׁת הַמֵּת הַחוּצָה לְאִישׁ זָר יִבְמָה יָבֵא עָלֶיהָ וּלְקַחָהּ לוֹ לְאִשָּׁה וַיִּבְמָהּ", וכמובן שהנושא של הפסוק ברור והוא מצות יבום, ואת זה אנחנו יודעים מראש. כעת נירצה לחפש פסוק נוסף עם אותה גימטריה [4162]= ומקבלים מספר תוצאות מצומצם, ככל שמס' התוצאות נמוך יותר כך ההסתברות למצוא פסוק קשור לנושא נמוכה יותר. ומוצאים מתוך 6 תוצאות את הפסוק: "יד וְתֹאמַרְנָה הַנְּשִׁים אֶל נַעֲמֵי בְרוּךְ ה' אֲשֶׁר לֹא הִשְׁבִּית לָךְ גֹּאֵל הַיּוֹם וַיִּקְרָא שְׁמוֹ בִּישַׁרְאֵל", ואפשר להוכיח בפשטות מתוך מגילת רות שהפסוק הזה מדבר על מצות יבום וגאולת קרקעות. עיין יותר בטבלה יבום מקביל לרות. וההסתברות לכך בקירוב 1 ל-1,380,935.

¹¹¹ מובא במדר"ר (קרח יח, כא) "ומנין למקוה שצריך ארבעים סאה, (ישעיה ח, ו): מי השלח ההלכים לאט, בגימטריא ארבעים. ומפריש חלה צריך שיפריש אחת מארבעים ושלש וחמש מן התורה למנין חלה. אבות מלאכות ארבעים חסר אחת, דכתיב (שמות לה, א): אלה הדברים, אלה, שלשים ושלש, דברים שתיים, הדברים שלש, הרי ארבעים חסר אחת", ואלו רק אסמכתות בעלמא, שעיקרן הלכה למשה מסיני.

גוג הוא פרעה?

כידוע שאובמה דומה לפרעה של יציאת מצרים, ופרעה צריך לחזור בגלגול להיות גוג באחרית הימים שנאמר כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, וגוג הוא פרעה. ומובא בשם הרב מרדכי, כמו אובמה גם פרעה היה שחור, ושניהם לא היו שייכים לעם שלהם, וכך אובמה הוא מוסלמי שחור וכל העם האמריקאי נוצרים לבנים.

וכתוב בנבואת יחזקאל (פרק לח) על גוג ומגוג: "טו ועלית על עמי ישראל כענן לכסות הארץ באחרית הימים תהיה, והבאותיך על ארצי למען דעת הגוים אתי בהקדשי בך לעיניהם גוג: ז **כה אמר אדני יהוה האתה הוא אשר דברתי בימים קדמונים ביד עבדי נביאי ישראל הנבאים בימים ההם שנים, להביא אתך עליהם**", ביאור הפסוקים כך, הקב"ה אומר לגוג, אתה הוא ששלחתי אליך את שני עבדי הנביאים (משה ואהרן) לדבר איתך בימים הקדמונים (ביציאת מצרים) להביא אותך עליהם כלומר לחזק את הלב שלך. זה דומה לפירוש חז"ל שאמרו על אלדד ומידד שהם שנים שהתנבאו ועיין רש"י. אבל זה פשט המתישב נפלא בכתוב, ומכאן אנחנו באים לרמז הנפלא הזה שצפינו מראש ולכן נחשב הסתברות, שהגימטריה של הפסוק המודגש (פס' ז), היא בדיוק שווה לגימטריה של הפסוק שבו שולח הקב"ה את משה לדבר עם פרעה (שמות ו): "יב **וידבר משה לפני יהוה לאמר הן בני ישראל לא שמעו אלי ואיך ישמעני פרעה ואני ערל שפתיים**", גימטריה 4249 ואלו שני הפסוקים היחידים בכל התנ"ך (מתוך 23,207 פסוקים סה"כ) שיש להם את הגימטריה הזאת!

ודייק שכתוב מייד אחרי פס' יב, "יג **וידבר ה' אל משה ואל אהרן ויצום אל בני ישראל ואל פרעה מלך מצרים להוציא את בני ישראל מארץ מצרים**", רואים שמיד אחרי פס' (יב) ציווה הקב"ה לשלוח את שנים הנביאים משה ואהרן לדבר אל פרעה זה מה שהפס' (ז) אומר "ביד עבדי נביאי ישראל הנבאים בימים ההם שנים", ודרשו חז"ל שנים מלשון שני נביאים.

חישוב הסתברות

נחשב את ההסתברות, יש בסה"כ 2 פסוקים בתנ"ך בגימטריה 4249, לכן ההסתברות לקבל פסוק בגימטריה כזאת היא:

$$P_1 = \frac{2}{23,207}$$

בנוסף אנחנו רוצים שהפסוק שנימצא יהיה קשור לפסוק שחיפשנו, ולכן צריך למצוא את כל הפסוקים שמדברים על נביא שמדבר עם פרעה ואפשר להניח בצורה מקסימלית כמספר הפעמים שיש פרעה למשל 200. ולכן סה"כ:

$$P_2 = \frac{200}{23,207}$$

ואנחנו רוצים ששני התנאים יקרו שהגימטריה תהיה שווה וגם הפסוקים יהיו קשורים,

$$P_T = P_1 * P_2 = 7.42 * 10^{-7} = \frac{1}{1,346,412}$$

כלומר סיכוי של 1 ל-1,346,412 פסוקים שזה היה קורה "במקרה" (אבל בתנ"ך יש רק 23,207 פסוקים, לכן אי אפשר לומר שזה במקרה).

אחד עשר יום מחורב

הנה חיפשנו גימטריה לפסוק שלם (דברים א, א) "אחד עשר יום מחורב דרך הר שעיר עד קדש ברנע", בהקשר לחורבן בית המקדש (תשעה באב). ומצאנו שהגימטריה **שוה בדיוק** לפסוק: "ובשנת אחת עשרה שנה ליום בן אחאב מלך אַחַזְיָה על יהודה", והנה שני פסוקים אלו רומזים לחורבן הבית.

הפסוק הראשון (דברים א, א) בפרשת דברים שט' באב מתרחש בפרשה זו לרוב, הנה רמז הכתוב "איכה", במ"ש משה: "איכה אשא לבדי טרחכם ומשאכם וריבכם", ואמרו חז"ל במדרש (איכה פרשה א) שְׁלֵשָׁה נִתְנַבְּאוּ בְּלִשׁוֹן "איכה": מִשָּׁה, יִשְׁעִיָּה, וְיִרְמְיָהוּ. מִשָּׁה אָמַר (דברים א, יב): איכה אשא לבדי וגו'. יִשְׁעִיָּה אָמַר (ישעיה א, כא): איכה היתה לזונה. יִרְמְיָהוּ אָמַר (איכה א): איכה ישבה בך.¹¹²

ועוד שמובא במדרש שאחד עשר יום מחורב רומזים לתשעת הימים של חודש אב, וי"ז בתמוז ועשרה בטבת. וי"א שמונת הימים של ט"ב בלי ר"ח, ושלושת הצומות: י"ז תמוז, י' טבת, ג' תשרי. ויהיה פירוש הפסוק לפי זה: אחד עשר יום – של תענית יצאו לנו מחורב, שרומז לחורבן בית המקדש הראשון, דרך הר שעיר – שהצומות האלו רומזים גם לחורבן הבית השני שהיה על ידי אדום שהם מהר שעיר¹¹³, עד קדש ברנע: רומז לבניין בית המקדש השלישי שנאמר (דניאל ח, יד): ונצדק קדש, וכתב שם רש"י שנצדק קודש אחרי ביאת המשיח בבית השלישי. והנה מדבר קדש יתכן ורומז לבנין בית השלישי משום שמשם נשלחו המרגלים¹¹⁴ ובו היה החטא שגרם שיסובבו מ' שנה במדבר במקום שיכנסו לארץ ויזכו לבנות בית עולמים.

והנה בפסוק השני (מלכים-ב, ט) "**ובשנת אחת עשרה שנה** ליום בן אחאב מלך אַחַזְיָה על יהודה", גם כן כתוב אחת עשרה, ואולי בא לרמז שחטאו במיוחד שבעשרת הדברות כמו שאמרו חז"ל (שמו"ר פר' מב, ח), אבל שם כתבו המפרשים שפסוק זה לכאורה מיותר וסותר את שכתוב לעיל (מלכים-ב, ח, כה) "**בשנת שתיים עשרה שנה** ליום בן אחאב מלך ישראל מלך אַחַזְיָהוּ בן יהורם מלך יהודה", משמע שבשנת שתיים עשרה מלך אחזיהו אבל לעיל משמע אחד עשרה, ותיירץ בסדר עולם שיהורם המליך את אחזיהו בנו בעודו חי ושנת שתיים עשרה היתה משותפת להם. ובספר דברי הימים מסופר שמלך אחזיהו שהיה בן 42: "בן ארבעים ושתיים שנה אַחַזְיָהוּ בְּמַלְכוּתוֹ וְשָׁנָה אַחַת מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלַם וְשָׁם אָמוֹ עֲתָלְיָהוּ בַת עֲמֹרִי", וכאן בס' מלכים כתוב שמלך בן 22, ותיירץ בסדר עולם שתלה הכתוב באחזיהו לומר שהוא בן 42, והכוונה שמלפני 42 שנה כבר נגזרה הגזרה על גלות יהודה שתגלה עם ישראל כאשר התחתן יהושפט בן אסא עם בת עומרי מלך ישראל שהיה רשע. והנה מיד אחרי שמת אחזיהו (ע"י יהוא בן נמשי) מלכה אמו עתליהו בת עמרי על יהודה והיא הציבה עבודה זרה בבית

¹¹² ויש להוסיף על המדרש, שהנה אם תעיין בכל הפסוקים שכתוב בהם איכה בתורה תמצאם כתובים בסדר שרומז לגורמים ולחורבן הבית:

1. (דברים ז, יז) כי תאמר בלבבך רבים הגוים האלה ממני **איכה** אוכל להורישם, זה רומז לגורם הראשון לחורבן שלא הורישו לגמרי את כל יושבי הארץ ונתעצלו בזה זה גרם לעבודה זרה,
2. (דברים יב, ל) השמר לך פן תנקש אחריהם אחרי השמדם מפניך ופן תדרש לאלהיהם לאמר **איכה** יעבדו הגוים האלה את אלהיהם ואעשה כן גם אני, וכאן מפורש כבר אחרי שהותירו את יושבי הארץ תוהים איכה הם עובדים אלוהיהם ואעשה גם אני זה הגורם השני לחורבן.
3. (דברים יח, כא) וכי תאמר בלבבך **איכה** נדע את הדבר אשר לא דברו ה', זה רומז לגורם השלישי שהלכו אחרי נביאי הבעל והאמינו להם שלא תבוא אליהם הרעה, והסיטו אותם לעבודה זרה ואמרו להם שלום שלום ואין שלום ועוד שלא התבוננו אם הדבר אשר דברו נביאי הבעל מתקיים אם לאו.
4. (דברים לב, כט-ל) לו חכמו ישפילו זאת יבינו לאחריהם: **איכה** ירדף אֶחָד אֶלֶף וְשָׁנִים יְנִיסוּ רִבְבָה אִם לֹא כִּי צוּרִם מִקְרָם וְה' הַסְּגִירָם, הנה כאן כבר רומז לאחריהם שהיא חורבן הבית וגלות ישראל זה הגורם האחרון שלא השכילו להבין לאחריהם ואיכה היו למשל בגוים.

¹¹³ כי הנה ט' באב הוא על צום על ב' המקדשים שבו הוכפל הצרות כדאמרי' (ר"ה יח): שאני ט' באב הואיל והוכפלו בו צרות דאמר מר בט' באב חרב הבית בראשונה ובשניה ונלכדה ביתר ונחרשה העיר ע"כ, וי"ז בתמוז אע"ג שבמקדש ראשון הבקעת החומה היתה בט' בתמוז כדאיתא בפסוקים (ירמיה נב, ו) בתשעה לחדש ויחזק הרעב בעיר כו' ותבקע העיר, עכ"פ דחו את הצום לי"ז משום דחמיר לן חורבן הבית השני מהראשון. וי' בטבת גם הוא הולך על ב' מקדשים כדאיתא בגיטין (נו:) שגם בבית שני היתה להם חומה והיו במצור, ובבית ראשון ג"כ כתוב י' בטבת (יחזקאל כד, א).

¹¹⁴ והנה הרמב"ן כתב (בראשית מ, ז) ח"ל: אל עין משפט. על שם העתיד שעתידים משה ואהרן להשפט שם על עסקי אותו העין לשון רש"י מדברי אגדה (במד"ר יט יד) ולא הבינותי זה כי "קדש" זה הוא "קדש ברנע" כי הוא ב"איל פארן אשר על המדבר" וממנו נשתלחו מרגלים בשנה שניה שנאמר (במדבר יג כו) אל מדבר פארן קדשה וכתוב (דברים א יט כב) ונבא עד קדש ברנע ותאמרו נשלחה אנשים לפנינו ושם ישבו ישראל ימים רבים, ע"כ.

המקדש וביטלה את התמיד, ומאותו הרגע נחתם גזר הדין שכן בקץ דניאל נאמר (שם יב יא) "ומעת הוסר התמיד ולתת שקוץ שמים ימים אלף מאתים ותשעים". חזוה היה העת הראשונה להסרת התמיד חזוה היה בשנה ה-42 אחרי שהתחתן יהושפט עם בת עומרי, ובשנה שמלך אחזיהו ועתליה אמו השלימתו וכל זה בשנה האחת עשרה ליורם בן אחאב. וכל זה פירש רש"י כאן ברוח קדשו.

והנה במסקנה הסופית רואים שב' הפסוקים רומזים זה לזה שבחינת י"א ימים או י"א שנים, רומזים לחורבן הבית כל פסוק בדרכו.

חישוב הסתברות

נחשב את ההסתברות, יש בסה"כ 6 פסוקים בתנ"ך בגימטריה 2698, אנחנו בוחרים באקראי את הפסוק הראשון (דברים א, א) ובוחרים את נושא הפסוק: "חורבן הבית בהקשר לאחד עשר יום", ומחפשים את הגימטריה בתנ"ך. ההסתברות שימצא עוד פסוק בנושא דומה עם גימטריה כזאת היא כדלהלן:

1. ההסתברות לקבל פסוק בגימטריה כזאת היא:

$$P_1 = \frac{6}{23,207}$$

2. בנוסף אנחנו רוצים שהפסוק שנימצא יהיה קשור לפסוק שחיפשנו, ולכן צריך למצוא את כל הפסוקים שמדברים חורבן הבית ואפשר להניח בצורה מקסימלית לקחת את כל הפסוקים שיש בהם שמות נרדפים לבית המקדש (לבנון, מקדש, גאון עוזכם כו') ולא לקחנו בחשבון את צמצום האפשרויות של "אחד עשרה", כי זה פרטני מדי, ולכן סה"כ אפשרויות:

$$P_2 = \frac{200}{23,207}$$

ואנחנו רוצים ששני התנאים יקרו שהגימטריה תהיה שווה וגם הפסוקים יהיו קשורים, ולכן ההסתברות למצוא פסוק נוסף עם התנאים הנ"ל כמו שמצאנו עם הפסוק במלכים-ב (ט, כט) הוא:

$$P_T = P_1 * P_2 = 7.42 * 10^{-7} = \frac{1}{718,086}$$

כלומר סיכוי של 1 ל-718,086 פסוקים שזה היה קורה "במקרה" (אבל בתנ"ך יש רק 23,207 פסוקים, לכן אי אפשר לומר שזה במקרה).

איכה צוארי הלבנון

והנה לבד מזה, הגימטריה של הפסוק (דברים א, יב): "איכה אשא לבדי טרחכם ומשאכם וריבכם", שווה בדיוק לגימטריה של (בראשית מה, יד) "ויפל על צוארי בנימן אחיו ויבך ובנימן בכה על צואריו", וכן לגימטריה של "ונקף סבכי היער בפרץ והלבנון באדיר יפול", וכולם צפינו מראש ויש להם קשר הדוק לחורבן בית המקדש.

הפסוק שבו כתוב "איכה" (דברים א, יב) שאותו אומר משה כבר אמרנו שרומז לחורבן שהסמל שלו הוא: איכה ישבה בדרך (מגילת איכה א). והפסוק השני (בראשית מה, יד) רומז במפורש לבכיה לדורות שהיא חורבן הבית וכן אמרו חז"ל והביא רש"י (מגילה טז): זה לשונם: "ויפול על צוארי בנימן אחיו, אמר רבי אלעזר בכה על שני מקדשים שעתידין להיות בחלקו של בנימין ועתידין ליחרב. ובנימין בכה על צואריו, בכה על משכן שילה שעתידין להיות בחלקו של יוסף ועתידין ליחרב". והפסוק השלישי, מובא במס' גיטין (נו): שם אמר ר' יוחנן בן זכאי לאספסיינוס קיסר שהוא יחריב את בית המקדש והוא עתיד להיות מלך משום שנאמר: "והלבנון באדיר יפול", הלבנון הוא בית המקדש ואדיר הוא מלך.

חישוב הסתברות

נחשב את ההסתברות, יש בסה"כ 8 פסוקים בתנ"ך בגימטריה 1346, אנחנו בוחרים באקראי את הפסוק הראשון (דברים א, יב) ובוחרים את נושא הפסוק: "חורבן הבית", ומחפשים את הגימטריה בתנ"ך. ההסתברות שימצא עוד פסוק בנושא דומה עם גימטריה כזאת היא כדלהלן:

1. ההסתברות לקבל פסוק בגימטריה כזאת היא:

$$P_1 = \frac{8}{23,207}$$

2. בנוסף אנחנו רוצים שהפסוק שנימצא יהיה קשור לפסוק שחיפשנו, ולכן צריך למצוא את כל הפסוקים שמדברים חורבן הבית ואפשר להניח בצורה מקסימלית לקחת את כל הפסוקים שיש בהם שמות נרדפים לבית המקדש (לבנון, מקדש, גאון עזכם כו') ולא לקחנו בחשבון את צמצום האפשרויות של "אחד עשרה", כי זה פרטני מדי, ולכן סה"כ אפשרויות:

$$P_2 = \frac{200}{23,207}$$

ואנחנו רוצים ששני התנאים יקרו שהגימטריה תהיה שווה וגם הפסוקים יהיו קשורים, ולכן ההסתברות למצוא פסוק נוסף עם התנאים הנ"ל כמו שמצאנו עם הפסוק (בראשית מה, יד) הוא:

$$P_T = P_1 * P_2 = 2.97 * 10^{-6} = \frac{1}{336,603}$$

והנה אחרי שמצאנו פסוק אחד עם ב' התנאים הנ"ל, נירצה לחשב את ההסתברות למצוא פסוק נוסף, או ליתר דיוק את ההסתברות למצוא שני פסוקים עם התנאים הנ"ל (כגון את הפסוק (בראשית מה, יד) וגם (ישעיה י, לד) והיא:

$$P_{T2} = \left(\frac{8}{23,207} * \frac{200}{23,207} \right) * \left(\frac{7}{23,206} * \frac{199}{23,206} \right) = 7.68 * 10^{-12}$$

במילים אחרות מספר קטן מאוד שאי אפשר להציג כמעט במחשבון (1 למאה מיליארד) ואף ע"ג שזה לא מדויק מאוד, זה ממחיש את ההסתברות האמיתית.

קץ הזוהר

מובא בזהר הק' (וירא קח. ושם): ובשש מאות שנים לאלף הששי [שנת הת"ר, 5600 לספירה] יפתחו שערי החכמה למעלה ומעינות של חכמה למטה, ויתתקן העולם להכנס לשביעי. כמו בן אדם שמתקן ביום ששי מכשמעריב השמש להכנס לשבת, אף כך גם, וסימן לדבר (בראשית ז, יא) בשנת שש-מאות שנה לחיי-נח בחדש השני בשבעה-עשר יום לחדש ביום הזה נבקעו כל-מעינות תהום רבה וארבת השמים נפתחו, כלומר הפסוק הזה סימן לכך שבשנת שש מאות לחיי נח שהוא רומז לשבת יום המנוחה, נבקעו כל המעינות של החכמה בעולם הגשמי ובעולם הרוחני ארובות השמים יפתחו.

ומוכח לנו שאין הכוונה לקץ המשיח שהרי המשיח לא הגיע, אלא שבשנת הת"ר התחילה ההכנה לביאת משיח כמו פיתוח הטכנולוגיה וגילוי תורת הקבלה והחסידות בעולם. ובהמשך הזוהר שם מובא: "אמר לו רבי יוסי [לר' אלעזר], יפה אמרת [על הקץ שרמזו בפסוק: "בשנת שש מאות שנה"], משום שהוא בתוך סוד האותיות ואין לנו לעורר חשבון וקצים אחרים, שהרי בספרו של רב ייבא הזקן מצאנו חשבון זה, שכתוב (ויקרא כו, לד) "אז תרצה הארץ", והוא הסוד של וא"ו, שכתוב "וזכרתי את בריתי יעקוב", וזהו וא"ו, הכל כאחד. ועל זה אזכר. ואחר כך והארץ אזכר, זו כנסת ישראל. תרצה, תתרצה הארץ אל הקדוש ברוך הוא".

ובאופן מדהים אע"פ שאין לנו הבנה בזה כלל, אם ניקח את שני הפסוקים שהזוהר מביא (בראשית ז, יא) "בשנת שש-מאות שנה לחיי-נח" ו-(ויקרא כו, לד) "אז תרצה הארץ", על תחילת הקץ בשנת הת"ר, הגימטריה שלהם שווה, ואלו הם:

נושא	תחילת המבול על הארץ	גלות בבל, שבילל ובילבל את כל העולם
הפסוקים השווים	(בראשית ז, יא) "בשנת שש מאות שנה לחיי נח בחדש השני בשבעה עשר יום לחדש ביום הזה נבקעו כל מעינות תהום רבה וארבת השמים נפתחו"	(ויקרא כו, לד) "אז תרצה הארץ את שבתך את שבתך את שבתך את שבתך"
גימטריה	7425	7425
הסתברות	משמע שהזהר אומר בפירוש שלפסוק (ויקרא כו, לד) יש אותו חשבון (גימטריה) של הפסוק (בראשית ז, יא) ולכן שניהם רומזים לקץ, וגם קשורים מבחינת המשמעות של שבת והארץ. ומכיוון שבגימטריה של 7425 אלו הפסוקים היחידים בכל התנ"ך, מדהים לחשוב איך חכמי הזוהר ובפרט רב ייבא הזקן, וכן רבי יוסי, ידעו שלאותם פסוקים יש גימטריה שווה. הרי על ידי ניחוש, צריך לחשב גימטריה של כל 23,207 הפסוקים בתנ"ך כדי למצוא שני פסוקים שווים, זה בלתי אפשרי לבני אדם כמובן, כי אפילו לחשב גימטריה של פסוק אחד בסכום 7425 אנחנו לא מסוגלים בלי להתבלבל. על כרחנו לומר שהכול ניכתב ברוח הקודש ממש כידוע.	
פירוש	רומז לתחילת ההכנה לאלף השביעי, וזה כמו ערב שבת, וכך גם המבול תיקן את הארץ וכל חטאיה לקראת הארץ החדשה שהיא בחי' שבת. ולכן מחכרת השחתת הארץ ותיקונה שזה רומז לריצוי	70 שמיטות שריצתה הארץ לנוח כל ימי השמה, וכך פירש התרגום יונתן: "הא בכן תרעי ארעא ית שני שמיטהא וכו' בכן תתנייח ארעא ותרעי ית שזבי שמיטהא", ובנ"י הוגלו לבבל, בחי' המבול, מכיוון

<p>שאת קשתי נתתי בענן ואין לכלות שונאי ישראל.</p>	<p>הארץ, אז תרצה הארץ את שבתותיה.</p>	
<p>(יחזקאל ז) מתנבא על גלות בבל: א וַיְהִי דְבַר ה' אֵלַי לֵאמֹר: ב וְאַתָּה בֶן אָדָם כֹּה אָמַר אֲדֹנָי ה' לֵאדְמַת יִשְׂרָאֵל קֶץ בָּא הַקֶּץ עַל אֲרֻבַּע כְּנָפוֹת הָאָרֶץ: ג עֲתָה הַקֶּץ עֲלֶיךָ וְשִׁלַּחְתִּי אִפִּי בְךָ וְשִׁפְטִיתִיךָ כְּדָרְכֶיךָ וְנִתַּתִּי עֲלֶיךָ אֵת כָּל תּוֹעֲבוֹתֶיךָ: ד וְלֹא תַחֲוֹס עֵינֵי עֲלֶיךָ וְלֹא אֶחְמוֹל כִּי דָרְכֶיךָ עֲלֶיךָ אֲתֵן וְתוֹעֲבוֹתֶיךָ בְּתוֹכְךָ תִּהְיֶינָה וְיִדְעֶתֶם כִּי אֲנִי ה' (פ) ה כֹּה אָמַר אֲדֹנָי ה' רְעָה אַחַת רְעָה הִנֵּה בָּאָה: ו קֶץ בָּא בָּא הַקֶּץ הַקִּיץ אֲלֶיךָ הִנֵּה בָּאָה:</p>	<p>יג וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ קֶץ כָּל בָּשָׂר בָּא לִפְנֵי מִלְאָה הָאָרֶץ חֲמָס מִפְּנֵיהֶם וְהִנְנִי מְשַׁחִיתֶם אֵת הָאָרֶץ: חֲזַת הַמִּילָה "קֶץ" הַיְחִידָה בַּתּוֹרָה. רוֹאִים שְׂגָם בַּמִּבּוּל וְגַם בַּגְלוֹת בַּבֶּל (יחזקאל ז), מַחֲכַרַת הַמִּילָה "קֶץ" מִמַּשׁ בַּהֲקָשֶׁר שֶׁל כִּלְיוֹן בְּנֵי הָאָדָם הַחוֹטְאִים. וְחוּץ מֵהַקִּיצִין הַמַּחֲכָרִים בַּסֵּפֶר דְּנִיָּאל "לַעַת קֶץ", וְכֵן בְּאִיּוֹב "קֶץ שֵׁם לַחוֹשֶׁךְ", אֵלוֹ 2 הַקִּיצִין הַיְחִידִים בַּהֲקָשֶׁר זֶה.</p>	<p>בחינת קץ</p>

חישוב הסתברות

נחשב את ההסתברות, יש בסה"כ 2 פסוקים בתנ"ך בגימטריה 7425, לכן ההסתברות לקבל פסוק בגימטריה כזאת היא:

$$P_1 = \frac{2}{23,207}$$

$$P_T = P_1 = 8.6 * 10^{-5} = \frac{1}{11,603}$$

חישוב הקץ

צריך לדעת לפני שאנחנו מציגים ראיות על קץ המשיח, הכול בגדר אפשרות, וכאשר נטעה ח"ו אז יבוא אחר ויחשב במקומו את הקץ האמיתי. אבל באמת שאנחנו כבר באחרית הימים ממש על כן חובה גמורה לצפות כל רגע למשיח. ועוד גילוי נאות שהתאוריה להלן אינה מושלמת ויש בה כמה נקודות שצ"ע אבל יש שהקדימו את הגאולה כבר לשנת ה'תשע"ה - ה'תשע"ו וגם זה ניראה נכון, עכ"פ החישובים עצמם מראים שהכול מתכנס לה'תשע"ח.

קץ הזוהר

וכתב הר"ש בחגלו (מ"מ דף קיז): שכל שישים ושישים שנה מן האלף השישי יש פתח לגאולה כמ"ש הזוהר שם, משום שוא"ו עולה לי' חכמה ומתמלאת בכל קצוות לשישים נפש, ואחר כן יורדת לה"א וממלאת לה. ובשנת הת"ר מתמלאת פעמים עשרה מכל קצה והמועדים הבא הקרוב אלינו הם שנת התש"פ 5780 לספירה. וכתב שם הזוהר "אֶשְׁתָּלִים וְאִ"ו גוּ עֶשֶׂר שֵׁית זְמַנִּין", ואם תחשב וא"ו 13 כפול 10, תקבל 130, שש פעמים, תקבל 780.

ומבואר שם בזוהר וכ"פ המלבי"ם (השמטות לדניאל ובמ"מ שם), שכל שישים ושישים שנה מהאלף השישי ישנה אפשרות לגאולה, והזמן 780 מתחלק ב-60, ונקבל 13 פעמים. ואם נוסיף 780 לאלף השישי נקבל 5,780.

וקץ זה מתאים לקץ דניאל שיבואר בהמשך, אם נוסיף על קץ דניאל ב' שנים כפי שמבוא בתקו"ז לקמן. ונקרא לקץ זה $Geula_Z=5780$.

קץ דניאל

וצריך לציין שהרבה חכמים ועליהם רש"י והרס"ג, המלבי"ם והגר"א ועוד מצאו קיצים, וכמו כן המלבי"ם (בפס' דניאל ז, כה) כתב על הפסוק שאומר "עדן עדנין ופלג עדן" כלומר "מועד מועדים וחצי מועד" מעת הוסר התמיד כלומר מזמן חורבן ביה"מ השני שהיה בשנת 3828, עידן זה 410 שנים שבהם עמד ביה"מ הראשון, עדן עדנין זה שלושה עדנים ולכן 1230 שנים, ופלג עידן זה חצי מהזמן האמור 615. ולכן הקץ יוצא בשנת $5673=615+1230+3828$ ה'תרע"ג. ובאמת בשנה זו התחילה מלחמת העולם הראשונה.

אע"פ שלא היה הקץ בזמן הזה אפשר להשתמש בשיטה זאת ולהגיע לשנת 5778, אם ניקח עידן (מועד) ראשון 480 מיציאת בני"י ממצרים עד בניין הבית הראשון. והמועד השני ניקח 410 שנים פעמיים (מועדים) וזה 820. וחצי מועד, כפי שפירש המלבי"ם יהיה חצי מסך הכול $1300=480+820$.

$$\text{מועד וחצי מועדים מועד} = (480 + 410 * 2) + \frac{1}{2} * (480 + 410 * 2) = 1,950 \text{ [שנים]}$$

$$Geula_1 = 3828 + 1950 = 5778 \text{ (התשעח)}$$

וכמו כן יתאים קץ זה לקץ הכתוב בדניאל (פ"ח יג-יד):

יג וְאֶשְׁמְעָה אֶחָד-קְדוֹשׁ מִדְבָר וַיֹּאמְרוּ אֶחָד קְדוֹשׁ לְפִלְמוֹנִי הַמְדַבֵּר עַד-מָתִי הַחֲזוֹן הַתְּמִיד
וְהַפֶּשַׁע שְׁמֵם תָּת וְקִדְשׁ וְצָבָא מְרָמָס: יד וַיֹּאמְרוּ אֵלַי עַד עָרֵב בִּקְרֵי אֲלָפִים וְשָׁלֹשׁ מֵאוֹת
וְנִצְדָק קִדְשׁ:

כלומר מזמן מסוים¹¹⁵, צריך להוסיף 2300 שנה כדי לקבל את הקץ וכך חישב רש"י והמפרשים. ואנו ניקח מיום שהתחילו לבנות ביה"מ השני כלומר עליית עזרא ונחמיה בשנת 3408, והוא שלוש שנים אחרי נס פורים בשנת 3405. ונוסיף עליו 2300 ונקבל 5708 זה תאריך הקמת המדינה (1948 למניינם).

$$\text{התשח} \quad Geula_2 = 3408 + 2300 = 5708 \text{ תחילת}$$

תאריך זה רומז לתחילת הגאולה, כלומר שבעים שנים קודם הגאולה בפועל, כמבואר בתקו"ז לקמן שהמשיח יתכסה שבעים שנה ואחרי זה יתגלה בסוד לידת משיח.

$$Geula_2 = 5708 + 70 = 5778 \text{ (התשעח)}$$

שים לב שפורים מקביל לשואה בכמה מובנים, המן הוא מזרע עמלק כמו הנאצים ימ"ש, וכמו כן המן רצה להשמיד את כל היהודים, אמנם ב"ה לא עלתה בידו. וכן כידוע בני המן הכתובים בסוף מגילת אסתר רומזים לעשרה פושעי משפטי נירנברג הנאצים.

שבעים שנה עד הגאולה

ראוי לציין שכמו שבעלייה השנייה עליית עזרא ונחמיה, 3 שנים לפני היה ניסיון השמדה של היהודים (המן הרשע) כך גם בהקמת המדינה בעלייה השלישית, 3 שנים לפני היתה השואה (1945 סוף השואה ו-1948 הקמת המדינה), אמנם יש הבדל שאז היו צדיקים זכוכי להקים ביה"מ השני אבל לא

¹¹⁵ אמנם אי אפשר לבחור כל זמן אלא אחד מהזמנים הידועים שהם נקודות מפנה בהיסטוריה שהמפרשים כתבו כגון יציאת מצרים, גלות בבל, עליית עזרא, חורבן הבית וכו'.

זכו לגמרי שהרי היה חסר מעשרה דברים, וכאן אפילו ביה"מ לא זכו אלא רק להיכנס לארץ. ושם היתה בחינת גאולה ממש שלאחר 70 שנה שהבטיח ירמיה שיגאלו מבבל ויעלו ארצה, אמנם כאן מתחילים 70 שנה של גאולה מעת שעלו ארצה כבר, ואם כן תגיע הגאולה בשנת 5778 (2018 למני'), כלומר 70 שנה לאחר קום המדינה בשנת 5708 (1948 למני').

וכך הובא בתקו"ז (ד ע"א) ח"ל: "כל האומר אמן יהא שְמיה רבא בכל כחו, קורעין לו גזר דינו של שבעים שנה, דאינון שבעין שנין, בתר אַלף ומאתן שנין, דאתחברב בי מקדשא, ואית דחשיב לון משבוטל התמיד, בגין דבדרגא דיעקב תליא קץ דפורקנא, דדרגיה אמת, הדא הוא דכתיב (מיכה ז כ) תתן אַמ"ת ליעקב, דאיהו סימן אַלף מאתים ותשעים, ואית דאוסוף ביה ב', קרוב יהו"ה לכל קוראיו לכל אַשֶׁר יקראהו באמת (תהלים קמה יח), לדעת בארץ דרַכָּך (שם סז ג), אוף הכי ארץ, אַלף ר"ץ, מאתים ותשעים, לקיימא בהון אַמ"ת מאַר"ץ תצמח (שם פד יב), פד יהון לבר כחושבן אַר"ץ, אַבל גזר דינם שבעים שנים".

זה כעין שהיה בגלות בבל עד שנגאלו עברו 70 שנה וכך כתוב (דניאל ט, ב): "אֲנִי דְנִיָּאל בִּיְנֵיתִי בְּסַפְרֵים מִסְפָּר הַשָּׁנִים אֲשֶׁר הָיָה דְבַר-ה' אֵל-יְרֵמְיָה הַנְּבִיא לְמַלְאָוֹת לְחַרְבוֹת יְרוּשָׁלַם **שְׁבַעִים שָׁנָה**", והנביא ירמיה התנבא על זמן הגאולה, "כי-כה אמר ה' כי לפי מלאת לבבל **שבעים שנה** אפקד אתכם והקמתי עליכם את-דברי הטוב להשיב אתכם אל-המקום הזה". ודניאל טעה בתאריך של הגאולה¹¹⁶ לכן הוא אומר בינותי בספרים כלומר ניסה להבין במה טעה ומדוע הגאולה מתאחרת זה רומז לגאולה כאן שיתכן איחור 5775 עד 5778, תלוי ממתי מתחילים לספור 70 שנה. וכה"ג טעו בני אפרים בגאולת מצרים שיצאו מוקדם מד"ו שנים, ארבעים שנה קודם.

ואלו האלף ר"ץ הם הי"ג שנה שבהם מל ישמעאל, ועל כן קיבל את הארץ ל-1300 שנים לאחר גלות רומי, כמובא בזה"ק (שמות לא ע"ב): "זמינין בני ישמעאל, למשלט בארעא קדישא, פד איהי ריקניא מכלא, זמנא סגי, כמה דגזירו דלהון בריקניא בלא שלימו. ואינון יעכבון להון לבני ישראל לאתבא לדוכתייהו, עד דאשתלים ההוא זכותא דבני ישמעאל", משום שכתוב, "וישמעאל בנו בן-שלש עשרה שנה בהמלו את בשר ערלתו". ואלו ה-1300 הם רומזים ל-1290 שנה כמניין אר"ץ ואמ"ת המזכרים בתקו"ז הנ"ל, משום שהיה כמעט בן שלוש עשרה שנה ע"כ בדיוק הם 1290. וראיה לזה ממ"ש התקו"ז לעיל "פד יהון לבר כחושבן אַר"ץ", ע"כ.

ואת ה-1290, מתחילים לספור מעת הוסר התמיד כמובא בדניאל (יב, יא-יב): "ומעת הוסר התמיד ולתת שקוץ שמם ימים אַלף מאתים ותשעים: אשרי המחכה ויגיע לימים אַלף שלש מאות שלשים וחמשה", רואים כאן שמעת הוסר התמיד צריך לחכות 1290 שנים, ולאחר מכן לחכות עוד 1335 שנים, ההפרש של 45 שנה האלה בין הזמנים הוא זמן התכסות של המשיח כלומר גזר דין, וע"פ התקו"ז הנ"ל צריך להיות 70 שנה ולא 45 שנה כפירש"י ע"פ המדרש, אבל עכ"פ 1290 שנה כפולים הם הזמן שצריך לחכות מעת הוסר התמיד, וכעין שפירש המלבי"ם (סוף ספר דניאל בהשמטות). וראיה קצת מהתקו"ז לעיל שאמר אַמ"ת מאַר"ץ תצמח (שם פד יב), ואמ"ת היינו כנגד הקב"ה ואר"ץ כנגד השכינה, וכל אחד כמניין 1290 ולכן צריך בעצם לחכות 2580 שנים מעת הוסר התמיד.

רק נותר להבין מאיזה עת הוסר התמיד יש להוסיף על העת הזאת את הסכום הנ"ל, והמלבי"ם הביא שם שישנם שלושה עיתים שבהם הוסר התמיד: מלכות מנשה בן חזקיה, אחז בן יותם מלך יהודה ועתליה בת אחאב. ואנחנו נתפוס כעיקר את הזמן בו אחז בן יותם הסיר את התמיד משום שהוא מלך יהודה והוא היה המלך הרשע הראשון במלכות יהודה שעשה כזאת נבלה, זה כתוב מפורש בספר מלכים והתיאור ברור כיצד אחז הכניס עבודה זרה לתוך ביה"מ והחליף את מזבח הנחושת במזבח אלהי דמשק. ואחז הזה מלך בין השנים 3199-3183, וניראה מהכתובים [עין דברי הימים ב, כח ועיין מלכים ב, טז] בקירוב שהוא עשה את זה בסוף מלכותו, אם נתפוס את שנת 3198 לעיקר (בסה"כ הוא מלך 16 שנה בירושלים).

$$Geula_3 = 3198 + 1290 + 1290 = 5,778 \text{ [התשעח]}$$

¹¹⁶ מבואר במס' מגילה (יא): כיצד טעו מלכי בבל בלשטצר, דריוש המדי ואחשוורוש בחישוב תקופת השבעים שנה עי"ש.

ושבו קיבלנו שנת ה'תשע"ח כגבול עליון לגאולה שתבוא עלינו במהרה בס"ד.

ואם תאמר, הרי צריך להוסיף על שיטת החישוב Geula_3 את ה-70 שנה של התכסות המשיח או 45 שנים, ויוצא יותר. אמנה נכון הדבר, אבל יתכן שזמן גאולה זאת כלול מ-70 שנה אלו, כמו שאמרו בתקו"ז לעיל "כל האומר אמן? הא שמייה רבא בכל כחו, קורעין לו גזר דינו של שבועים שנה, דאינון שבועין שנין, בתר אלף ומאתן שנין", אבל Geula_2 אינו כולל את הגזר דין, לכן צריך לחכות עוד 70 שנה על 5,708 להגיע ל-5,778. חמן Geula_1 גם כן 5,778 מדבר כבר אחרי תוספת 70 שנה של גזר דין.

חמן Geula_Z האמור לעיל בקץ הזוהר מתאים לחישוב הנ"ל, למ"ד בתקו"ז לעיל: "ואית דאוסף ביה ב', קרוב יהו"ה לכל קוראיו לכל אשר יקראהו באמת (תהלים קמה יח), לדעת בארץ דרךך (שם סז ג)", למי שמוסיף עוד ב' שנים על הקץ הנ"ל יוצא אם כן:

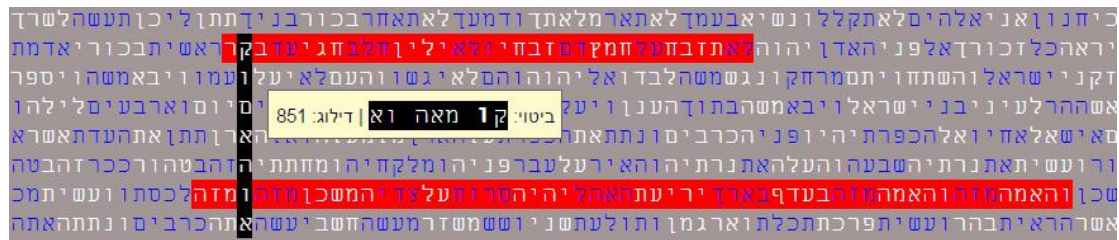
$$Geula_Z = Geula_1 + 2 = Geula_2 + 2 = Geula_3 + 2 = 5,780$$

תאונה בקו 101

אור לי"ד ניסן היתה תאונה קשה בקו 101, מחוף הכרמל לכיון נווה שאנן בחיפה, בתאונה לפי רוב הדיווחים נפצעו כ-48 נוסעים, ואף שאין חשיבות כל כך למספר הפצועים ראינו לדרוש בעניין זה.

זה קרה מיד אחרי פרשת הנשיאים שכתוב: "כל הבקר לעלה שנים עשר פרים אילם שנים עשר כבשים בני שנה שנים עשר ומנחתם ושלעירי עזים שנים עשר לחטאת", ומובא בתרגום יונתן: "כל תורי לעלתא תריסר תורי לרב בית אבא דיקרא דיקרין תריסר מטול דיהובדון תריסר רברבי ישמעאל אמרין בני שנה תריסר מטול דיהובדון תריסר רברבי פרו ומנחתהון מטול דיעדי כפנא מן עלמא וצפירי עזין תריסר לחטאתא מטול לכפרא על חובי תריסר שבטיא", ורואים שאלו הקרבנות כפרה על עם ישראל, וסה"כ זה יוצא פרים אילים וכבשים 36 לעולה, ועוד 12 שעירי עזים לחטאת, סה"כ 48 קרבנות לכפרה. זה רומז למס' הפצועים הנ"ל שכאילו הביאו קרבן כל אחד לכפר על ישראל, שהרי קרבן זה ממון וכל שכן פגיעה קלה בגוף שנחשבת קרבן.

וחיפשנו דילוג מינימלי בתורה: "**קו מאה וא**", וחותר פסוק: "לא תבח על חמץ דם זבחי", וכדתנן ריש פסחים: "אור לארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר כל מקום שאין מכניסין בו חמץ אין צריך בדיקה ובמה אמרו ב' שורות במרתף מקום שמכניסין בו חמץ", ופירש"י שם: "לא תשחט את הפסח בי"ד בניסן עד שתבער החמץ", והוא במכילתא. ומבואר הרמז למשכיל, שאור לי"ד בודקין את החמץ ו**מנהרות** רומז לנרות כמ"ש "והיה בעת ההיא אֶחָפֵשׂ אֶת יְרוּשָׁלַם בְּנֵרוֹת וּפְקַדְתִּי עַל הָאֲנָשִׁים הַקְּפָאִים עַל שְׁמֵרֵיהֶם", (ושמרים כיום הם המטפחים העיסה זה כעין חמץ ולכן אמר הקופאים שמשחים העיסה עד שתחמץ דוק). ודרשו מפסוק זה חז"ל אסמכתא לבדיקת החמץ בנרות דוקא. ו**כרמ"ל** יכול להיות חמץ אם משרין אותו אע"פ שמנחת העומר אינה באה חמץ וקרבה לגבי מזבח מ"מ מבואר ברמב"ם שהחמץ לוקה (הלכות מעה"ק פי"ב הי"ד), ו**מרתף** הוא מקום חשוך כעין המנהרות הנ"ל וכנהוג לעשות בדיקת חמץ במקום חשוך. ודוק שמנחת העומר קרבה בט"ז ניסן. ועוד רמז: "את ירושלים" בגימטריה עם הכולל שווה "מנהרות הכרמל", כלומר את ירושלים בא לרבות אף את מנהרות הכרמל, וכל מקום שעשוי להיות בו חמץ.

ועוד לפי הפסוק התחתון שחותך הדילוג: "והאמה מזה והאמה מזה בעדף בארץ יריעת האהל יהיה סרוח על צדי המשכן מזה ומזה לכסתו", יש לרמז דבר נפלא בס"ד, שכידוע רמ"ח איברים באדם והם מפורטים במשנה באהלות (פ"א מ"ח) וראה איור למטה. ו-46 מתוכם יחידים, והשאר 202 הם כפולים, כלומר שחוזרים פעמיים, וסה"כ הם 101 איברים שונים כ"כ שם הר"ע מברטנורה. ולשון

המשנה הוא: "מאתים וארבעים ושמונה אברים באדם, שלשים בפסת הרגל, ששה בכל אצבע, עשרה בקרסל, שנים בשוק, חמשה בארכובה, אחד בירך, שלשה בקטלית, אחת עשרה צלעות, שלשים בפסת היד, ששה בכל אצבע, שנים בקנה, ושנים במרפק, אחד בזרוע, וארבעה בכתף. **מאה ואחד מזה ומאה ואחד מזה**. ושמונה עשר חליות בשדרה, תשעה בראש, שמונה בצוואר, ששה במפתח של לב, וחמשה בנקביו כו", ע"כ. ואם תדקדק נימצא לפי זה שיש בגוף האדם קו שמפריד בין החלקים הדומים, כעין שיקוף וראה באיור למטה, והקו הזה ניקרא קו מאה ואחד, והוא מגיע עד לצוואר וממנו ולמעלה 46 איברים יחידים כנ"ל.

וכן מצינו במשכן, שהרי אמרו שהמשכן בנוי בצורת גוף האדם, וא"כ יש בו כל האיברים כמניין הנ"ל, ואכן אם נדקדק נימצא שאורך המשכן היה 20 קרשים לפאת צפון ו-20 לפאת דרום, ו-6 קרשים לאחורי המשכן ימה, ועוד 2 קרשים למקוצעות המשכן לירכתים (לפינות). סה"כ 48 קרשים שרומזים ל-48 פצועים הנ"ל. אבל לפי האמת 2 קרשים בפינות הם נכפלים ולכן אין להחשיב אותם בפני עצמם, וצריך לקחת רק חלק מהם לחישוב כמות האיברים של המשכן. ונלע"ד שהאיברים רמזים באדני כסף, כי אותם תרמו בני ישראל ישירות מכספם והם ממש רומזים לכלל נשמות ישראל כמ"ש: "ויהי מאת כפר הכסף לצקת את אדני הקדש ואת אדני הפרכת מאת אדנים למאת הכפר, כפר לאדן"¹¹⁷. כיכר כסף לאדן, ותחת כל קרש היו 2 אדנים. ו-4 עמודי הפרוכת היה תחתם 4 אדני כסף בלבד שרוחבם מחצית מקרשי המשכן, שהם כעין איברי הלב במשנה הנ"ל¹¹⁸, ויוצא סה"כ 100 אדני כסף, אבל הכולל הוא 1775 שקלים שלא הגיעו לכלל כיכר, "ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים עשה ויום לעמודים וצפה ראשיהם והשק אתם", וציפה בהם את העמודים בראשיהם, והם הכולל ונחשבים כנגד כל המאה, כי עומדים בחלק העליון של כל הקרשים והם הדור האחרון ללא ספק, ולכן הם נחשבים סה"כ 101 אדני כסף. אבל בהם השכחה תופסת יותר ומוכח מ"ש חז"ל (שמו"ר פנ"א) ששכחם (משה רבנו ע"ה) וכשזכר אותם אמר ואת האלף וגו' הם ממה שעשה ויום וגו' הובא באור החיים, ונראה שהם רומזים ל-101 איברים כפולים הנ"ל, כי הנה כאמור יש קו דמיוני המפריד בין חלקי הגוף, מזה ומזה משני הצדדים יש 101 איברים, וכן במשכן יש את קו הבריח התיכון שמפריד בין החלק העליון לחלק התחתון של הקרשים לכל אורכם, והחלק העליון כלול מכל התחתונים ומעצמו לפיכך יש בו 101, והתחתון כלול מעצמו ומהעליון וג"כ יש בו 101, ויש להסתפק מה הוא העיקר התחתון או העליון, וכעין זה הסתפקו חז"ל מה הוא העיקר, כפי שאמרו חז"ל (חגיגה ט:): מאי דכתיב (מלאכי ג, יח) ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע בין עובד אלהים לאשר לא עבדו היינו צדיק היינו עובד אלהים היינו רשע היינו אשר לא עבדו, א"ל עבדו ולא עבדו תרוייהו צדיקי גמורי נינהו ואינו דומה שונה פרקו מאה פעמים **לשונה פרקו מאה ואחד** ע"כ. הפרק הנוסף שווה ערך לכלל האחרים. וגם בגוף האדם כן הדבר שצד ימין הוא חזק יותר וממנו נוטל צד שמאל ומתדמה לו, אבל י"ל שצד שמאל הוא העיקר והוא בחי' הארץ הקרקע העולם הזה, אבל צד ימין הוא רוחני בחי' בשמים הפרק הנוסף שהוא רוחני, או שי"ל איפכא שהעליון הוא שמאל שבו יש שכחה כנ"ל, והימין הוא העיקר וכן נראה.

ועכ"פ מוכח שיש במשכן 101 פרקים שהם האדנים, והם כפולים כנ"ל, כיון שהעליון כלול מכולם ומעצמו כו', ואם נפרש ש-4 אדני הפרוכת היו כפולים, נקבל שהיו סה"כ 104 אדנים במשכן ומ"ש בפסוק קשה דכתיב מאת אדנים למאת הכיכר, וי"ל שהשלימו בנחושת את החסרים. ומ"מ לזה רמז הפסוק הנ"ל שחותך הדילוג: "והאמה מזה והאמה מזה בעדף בארץ יריעת האהל יקנה סרוח על צדי המשכן **מזה ומזה** לכסתו", מזה ומזה גימטריה 104 בלא ו' החיבור, שרומזים לאדנים הנ"ל. ועי' במס' שבת לעיל דיש מחלוקת אם גובה המשכן היה י' אמות עם האדנים או בלי, ולפי"ז לר' יהודה מיכסיא אמה דאדנים לר' נחמיה מיגליא אמה דאדנים.

וכל זה ממש כעין שאמרו חז"ל, "אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים **לשונה פרקו מאה ואחד**", דהיינו פרקו לשון של איבר, השונה פרקו שחזר עליו פעמיים, ומאה ואחד פעמים ששונה פעמיים היינו קו מאה ואחד שחזר על כל פרק ופרק, ומחוץ לקו ישנם 48 איברים או 46, תלוי אם האדם שנה את פירקו 100 או 101 פעמים, והם כנגד 48 עמודי המשכן, שיש להסתפק בהם אם הינם 48

¹¹⁷ וכל כיכר עולה 3000 שקל כפול 100 יוצא 300,000 וכל איש ישראל תרם מחצית השקל סה"כ 600,000 גברי, עיין שם בפירוש רש"י.

¹¹⁸ פי' לפי מאי דנאמר לקמן הקרשים עצמם הם איברי הלב שהם יחידים אבל האדנים הם רומזים לאיברים הכפולים ודו"ק.

כלומר נ"ר מצוה, יש רמ"ח מצוות ונכנגדם צריך שיהיו 248 נרות, חאת הגימטריה של נ"ר בקירוב, זה כנגד רמ"ח איברים של אדם שבכל אבר ואבר עשה עבירות ידועות לאותו איבר שמשאירות פגם בצורת שאור וחמץ כנגד הזכר שהוא הטיפה בחינת עיסה, ומוץ ותבן כנגד הנקיבה שהיא חט"ה, וצריך ע"י קיום הרמ"ח מצוות לבער את השאור והחמץ והמוץ והתבן הנ"ל ולשרוף אותם ממש מכל אבר ואבר. וגם ע"י הנשמה שחופשת ומתפשטת בכל הגוף צריך לדקדק לשרוף את החמץ מכל המקומות ע"כ.

ו י ל כ ו א צ י ו ל ר ע ו ת א ת צ א ן א ב י ה ס ב ש כ ס ו י א מ ר י ש ר א ל א ל
 י ו ס ף ה ל ו א צ י ך ר ע י ס ב ש כ ס ל כ ה ו א ש ל ח ך א ל י ה ס ו י א מ ר ל ו
 ה נ נ י ו י א מ ר ל ו ל ך נ א ר א ה א ת ש ל ו ס א צ י ך ו א ת ש ל ו ס ה צ א ן ו ה
 ש ב נ י ד ב ר ו י ש ל ח ה ו מ ע מ ק ח ב ר ו ן ו י ב א ש כ מ ה ו י מ צ א ה ו א י ש
 ו ה נ ה ת ע ה ב ש ד ה ו י ש א ל ה ה ו א י ש ל א מ ר מ ה ת ב ק ש ו י א מ ר א ת א צ
 י א נ כ י מ ב ק ש ה ג י ד ה נ א ל י א י פ ה ה ס ר ע י ס ו י א מ ר ה א י ש נ ס ע ו
 מ ז ה כ י ש מ ע ת י א מ ר י ס נ ל כ ה ד ת י נ ה ו י ל ך י ו ס ף א צ ר א צ י ו י
 מ צ א ס ב ד ת ן ו י ר א ו א ת ו מ ר ח ק ו ב ט ר ם י ק ר ב א ל י ה ס ו י ת נ כ ל ו
 א ת ו ל ה מ י ת ו ו י א מ ר ו א י ש א ל א צ י ו ה נ ה ב ע ל ה ח ל מ ו ת ה ל ז ה ב
 א ו ע ת ה ל כ ו ו נ ה ר ג ה ו ו נ ש ל כ ה ו ב א א ח ד ה ב ר ו ת ו א מ ר נ ו ח י ה ר
 ע ה א כ ל ת ה ו ו נ ר א ה מ ה י ה י ו ח ל מ ת י ו ו י ש מ ע ר א ו ב ן ו י צ ל ה ו
 מ י ד ס ו י א מ ר ל א נ כ נ ו נ פ ש ו י א מ ר א ל ה ס ר א ו ב ן א ל ת ש פ כ ו ד ס
 ה ש ל י כ ו א ת ו א ל ה ב ו ר ה ז ה א ש ר ב מ ד ב ר ו י ד א ל ת ש ל ח ו ב ו ל מ ע
 ן ה צ י ל א ת ו מ י ד ס ל ה ש י ב ו א ל א ב י ו ו י ה י כ א ש ר ב א י ו ס ף א ל א
 ח י ו ו י פ ש י ט ו א ת י ו ס ף א ת כ ת נ ת ו א ת כ ת נ ת ה פ ס י ס א ש ר ע ל י ו
 ו י ק ח ה ו ו י ש ל כ ו א ת ו ה ב ר ה ו ה ב ו ר ר ק א י ן ב ו מ י ס ו י ש ב ו ל א
 כ ל ל ח ס ו י ש א ו ע י נ י ה ס ו י ר א ו ו ה נ ה א ר ח ת י ש מ ע א ל י ס ב א ה מ
 ג ל ע ד ו ג מ ל י ה ס נ ש א י ס נ כ א ת ו צ ר י ו ל ט ה ו ל כ י ס ל ה ו ר י ד מ צ
 ר י מ ה ו י א מ ר י ה ו ד ה א ל א צ י ו מ ה ב צ ע כ י נ ה ר ג א ת א צ י נ ו ו כ ס

תמונה 1: "קבר" חותך דילוג "שריפת"

אוי לנו כי הערבים הארורים השיגה ידם שוב לשרוף את קברו של יוסף הצדיק בשכם, זה רומז להתגברות הקליפה של ישמעאל שהם מהחסד ותאוותם היא זנות כמו שכם בן חמור על משיח בן יוסף שהוא נכלל בימין והוא היסוד והוא מתגבר על הזנות אבל בעוונתינו הרבים הזנות בארץ בכל מקום, ולכן כל זה קרה בג' חשוון בתאריך פטירת הרב **עובדיה יוסף** זצוק"ל שהוא **משיח בן יוסף** כמו שאמרנו. ולכן כל הגל דקירות הזה הוא בעצם מה שהנביא זכריה אומר (פרק יב): "וְהִבִּיטוּ אֵלַי **אֶת אֲשֵׁר דָּקְרוּ** [פירש רש"י אשר דקרו האומות בהם] וְסָפְדוּ עָלָיו כְּמִסְפַּד עַל הַיָּחִיד וְהִמְרָ עָלָיו כְּהִמְרָ עַל הַבְּכוֹר כֹּי בַיּוֹם הַהוּא יִגְדֵל הַמִּסְפַּד בִּירוּשָׁלַם כֹּי וְסָפְדָה הָאָרֶץ מִשְׁפָּחוֹת מִשְׁפָּחוֹת לְבָד", כי הרב ז"ל לא נפטר בדקירה אלא במוות טבעי ומה שאמרו חז"ל שימות בדקירה אנו עתה סובלים את הצער הזה של משיח בן יוסף וכמו כן קיבל על עצמו רבי אלעזר אבוחצירא זצוק"ל שימות בדקירה כזכור.

והנה הכול חוזר חלילה, ומעשה אבות סימן לבנים, כי יעקב אבינו שלח את יוסף לשכם: "וַיִּשְׁלַחְהוּ מִעֵמֶק חֲבֵרוֹן וַיָּבֵא שְׂכֵמָה", והאחים בחינת בני ישראל ראו אותו מרחוק והתנכלו להורגו ולהשליכו באחד הבורות לעשות לו ח"ו קבר, "וַיִּרְאוּ אֹתוֹ מֵרְחֹק וּבְטָרִם יִקְרַב אֲלֵיהֶם וַיִּתְנַכְּלוּ אֹתוֹ לְהַמִּיתוֹ", וכן עשו: "וַיִּשְׁלְכוּ אֹתוֹ הַבְּרָה", ואז ראו אורחת ישמעאלים, בחינת הפלסטינים ימח שמם שבאו לשרוף את הקבר, ומכרו את יוסף מצרימה: "וַיִּמְכְּרוּ אֶת יוֹסֵף לְיִשְׁמַעְאֵלִים בְּעֶשְׂרִים כֶּסֶף", וגם שם היה בבור בבחינת קבר, שנאמר: "וְגַם פֶּה לֹא עָשִׂיתִי מְאוּמָה כִּי שָׁמוּ אֹתִי בְּבוֹר", ועל זה מקונן הנביא עמוס על

היום הבא: "על שלשה פשעי ישראל ועל ארבעה לא אשיבנו על מִכְרָם בְּכֶסֶף צְדִיק וְאִבְיוֹן בְּעִבּוֹר נְעֻלִים", ותרגם יונתן שמכרו את יוסף בעשרים כסף וקנו נעלים מהישמעאלים.

ומי חופר את הבור הזה למשיח בן יוסף ולמשיח בן דוד, במקום לזעוק ולהתחנן בתפילה לראות פני אלהים ולחזק את משיח צדקנו אנו מבקשים על עצמנו ובשרנו, על בתינו ונשינו, ודיו לעבד להיות כרבו ולקב"ה אין אישה, ואין בית, ולנו יש ועוד אנו מבקשים. עתה צריך להתפלל על משיח בן דוד כי הוא יושיענו בגאולה הקרובה אכ"ר.

פרק ד

קץ ה'תשע"ו

מעיקר דברנו לעיל עולה ששנת ה'תשע"ח היא מועד אפשרי לקץ המשיח, אבל י"א שהמועד הקרוב הוא תשע"ו, ואמת הוא. רק נאמר שיתכן והמועד של תשע"ו הוא בעצם תשע"ח לחד מאן דאמר, משום שיש מחלוקת ממתי לספור השנה הראשונה לבריאה ומובא ברמב"ם (פ"ו הלכות קידוש החודש) ובפירוש הכ"מ שם, שאדם הראשון נולד ביום ו' בשעה שלישית בבוקר, וגם אז היה מולד הלבנה של שנה זאת של חודש תשרי, וכדי למצוא את המולד האמיתי י"א שצריך לקחת שנה אחורה, וצריך להפחית ממולד זה ד' ימים ח' שעות ו-876 חלקים, סימנם ד"ח תתע"ו, ונקבל בהר"ד יום ב' שעה ה' ו-204 חלקים זאת השנה הראשונה ליצירה והשנה שממנה אנו סופרים והטעם לספירה זאת כדי לא להתעלם מחמשת ימים ראשונים של הבריאה, אבל יש אומרים שצריך לספור שנה אחרי בריאת האדם ולהוסיף על יום ו' שעה ג' שנולד ד"ח תתע"ו ונקבל ג"י תתע"ו, יום ג' שעה עשירית ו-876 חלקים, והחילוק בין דעות אלו שלמ"ד שצריך להוסיף ד"ח תתע"ו על היום שנוצר אדה"ר השנה כיום היא 5774, ורק עוד שנתיים בשנת 5778 שלנו יגיע ל-5776 שלו.

עקו"ב כמנין לנצ"ח

דרך אגב ראינו לרמז עניין זה של הגלות הרמז בפסוק: "לְמָה לְנַצַּח תִּשְׁכַּחַנו תַּעֲזְבוּנוּ לְאֶרֶץ יָמִים", שהנה מידת הנצח היא באלף הרביעי וביום הרביעי לבריאה כידוע שכל יום הוא כנגד מידה חג"ת נה"י, ולכן החורבן של שני בתי המקדש היה באלף הרביעי, ורומז כאן בעיקר לחורבן השני: לנצ"ח גימטריה 178, שהוא כמנין עקו"ב, ומשום שהסרת התמיד היתה ו' שנים קודם החורבן בשנת 3822 ג'תתכ"ב, וכ"כ רש"י (דניאל ז). ופי' הפסוק כך: למה בזמן עמידת הנצח תשכחנו, וכן לנצ"ח שנים של אלף רביעי תשכחנו, תעזבונו לאורך ימים שהם הגלות הארוכה אחר מכן, תעזבונו שעשיתנו עזובים ממידת החסד שהיא אורך ימים.

ריב שם פסל מיכה

הנה חיפשנו דילוג "פסל מיכה", ובהמשך שלו רואים: "ריב שם פסל מיכה", והוא פסל שהעמיד מיכה בימי השופטים ויש אומרים שאותו מיכה זרק שם קדוש לכבשן האש ויצא פסל העגל ג"כ.

ל ת ו ל ש א ר ו ה ק ר ב א ל י ו מ מ ש פ ח
 ת ו ו י ר ש א ת ה ו ה י ת ה ל ב נ י י ש ר
 א ל ל ח ק ת מ ש פ ט כ א ש ר צ ו ה י ה ו ה
 א ת מ ש ה ו י א מ ר י ה ו ה א ל מ ש ה ע ל
 ה א ל ה ר ה ע ב ר י ס ה ז ה ו ר א ה א ת ה
 א ר ע א ש ר נ ת ת י ל ב נ י י ש ר א ל ו ר
 א י ת ה א ת ה ו נ א ס פ ת א ל ע מ י ד ג מ
 א ת ה כ א ש ר נ א ס פ א ה ר ן א ח י ד כ א
 ש ר מ ר י ת ס פ י ב מ ד ב ר צ ן ב מ ר י ב
 ת ה ע ד ה ל ה ק ד י ש נ י ב מ י ס ל ע י נ
 י ה ס ה ס מ י מ ר י ב ת ק ד ש מ ד ב ר צ ן
 ו י ד ב ר מ ש ה א ל י ה ו ה ל א מ ר י פ ק
 ד י ה ו ה א ל ה י ה ר ו ח ת ל כ ל ב ש ר א
 י ש ע ל ה ע ד ה א ש ר י צ א ל פ נ י ה ס ו

ונתבונן תחילה בפסוקים החותכים את הדילוג והם: "ויאמר יהוה אל משה עלה אל הר העברים הזה וראה את הארץ אשר נתתי לבני ישראל: וראיתה אתה ונאספת אל עמך גם אתה כאשר נאסף אהרן אחיך: כאשר מריתם פי במדבר צן במריבת העדה להקדישני במים לעיניהם הם מי מריבת קדש מדבר צן", ורואים את הסיבה על פניו שמשה רבנו ע"ה לא נכנס לארץ משום שמרו את פי ה' במי מריבת קדש כזכור שציוה אותם הקב"ה לדבר אל הסלע ויוציא מים והם הכוהו והמון פירושים וביאורים ניתנו לחטאם (עיין במדבר פ"כ ובפירוש הרמב"ן ואור החיים שם). ומכל הפירושים ניכר שהחטא של משה ואהרן היה סתום וכבוש מאוד והיה זה למטרת כבוד אלהי' הסתר דבר, ואותו דבר מצינו בחטא נדב ואביהוא דעות רבות לחטאם ועל כעין זה נאמר (תהלים נ) "וסביביו נשערה מאוד".

ורבנו האברבנל פירש שחטאם של מי מריבה לא היה חטא ממש שעבורו לא יכנסו לארץ וימותו אלא כיסוי לחטא האמיתי שיצא מתחת יד קודשם והתורה כיסתה עליהם שלא יודע חטאם האמיתי¹²⁰. והחטא של אהרן הוא כמו שאמר משה – חטא העגל שיצתה שגגה תחת ידו זרק את הזהב לכבשן האש ויצא עגל מסכה זה גרם חילול ה' נורא, והיה ראוי למות על קידוש ה' כמו חור. ולמשה – כתב שהחטא היה ששלח את המרגלים ואמר להם וראיתם את הארץ מה היא ואת העם היושב עליה החזק הוא הרפה, המעט הוא אם רב, וכל זה גרם שהביאו דיבת הארץ. ולא נהירא שהרי לא חטא כאן בדבר להמרות פי ה' ישירות, אבל שיטתו ישרה בעינינו וניראה לישרה עם הנ"ל.

ולפי פירוש זה לדילוג, ניראה לומר שעל ריב שם פסל מיכה, שזה כביכול החטא שעליו לא נכנס לארץ משה זה ניראה פירוש אמיתי. כי הנה על פסוק "ויקח מידם ויצר אתו בחרט ויעשהו עגל מסכה ויאמרו אלה אלהיך ישראל אשר העלוקה מארץ מצרים" כתב רש"י, זה לשונו: **עגל מסכה**. כיון שהשליכו לאור בכור, באו מכשפי ערב רב שעלו עמהם ממצרים ועשאוהו בכשפים, ויש אומרים מיכה היה שם, שיצא מתוך דמוסי בנין שנתמעך בו במצרים, והיה בידו **שם וטס**, שכתב בו משה: "עלה

¹²⁰ ולכאורה אם התורה כיסתה אנו ניקום ונגלי, כמו שהקשה ר' יהודה בר אלעאי על ר' עקיבא שגילה חטאו של צלפחד שהיה המקושש. אבל חלילה לנו לשלוח יד בקדושי ישראל אמנם כאן לא חידשנו דבר ממה שחז"ל כבר גילו על משה ואהרן רק יישרנו את ההדורים והפסוקים.

שור עלה שור", להעלות ארונו של יוסף מתוך נילוס, והשליכו לתוך הכור, ויצא העגל: **מסכה**. לשון מתכת. דבר אחר, קכ"ה קנטרין זהב היו בו, כגימטריא של מסכה. **אלה אלהיך**. ולא נאמר אלה אלהינו, מכאן שערב רב שעלו ממצרים הם שנקהלו על אהרן והם שעשאוהו, ואחר כך הטעו את ישראל אחריו. **עכ"ל**. וכתבו השפתי חכמים שם לפרש דברי רש"י: פירוש כשהיו ישראל במצרים והיו בונים את פיתום ואת רעמסס, וכשלא היו עושים שיעור עבודתן מה שאמרו להם, באו המצריים ונטלו הילדים ונתנום בחומה של בנין והניחו אבנים סביבותיהן ועליהן כדי שיהא השיעור של עבודתן מלא ואמר משה רבינו ע"ה לפני הקב"ה רבש"ע למה יענשו הקטנים במיתה זו ואמר ליה הקב"ה אין סופן של ילדים אלו לטובה שילכו לתרבות רעה כשיגדלו מוטב שימותו זכאים והלך משה והוציא אחד מתוך שורת הבנין שנתמעך בו ונקרא מיכה.

ומבואר יוצא מכל זה, אע"פ שהיה גרמא בעלמא וכוונתו של משה היתה לטובה הנה היה לו לשמוע לקב"ה ולא להציל את מיכה משורת האבנים בחומה. ובכך שהציל אותו גרם שמיכה זרק את הפתק עם השם הקדוש עליו, ובזמן שאהרון זרק את הזהב לכבשן האש ביחד, יצא ועלה אותו העגל. וכך גם חטאו של אהרן היתה כוונתו לטובה והכול היה גרמא בעקיפין שהשליך ויצא העגל, אבל עכ"פ היה ראוי למות על קידוש השם ולכן יש היקש מיתתם אחת לשניה שהיתה באותו מעשה ממש.

זה פירוש הדילוג: **"ריב"**, שהיה במי מריבת קדש ולכן חותך את הפס' הזה, **"שם"**, הוא השם הקדוש שזרק מיכה לכבשן ויצא העגל שכתוב עליו "עלה שור". ושאר הדילוג: **"פסל מיכה"**, פסל העגל שיצא לכאורה על ידי מיכה או הערב רב. שבין כך ובין כך את שניהם הוציא משה ממצרים ולא שאל את ה' בזה כמ"ש חז"ל¹²¹. וכן מובא בזוהר (בראשית כה ע"א)¹²².

זה לכאורה אינו פסל מיכה שהיה בימי השופטים בזמן פילגש בגבעה, ומשמע מהגמ' (פסחים קא):¹²³ שמדובר על אותו מיכה ממש שחי שנים רבות עד ימי דויד המלך ע"ה והוא שבע בן בכרי שמרד בדויד המלך.

ואמרו חז"ל שלא נענשו אנשי פילגש בגבעה אלא משום שלא מחו בכבודו של הקב"ה על פסל מיכה¹²⁴, והשתא ברירא מילתא, שכמו במעמד הר סיני שצעק משה מי לה' אלי ובאו הלויים והשחיתו

¹²¹ זה לשונם במדרש רבה (מב, ו): לך רד כי שחת עמך, העם אין כתיב כאן אלא עמך, אמר משה רבון העולם מנין הם עמי, אמר לו הקדוש ברוך הוא עמך הם, שעד שהיו במצרים אמרתי לך (שמות ז, ד): והוצאתי את צבאתי את עמי, אמרתי לך שלא לערב בהם ערב רב, אתה שהיית ענו וכשר אמרת לי לעולם מקבלים השבים, ואני הייתי יודע מה הם עתידין לעשות, אמרתי לך, לאו, ועשיתי רצונך, והם הם שעשו את העגל, שהיו עובדים עבודת פוכבים והם עשו אותו וגרמו לעמי לחטא. ראה מה כתיב אלה אלהינו אין כתיב כאן, אלא (שמות לב, ד): אלה אלהיך, שהגרים שעלו עם משה הם עשאוהו ואמרו לישראל אלה אלהיך. לכך הקדוש ברוך הוא אמר למשה: לך רד כי שחת עמך. עכ"ל. וכן פירש רש"י בחומש: שחת עמך. שחת העם לא נאמר, אלא עמך, ערב רב שקבלת מעצמך וגיירתם, ולא נמלכת בי, ואמרת טוב שידבקו גרים בשכינה, הם שחתו והשחיתו. עכ"ל.

¹²² (שם) ומשה בגין דבעא לאעלא גיורין תחות גדיפוי דשכינתא ונשיב דהו מאלין דאתבריאו בה' והב בהון את ה' דאברהם, גרמו ליה ירידה כמא דאת אמר, (שמות לב) לך רד כי שחת עמך. בגין דלא קבילו לאת ה' בדחילו דיו"ד וברחימו דה'. נחית אייהו מדרגיה דאיהו ו'. ואת ו' נחתת עמיה בגין דלא יתאביד בנייהו דעתיד איהו ברא דגלגולא לאתערבא בנייהו בגלותא בין ערב רב דאנון נשמתיהו מסטרא דאלין דאתמר בהון (ישעיה נא) כי שמים כעשן נמלחו וגו'. ואלין אנון דלא בעא נח רחמי עליהו. ואתמר בהון וימחו מן הארץ בגין דהו מאלין דאתמר בהון (דברים כה) תמחה את זכר עמלק. ומשה לא אסתמר מנייהו ואפיל ה' בנייהו. ובגין דא איהו לא יעול לארעא דישראל עד דיתוב ה' לאתרה. ובגין דא נחת איהו מדרגיה, ונחית ביה ו'. ובגין דא ה' נפלת, ו' יוקים לה, ו' דמשה.

¹²³ שם מובא על ירבעם בן נבט, תנא הוא נבט הוא מיכה הוא שבע בן בכרי נבט שניבט ולא ראה מיכה שנתמכך בבנין ומה שמו שבע בן בכרי ע"כ, ופירש רש"י: **שניבט ולא ראה**. היה סבור להביט יפה ולעמוד על דבר עיקר ולא ראה שטעה כדאמרין לקמן ראה אש יוצאה מאמתו וכו': **נתמכך בבנין**. של מצרים שנתנוהו בבנין במקום לבנה כדמפרש באגדה שאמר לו משה להקב"ה אתה הרעות לעם הזה שעכשיו אם אין להם לבנים משימין בניהם של ישראל בבנין אמר לו הקב"ה קוצים הם מכלין שגלוי לפני אילו הם חיים היו רשעים [גמורים] ואם תרצה תנסה והוציא אחד מהן הלך והוציא את מיכה. ל"א נתמכך עסק בבנין עד שנעשה מך כדאמרין (סוטה דף יא.) כל העוסק בבנין מתמסכן: **הוא סבר איהו מליך**. ולכן נתאמץ שבע בן בכרי וקבץ כל ישראל אליו והיה רוצה למלוך כדכתיב במקרא **ע"כ**, ולכאורה מביא רש"י לישנא אחרתא כאן כי גם בחומש הביא ב' לישנות וחד פליג אשני אם הערב רב זרקו את הטס עם השם לכבשן או שמיכה זרק, ואי אמרת הערב רב כאן צריך לפרש שהיה ניקרא מיכה שנתמכך בבנין, ואין זה אותו מיכה של יציאת מצרים דקשיא ליה איך חי עד כאן כמעט ד' מאות שנים.

¹²⁴ מובא בסנהדרין (קג) מפני מה לא מנו את מיכה מפני שפתו מצויה לעוברי דרכים שנאמר כל העובר ושב אל הלויים (זכריה ז) ועבר בים צרה בים גלים א"ר יוחנן זה פסלו של מיכה תניא רבי נתן אומר מגרב לשילה ג' מילין והיה עשן המערכה ועשן פסל מיכה מתערבין זה בזה בקשו מלאכי השרת לדחופו אמר להן הקב"ה הניחו לו שפתו מצויה לעוברי דרכים ועל דבר זה נענשו אנשי פלגש בגבעה אמר להן הקב"ה בכבודי לא מחיתם על כבודו של בשר ודם מחיתם. עכ"ל.

באם שלושת אלפים איש והרגו איש באחיו, כך גם כאן בא האיש הלוי והניא את כל ישראל להלחם בבנימין ומתו כל אנשי יבש גלעד שלא התפקדו בצבא ה'. וכן ידוע שירבעם בן נבט שהוא הבן של מיכה, עשה את עגלי הזהב כמו שכתוב: "וַיַּעַז הַמֶּלֶךְ וַיַּעַשׂ שְׁנֵי עֲגָלֵי זָהָב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים רַב לָכֶם מַעֲלֹת יְרוּשָׁלַם הִנֵּה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָעֵלִוּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם", ואת אלו למד ועשה כעין מיכה אביו, ואמר באותו לשון ממש הנה אלהיך ישראל כו'.

פרק ה

ראשי תיבות

וניראה בדעת חז"ל שהחזקו לדרוש כך שמיכה הוא אותו מיכה שהיה במצרים ועשה את העגל, משום שנכדו של משה היה כהן למיכה, והיאך קרה כזה למשה רבנו ע"ה אלא ודאי שהוא גרם הקלקול בזה שהציל את מיכה ודבק בדורותיו.

איך "מידת נוטריקון" יכולה להוכיח שהתנ"ך מסור ברוח הקודש?

חז"ל קוראים לראשי תיבות נוטריקון, זאת אחת מל"ב מידות שהתורה נדרשת בהם, אמנם בעיקר בהגדה ובהר הקדוש. האפשרות להראות שהתנ"ך מסור ברוח הקודש ממש פשוטה ע"י מידה זאת בלבד, מכיוון שאילו "אדם רגיל" היה כותב את התנ"ך על הסדר, ודאי שלא היינו אמורים למצוא רמזים בראשי וסופי ואמצעי תיבות (ניקרא להם "דילוגי תיבות"), שנימצאים במקום **המתאים להם**, ואף אם תאמר שאותו אדם הצפין אותם בכוונה הנה זה לא ייתכן להצפין אלפי רמזים ולכתוב ספר עם פשט הגיוני למען ירוץ קורא בו, כי המלאכה ארוכה היא מני ים ובלתי אפשרית לבני אדם באופן טבעי.

ובאמת שבמדרש מצינו שדורשים מילה לראשי תיבות, כגון "כי ירט הדרך לנגדי", יר"ט ראשי תיבות של: **יראה ראתה נטתה**. וכן אברה"ם, אב המון גוים. אבל בזהר הקדוש כבר מצינו שלוקחים את הראשי תיבות מהמילים בצורה הפוכה, כגון "ישמחו השמים ותגל הארץ, **יהו"ה**". זאת הדרך שניבחן באמצעות מחשב.

וישנם כבר מספר דוגמאות שניתן להתרשם מהם באתר, של חיתוך דילוג התיבות בפסוק שבו כתובה אותה מילה. כגון נקמת שמשון. ואם מבצעים מבחן כזה מראש על ידי הגדרת הציפיות לתוצאה, ההסתברות יוצאת מאוד נמוכה ומראה שלא יתכן לקבל תוצאות כאלה בצורה אקראית.

בוכים כל העם

כתב המהרח"ו (שעה"כ ב', דף ד) ח"ס הכתוב ברוך כבוד ה' ממקומו, ראשי תיבות בכי"ם. לרמח למים התחתונים שבוכים. ואלו הר"ת היחידים בתנ"ך של בכי"ם.

וחיפשנו בצורה דומה ר"ת "בוכים" (נחמיה י, ט): "ושאר העם הפהנים הלזים השוערים המשקרים הנתנים וכל הנבדל מעמי הארצות אל תורת האלהים נשיהם בניהם ובנותיהם כל יודע מבין".

ומובא קודם (שם ח, ט): "ויאמר נחמיה הוא התרשטא ועזרא הפהן הספר והלזים המבינים את העם לכל העם היום קדש הוא לה' אלהיכם אל תתאבלו ואל תבכו כי בוכים כל העם קשמעם את דברי התורה", רואים שנחמיה ועזרא אספו את העם וקראו להם בתורה וכל העם בוכים ומכיוון שהיה זה ראש השנה אמרו להם עזרא ונחמיה לחשות ולא להתאבל כעת, ולאחר מכן עשו את חג הסוכות כהלכתו מט"ו עד כ"ב וכ"ג היה אסרו חג שאין להתאבל וביום כ"ד לחודש תשרי הם חזרו לבכות ולהתאבל כמובא (שם ט, א) "וביום עשרים וארבעה לחדש הזה נאספו בני ישראל בצום ובשקים ואדמה עליהם". וחזרו לבכות אותו בכי שהתחילו בראש השנה ועצרו כל כך שלא קיימו את התורה כהלכה והלכו עם בנות נכר הארץ ועיי"ש.

הפסוק של הר"ת (י, ט) המובא לעיל הוא המסיים את הברית שכרתו מחדש בבכי עם הקב"ה וקיבלו עליהם את התורה באהבה ועל כן רמז שם ר"ת "בוכים".

חישוב הסתברות

ואם נירצה למצוא הסתברות לכך, נגדיר הצלחה: למצוא "בוכים" בפסוק עצמו וגם בדילוג תיבות החותך אותו פסוק או בפסוקים הסמוכים והקשורים לו.

בהתחשב בכך, שהמילה "בוכים", חזרת רק פעמיים בכל התנ"ך, הפס' לעיל "תבכו כי בוכים כל העם" (נחמיה ח, ט) ו-"וכל הארץ בוכים קול גדול" (שמואל ב, טו). והראשי תיבות "בוכים", חזרים רק פעמיים גם כן בכל התנ"ך (תוכל לחפש כאן¹²⁵).

אמנם מכיוון של מצאנו את הר"ת בדיוק בפסוק עצמו אלא בסמוך ניקח את כל הטווח פסוקים בנחמיה שמדבר על זה, נחמיה פרק ח-ט-י בערך 120 פסוקים.

אם כן ההסתברות לכך שנקבל הצלחה כלומר שנימצא דילוג תיבות כלשהו של "בוכים" וגם שהיה באזור שכתוב בו "בוכים", וידוע שיש 23207 פסוקים בתנ"ך סה"כ ולכן ההסתברות בקירוב:

$$P_1 = \frac{2}{23207} * \frac{120}{23207} = 4.45 * 10^{-7} = \frac{1}{2,244,020}$$

כלומר 1 ל-2,244,020 ניסיונות! (זה אומר שצריכים להיות בתנ"ך 2 מיליון פסוקים כדי "שבמקרה" נקבל את התוצאה הזאת, אבל באמת יש רק 23207 פסוקים, ולכן לא קיבלנו "במקרה" את התוצאה הזאת). ועיין הסבר לאופן חישוב זה בפירוט בנספחים [נספח ב].

נקמת שמשון

בספר שופטים מסופר על שמשון ששפט את ישראל, כידוע שפלשתים ניסו לתפוס אותו ולנטרל אותו עד שהצליחו וחתכו את שערו, והוא בסופו של דבר הצליח לנקום בהם והרג אלפים בפעם אחת, על שעקרו לו את העיניים. מובאים בפסוקים שם הסופי תיבות "אנקמה" (לקרוא בטבלה למטה הפוך)

ויש בסה"כ 2 דילוגי תיבות כאלה בתנ"ך זה אחד משניהם (שופטים טז): "וְהַבֵּית מְלֵא הַאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְשָׁמָּה כָּל סֶרְנֵי פְּלִשְׁתִּים וְעַל הַגֶּג כְּשֶׁלֶשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ וְאִשָּׁה הָרְאִים בְּשָׁחוֹק שְׂמִשׁוֹן: וַיִּקְרָא שְׂמִשׁוֹן אֶל ה' וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי אֱלֹהִים זְכְרֵנִי נָא וְחַזְקֵנִי נָא אֲךָ הַפֶּעַם הַזֶּה הָאֱלֹהִים וְאַנְקָמָה נָקַם אֶחָת מִשְׁתֵּי עֵינַי מִפְּלִשְׁתִּים".

ונשים לב שגם הר"ת "הבשו" שרומז משום שביישו פלשתים את אותו צדיק, שמשון, כפי ששמע מפשט הפסוקים, "איש ואישה הרואים בשחוק שמשון", כלומר שהוציאו אותו מהכלא לצחק בו: "והבית מלא האנשים והנשים ושמה כל סרני פלשתים ועל הגג כשלשת אלפים איש ואשה הראים בשחוק שמשון: ויקרא שמשון אל ה' ויאמר אדני ה' זכרני נא וחזקני נא אך הפעם הזו האלהים ואנקמה נקם אחת משתי עיני מפלשתים".

זה שהראשי תיבות מתפרסים על פני 2 פסוקים, כן מצינו בתקוני הזהר (הקדמת ת"י י): ואין זה חידוש.

חישוב הסתברות

ואם נירצה למצוא הסתברות לכך¹²⁶, נגדיר הצלחה: למצוא "אנקמה" בפסוק עצמו וגם בדילוג תיבות החותך אותו פסוק ממש.

בהתחשב בכך, שהמילה "אנקמה", חזרת רק פעמיים בכל התנ"ך, הפס' לעיל "ואנקמה נקם אחת" (שופטים טז, כח) ו-"אנחם מצרי ואנקמה מאויבי" (ישעיה א, כד). והראשי תיבות "אנקמה", חזרים רק פעמיים גם כן בכל התנ"ך (תוכל לחפש כאן¹²⁷).

אם כן ההסתברות לכך שנקבל הצלחה כלומר שנימצא דילוג תיבות כלשהו של "אנקמה" וגם שהיה באזור שכתוב בו "אנקמה", וידוע שיש 23207 פסוקים בתנ"ך שה"כ ולכן ההסתברות בקירוב:

$$P_1 = \frac{2}{23207} * \frac{2 * 2}{23207} = 1.48 * 10^{-8} = \frac{1}{67,320,606}$$

כלומר **1 ל-67,320,606** ניסיונות! (זה אומר שצריכים להיות בתנ"ך **67 מיליון** פסוקים כדי "שבמקרה" נקבל את התוצאה הזאת, אבל באמת יש רק 23207 פסוקים, ולכן לא קיבלנו "במקרה" את התוצאה הזאת). ועיין הסבר לאופן חישוב זה בפירוט בנספחים [נספח ב].

שחוק שמשון

בספר שופטים מסופר על שמשון ששפט את ישראל, כידוע שפלשתים ניסו לתפוס אותו ולנטרל אותו עד שהצליחו וחתכו את שערו, והוא בסופו של דבר הצליח לנקום בהם והרג אלפים בפעם אחת, על שעקרו לו את העיניים. מובאים בפסוקים שם הסופי תיבות "אנקמה" (לקרוא בטבלה למטה הפוך) ויש בסה"כ 2 דילוגי תיבות כאלה בתנ"ך זה אחד משניהם (שופטים טז): "וְהַבֵּית מְלֵא הַאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים

¹²⁶ הסבר מילולי לחישוב ההסתברות: אנחנו עוברים כל פסוק ופסוק ורוצים להצליח למצוא "אנקמה" בפסוק וגם "אנקמה" בדילוגי תיבות. כל פסוק נישאל את עצמנו מה ההסתברות לכל אחד מהמקרים, למצוא "אנקמה" בפסוק ההסתברות היא 2 פסוקים מתוך 23207 כלומר 2/23207. ולמצוא "אנקמה" בדילוגי תיבות גם כן 2 דילוגי תיבות שה"כ והם יכולים להיות בכל פסוק ופסוק מתוך 23207, לכן ההסתברות שהם יהיו בפסוק הנוכחי היא 2/23207 אבל הם יכולים לחתוך 2 פסוקים לפחות לכן נכפיל ב-2. ואנחנו רוצים ששני המקרים יקרו ביחד כלומר גם למצוא "אנקמה" בפסוק וגם "אנקמה" בדילוגי תיבות, ולכן כופלים את ההסתברויות $P = (2/23207) * (2/23207) = 7.42E-9$. ומספר הניסיונות, אם נחלק P/1 נקבל 67,320,606. וכל זה בהנחה שצפינו מראש למצוא את הר"ת "אנקמה" בפס' עם המילה "אנקמה".

¹²⁷ http://sodtorah.co.il/search_not

וְשָׁמָּה כָּל סֵרְנֵי פְּלִשְׁתִּים וְעַל הַגֵּג כְּשִׁלְשַׁת אֲלָפִים אִישׁ וְאִשָּׁה הָרְאִים בְּשַׁחֲקָה שְׁמִשׁוֹן: וַיִּקְרָא שְׁמִשׁוֹן אֶל ה' וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי אֱלֹהִים זָכְרֵנִי נָא וְחַזְקֵנִי נָא אֲךָ הַפֶּעַם הַזֶּה הָאֱלֹהִים וְאַנְקָמָה נָקָם אַחַת מִשְׁתֵּי עֵינַי מִפְּלִשְׁתִּים". וְכֵן כָּבַד הַזְכָּרָנוּ בְּמֵאֵמָר לְעֵיל עַל נִקְמַת שְׁמִשׁוֹן.

וְעַכְשָׁיו נוֹסִיף עַל זֶה שֶׁמִּצָּאנוּ אֶת הַדִּילוֹג אוֹתוֹת "ישחק" וְגַם הוּא נָדִיר וּמְזַכָּר רַק פְּעִמִּים בְּכָל הַתַּנ"ךְ: "וְהַבַּיִת מְלֵא הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְשָׁמָּה כָּל סֵרְנֵי פְּלִשְׁתִּים וְעַל הַגֵּג כְּשִׁלְשַׁת אֲלָפִים אִישׁ וְאִשָּׁה הָרְאִים בְּשַׁחֲקָה שְׁמִשׁוֹן: וַיִּקְרָא שְׁמִשׁוֹן אֶל ה' וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי ה' זָכְרֵנִי נָא וְחַזְקֵנִי נָא אֲךָ הַפֶּעַם הַזֶּה הָאֱלֹהִים וְאַנְקָמָה נָקָם אַחַת מִשְׁתֵּי עֵינַי מִפְּלִשְׁתִּים".

וְכֹל הַפְּסוּקִים שֵׁם (שׁוֹפְטִים טו) "וְסֵרְנֵי פְּלִשְׁתִּים נֶאֱסָפוּ לְזַבַּח זָבַח גְּדוֹל לְדָגוֹן אֱלֹהֵיהֶם וְלִשְׁמִחָה וַיֹּאמְרוּ נָתַן אֱלֹהֵינוּ בְּיָדְנוּ אֶת שְׁמִשׁוֹן אוֹיְבֵינוּ: וַיִּרְאוּ אֹתוֹ הָעָם וַיִּהְלְלוּ אֶת אֱלֹהֵיהֶם כִּי אָמְרוּ נָתַן אֱלֹהֵינוּ בְּיָדְנוּ אֶת אוֹיְבֵנוּ וְאֶת מִקְרִיב אֲרָצְנוּ וְאֶשֶׁר הִרְבָּה אֶת חַלְלֵינוּ: וַיְהִי כְּטוֹב לָבָם וַיֹּאמְרוּ קְרָאוּ לְשְׁמִשׁוֹן וַיִּשְׁחַק לָנוּ וַיִּקְרָאוּ לְשְׁמִשׁוֹן מִבֵּית הָאֲסוּרִים וַיִּצְחַק לִפְנֵיהֶם וַיַּעֲמִידוּ אוֹתוֹ בֵּין הָעַמּוּדִים: וַיֹּאמֶר שְׁמִשׁוֹן אֶל הַנֶּעַר הַמְּחַזֵּק בְּיָדוֹ הַנִּיחָה אוֹתִי וְהַמְּשִׁנִּי אֶת הָעַמּוּדִים אֲשֶׁר הַבַּיִת נִכּוֹן עֲלֵיהֶם וְאֲשַׁעֵן עֲלֵיהֶם [מִשׁוֹם שֶׁהִיא עֵיזֵר הוּא בִּיקֶשׁ מִהֵנֵר שִׁכּוּן אוֹתוֹ לְעַמּוּדֵי הַבַּיִת לְהַפִּיל אוֹתָם]: וְהַבַּיִת מְלֵא הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְשָׁמָּה כָּל סֵרְנֵי פְּלִשְׁתִּים וְעַל הַגֵּג כְּשִׁלְשַׁת אֲלָפִים אִישׁ וְאִשָּׁה הָרְאִים בְּשַׁחֲקָה שְׁמִשׁוֹן: וַיִּקְרָא שְׁמִשׁוֹן אֶל ה' וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי ה' זָכְרֵנִי נָא וְחַזְקֵנִי נָא אֲךָ הַפֶּעַם הַזֶּה הָאֱלֹהִים וְאַנְקָמָה נָקָם אַחַת מִשְׁתֵּי עֵינַי מִפְּלִשְׁתִּים: וַיִּלְפַּת שְׁמִשׁוֹן אֶת שְׁנֵי עַמּוּדֵי הַתֶּן אֲשֶׁר הַבַּיִת נִכּוֹן עֲלֵיהֶם וַיִּסְמַךְ עֲלֵיהֶם אֶחָד בְּיָמֵינוּ וְאֶחָד בְּשִׁמְאָלוֹ: וַיֹּאמֶר שְׁמִשׁוֹן תַּמּוֹת נַפְשִׁי עִם פְּלִשְׁתִּים וַיֵּט בְּכַף וַיִּפֹּל הַבַּיִת עַל הַסֵּרְנִים וְעַל כָּל הָעָם אֲשֶׁר בּוֹ וַיְהִי הַמָּתִים אֲשֶׁר הַמִּית בְּמוֹתוֹ רַבִּים מֵאֲשֶׁר הַמִּית בְּחַיּוֹ". וְשֵׁנִי הַדִּילוֹגִים הֵם דִּילוֹגִים חֲזָרִים אַחֲרָה לְקַדִּימָה, וְהַמְּלָה לְשַׁחֲקוֹ פִּירוּשָׁה לְצַחֲקוֹ כִּי צ' וּש' מִתְחַלְפוֹת, וְכַבִּיכּוֹל בְּמִקּוֹם שְׁחַקוֹ עֲלִיו שֶׁהֵבִיאוּ אוֹתוֹ מִהַכֹּל חֶסֶר אוֹנִים שִׁשְׁחַק וַיִּצְחַק לָהֶם מוֹפִיעַ הַדִּילוֹג "אַנְקָמָה", וּבְמִקּוֹם שֶׁהוּא בֵּא לְנִקּוּם בָּהֶם כַּבִּיכּוֹל עַל כֵּךְ שִׁשְׁחַקוּ וּבִיִּישׁוּ אוֹתוֹ מוֹפִיעַ הַדִּילוֹג "ישחק" שְׂרוּמָז לְכַךְ שֶׁבְּסוּפוֹ שֶׁל דָּבָר בְּמִקּוֹם שִׁשְׁחַק לָהֶם הוּא שַׁחַק עֲלֵיהֶם ע"י הַנִּקְמָה. חֲזָת הַהִקְבֵּלָה בְּהַסְתַּבְּרוֹת אִפְסִית כִּפִּי שֶׁנִּרְאָה בְּהַמְּשָׁר. וְעוֹד י"ל מִשׁוֹם שֶׁהֵם נֶאֱסָפוּ בְּאוֹתוֹ מִקּוֹם לְזָבוּחַ לְאֱלֹהֵיהֶם לְעַבּוּדָה זָרָה, כִּידוּעַ עַבּוּדָת אֱלִילִים רְמוּזָה בְּמִילָה צַחֲקוֹ, וּבְכַךְ שֶׁתִּפְסוּ אֶת שְׁמִשׁוֹן הֵם הַתְּחִילוּ לְהַשְׁתַּבַּח בְּאֱלֹהֵיהֶם וְכַבִּיכּוֹל שְׁמִשׁוֹן הִיא עֲדוֹת לְשַׁחֲקוֹ וְלִמְשַׁחֲקוֹ הַזֶּה, וְלִכֵּן זֶה מֵה שְׁעוֹרֵר אֶת שְׁמִשׁוֹן לְנִקּוּם בָּהֶם עַל הַחֲלוּל הַשֵּׁם הַזֶּה וְלִזֶּה רּוֹמַז הַדִּילוֹג "ישחק" שֶׁעָשָׂה צַחֲקוֹ מִהַעֲבֹדָה זָרָה וְהַפִּיל אֶת כָּל הַבְּמָה.

חישוב הסתברות

ואם נירצה למצוא הסתברות לכך¹²⁸, נגדיר הצלחה: למצוא "ישחק" בפסוק עצמו כמו שמופיע בפסוקים לעיל: וישחק לנו, ויצחק, בשחוק שמשון, וגם בדילוג תיבות החותך אותו פסוק או בפסוק הסמוך ממש.

בהתחשב בכך, שהמילה "ישחק" בכל הטייתיה חוזרת כ-150 פעמים בתורה, 111 מתוכם הם המילה "יצחק", כלומר יצחק אבינו. צריך להתחשב בכל ההטיות כי גם הם חלק מהצלחה. והראשי תיבות "ישחק", חוזרים רק פעמיים בכל התנ"ך (תוכל לחפש כאן¹²⁹).

אם כן ההסתברות לכך שנקבל הצלחה כלומר שנימצא דילוג תיבות כלשהו של "ישחק" וגם שיהיה באזור שכתוב בו "ישחק", וידוע שיש 23207 פסוקים בתנ"ך סה"כ ולכן ההסתברות בקירוב:

$$P_1 = \frac{150}{23207} * \frac{2}{23207} = 5.57 * 10^{-7} = \frac{1}{1,795,216}$$

כלומר **1 ל-1,795,216** ניסיונות! (זה אומר שצריכים להיות בתנ"ך **לפחות 1.7 מיליון** פסוקים כדי "שבמקרה" נקבל את התוצאה הזאת, אבל באמת יש רק 23207 פסוקים, ולכן לא קיבלנו "במקרה" את התוצאה הזאת). ועיין הסבר לאופן חישוב זה בפירוט בנספחים [נספח ב].

ואמנם צריך במקרה של הטבלה הזאת לקחת בחשבון גם את ההסתברות למצוא "אנקמה", בפסוק עצמו שכתוב "אנקמה", כמו שחשבנו לעיל במאמר "נקמת משון", וההסתברות המשוקללת למצוא גם "אנקמה" וגם "ישחק" תהיה:

$$P_T = \frac{1}{1,795,216} * \frac{1}{67,320,606} = 8.27 * 10^{-15} = \frac{1}{1.2 * 10^{14}} = \frac{1}{120855029000000}$$

זאת כבר תוצאה שאי אפשר להתעלם ממנה – בצורה מובהקת הראשי תיבות מודיעים על תכנון מפורט בתנ"ך עד לרמה של אותיות בודדות ומיקומם.

¹²⁸ הסבר מילולי לחישוב ההסתברות: אנחנו עוברים כל פסוק ופסוק ורוצים להצליח למצוא "אנקמה" בפסוק וגם "אנקמה" בדילוגי תיבות. כל פסוק נישאל את עצמנו מה ההסתברות לכל אחד מהמקרים, למצוא "אנקמה" בפסוק ההסתברות היא 2/23207 מתוך 23207 כלומר 2/23207. ולמצוא "אנקמה" בדילוגי תיבות גם כן 2/23207 אבל הם יכולים לחתוך 2 פסוקים לפחות לכן נכפיל ב-2. ואנחנו רוצים ששני המקרים יקרו ביחד כלומר גם למצוא "אנקמה" בפסוק וגם "אנקמה" בדילוגי תיבות, ולכן כופלים את ההסתברויות $P = (2/23207) * (2/23207) = 7.42E-9$. ומספר הניסיונות, אם נחלק P/1 נקבל 67,320,606. וכל זה בהנחה שצפינו מראש למצוא את הר"ת "אנקמה" בפס' עם המילה "אנקמה".

¹²⁹ http://sodtorah.co.il/search_not

פרק ה

בינו שנות דור ודור

הנה מובא בשם הרב יקותיאל פיש שליט"א זה לשונו: "מובא בספר 'מעשה תורה' בשם הגר"א (שער מ"ט) שיש בתורה קרוב ל-6000 פסוקים כנגד ששת אלפים שנה שהעולם קיים. כי העולם משתלשל מהתורה והוא חלק ממנה. כמובא בזהר (תרומה קסא). אסתכל באורייתא וברא עלמא. וכן מובא ב'רוקח' (מעשה רוקח וילך עמוד מג) מלמד שנ' שערי בינה הכל נכלל בתוך התורה, ולזה נראה לעניות דעתי לומר בדרך אפשר דבאמת בתורה של מעלה יש ששה אלפים פסוקים במקום כנגד שנות עולם [פסוק לשנה פסוק לשנה] אך למשה רבינו עליו השלום נתן רק מ"ט שערים דהיינו 5880 פסוקים. [כשתחלק ששת אלפים לנ' חלקים מגיע לכל חלק ק"כ ולכך נחסר בתורה שלנו ק"כ פסוקים] אך יקשה לך שהרי לפי הגמרא [קידושין ל.] ישנן 5888 פסוקים, ונראה לעניות דעתי דדבר זה ישבו חז"ל, ומשה רבינו זכה ביום מותו לשער החמישים, והו כונת הפסוק "ויעל משה מערבות מואב" [מואב בגימטריא מ"ט], "אל הר נב"ו" כלומר נ' בו, שהשיג בשער ה'נ'. והנה לפי זה צ"ע בשני דברים:

(א) למה יש הפרש בין 5845 או 5888 ל-6000 שנים בעולם

(ב) מה ההבדל בין המסורה שאומרת שיש 5845 להגמרא שאומרת 5888

ולתרץ עניין א', אפשר לומר שמ"ש הגר"א 6000 פסוקים כנגד 6000 שנים לאו דוקא, אלא 5845 כנגד 6000 שנים, וכל פסוק כנגד שנה וקצת, אלא שצריך לתת טעם לזה.

וניראה לענ"ד, שאם לוקחים למשל לפי המסורת שיש 5842 פסוקים בתורה או לפי בני מערבא בגמ' שיש 5843, אפשר לקבל כעין זה:

$$\frac{5845}{6000} \cong \frac{5842}{6000} = 0.9736 = \frac{355.6}{365.25}$$

וקיבלנו א"כ שכל פסוק כנגד 365.25 ימים שהם קצת יותר משנה היינו שנת שמש, ומה שאמרו שהעולם קיים 6000 שנים הכוונה שנות ירח שהם בקירוב 355 ימים בשנה, וקשה לכאורה שאם העולם קיים 6000 שנות ירח הרי צריך לכלול את העיבורים איתם ואז יוצא הרבה יותר, אלא שיש לומר שחישבו עיבורים בעולם רק כנגד 5842 או 5845 שנים שהם 307 מחזורי עיבורים של 19 שנים, אבל לא כנגד כל 6000 שנים, ואולי הטעם כי משנת 5800 כבר ימות משיח והאדם נברא בן 40 שנה וכן מונין לעולם [זה צ"ע].

אבל אם נדקדק בתורה נמצא שיש 304,805 אותיות סה"כ, וכאן בפרשת פקודי אספו מכלל ישראל שהם 603,550 איש מעל גיל 20, חצי שקל לכל אדם ויצאו סה"כ 301,775 שקלים שהם 100 כיכר כסף ו-1,775 שקלים נשאר שלא הגיעו למניין כיכר [=3000 שקל]. ונימצא שבערך כמו אותיות התורה כך יש שקלים שנאספו מכלל ישראל, וההפרש הוא 3,030 צ"ע לאן נעלמו, ואולי אלו הם כנגד ה-43 פסוקים שלכאורה נעלמו, שהרי אמורים להיות בתורה 5888 פסוקים כמ"ש חז"ל (קדושין ל.) אבל בפועל יש לפי המסורת 5845 וההפרש הוא 43 פסוקים, ובכל פסוק לפי זה יש 70 אותיות.

שנת ה'תשע"ו

פרק ה

עניינים שונים

כי רגע באפו

הנה מובא (ברכות ז.) כמה כעסו של הקב"ה, רגע אחד והיינו כי רגע באפו. והם בגימטריה 273 כנגד כל האזכרות של שם "אלהים" בתורה, סה"כ 273 פעמים בספרים בראשית עד במדבר לא כולל דברים. וחומש במדבר הוא הפקודים ולכן הוא העיקר לעניין זה שבו כתוב: "כי רגע באפו חיים בראצונו".

וכן מובא במדרש רבה (בראשית כ, ו) "רבי ברכיה בשם רבי שמואל אמר לעולם אין האשה יולדת או למאתים ושבעים ואחד, או למאתים ושבעים ושנים, או למאתים ושבעים ושלוש, לתשעה הן ועבוריהן", והם רג"ע ימים בגימטריה, או רע"ב או רע"א. והם זמן העיבור, חהו הריון בגימטריה רע"א ימים. והם תשעה חודשים מעוברים זה זמן שהאישה מעוברת, רמז להתעברות כמ"ש "שמע אלהים ויתעבר וימאס בישראל", כי עב"ר בגימטריה עם הכולל 273, חאת מידת הדין.

המספר 273 כנגד רג"ע אפו, רג"ע פעמים אלהים עד במדבר, שאלו דינים בגלל מעשה העגל שהבכורות הם 22,273 סה"כ, והעודפים בהם דינים, והלויים הם 22,000, רכב אלהים רבתיים אלפי שגאן, רכב זה בכור ורבתיים ואלפי הם 22,000, אבל הבכורות יצאו מגדר זה להיות 22,273 יתרים, וא"כ לכן באו הלויים להוציא מהדינים האלו ולהחליפם. וכן קצ"ף בגימטריה עם האותיות 273 מלשון "יצא הקצף החל הנגף".

והלויים הם בגבורה, והכהנים בחסד, ולקח משה חמשת חמשת שקלים לגולגולת מכל אחד מה-273 בכורות, ונתן לכהנים. ולכן כתוב: (במדבר ג, מט) "ויקח משה את כסף הפדיון מאת העדפים על פדווי הלוים", פדווי אותיות דיי פ"ו כלומר מספיק ודי פ"ו גימטריה אלהים, משום שבאו אלה פדווי הלויים להפסיק הדינים היתרים מן הבכורות שהם בסוד אלהים פ"ו וכן פדיון אותיות דים פ"ו. וכן הלוים שכתוב בפרשה זאת גימטריה אלהים, לומר שהם גם כן בגבורה ובאים להחליף הדינים הקשים בכך שניתן לכהנים הכסף חמשת שקלים לגולגולת. גם מה שאמר, "כי רגע באפו", כלומר על פ"ו אותו רגע שהוא פ"ו גי' אלהים. גם 273 הם ג' פעמים אדנ"י הוי"ה, האלהים.

והנה יו"ד כפול אדנ"י הוי"ה, הם 1820 והם מספר ההוי"ת בתורה כל אחת בחסד, וג' כפול אדנ"י הוי"ה הם 273, כמספר אלהים בתורה כל אחד בדין. וכן אהי"ה כפול י"ג יוצא 273.

אמת ושקר

הנה למילה אמ"ת יש מספר קטן - 9, ושקר מספר קטן (מ"ק) 6, והם הפכים כי השקר מתחזה לאמת והוא ס"מ אל אחר, אבל האמת יש לה רגליים והשקר אין לו, והאמת תישאר אמת תמיד שאם תכפיל 9 בכל מספר תקבל 9 והיינו אמ"ת, כגון 9 כפול 2 = 18, זה ח"י מ"ק 9, וידוע שמספר קטן הוא במלכות דעשיה שסודה הוא מ"ק ומתקן שם שרשה. וכן 9 כפול 101 = 909, גי' תתק"ט, מ"ק 18, גי' ח"י, מ"ק 9. וכן בצורה רקורסיבית.

$$1 \times 9 = 9 \text{ (מ"ק: 9)}$$

$$2 \times 9 = 18 \text{ (מ"ק: 9)}$$

$$3 \times 9 = 27 \text{ (מ"ק: 9)}$$

$$4 \times 9 = 36 \text{ (מ"ק: 9)}$$

$$5 \times 9 = 45 \text{ (מ"ק: 9)}$$

$$6 \times 9 = 54 \text{ (מ"ק: 9)}$$

$$7 \times 9 = 63 \text{ (מ"ק: 9)}$$

$$8 \times 9 = 72 \text{ (מ"ק: 9)}$$

$$10 \times 9 = 90 \text{ (מ"ק: 9)}$$

$$11 \times 9 = 99 \text{ (מ"ק: 18)}$$

$$12 \times 9 = 108 \text{ (מ"ק: 9)}$$

$$13 \times 9 = 117 \text{ (מ"ק: 9)}$$

והסיבה שמ"ק חוזר לתשע בצורה כזאת, היא משום שבסיס המספרים העשרוני הקבוע בתורה ואחריו נמשכו בני האדם מאזן כפולות של תשע כך שבסדר עולה החל מתשע כפול אחד ועד תשע כפול שתיים שלוש וכו', מתאזנת התוצאה מבחינת יחידות ועשרות שאם יחידות יורדות אז העשרות עולות. וניתן להתבונן ולהבין זאת מהתוצאות לעיל. אם כן יש איזון בין היחידות לעשרות וסכום האיזון הזה תמיד נשמר על תשע. והדבר נכון גם לגבי מספר תלת ספרתי וכו', רק שהעשרות שם עולות להיות מאות ואלפים וכו'.

וכן מובא בזה"ק (הקדמה): "עאלת את ש קמיה, אמרה קמיה, רבון עלמין, ניחא קמך למברי בי עלמא, דבי אתקרי שמך שד", ויאות למברי עלמא בשמא קדישא. אמר לה, יאות אנת, וטב אנת וקשוט אנת, אבל הואיל ואתון דזיפא נטלין לך למהוי עמהון, לא בעינא למברי בך עלמא, דבגין דלא יתקיים שקרא, אלא אי יטלון לך ק"ר מכאן מאן דבעי למימר שקרא (ויקהל רט"ו ב) יטול יסודא דקשוט בקדמיתא ולבתר יוקים ליה שקרא, דהא את את קשוט איהו, את קשוט דאבהתן דאתייחדו בה. ק"ר אתון דאתחזיאו על סטרא בישא אנון ובגין לאתקיימא נטלי את ש בגווייהו והוי קשר. כיון דחמאת הכי נפקת מקמיה", ורואים שאותיות ק"ר לוקחים את האות ש ומתחזים לאמ"ת, כי כל שקר צריך יסוד אמיתי כדי שיאמינו לו.

ולכן המספר הקטן של השקר, מוציא תוצאות כאלה:

$$1 \times 6 = 6 \text{ (מ"ק: 6)}$$

$$3 \times 6 = 18 \text{ (מ"ק: 9)}$$

$$4 \times 6 = 24 \text{ (מ"ק: 6)}$$

$$7 \times 6 = 42 \text{ (מ"ק: 6)}$$

$$9 \times 6 = 54 \text{ (מ"ק: 9)}$$

$$10 \times 6 = 60 \text{ (מ"ק: 6)}$$

$$12 \times 6 = 72 \text{ (מ"ק: 9)}$$

$$15 \times 6 = 90 \text{ (מ"ק: 9)}$$

$$18 \times 6 = 108 \text{ (מ"ק: 9)}$$

$$19 \times 6 = 114 \text{ (מ"ק: 6)}$$

$$21 \times 6 = 126 \text{ (מ"ק: 9)}$$

$$22 \times 6 = 132 \text{ (מ"ק: 6)}$$

$$24 \times 6 = 144 \text{ (מ"ק: 9)}$$

$$25 \times 6 = 150 \text{ (מ"ק: 6)}$$

כלומר אחרי כל כפולה של אמת (מ"ק = 9) מקבלים כפולה של שקר (מ"ק = 6), כי היסוד של השקר צריך להיות אמיתי בחלקו.

ומספר קטן הוא במלכות דעשיה, וכידוע מלכות דעשיה, היא עשירית ואחרונה, ובמלכות סתם היחידות, ולכן מחשבים הכול כאילו אין עשרות ומאות וכו', אלא רק יחידות שהם במלכות. ונ"ל רמז לזה, פרצופים ע"ב חכמה, ס"ג בינה, מ"ה ת"ת וב"ן. כולם מ"ק אמ"ת.

נספחים

א. היקף כדור הארץ ב. חישוב הסתברות

בסעיף זה נתאר את שיטת חישוב ההסתברות ונראה את נכונותה. אנו מתעניינים בשני יישומים של שיטה זאת גימטריה וראשי תיבות.

תמיד רוצים למצוא את ההסתברות שקיים בתנ"ך פסוק משני שווה או מקורב לפרמטרים שהוגדרו לפסוק הראשון.

גימטריה

בשיטת גימטריה הפרמטרים הנבחרים של הפס' הראשון הם:

1. הגימטריה של הפסוק
2. נושא מסוים בפסוק

בשיטה זו בוחרים פסוק ראשון באקראי שבו נגדיר פרמטרים מסוימים לפסוק הנ"ל שאותם נחפש לראות אם קיים פסוק משני בתורה עם אותם פרמטרים.

ראשי תיבות

בשיטת ראשי תיבות הפרמטרים הם:

1. ראשי תיבות או אמצעי תיבות שמופיעים בפסוק
2. נושא מסוים בפסוק

בשיטה זו מחפשים ראשי תיבות נבחרים, ומראש חושבים מה הסיכוי למצוא ראשי תיבות אלו בפסוק ביחד עם נושא שנבחר מראש.

אחרי שהגדרנו את הפרמטרים לגבי הפסוק, נגדיר הסתברות למצוא כל פרמטר כזה בפסוק בתנ"ך כ- P_1 ו- P_2 , ניתן לחשב את ההסתברות הכוללת לקבל תוצאה כזאת ע"י הכפלת ההסתברויות של P_1 ו- P_2 .

דוגמא

חישוב הסתברות

נדגים באמצעות דוגמא "נקמת שמשון" הלוקחה מפרק ראשי תיבות לעיל עם הערות רלוונטיות, עיין שם להבין היטב את הדוגמא. בקצרה – בחרנו פסוק וחיפשנו ראשי תיבות "אנקמה", איפה שכתוב בסמוך אליו "אנקמה". והוא הפסוק: (שופטים טז): "והבית מלא האנשים והנשים ושמה כל סרני פלשתים ועל הגג כשלישת אלפים איש ואשה הראים בשחוק שמשון: ויקרא שמשון אל ה' ויאמר אדני אלהים זכרני נא וחרקני נא אך הפעם הזה האלהים ואנקמה נקם אחת משתי עיני מפלשתים".

נגדיר הצלחה: למצוא "אנקמה" בפסוק עצמו וגם בדילוג תיבות החותך אותו פסוק ממש. **הפרמטרים שלנו הם:** ראשי תיבות "אנקמה", ונושא הפסוק הוא המילה "אנקמה".

כעת צריך למצוא הסתברות לכל פרמטר בתנ"ך, אמנם קשה מאוד לחשב מתמטית הסתברות להופעת ראשי תיבות אבל אפשר לקחת קירוב על ידי חיפוש מס' הפעמים שמופיע ראשי תיבות ה"ל בתנ"ך חלקי מספר הפסוקים.

בהתחשב בכך, שהמילה "אנקמה", חזרת רק פעמיים בכל התנ"ך, הפס' לעיל "ואנקמה נקם אחת" (שופטים טז, כח) ו-"אנחם מצרי ואנקמה מאויבי" (ישעיה א, כד). והראשי תיבות "אנקמה", חזרים רק פעמיים גם כן בכל התנ"ך.

אם כן ההסתברות לכך שנקבל הצלחה כלומר שנימצא דילוג תיבות כלשהו של "אנקמה" וגם שהיה באזור שכתוב בו "אנקמה", וידוע שיש 23207 פסוקים בתנ"ך סה"כ ולכן ההסתברות בקירוב:

$$P_T = P_1 * P_2 = \frac{2}{23207} * \frac{2 * 2}{23207} = 1.48 * 10^{-8} = \frac{1}{67,320,606}$$

כלומר **1 ל-67,320,606** ניסיונות ! (זה אומר שצריכים להיות בתנ"ך **67 מיליון** פסוקים כדי "שבמקרה" נקבל את התוצאה הזאת, אבל באמת יש רק 23207 פסוקים, ולכן לא קיבלנו "במקרה" את התוצאה הזאת).

הסבר והוכחה

ניקח משל, ונוכיח ונבין ממנו איך זה עובד ולמה זה נכון. אנחנו מחלקים לקוף חבילת מדבקות, נניח 52 מדבקות בצבעים שונים נניח שיש 5 צבעים שונים (אדום=12, ירוק=10, שחור=8, כחול=12, לבן=10). ועוד 52 מדבקות עם מספרים שונים מ-1 עד 52 לאו דוקא לפי הסדר למשל (4 פעמים מס' 5, 3 פעמים מס' 6, 2 פעמים מס' 7 וכו' סה"כ 2+3+4+...=52). הקוף יודע להדביק מדבקה של מספר למדבקה של צבע ולהכין חפיסת קלפים באקראי.

כעת אחרי שיש חפיסה, נישאל את עצמנו מה ההסתברות שיש בחפיסה קלף שהוא גם כחול וגם עם מספר 5 עליו. צריך לחשב הסתברות לכל פרמטר בנפרד, ואחרי זה את ההסתברות הכוללת שלהם:

$$P_1 = \frac{\text{צבע על חזרה}}{\text{צבעים מספר}} = \frac{12}{12 + 10 + 8 + 12 + 10} = \frac{12}{52}$$

$$P_2 = \frac{\text{קלף על חזרה}}{\text{קלפים מספר}} = \frac{4}{4 + 3 + 2 + \dots} = \frac{4}{52}$$

$$P_T = P_1 * P_2 = \frac{4}{52} * \frac{12}{52} = \frac{48}{52^2}$$

ג. השפעת המסורת ושינויי גרסא על צופן התורה